

ديوانا مهلايبي جزيري

خودانى ئىمتىيازى
حافظ قاضى

سەرنقىسەر
مۆيد طيب

ماڧىن چاپكرنى د پاراستينه

- ◆ ژمارا وەشانى: (۸۳)
- ◆ نافی بەرتوكى: دیوانا مه لایى جزیری
- ◆ بهرەهە فکرن: تەحسین ئیبراهیم دۆسكى
- ◆ پیداجوون ولى زفرین: ئیسماعیل تاها شاهین
- ◆ دەرھینانا نافەرۆكى: نازدار جزیری
- ◆ بەرگ: به یار جەمیل
- ◆ سەرپەرشتكارى چاپى: زاگرۆس مەحموود
- ◆ چاپا: دووی
- ◆ تیراژ: (۱۰۰۰) دانە
- ◆ ژمارا سپارتنى: ( ) (۲۰۰۵ سال)
- ◆ چاپخانا وەزارەتا پەرورەدى هەولیر

ئەدرېس
كوردستانا عیراقى دهوك
نافاهىي نېكەتیا سەندىكایین
كرێكارین كوردستانى
تایى دهوك / هاتى سىي
تەلفون: ۲۲۲۲۲۶ ۲۲۲۲۲۵

www.spirez.org
www.spirezpage.net

ديوانا

مه لايي جزيري

به رهه فکرن
ته حسين ئيبراهيم دؤسكى

پيداچوون ولي زفرينا
ئيسماعيل تاها شاهين

پیشگوئتا سہیدا ئیسماعیل تاہا شاہین ۱۳

مہلایئ جزیری وپیناسہیہ کا کورت ۱۹

قافی یا (۱)

۱- نہوایا موطرب وچہنگئ ۲۹

۲- ئسمئ تہیہ مہکتوب ۳۲

۳- مہششاطہیئ حوسنا نہزہل ۳۴

۴- موغبہچہبیئ مہی فرووش ۳۶

۵- چین چین کرن ۳۸

۶- دلہہر شکینا شہککہرہک ۴۰

۷- ب نارئ فورقہتئ سوہتم ۴۱

۸- سہرئ زولفا تہ ۴۶

۹- ئیرؤ ژ دہربا خہنجرئ ۴۸

۱۰- اللہ سہحہر ۵۱

۱۱- دل ژ من بر ۷۱

قافی یا (ب)

۱۲- دہستئ قودرہت ۷۳

۱۳- اللہ الحمد ۷۵

۷۷ ..... ۱۴- شاه ب قهصدا کوشتنا من

۷۹ ..... ۱۵- من د دل کوټان ههزارن

قافیا (پ)

۸۳ ..... ۱۶- لهو سهحر جهولان ددت

قافیا (ت)

۸۵ ..... ۱۷- نیږگزین شهنګ د مهستن

۸۷ ..... ۱۸- گهر ژوی حور سرشتی

۹۰ ..... ۱۹- قلبی مه شوبی زیړه

۹۳ ..... ۲۰- مهحبوب ب دل بت

۹۵ ..... ۲۱- کهس ب دادا مه نهپرست

۹۷ ..... ۲۲- نهووهل کو یاری دا مه

۹۹ ..... ۲۳- عهرعهر خهراما

قافیا (ث)

۱۰۱ ..... ۲۴- عومر ضائع بوو مه

۱۰۳ ..... ۲۵- نامی عهنبهر شکهنی بیت

۱۰۵ ..... ۲۶- تو سهحر گه ب تهماشا وهره

قافیا (ج)

۱۰۹ ..... ۲۷- شمشادی خهرام

۱۱۱ ..... ۲۸- دل ژ علاجی

۱۱۲ ..... ۲۹- دیسا ژ نوو بی حاله دل

قافیا (ح)

۱۱۵ ..... ۳۰- پور مه که ئسرافی

۱۱۷ ..... ۳۱- حهیف د قهیدا خاک و گل بت

۱۲۰ ..... ۳۲- عشقی کو بدن

قافیا (خ)

- ۱۲۳ ..... ۳۳- ناهي ژ دهردي دل نه کت
۱۲۷ ..... ۳۴- دلبري نيرؤ سهحر
۱۲۹ ..... ۳۵- هه ي ههيا ره قص و سهمايا

قافیا (د)

- ۱۳۱ ..... ۳۶- سپري وه حدهت
۱۳۳ ..... ۳۷- عيده و ههر کهس
۱۳۵ ..... ۳۸- نه ي شه ککهره گهردهن ژ عاج

قافیا (ر)

- ۱۳۷ ..... ۳۹- ناه ژ دهستي وي سوري
۱۳۹ ..... ۴۰- دهر ي مهيجانهيا عشقي
۱۴۱ ..... ۴۱- خهلقول من کن شيرهتي
۱۴۳ ..... ۴۲- نه ي مهلا نامي تهيه

قافیا (ز)

- ۱۴۵ ..... ۴۳- جانا ژ جهمالا ته
۱۴۷ ..... ۴۴- طورم ب دل
۱۴۹ ..... ۴۵- عاشق نهر جارهك
۱۵۱ ..... ۴۶- ژ رهنا نيرگرين
۱۵۳ ..... ۴۷- تو دزاني ب خودي
۱۵۵ ..... ۴۸- چوومه ته ماشا چه من

قافیا (س)

- ۱۶۱ ..... ۴۹- شاهدي جهلوه نوما
۱۶۳ ..... ۵۰- دل يه که

قافیہ (ش)

- ۱۶۵ ..... ۵۱- ئیرو مہلا سہراپا
۱۶۸ ..... ۵۲- شہبئی قہدری

قافیہ (ص)

- ۱۷۱ ..... ۵۳- سہلوا سہھی قہد

قافیہ (ض)

- ۱۷۳ ..... ۵۴- شیوہبئی دلہر بزبان
۱۷۵ ..... ۵۵- مہ ژ بل حوسن و جہمالی
۱۷۷ ..... ۵۶- وہلاہڑ ہہر دو عالہمان

قافیہ (ط)

- ۱۷۹ ..... ۵۷- دیسا ل بہدری کاتبی
۱۸۲ ..... ۵۸- خون کو ژ دل
۱۸۴ ..... ۵۹- مہی نہنوشی

قافیہ (ظ)

- ۱۸۹ ..... ۶۰- بی لہبئی لہعلی مہلا

قافیہ (ف)

- ۱۹۱ ..... ۶۱- سہر ددت نابی
۱۹۳ ..... ۶۲- ئیرو ژ شہہکاسا سویری

قافیہ (ق)

- ۱۹۷ ..... ۶۳- نازکا من د سہمایئ
۱۹۹ ..... ۶۴- من دی ژ غہفلت

قافیہ (ک)

- ۲۰۳ ..... ۶۵- دلہہری من سہہری
۲۰۵ ..... ۶۶- تعالی اللہ

۲۰۷ ..... ۶۷- نازكەك من سه‌حه‌رى دى

قافىيا (گ)

۲۰۹ ..... ۶۸- كو ئشارهت ب بشارهت

قافىيا (ل)

۲۱۱ ..... ۶۹- گەر بدىيا ئەو صەنەما

۲۱۳ ..... ۷۰- شاهدى قودسى نشان

۲۱۵ ..... ۷۱- ئىرۆ ژ رەمزا دىم دورى

قافىيا (م)

۲۱۷ ..... ۷۲- شەرىه‌تا لام و بى‌يان

۲۱۹ ..... ۷۳- عىده و دا عاله‌مى

۲۲۰ ..... ۷۴- دانەيىن عەنبەر ل نەسرىنان

قافىيا (ن)

۲۲۳ ..... ۷۵- يا رب اين گلدسته

۲۲۵ ..... ۷۶- رەمزىن تە د جانان

۲۲۷ ..... ۷۷- مەلا مە ل گەردەنا دلەبر

۲۲۸ ..... ۷۸- من د بەر (قالوا بلى)

۲۳۰ ..... ۷۹- صەنەمى ژ قەوسى ئەبروو

۲۳۱ ..... ۸۰- خەشسى ل فەقىران مەكە

۲۳۳ ..... ۸۱- ئەز نزانم سەبەبى

۲۳۵ ..... ۸۲- ئىرۆ ژ حوسنا دىم دورى

۲۳۹ ..... ۸۳- وەرە جانم

۲۴۲ ..... ۸۴- پەيوەسته دو ئەبروو

۲۴۴ ..... ۸۵- شوخ و شەنگى

۲۴۷ ..... ۸۶- ئەى دل وەرە

قافیہ (۵)

- ۲۴۹ ..... ۸۷- ژ رہمزا دلہری دیسا
۲۵۳ ..... ۸۸- دلہری سہرداری خوبان
۲۵۷ ..... ۸۹- فہلہ کا تہ طلہ سی
۲۶۰ ..... ۹۰- موحبتی محنت د زورن
۲۶۹ ..... ۹۱- دلہری سہرداری خوبان
۲۷۷ ..... ۹۲- طوررہیا تابدار عہنہر کہ
۲۷۹ ..... ۹۳- گہر چ بولبول
۲۸۱ ..... ۹۴- یاری مہ پور
۲۸۴ ..... ۹۵- ئیرو ژ مورادا تہ

قافیہ (و)

- ۲۸۷ ..... ۹۶- مہ لہو فجان ل سہر دہستہ
۲۸۹ ..... ۹۷- من دی سہحر
۲۹۳ ..... ۹۸- د دہست دا یہنگی بہک
۲۹۴ ..... ۹۹- وہی سپیندہ ژ بورجی
۲۹۶ ..... ۱۰۰- ہی د بہر (قالوا بلی) یی
۲۹۸ ..... ۱۰۱- کہس نہ دی یہ سہحر گہہ

قافیہ (ی)

- ۳۰۱ ..... ۱۰۲- نیرگزا مہست و خہرامان
۳۰۳ ..... ۱۰۳- ب حوسنا (احسن التقویم)
۳۰۶ ..... ۱۰۴- لاتی حوسنی
۳۰۹ ..... ۱۰۵- ئەہی شہہنشاهی موعہظہم
۳۱۲ ..... ۱۰۶- خاننی خانان
۳۱۵ ..... ۱۰۷- یا رامی قلبی

قافیا (ی)

- ۳۱۷ ..... ۱۰۸- ژ مابهینا دو ئهبروویان
- ۳۱۸ ..... ۱۰۹- هیئقی و تهوقه دکم
- ۳۲۰ ..... ۱۱۰- غه ما عشقی پهرهتم نهز
- ۳۲۴ ..... ۱۱۱- ئه ی نه سیمی سه حهری
- ۳۲۶ ..... ۱۱۲- ئه ی نه سیمی صبه هی
- ۳۲۸ ..... ۱۱۳- ئه ی شاهدی قودسی
- ۳۳۱ ..... ۱۱۴- مه ب دل
- ۳۴۰ ..... ۱۱۵- صباح الخیر
- ۳۴۴ ..... ۱۱۶- صه نه ما سوپر ژ صه مه د - أ
- ۳۴۸ ..... ۱۱۷- صه نه ما سوپر ژ صه مه د - ب
- ۳۵۳ ..... ۱۱۸- ئیروم دی
- ۳۶۰ ..... ۱۱۹- ئیرو ژ نوو پور ناته شم
- ۳۶۵ ..... ۱۲۰- فئی فورقه تی نه بتهر کرین
- ۳۶۹ ..... ۱۲۱- دهر حه ق مه
- ۳۷۱ ..... ۱۲۲- مزگین ژ مه را بیست
- ۳۷۳ ..... ۱۲۳- چارینه
- ۳۷۹ ..... ۱۲۴- هه لبه سته کا هه فیشک د ناقبه را مه لایی جزیری و میر
عماده ددینی دا
- ۳۸۹ ..... ۱۲۵- هه لبه سته کا هه فیشک د ناقبه را مه لایی جزیری و فه قی بی
- ۴۰۱ ..... ۳۸۹- تهیران دا
- ۴۰۵ ..... ۴۰۱- پاشه بند .. هه لبه سته ک ل دوور مرنا مه لایی جزیری
- ۴۰۵ ..... ۴۰۵- وینه یین ده سنقیسان

پیشگوئن

بی گوتنه شعرا شاعرین مه یین کهفن - و جزیری ل سهری ههمی یان -
ژ دستخه تین وان ب خوه نه گه هشتی به مه، لهو ژ هنگا فتنسا دهست و تلین
دهستکاری و دهستیقه دانی نه یه دووره . راسته دهستین خرمه تکار ل چار کنارین
کوردستانی ب دلپیشی (إخلاص) و مهردهمییری په رده یا تساری یی ژ سهر سی
بارین شعرا ژینگوتی فه دایینه، خوه ل فه وه ژارتن و یاقژ کرن و سهر پراستکرن
وی پاله کرینه .. به لی د گهل فی ههمی یی ژ هیژ دهلیقه یا زهد و باسک هلکرنی
ژ بو فایره کما باشت و چیتسر بکه فتی یه فه کری یسه، هیژ گه لهک باری
هه و جهیی ب خرمه تی مایی به نه راکری، ل هیقی یا پتسر خرمه تی به .

برایی مه ته حسین دوسکی ژی پستی چند دهستنیسه کین هیژا ب دهست خوه
نیخستین، ب چافی راکرنا تشافه کا باری ژینگوتی، سهر ژنو و خوه ب فه وه ژارتنا
دیوانا مه لایی جزیری کری به، ریکا دیوانی ل سهر گیاره کا دی یا دهستیقه دانی
گوهارتی به. ب هندی پرویه کی ب خهمل و خیزتر و فه وه ژارتیستر دایی به دیوانی.
کاک ته حسین هه ژ ریقه و بهری داکه فته مهیدانا فی کاری پروژ - ژ جوامیری یا
خوه - ساوه ری به کا زیده دا من و داخواز ژ من کر کو نه ز باری لی زفرینی
(موراجه عی) ب ستویی خوه فه بگرم. خودی ل سهر شاهده من خوه ژ بهر نه
ثاقیت و من بارسفکاتی به کا باش بو کاری پروژی ناخفتن ل سهر کر.

د لی زفرینا خوه ده من گه لهک خه له تی یین ژ بهر دهست دهر که فتی پراستکرن، من
وه نه کر دوری من د خه له کا لی زفرینی ب ته نی ده بمینست، هندی د هنبانکا
خوه ده من لی مه زاخت. دیوان ژ سهری هه تا دووماهی یی سی جارن من خوانسد

و د بهر خواندنې په من دهقی ښه ژارتی یې کاک ته حسین رووباری (مقابلې) دهقی شهرحکری یې زښکلی ویې ههژاری ذکر و هزرا خوه ل سهر هرسیکان ددا، نهغه بهس بو ههښه کرنې .. بو راستکرنا خهله تی بیان ژی (چ یین چاپی چ ژی یین برایې ښه و ژیر) من دو جا - نه گهر نه پتر - دهقی چاپکری ژی خواند. د گهل فی هه می خواندنې ژی نهز خوه د سهر خهله تی بیان په نابینم و خوه بهرووبژارتی ناکسم. د گهل زه همتا من وکاک ته حسین ب مهربنی دایې په بهر خوه نهز هیژ ل وی باوره یمه کو دیوانا جزیری یا کاک ته حسین ژی ښه ژارتی هیژ گهلک بو مایې په ب دورستی بسته نهو یا جزیری ب خوه نفیسی، گهلک بو مایې په ب دورستی ژ شوونده ستین ده ستیغه دانې بیته شووشتن .. نهغه راستی په که پشت تی نایته کرن.

د راست شعرا جزیری ده هندی خزمهت بیته کرن ههر کیمه، هندی بیته گوتن ههر پچه که. ب هزرا من ژ کوردان -- ژ بهری و پاشی یې ده - چو شاعران نیژیکي ژی ل جزیری نه کری په، جزیری شاعری په کی په یه کرپنز شعر ښه وونایې، شاعری په کی په موسیقا و سهلیقهت وسهروا وپه یف ل سهر یه ک رهنگی دارپین.

سهلیقهت خوه شی، سهروا، لینان ولیکدانا په یشان یا نه عده تی دافین تیک هلکیشایې یین کراری (نسیج) شعرا جزیرینه. سهرپشکاتی یا شعرا جزیری وسه رهو ستایې یا جزیری ب خوه، یا فی چه ندی په. نهغه په جزیری ب سهر هه می شاعرین کوردان نیخستی و کری په سه رهو ستایې وان. موسیقا و سهلیقهتا رپژه و بیژه یان کاکلکا هه می شعرین جزیری په، بنستسرا جودا کرنا شعرا وی په ژ یا غهیری وی .. چو نیشانین ناخفتنا کوتی و ښه ژوتی و ښه جووی د ناف شعرا ویده نین، نهغه ژی نیشانا هندی په کو خهمل و خیزا زمانې وی یې شعری خهلاته ک بوو خودی یې سپارتبو نه پشه بوو.

راسته باره کا مهن ژ نافه رڼو کا شعرا جزیری نافه رڼو کا وه ختی خوه په، نه یا نه ښه په، لی زمانې نهو نافه رڼو که یې هاتی په دارپین هتا نه ښه ژی نه نهو زمانه په یې

ته فنپير کي لي دايي و نم بشين پشنا خوه بدني و لسي نه زفرن. زماني جزيري بو همي ده مان يي فوره، که فنياتي چوجا لي دست نادت، و پيراتي لسي کار ناکت. زماني جزيري زمانه کي زنده زنده داتراشي و بژوونه ژ نالي يي لینانا خوه فه، ژ نالي يي سه ليقه ت و ليکدانا رپژه و بيژه يين خوه فه، ژ نالي يي رامانا خوه فه؛ نه و رامانا گه له تا ژي دچن و بارا پتر ژي نه پهنی و فه شارتی ل بهر مه عننه ناس و نه مه له فانيين وه کي مه .. گه له که دهر گه هيئن نسا فوره کا شعرا جزيري ل بهر نه شماره زايين وه کي مه دگر تينه، د گه له هندي ژي، شعرا وی ب سه ليقه تا نازکا خوه، ب بازا بلندا شيوازي خوه يي ئيکانه، يي کراري وی همي زمانزاني و شماره زايي و ره وانبيي ژي، مه ب سانه هي دکيشته خواندنا خوه و همي ده مارين له شي مه ده ژينت.

زماني جزيري شاعري يا خوه يا بي به فل د دهر يايا نه فينا خوه يا راستاني ده پي دهره هيکري، زمانه کي ژ هندي ماستره نه مه له فنان خوه نيده نقوني بکن. ب نيشانان جزيري چو زمانين ژ في هيژا تر بو دهره هيکرا نه فينا خوه يا خودايي نه ديتينه، هيژاتي يا زماني جزيري ل باز وييکا نه فينا وي يسه، ل په ييسکا پاڅوي و بلندي يا خوداني خويه. زماني بابته تي (لايقي) نه شق و نه فينا جزيري ههر نه فه يه ..

ژ کناري زمانيقه گه له که خه سله تين گرنگين ب بها د زماني جزيري ده هه نه مفايه کي زنده د واري زمانزاني يي ده دي ژي ئيته و هر گرتن، ژ وان:

۱ - جزيري ناخفتن ب ناوايه کي و ه سا کور تکر ييه و گفاشتي يه، کري يه پشکه که ژ سه ليقه تا شعري ب خوه. چ په ييف و ناخفتن و رپژه يا ژ همي يان سفتکر ل سهر زماني و بو گو هي نه و هليژار تي يه. همي دهر گه ه ل سهر رپژه و بيژه يين سست و پست و فه هرفتي و کولاني گرتينه، وه نه کري يه چو ژ فان، رپکا خوه ب شعرا وی بيخن. رپژه يين وه کي ((بني = بنيره، نهر = نه گهر، نه بهي = نه بهيسي، بيوري = بيوري)) د ناف ته فني شعرا جزيري ده نام و سه ليقه ته کا نه عده تي ددن. ژ بلي فان رپژه يان، گه له جا هيژا لينان و ليکدانا ناخفتني ل ده ف جزيري ب سهر هيژا

سەرروایی ب خوہ ژى دکهفت، سادھیی و دوباره کرن ژى ل دهف جزیری هونەر و
 شارەزایی به:

رەف رەف نەهشتن زاغ زاغ   دانیین ل دل مین داغ داغ
 دى کى بهمینت ساغ ساغ   وهستانه لهشکەر صهف ب صهف

یان:

ل تهختی دلهری روونی ب شاهى   ل ته شاهى موبارهك بت موبارهك
 ژ دیدارا مورادا مین ببهخشی   مورادا مین ژ ته دیداره جارەك

۲ - زمانى نفیسینا مه یی ئەفرۆ ئیدغام وئىقلاب وه کى تهوشه کى ب ناف
 كهفتینه، و دروشمی ئاخفتنا کولانی لى کرینه. ئیدغام وئىقلاب ئەگەر بو ئاخفتنا
 کولانی سڤکی ولوینی ژى بن بو زمانى نفیسینى - بى شك - ههردوو کریتی وبى
 سهروبهرینه .. زمانى جزیری ژ فى تهوشى یى پارستی وشووشتی به.

من باوهره ئیدغام ل دهف جزیری ئەگەر جارنا ههبت ژى نهچارى به نه لاوینی،
 ئیدغاما نهچارى یى ژى مهگەر ب قهتلازی ل دهف بیته دیتن، نهموونه د فى واری ده
 ژ هندى پتیرن بیسه ههژمارتن و بهرچاڤکرن .. رپژهیپن وه کى: ((مهیخانیهی،
 شههکاسهیا، ئایینهیا، شههزادهی، سهمایا، پهردهیا، گهزمههیی، پهنجههریان،
 مهعنهیا، پهنجهیان، نامهیا، بووینه، دایینه، عهنبه، چهنبه، تهنوور)) بى کار (بى
 حسیب) د دیوانا جزیری ده هه نه.

۳ - گهلهك پهیڤ و رپژهیپن كهفن د دیوانسا جزیری ده بهرچاڤن، د واری
 زمانانى بى ده دى گهلهك رپکین دوور پى ئینه کورترن، و گهلهك راستى دى پى
 ناشکهرا بن. دیوانا جزیری ئایینه به که، نه بهس سیتاڤکا زمانى سهردهمی جزیری
 ددت، به لکوو کیش و بازا پیشکهفتن و وه رارا زمانى ئاخفتنا مه یسا ئەفرۆ ژى
 ددت.

پهيف و ريژهيين وه كي: ((ئيدهك = يه دهك، زهنگ = زنج، بيقيير = نه ساخ،
 نابينه = عهينه يان نهينك، بكرم = بكم، نه كرى = نه كي، نههن = نينن، جارنان =
 جارنا يان جانا، مووساييم = مووسامه، بدمرت = بدمت، پهر گنده تهم =
 پهر گنده مه، دخورم = دخوم، داينه = داينه، نه بووينه = نه بووينه، بخورون =
 بخورونه، هلين = هليينه)) كو نه فته هه مي مسته كن ژ خرا ه كي ته ژى، نه گهر
 ب هوستايى و شاره زايى هزر تيده بيته كرن دى گه لك نارمانج و نيشانين نه هنگا فتي
 ئينه ديتن.

كورت كرمانجى زمانى جزيرى ژ رهنگ و رووبار و نافه پوكا خوه فته هيژ
 ب دورستى نه گه هشتى به هه قى خوه، ب وژدان نه كه فتي به بهر چماق و ده فنان.
 مهيدانا فهدان و فه كولانا فى وارى - نه گهر ل بهر زيده شاره زايى و ده وله مه ندى يا
 زمانى جزيرى و كووراتى يا رامانا شعرا وى بيته كي شان - هيژ يه فالايه ژ فيرس
 و سواران. جزيرى نه بهس شعر ب هوستايى فهورنايى به، بهلكوو سه ليقته خوه شى
 و شاره زايى ژى سه ربارى روحا سه رده مي تيده ژي يايى ب هوستايى به كا بى به قل
 داريتى به قالبى شعرا خوه.

كولوفانكا زيده شاره زايى و بليمه تى يا جزيرى د ده راقى فهورانا شعري ده،
 د هندى ريه، جزيرى ب شاعرى يا خوه يا بى هه فرك، ب سه ليقته تا خوه يا ئيكانه،
 ته مژينا (غموض) رامانا شعرا خوه ژى ب سانه هى د گه ورى يا خوانده وارى خوه ده
 دبت. ب لينان و دارپتنا خوه يا تير سه ليقته و موسيqa وسفك، ناهي لت ته مژينا
 رامانى بيته ناستهنگ و گرفتارى د پيكا خواندنى ده.

كه سى وه كي جزيرى ب خوه، جهى خوه د پاناقا لينان وليكي نينان و فهورونا
 شعري ده ده ستينشان نه كرى به، ميراتى يا جزيرى د مالكه كا شعرا خوه ده داى به
 خوه، يه ب سه رقيه و ژى نه يه زيده يه .. جزيرى د مهيدانا قه سه زانى بى و
 ليكي نينانى ده ميره، د فهورونا شعري ده جه هانگيره؛ ده ريبا يا په ژن و راماناه،
 جزيرى نه فته به نه گهر زيده تر نه بت:

د عشقی شہینےؒ ثانیہ ، ب دل بہ حریؒ مہ عانیہ

(لذي حجر و ذي قلب شفاء في إشاراتي)

د نقلیمیؒ سوخن میرم ، د شعرےؒ ده جہانگیرم

(ويعلو موكب العشاق أعلامي و راياتي)

ئیسماعیل تاہا شاہین

۱۹۹۹ / ۶ / ۲۰

مه لایي جزیری ویناسه یه کا کورت

مه لایي جزیری کی یه؟

مه لایي جزیری ناقدترین شاعری کورده د دیروکی دا، ونسه باوهره شاعره کی دی یی کورد ل پیکا وی ههبت چ ژ لایي به لاقیونا ناف ودهنگان بت یسان ژی ژ لایي زیره کی و بلندی یا ناستی شعرا وی بت .. لهو مروف مهنده هوش دمیست شاعره کی وه کی جزیری ههتا نه فرۆ ژین و سه رییهاتی یا وی ب رهنگه کی ههژی و دورست نه هاتته زانین، وب راستی نهف چهنده نیشانا خه مساری یا مه کوردانه د دهره فا نفیسینا ژینه نیگارا ناقدترین مه دا .. تشتی ژ جزیری هاتی یه زانین ب تنی نه وه: نافی وی نه همه ده و خه لکی جزیرا بو تانه !

یا نافی تشته کی ئاشکهرایه کو نافی وی نه همه ده چونکی نهو ب خو د پتسر ژجه کی دا ژ دیوانا خو نافی خو یی دورست دینت، وه کی:

نه همه دم سینه سپهر پی شیه ری تیرا فه له کی
ده عوه داری ته مه ئیرو تو ژده حلی وهره دهر

یان:

نه ب کوشتن وهر ب هشتن نه مر وفه رمانا ته بت

(أحمد عبد رقیق واقف بین العبیید)

و کو خه لکی بو تانه، نه فه ژی نه جهی گومانی یه، چونکی نهو ب خو د شعره کا خو

دا د بیژت:

گولسی باغی ئره می بو هتانه   شه بچراغی شه بی کوردستانم

وناقى بابى وى يى دورست كو محمده ب تنى ديهك ژتدهر دا هاتى يه ئسه و ژى دهستقىسا ديوانسا جزيرى يه ئه وال ساللا (۱۲۳۸) ى مشه ختى ب دهستى عهبدلقادري ئاميدى هاتى يه نفيسين، وه كى سهيدا علائسه ددين سجادى ژى فه دگو هيزت (۱).

وتشته كى زنده به لاقه دناق گلهك مهلايين كورد دا كو جزيرى ژ ئويجاخسا بوهتى يانه، ودهددهستقىسا (عمهر) دا هاتى يه كو مهلا ژ بنه مالا (ئه نصارى يانه) كو بهك ژ بنه مالاين نافدارين جزيرا بۇتانه.

جزيرى كنگى ب سهر دنيايى كفتى يه؟

دهستيشانكرنا دهسى جزيرى تپدا ژيايى ههتا دهه كى نيزيك ژى تشته كى ب سانهى نه بوو. و بۇچوونا ژ هه مى يان نيزيكتر بۇ راستى يى بۇچوونا سهيدا مهلا ئه حمده دى زنگى بوو ئه وى پشتى خواندنه كا هوير بۇ ديوانا جزيرى گه هشتى يه وى باوهرى كو مهلايى جزيرى ل نيشا دووى ژ سه د ساللا دهه يى يا مشه ختى و نيشا يه كى ژ سه د ساللا يازدى ژيايه (۲).

ويشتى خواندنه كا هوير د ديوانا جزيرى دا بۇ مه ساللا بوونا وى ب خو ژى ديار بوو كو ساللا (۹۷۵) ى مشه ختى بهرانبه رى (۱۵۶۷ - ۱۵۶۸) ى زايينى يه، جزيرى ب خو ئه ف چه نده - د ديوانا خو دا - گوتى يه (۳)، دهسى د چارينه يه شه شى دا ژ به كه مين شعرا ديوانا خو د بيژت:

ژحهرفا ماسه و سالى ما نه هات دهر شه كلى فالى ما

وده مى مروڤ ب هه ژمارا ئه بجه دى حسيبا فان په يشان كۆم دكه ت:

حهرفا = ۲۸۹ ، ماسه = ۴۶ ، وسال = ۹۷ ، شكل = ۳۵۰ ، ما = ۴۱ ، ما =

۴۱ ، فال = ۱۱۱ .

هه ژمار (۹۷۵) دهر دكه فت، وئه فه ئه و هه ژماره يا جزيرى دناق شه كلى فلا خو

دا ديتى! (۴)

ژ فئی دیسار دبت کو مه لایئ جزیری ل ساللا (۹۷۵) ی مشه ختی (به رانبهر
۱۵۶۷-۱۵۶۸ ز) هاتی به سهر دنیا یئ.

ژین وسهرهاتی یا جزیری:

چو تشتی و هسا ژ ژین و سهرهاتی یا مه لایئ جزیری مه نه زانی به؛ چونکی چو
ژیندهر نه ل سهر دهمی وی و نه پشتی وی ژی ل دور ژینه نیگارا وی نه هاتینه
نقیسین، و نه گهر تشتهك هاتبه گوتن ژی ههر گوتنا دهقی به!

سهیدا علائه ددین سجادی هندهك پیزانینان ل دور ژینسا مه لایئ جزیری
قه دگوهیژت و دده ته دیار کرن کو نهف پیزانینه ئه ون یین محمدهد عه لی عه ونی
د کاغهزه کی دا بو وی هنارتین، و هسا دیاره کو عه ونی نهف پیزانینه ژ هندهك
مه لایئ کورد بهیستینه .. ژ وان پیزانینان:

جزیری دهمی هیشتا زارو قهستا مزگهفتی کری به و ل نک بابی خو شیخ محمدهد
فیری خواندنی و نقیسینی و قورئانی بوویه، پاشی ل گه لهك ده قهرین کوردستانی
گه پریه وهك فهقی ژ بو وهر گرتنا زانینی، قهستا نامیدی یی و جوله میرگی و نامه دی
(دیاره کری) کری به، و دهمی ژی بی وی سیه و دو سال ل گوندی سترباسی
- ل نیزیکی نامه دی - و ژمه لایه کی دبیژنی : مه لا طاهای ئیجازا مه لاتی بی وهر گرت و
بوو مه لایه کی دووازه علم.

پشتی وهر گرتنا ئیجازی بوو مه لایئ گوندی سربا ل ده قهرا دیاره کری پاشی چوو
حه سه نکیفی و ل ویری بوو مه لا ودهرس ددانه فهقی یان و ئیجازین مه لاتی بی ژی
ددان.

پشتی هه یامه کی ژ حه سه نکیفی زفری وهاته باژیری خو (جزیرا بوتان) وهتا مرنا
خو ل ژی بی حهفتی وینج سالی بی لی ئاکنجی بوو^(۵).

به لی وه کی ناشکهره نهف پیزانینه د چو ژیندهرین نقیسی دا نه هاتینه.

جزیری یی شاعر:

فہ کولہرین دیروکا ئە دەبیاتین کوردی ھەمی ل وی باوەرینە کو مەلایی جزیری
سەردەفتەری ھەمی شاعر و ئەدیبن کوردە، و دیوانا وی ئەوا گەھشتی بە مە
باشترین نیشان و گروڤە یە ل سەر فی چەندی ..

جزیری ب شاعری یی یی ھاتی بە ناسین بەلی کانی چاوا ئەم چو ژسەرھاتی یا ژینا
وی نزانین وەسا ئەم چو ژسەرھاتی یا وی یا شعری ژێ نزانین، کانی کەنگی دەست
ب ڤهاندنا شعری کری یە؟ وچ بەرھەم - ژبلی دیوانی - ھەنە ؟ ب تنی مە ئەو
ھەلبەستین وی دیتینە ئەوین د دیوانی دا پاراستی مایین ئەوین ھندی دگەھینن کو
جزیری شاعرە کی پایە بلند وی ھفتا بوو !

دخواندە کی دا بۆ دیوانا جزیری ل سێ جھان دیروکا ڤهاندنی بۆ مە دیسار

دبەت:

جھیی یە کی:

د قافی یا (سین) ی دا ، دەمی د بیژت:

تورکی خوونریز و خوماری مە ب یە ک غەمزەبە کی

زۆھدی چل سالە ل من زیر و زەبەر کر ژ ئەساس!

ژ فی د ئیتە زانین کو جزیری ئەف ھەلبەستە ل چل سالی یی ڤهاندنی یە، ئانە کو

ل سالا (۱۰۱۵) ی مش (۱۶۰۶) ی ز.

جھیی دووی:

د قافی یا (نوون) ی دا دەمی د بیژت:

سە سالە ژ دەرد و ژبەلایی تە ھەلاکین

حەتتا ب ڤەلە ک ھەر درەتن ئاھ و ئەھی من!

ژ فی ژێ د ئیتە زانین کو وی ئەف شعەرە ل سیھ سالی یی ڤهاندنی یە، ئانە کو

ل سالا (۱۰۰۵) ی مشەختی.

جھیی سی یی:

دهه لېبه ستا دويماهي يې دا ژبناخه يې ديوانې جزيرې د بيژت:

دهمه كې دا بسه پيرين سه د سالان له و نه ليف تين مه دحرفين فالان

كول شه كلي ره قه مې سه رسالان تسوي مرادا مه ژ عه رعه ر بالان

ودياره كو مه به ستا جزيرې ب دو نه ليفان دو هه ژمارين يه كن، نانه كو يه كې

هه يقا يه ك -- سه رسال -- وهه ژمارا سالي زي ب في ره نكي دهر دكه فت:

شكل = ۳۵۰   رقم = ۳۴۰   سرسال = ۳۵۱

وكوما هژماري دبنه (۱۰۴۱)، نانه كول رږژا سي شه نسي (۱۰۴۱/۱/۱) ي

مشه ختي به رانبر (۱۶۳۱/۷/۲۹) ي زاييني جزيرې ديوانا خو ب دويماهي ئينايه،

وهنگي زي يې مه لايي جزيرې (۶۶) سال بوو.

وتشتي پتر في بوچووني بنه جه دكه ت نه وه جزيرې د شعره كا خو يسا دي دا

دبيژت:

نه لاهل من حه ياته چ شه كمكه ر ونه باته

ژ نوو فه دي جوان بم گه ر بهن بكم گولا گه ش

وهژمارا نه بجه دي يا په يقا (الله) دبنه (۶۶) وه كي مه ل جهي وي د ديوانې دا

ئيشاره ت دايي.

جزيرې يې عاشق:

جزيرې يې شاعر د ديوانا خو يا مه زن دا گه له ك بابته تين جودا جودا فه گرتينه و

به حس زي كرى يه، لي بابته تي ژ هه مې بان پتر ل دور زفري عشق و

نه ئينداري يه .. و نه ئينداري يا وي نه وه كي نه ئينداري يه كا دي يه، نه ئينه كا تيكه له

دگه ل فه لسه فيي و صوفياتي يې و ل گه له ك جهان زه حمه ته كا زنده ب

خوانده قاني دكه فت هه تا بشيت فان بابته تان زينك فافيرت.

گه له ك گوتن د دهره فا نه ئينداري يا جزيرې دا هاتينه كرن، لي نه ف گوتنه

هه مې دبي بنيتان و چو نيشانين ناشكه را وبنر ل سه ر نين و يه كي وه كي جزيرې

سهرهاتی یا ژینا وی هیشتا د تارایی دا مایی، یا غه ریب نینه کو سهرهاتی یا عشقا وی ژی یا روهن و ناشکرا نه بت. و ههر چهنده جزیری د شعرین خو دا هه ژماره کا ناڤین کچان ئینایینه لی ئەڤه نابته دهلیل کو یهك ژ فان ناڤان ناڤی دلبرا وی یه، نه خاسمه ئەگه ر ئەم ل ببرا خو بینین کو ئەڤ ناهه د شعرین بارا پتر ژ شاعران دا دوباره بوویینه .

مه لا.. یان نیشانی ؟

ئەڤه ئەو ههردوو ناسناڤن یین کو جزیری د شعرین خو دا بو خو دانایین و پتر ژ جاره کی دوباره کرین .. مه لا؛ چونکی وی دهستویرنامهیا مه لاتی یی وەرگرتبوو و دژینا خو دا مه لاتی دکر، ههر وهسا دهرس ژی ددانه فهقی یان وئجازه ددان، ووهکی دئیته زانین ئەو یهك ژ سهیدایین مه درهسا (سۆر) بوو ئەوا ل جزیری ناڤدار.

و ل دۆر هلبژارتنا وی بو ناسناڤی نیشانی، سهیدا مه لا ئەحمه دی زفنگی دبیزت: نیشانی دبت پالقه دان بت بو نیشانی کو ب راما نا ئارمانجی دئیت ئانه کو ئەو یی بوویه ئارمانجا تیرین ئەڤینی یان ژی ئارمانجا نهخۆشی و گرفتاری یان ژ بهر ئەڤینا خو، و دبت پالقه دان بت بو نیشانا ل سه ر پوی، ههر وهکی وی دڤیت خو بو نیشانی پالقه دهت ژ بهر وان مه دحین وی بو کرین (۶).

ژی یی جزیری و مرنا وی:

وهکی مه ڤه گێرایي جزیری ل سالا (۹۷۵) ی مشه ختی بهرانبه ری (۱۵۶۷ - ۱۵۶۸) ی ز هاتبوو سه ر دنیا یی، ول سالا (۱۰۴۱) ی مشه ختی (۱۶۳۱) ی ز دیوانا خو ب دویمای ئینابوو.. ژڤی دئیته زانین کو ژ یی جزیری ههر چاوا بست ژ شیست و هفت سالان کی متر نابت.

د وئ شعری دا ئەوا مه‌لایئ جزیری و فه‌قی‌یی ته‌یران ه‌افیتی‌یه به‌ریسه‌ك، ته‌یران
سۆر ب سۆر ئاشكه‌را دكه‌ت كو وئ و جزیری ئەف شعره ل جزیری فه‌هاندی‌یه
ل سالا (۱۰۳۱) ی مشه‌ختی (۱۶۲۱) ی ز ته‌یران دبیژت:

برینداری عشقی‌مه
دوورم ژ سه‌سا به‌هان
دزان مه‌دداحی کی‌مه
ده‌زار و یه‌ك و سه‌هان
ئه‌ناخوانی (مه‌لی) مه
ل هه‌موو عه‌رد و جه‌هان

پینگۆتئا (ئیرو وهرن ..) ئەوا فه‌قی‌یی ته‌یران ب مرنا جزیری فه‌هاندی و ده‌قا
وئ ل دووماهی یا فئ دیوانی هه‌یه، فه‌قی ل سالا (۱۰۵۰) ی مشه‌ختی فه‌هاندی‌یه.
وسه‌یدا عه‌لانه‌ددین سجادی ژ ده‌ستنه‌یسسا عه‌بدلقادری ئسامیدی فه‌دگوه‌یزت كو
جزیری ل ژیی (حه‌فتی و پینج) سالی‌یی مربوو (۷).

ل دویف فئ گۆتنی دقیت بیژین: جزیری ل سالا (۱۰۵۰) ی مشه‌ختی
(به‌رانبه‌ری ۱۶۴۰ ی ز) چوو بوو به‌ر دلۆفانی‌یا خودی، وئه‌فه چه‌نده‌کی وئ گۆتنی
ب ه‌یز دئخت ئەوا د بیژت: فه‌قی‌یی ته‌یران ل سالا (۱۰۵۰) ی مشه‌ختی هه‌لبه‌ستا
(ئیرۆ وهرن..) ب مرنا جزیری فه‌هاندی‌یه، ویا زانایه‌ كو سالا فه‌هاندنا فئ پینگۆتنی
ب رپكا حسیبا ئه‌بجهدی ده‌ر دكه‌فت و ب فئ ره‌نگی:

حه‌فت عه‌ین كو لام ژئ بوو جودا شین و گـری دیسسا ته‌ دا

$$ع ۷۰ \times ۷ = ۴۹۰$$

$$۴۹۰ - ل (۳۰) = ۴۶۰$$

$$شین = ۳۶۰ \quad گری = ۲۳۰$$

كۆما هه‌ژماری دبه‌ته (۱۰۵۰) كو سالا مرنا جزیری‌یه.

گۆرا جزیری:

مه‌لایئ جزیری ئەوی بی دوونده‌ه چوویی چونكوو ژن نه‌ ئینا بوو - وه‌کی
دبیژن! - ل جزیری مربوو و گۆرا وی هه‌تا نوکه‌ یا ئاشكه‌رایه دكه‌فته د سه‌رداڤه‌ کی

دا ل ئافھىيى مەدرەسا (سۆر) ل جىزىرى و دەمەكى درىژ خەلكى دەقەرى
ب چاقى پىرۆزىيى بەرى خۇ ددایى!

ئەف دانەيە ژ ديوانا مەلایى جىزىرى :

وھكى مە ديار كرى ديوانا جىزىرى گەلەك جاران چاپ بوويە، بەلى دەمى مە
ديتى كو ديوان نوکە ب ساناهى ب دەست ناکەفت ژ بەر نەمانا دانەيىن چاپىن
بۆرى، ئەقە ژ لايەكى قە، و ژ لايەكى دى قە مفاوەرگرتنا كىم ژ چاپىن بۆرى
ژ لايى خواندەقانى كوردى ئەقرو قە چ ژ بەر رەنگى رېنقىسى بىت يان ژى ژبەر
هەبوونا هژمارەكا نە يا كىم ژ خەلەتىيان.. مە ديت يا د جھى خۇدايە ديوان
د چاپەكا نوى دا دەرېكەفت، ب رېنقىسا كوردى يا نوى و ب كراسەكى قەشەنگ..

ژىدەرئىن مە:

پىنچ ژىدەرئىن سەرەكى هەنە مە ژ بۇ ب جھكرنا فى چاپا نوى پالدايە سەر ئەو
ژى ئەقەنە:

۱- دەستنقىسا شاعرى بەدېنى، مىرى ئامېدىيى: محمەد طەيارى كورپى
ئىسماعىل پاشايى، ئەوال ساللا (۱۲۳۱)ى مشەختى (۱۸۱۵)ى زھاتىيە نقىسىن.
ئەف دەستنقىسە د كىتېبخانەيا سەيدا مەلا تاھايى مابى دايە، و د فەرۆز و دەھمەنان
دا نىشاننا (پاشا) مە بۇ فى دەستنقىسى دانايە.

۲ - دەستنقىسا مەلا مستەفايى يووسقى، ئەوال ساللا (۱۳۵۷)ى مشەختى
بەرانبەر (۱۹۳۷)ى زھاتىيە نقىسىن، و د كىتېبخانەيا سەيدا مەلا مەجوودى
يووسقى دايە، و نىشاننا (يووسقى) مە د دەھمەنان دا بۇ دانايە.

۳ - دەستنقىسا سەيدا مەلا تاھايى كۆقلى ئەوال ساللا (۱۳۶۹)ى مشەختى
(۱۹۴۹)ى ز ل بەر دانەيا شېخ طاهرى شۆشى نقىسى، و د كىتېبخانەيا سەيدا محسن
ئىبراھىم دۆسكى دايە، و نىشاننا (كۆقلى) مە بۇ دانايە.

۴ - دەستغیسسه کا دی یسا دیوانی ل سالا (۱۳۵۷) ی مشهختی (۱۹۳۷) ی ز هاتی به نفیسین، نافی کاتبی ل سهر نینه، ل پییشیی نفیسی به: (صاحبه ومالکه عمر بن أسعد) ئەفە ژى د کتیبخانەیا محسن دۆسکی دایه، ومه نیشانا (عهمه ر) بۆ دانایه.

۵ - چاپا (العقد الجوهري) یا مه لا ئەحمه دی زفنگی ئەوال قامشلی چاپ بووی. ومه د دههمه نا ههر شعره کی دا جوداهی یین بهرچاڤ دستنیشان کرینه، ومه رهنگی دورستتر ژ لایی کیشی فه پاشی ژ لایی زمانی فه - ل دویف لهجه یا جزیری - ل سهری هه لئارتی به وبنه جه کری به.

ههر وهسا ئەم ل چاپا سهیدا صادق بهاء الدین ئامیدی ژى زفرینه بۆ مفا ژى وەرگرتن وهقه بهر کرنی، ومه نیشانا (ئامیدی) ل دههمه نی بۆ دانایه.

ویشتی چاپا ئیکی به لاقبووی، سی ژیندهرین دی ژى یین دیوانا جزیری ب دهست مه که فتن بۆ فی چاپی - کو چاپا دووی یه - مه مفا ژى وەرگرتی یه، پشتی کو مه ههقه بهر کر نه ک د گهل کری، ئەو ژى ئەفه نه:

۱ - دەسنقیسا سهیدا مه لا (عه بدر رهحمانی وهستانی) کو ئیک ژ زانایین دهقه را بۆتانه، وخودانی شهرحه کی یه ل سهر دیوانا جزیری، کو مخابن حهتا نوکه نه هاتی یه چاپکرن، ئەف دەسنقیسه ل سالا (۱۳۴۹) مشهختی بهرانه ر (۱۹۳۰) زایینی هاتی به نفیسین، ومه نیشانا (وهستانی) بۆ دانایه.

۲ - دەسنقیسا سهیدا مه لا (عه بدسه لامی جزیری) ئەو ب شهرح فه، کو سالیین چلان وپینجگی یان ژ سه دسالا بیستی زایینی هاتی به نفیسین، ومه نیشانا (عبدالسلام) بۆ دانایه. (۸)

۳ - چاپا حه له بی، کو ب هزرا من ل سالیین چلان ژ سه دسالا بیستی هاتی یه به لاقکرن، ونیشانا (حله ب) مه بۆ دانایه.

هیقی دارم ئەز شیابم - ب فی کاری خو - خزمه ته کی پیشکیشی ئەده بی کوردی و دیوانا مه لایی جزیری بکه م .. و ل دووماهی یا فی پیشگوتنی سوپاسی یه کا گهرم ناراسته ی سهیدا ئیسماعیل تاها شاهین دکه م ژ بهر رهنج وزهحه تا وی د گهل مه

كيشايى ههتا ئەف بەرھەمە ب فسى رەنگى ھاتىسە پيش، و خودى ھاريكارى مسە
ھەمىيان بت.

-
- (١) علاءالدين سجادى: ميژووى ئەدەبى كوردى، چاپا دووى، سالا ١٩٧١ز، بپ ١٨٦.
  - (٢) أحمد بن الملا محمد الزفنگى: العقد الجوهري في شرح ديوان الجزري، چاپا دووى، سالا ١٩٨٧ز، بپ (ل).
  - (٣) تحسين ابراهيم الدوسكي: مراجعة تاريخية في ديوان الجزيري، كؤفارا (مەتین) ھەژمارا (٤١)ئ، خزيرانا ١٩٩٥ى ز.
  - (٤) بؤ پتر پيزانين ل گؤتارا مە يا بەرى نوکە بەحس ژى ھاتىسە کرن بزفړه.
  - (٥) علاءالدين سجادى: ژئدەرى بەرى، بپ ١٨٦-١٨٧.
  - (٦) أحمد الزفنگى: ژئدەرى بەرى، بپ (و).
  - (٧) علاءالدين سجادى: ژئدەرى بەرى، بپ ١٨٧.
  - (٨) وئەف دانەبيا ب شەرح فە مە بؤ چاپى بەرھەفکر، و ل سالا ٢٠٠٤ دەزگەھا سپرپتر يا چاپ و ھەشانى ب چاپکرنا وى رابوو.

قافی یا (ا)

نهوایا موطرب و چه‌نگی

(چارخشته کرنا شعره کا
حافظی شیرازیہ)

نهوایا موطرب و چه‌نگی فہ‌غان نافیۃ خہرچہ‌نگی
وہرہ ساقی ہتا کہ‌نگی نہ شوین دل ژ فی زہ‌نگی
حہیاتا دل مہیا باقی بنوشین دا ب موشتاقی
(ألا یا ایہا الساقی ادر کأسساً وناولہہا)
کو کاتب دیمی جہ‌دوہل کت شکہستہ خہط موشلسہل کت
ژ یہک حہرفان موفہصہل کت کیہ فی موشکالی حہل کت
دزانی روودی عوود^(۱) نہوہل چ داٹیتن سرورود نہوہل
(کہ عشق آسان نمود اول ولی افتاد موشکالہہا)
ژ مہرا وی شہفہق سہعدی شیرین لہعلی شہکہر وہعدی
دنالم شوہہتی رہعدی عہجیب لی ژ فی جہعدی
(کہہ دل راتساب ہرچینش بکفری^(۲) میرد دینش)
(ز تاب جعد مشکینش چہ خون افتاد در دلہہا)

- (۳) تافىؑ (كۆڧلى، يوسىڧى، عبدالسلام).
- (۴) شەڧىؑ (يوسىڧى، زڧنگى، ئامىدى) ژوىؑ (كۆڧلى).
- (۵) شەڧەق (كۆڧلى، يوسىڧى، زڧنگى، ئامىدى) و ب من وەرە شەڧەق دورستزه !
- (۶) حەرفان (يوسىڧى، زڧنگى، ئامىدى)
- (۷) پىر (پاشا، عبدالسلام، وەستانى) .
- (۸) وامهلهها (پاشا، كۆڧلى، عبدالسلام، وەستانى).

نَسْمَى تَهِيَه مه ڪتووب

نَسْمَى تَهِيَه مه ڪتووب د ديوانى قـــــــدم دا
حرفهك قهلمى علمى ب ته قويمــــى رهقم دا
نه شكال و خه طين دائره يى نقطه يى علمن^(۱)
نه ف نه قش و مثالن د خه يالاتى عدهم دا
ميم مه طله عى شه مسا نه حه د نايينه صفت كر
لامع ژ عه رب بهرقى ل فه خخارى عه جهم دا
دا شاهدى نه سما ب هه مى و جهى بناسين
يهك مه ستي صه مه دكر، ب يه كى نه قشى صه نه م دا
يهك گرتى يه زولفى ويه كى خيال نومايى
نـــــايينه ب نه سكه ندهرى و جام ب جهم دا
نه رواحى موقه ددهس شه يى قه دران ته دخوازن
نوورا تهيه مــــصباحى د قه نديلى حه رم دا
دا وه قستى لقبايى ب ته حه ي بين د به قبايى
من نه قلى دل و جان د فه نايى ب سه له م دا

ياقوت فروشان د کف نه لاسی شکه ستن
نه ف صه فحه یی نه لاسی کو نه ققاشی قه له م دا
یا ره ب ژ چ روو له ب ب نه نایا ته گو شایم
(سبحانک لمن أحصي في شأنك حمدا)
مننه ت ژ خودایی کو ب عه بدی خوه مه لایی
ئکسیری غه می عشقی - نه دینار و درهم - دا

---

(۱) عشقن (وه ستانی) .

مه ششاطه یی حوسنا نه زهل

مه ششاطه یی حوسنا نه زهل   چه نگالی زولفان تاب دا
دا عشق هل بت پیل پیل   قه لبی مه لی^(۱) جه للاب دا

حوسنا حه بیب ولوظفی یار   ئافیه دل عشقما غه دار
لهو سه لب کر ژئی ئختیار   وی حوسنی ئه ف ئیجاب دا

من دی سه حهر زولفین دمه ست   هاتن سه ما ئحرام به ست
چوون سه جده یما خالی ب قه ست   لهو حاجبان محراب دا

رووح و رهوانی من حه بیب   دیسما ب ته لبیسا ره قیب
ره نجیده کر مسکین غه رب   ته رکما دلی ئه حبیب دا

مه حبوب ب جاما پور گولاف   که رکمر ل من جه رگ وهناق
زهرا هه لاهل بوو دناف   لهو ساقی نهو جوللاب دا

وان ده ست و زهند و ساعدان   مهی دانه شه یخ و زاهدان
مهستی ب چه شه می شاهدان   نهو نیرگزا سیراب دا

وان نوقطه يان هن بوونه کيم کاتب ژ نوو ئعـراب دا	مسکي ^(۲) ره شاندى نهز دبـيم لسي خه ططي ره يحاني ل ديم
ئهو بوو ل من نه قشي به صهر ناف ديدوي بي خواب دا	نازك قسه دا نوورين به شههر ئينا ^(۳) خه يالسي هر سه هر
پور دا مه فنجانا عه قيق مننهت ب من وه ههاب دا	ئهو تلسي بي نازك ره قيق ئهو بساده يسا نوورين ره حيق
مه ي هاته شه هکاسا سوري ديسا شه رابا نـصاب دا	دا خه ف نه بين ^(۴) به ژنا فهري مننهت کو ئيرؤ ديم دورئ
کي دي فه خوت ئيرؤ ب خه ف فه رفووري يا مه هـتاب دا	مه ي هاته فنجانا صـه ده ف ساقبي ب چه نـگ و نـاي و ده ف
يان دي ب قوربان بي مه لي سککين د ده ست قه صـباب دا	عه يده وحه بي بي نه ذره لي يا ره ب بيـنم رؤژ هـه لي ^(۵)

(۱) مه بي (زفنگي، ناميدي).

(۲) مسکه (عبدالسلام) مشکي (وهستاني).

(۳) دينا (کوفلي، يوسفي، زفنگي، ناميدي).

(۴) نه بت (زفنگي، ناميدي).

(۵) دهندەك ژنده ران دا (وهكي: پاشا، يوسفي، عه مه ر) ريزکا دووي وسي بي ژفي چارينه يي

پينک دگوهورن.

موغبه چه یین مهی فرووش

موغبه چه یین مهی فرووش   ههر سه حهری تیین سه ما
بساده خوه ران نـووش نـووش   مـانـه ل دۆری جه ما

هـن گـولی بـوو عـه نـه رن   هـن د شـرین نه سـمـه رن
هـن گـوهـری دانـه یـین   مـثـلی سـوهـیلـی سه ما

هـن زهـرینـه پـور سـورن   سهـر ب پهـر و^(۱) دیم دورن
مـن کـو د چـه رخی و ه دی   صـهـبر و قـه رارم نه ما^(۲)

صـهـبـه بـر و قـه رارم کـو بـر   جـهـرگ و جـه گـه ر هـور دکر
ظـولـمی و ه رهنـگ کـی دکر   جـان دـبـر و دل تـهـبـا

جـمـان و دلـی مـن نه وه   حـور و هـشی مـن نه وه
پـسـادشـه هـی مـن نه وه   نـم ل دهری وی گـهـدا^(۳)

یـاری کـو دی نـم گـهـدا   دـسـت ب دـسـتی مـه دا
نـم ب سـه مـایـی بـرین   ره قـص و سـه مـا زی و ه ما

گۆتتسه مه دوردانسه يسي   ئهم ژ تته و تو ژ مه يي
له وب حه قيقهت يه كين   مه سئله بي شو بهه ما

دامه ب ده ستي سوري   جاما ژ رهنگي دوري
جه ذبه گهها جان و دل   پور شه ووشان دن ههما^(۴)

باده م نورو شسي ژ ده ست   چوومه ژخوه ومامه مه ست
قه طره ب به حري گهها   به حبر ب عيني خوه ما

گوروشسي ب عامي مه ده   ته ركبي مودامي مه ده
(أكثرهم في غما   أغلبهم في عما)

حهر ف ژ يهك بوونه فه صل   گهر بيري وان ب نه صل
حهر ف دبست يهك خه طهك   خه ط كو نه ما نوقه ما

وه حده تبي (مطلق) مه لا   نورو ره د قه لبان جه لا
زور د فبي مه سئله لي   نه هلي دلان شو بهه ما

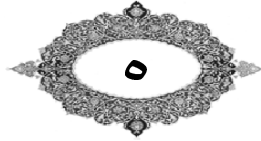
---

(۱) سور پهرينه (كؤفلي).

(۲) من گز وه چهرخي د دم مثل سهيل السما (كؤفلي)

(۳) نهف مالكه ويا بهري وي ل نك (پاشا، وكؤفلي، وعبدالسلام) نينه.

(۴) نهف مالكه ژي ل نك (پاشا، كؤفلي، وهستاني) نينه.

چین چین کرن

کھسک ئه طله سا ديبا قهبا	چين چين کرن زولفيين سيبا
تسيکل کرن لازم صهبا	ئيبدي نشان نابن خويبا
ماداري به دري کر دوکبه	مين دي صهبا بايي سه بهر
ديسا ب زولفان را تهبا	قهوس وقوزه ح زي هاته دهر
عنه نيه رفه شان بن سه دسه لام	ئيبرو ژ مه ل به درا ته مام ^(۱)
(أهلاً و سهلاً مرحباً)	ئيه هودهدوي شيرين كه لام
مه حبوب وشيرين سور ههيه	مين دل به رهك وهك دور ههيه
به لقيس صفت مه سکن سهبا	حوسن وجه مالهك پور ههيه
لي هي ل ئوسلويبا بهري	مه دقيي پهره يبا دل بهري
تي و دچي ته شيبه يبا ^(۲)	لي كفش بي تو ژ په نجهري
ئهو ظالما هشار و مه ست	شوخ و شه پالا مه ي پهره ست
(في طيها نشر النبا)	قي نامه يي خه ف دي ف ده ست

بیـیـژ ئه و شیریننا سور پهری   دوردانسه یا ئه ز موشته ری :
کان عه همد و په پیماننا به ری؟   بی فایده چوون شو بهی هه با (۳)

نه ی شه ککه را سپی ده ست وزه ند   زانم مه جالی نامه خو ه ند
لیـشان ته به سسوم کر ژقه ند   (ماست کبان فی ربا)

دل بهر مه جالی نامه دی   ناسی کو نیشاننا مه دی
نیـونه ک موخالف تی نه دی   (هل قلبها نحوي صبا) (۴)

قاصد ب مه قصودا مه هات   با موژده ئوئه مر و بهرات
نیشان هنان هه م خه لات   شه هزاده یا گولگوون قه با (۵)

ئیرۆ مه جال لی هات ووهخت   دیسا جوان بوو من درهخت
ئهو لامعا دایی ژ تهخت   (ما کان برقا خلبا)

سه لوا رهوان زهرریـن وهرهق   چیچه ک مه لی دین ئه و نه سهق
(یساقوتها یحکي الشفق   یحکي عقوداً کوکبا)

---

(۱) ئیرۆ مه دی به درا ته مام (کۆفلی).

(۲) لی کفش بیته ژ په نجه ری بی و بخت ته شی بهی با (زفگی ، نامیدی).

(۳) ته شی بهی با (پاشا، عه مه ر، کۆفلی، یوسفی).

(۴) هل قلبها نحو الصبا (پاشا، کۆفلی).

(۵) گول گول (کۆفلی).

(*) ب ریتز کرنا مالکین فی هه لبه ستی ده می ژنده ران دا وه کی یه ک نینه ، مه وه کی ده ستنیسا
(پاشا) ی نفیسی به .

دلبر شڪينا شه ڪڪرهڪ

دلبر شه شڪينا شه ڪڪرهڪ (فقلت: يا روحي متي ؟)
گهو من: جهتا خاطر هبت من گهو: چ ڪم نه ز با ههتا ؟
زولفان تو بهس چين چين بڪه بسسڪين موقابل دين بڪه
پيششڪيشي يهڪ زولفهڪ تهبن مولڪي خوتهن تهختي خهتا
دل بهه ندي داڦا زولفهڪي ڪهفتي ڪهه مندا ئولفهڪي^(۱)
(هل في يد المفتون شيء ؟) او ڪيف اصنع يا فتى ؟
زولفان بوت وشيرين لهبان زهه رينه شو بههت عه قره بان
لسي من زهسڪا پور گري ئيرؤ تني گرتن دو تما
نسبهت پهرى زيبا يه نهو وهڪ نيبرگزا يه ڪتا يه نهو
(يا من رأى خالي فهل يشبهني بشيء قاسمًا ؟)
مهه ژ بوغچه يا يار زه ييني بي پورس يهڪ^(۲) سيڻهڪ چني
(فبما جنيت جنيتي مهه ژ بوغچه يا يار زه ييني)

(۱) ئلفهڪي (عبدالسلام).

(۲) ئهڻ چارينه ل نڪ (وهستاني) نينه.

(۳) مهلا (عبدالسلام، وهستاني، حلهب).

ب نارى فورقه تى سوهتم

ب نى نارى فورقه تى سوهتم ژ فه رقى سهر هه تا پيدا
خه ده ننگا غه فله تى نوهتم ژ به رقا لامعا تى پيدا
خه ده ننگا فورقه تى ره عده دلى نه و غه فله تى لى دت
دبېژم: وهر جه بهل بت نه و بکه ربت وى د گافى دا ^(۱)
هه چى فورقه ت نه دى هجران نه بى من داغ و كهى لينه
ژ بسل دهر بى د هجرانى فراقى روه و جان كى دا
ژ هه ر بى داغ و بى دهر دى مه پورسن محسنه تا عشقى
چ زانن بى خه بهر ژانسا دلى داغ و كه سه ر تى پيدا
كه سى محسنه ت دى و فورقه ت فه خوارى جورعه يا هه جرى
گرى وان تى ب حالى من دقى هجران و زه جرى دا
ب داماس ^(۲) موجه تى به ندم خه ده ننگا فورقه تى دل نوهت
ب شوبه ي مورغى نيم بسمل ده ف وهر تيم د خونى دا
برووسكا باطنى دا دل دپيتى سينه وى وهر بوو
كو دى بيستن ته بيتا دل دناف وى نار و پيتى دا!
ژ ئولفى شوبه تى زولفى مه دام له و بى قه رارم نه ز
كو جانى من عه زيز ئسرو چوو و دل وى د ئولفى دا

ژ مه‌جبوب دوور کرم چهرخی فهلهك وئ پور هلاقیتم
 نزانم دئ ل کور دت من د قئ دهوران و چهرخی دا
 حه‌بیبئ بی خه‌طا کوشتم ب دهربا فورقه‌تی ئاخمر
 ژ وئ رۆژی دزانی من کویار نه و تیر ل جه‌رگی دا
 گهلؤ دیسا ببینم نه ز چرایئ وه‌صله‌تی هل بست
 بسؤژم شو بهی په‌روانی ل بهر وئ نور وشه‌وقئ دا
 ب دهربئ که‌وکه‌با صوبحئ ل مه‌شرق زوهره طالع بت
 زوحه‌ل دوور بت ب شه‌ش بورجان و وندا بت دغه‌ربئ دا
 ژ قوندوس زوهره په‌یدا بت ژ هندس^(۳) موشته‌ری بی‌ت دهر
 سپئدی دت ثوره‌ییایئ شه‌فه‌ق دت قامه‌تی پی‌دا
 ژ شه‌وقئ نه‌برووان بنمیت هلال دیسا د قه‌وسه‌ینان
 ژ خاوه‌ر بی‌ته دهر خورشید^(۴) ظه‌لام وه‌ربئ دنووری دا
 ب وهران زه‌یین گولشه‌ن چه‌مه‌ن^(۵) و لاله بشکفتن
 بسنه‌فش و چیچه‌کان فیکرا شه‌فه‌ق دا یه‌ك د ره‌وضئ دا
 سه‌حه‌ر گه‌ه عه‌نده‌لیب مه‌ستن ژ به‌نا وهر د و بشکۆژان
 شهبئ تووتاك و گۆیینه‌ن دنالیسن نهم دغه‌رقئ دا
 ل که‌لبئ ئاستانی خوه نه پورسی قه‌ط حه‌یب جاره‌ك
 گهلؤ نائینه‌ بیرئ نهم دقئ نیچیر^(۶) و راقئ دا
 دزانم شه‌ه‌سواری من غه‌زالسه‌ك وئ دفتراکئ
 ب جایی صه‌یدی نه‌ز بووما دوی فتراك و به‌ندی دا
 چ حه‌د صه‌یدی هه‌زار جانن دفتراکا حه‌یبئ من
 کو سه‌د جه‌مشید و که‌یخوسره‌و غولامن سه‌ر ده‌قئ ری دا
 د ده‌ه سالان مولازم مام و یاری روونه‌دا جسه‌اره‌ك
 وه‌گه‌ر نه یار نه‌گه‌ر روو دت هه‌یه جاره‌ك د سالی دا^(۷)

دلسو مزگیننه من شابه کمو سولتانی مه دی بیتن
 ژمن بساوهرکه په یغامی سهحر مزگین ب من پیددا
 شوکور بیناهی یا من هات و یه عقوب دیده رهوشه ن بوو
 ب بوویا یووسفی مصری ل که نعانئ به صهر پی دا
 نه سیممی سونبول و سیقان سهحر دا حه بس و زندانی
 فه بوو قوفلا مه بی مسفته زرنگیینی ژ قوفلی دا
 فراقی شهف ب ئاخر چوو سپیده کفش بوو دیسا
 مه ریخا نه حس ئا فابوو خوبا بوو پوژ د شهرفی دا
 دجه رخی وهک نوجووم دیم دژر سه ما هاتن قرانا یهک
 هه ییشما به در بوو نهو سورپه ری من دی دره قصی دا
 ژ وادی نه بیمه نی دلبر نزام نه نگوشتهک ئظهار کر
 کو خواهش نه نوار و بهرقن نهو ته جه للی بوون دطوری دا
 قرانسا زوهره یی من دی دبر عققدا ثوره یایی
 ژ پروینان دبیژم عه کسه هیژ که فتی دجاممی دا
 حه بیبی عه زمی صوحبت کر دجامان لهو شهراب ئانی
 دلی من دی دو صهییادان ژ بورسان را بهری وی دا
 ژ شه کلی ئه بروویین ساقی وه به درهک من موقابل دی
 هلاتن سه د هلال ئیرو^(۸) ئشارهت من ژ عه کسی دا
 ب تمولین ئاستانی را فه خوه ندم میسر ب دهر گاهی
 ب فی چافی حه بیب دیم شوکور نهف شه فقه مه ولی دا
 ب زهری خوهی شریف^(۹) خوه ندم گو: خدمه تکاری دیرینی
 ته پور جه ور وجه فا دینه د سلووک وسعی وجهدی دا
 بچین^(۱۰) وهر دان ژ گولزاران کو نه غیاران ب دهست خاران
 ژ مه خصوصان د دهر گاهی دوعا من نهو د هه جری دا

ب ته شريفًا خوه نه ز خوه ندم ژ لوطفسي به ننده نيشان کر
 خه لات وشه فقهه ودل دان شوکور خوازين کو باخوي دا
 مه هادر سه جده يسا شوکري ل وی عهردی موقه ددهس کر
 ب موژگانين خوه دور سوفتن نه نی مالی ل عهردی دا
 هه يسا بيناهي يا چه هه ثمان بوت وعوززا ولاتسي من
 تويی پي شبر سو جوودا من سه حرگاهان دخه لوی دا !
 ل بسال علمي ته مه علموومه ژ ژيني من تو مه قصوودی
 فسدايي جان مه دی جان بت د قه ستا وه صل وديني دا
 ب حوسنا خوهی ئلاهی کی ^(۱۱) ب سه هم و هه يبه تي ديني
 نوجووم وکه وکعب ولامع ^(۱۲) ژ بسالا تين ب به ژني دا
 ب خالين وهرد ونه سرينان ژ قودرهت خه ط کشاندي لي
 ب ته رحسا نيترگزا عيلى سه حرگاهان نه سيم ليذا
 کو توولسي ئاستاني دوور نه کی ئيدي ژ ده رگاهی
 ژ باخوي قني رجووناکين د بابي لوطف وره جي دا
 تو باري فورقه تي زانی دکارم نه ز ته حه ممول کم
 ب ناري کووهي قه نديلم بلا فيسلم ^(۱۳) دعشقي دا ^(۱۴)
 زهی دهردی مه زن فورقه ت جه گهر سو ت ئاته شی دا دل
 جهی صه بري نه ما چه ندان فه ره ج من دی د صه بري دا
 مه لا بي قامه تا يه کتا قيامه ت ^(۱۵) من ب چه هه ثمان دی
 فراقی رووسيا بن ته ژ من جاني شرين جسي دا

---

(۱) نه ف مالکه د ده ستنفيسا (پاشای) دا نه هاتي به.

- (۲) ب به نېدا (پاشا).
- (۳) ژ سندی زوهره په پیدا بت ژ هندی .. (حەلەب، وەستانی).
- (۴) بیتە خورشیدی (زفنگی، عبدالسلام، حەلەب، وەستانی).
- (۵) دچیمەن لاله (کۆفلی) چمەن دا لاله (یووسفی).
- (۶) نەخچیر (پاشا).
- (۷) ئەگەر یەك جار روو دت یار بەسە ئەو جار د سالی دا (حەلەب).
- (۸) هلال ئەبروو (کۆفلی).
- (۹) شرین (حەلەب).
- (۱۰) بچین ئانە کو: بچینە، و ل نك (کۆفلی) بچن، هاتی یە، نانکو بچنە.
- (۱۱) ب حوسنا خوہ تو ناگاہی (حەلەب).
- (۱۲) کەو کەبی لامع (زفنگی، حەلەب).
- (۱۳) دیاری کووھی قەندیلیم مەگەر (زفنگی، نامیدی) بلا قیلیم (عبدالسلام، حەلەب) ..
- (۱۴) ئەف مالکە ل نك وەستانی نینە.
- (۱۵) قە با یا (پاشا).

سہری زولفا تہ

سہری زولفا تہ ب کوللابیٰ دوعا
ہاتہ دستہ مستیٰ مہ ب جہلابیٰ دوعا
صوفیٰ خیلوہ نشین بیین^(۱) د سوجود
ہردو بورھین تہ نہ محرابیٰ دوعا
عہرضیٰ کیٰ^(۲) دیٰ بکرم صورهتیٰ حال
کو تسویٰ قبلہ ییٰ ئہربابیٰ دوعا
ژ دوعا ییٰ قہدہ حہک دہر دہستہ
ہر سہر سونہتیٰ مہیٰ^(۳) نابیٰ دوعا^(۴)
گولئیٰ ئقبالیٰ ژ گولزاریٰ قہبول
مہ چنی بوو دشہ کەر خوابیٰ^(۵) دوعا
بہر دو بورھین تہ ژ ئخلاص ویہ قین
مہ دویٰ سہجدہ یہ ئسادابیٰ دوعا^(۶)
ژ دلہہک صافیٰ تو محرابیٰ بیین
سہجدہ یہک لازمہ دہر بسابیٰ دوعا

مه ب دل (عروة وثقى) ته د دهست (۷)

ژ نه نایما تــــه سه رنه لقابې دوعا

ژ نه زهل يه ك جهه تي دايه مه لــــي

هر مه نه خلاصه ژ نه سپايې دوعا

---

(۱) بيته (عبدالسلام) نينه (زفنگي).

(۲) عه رضه كي (عبدالسلام، حه له ب، وه ستاني).

(۳) مه ستي مه يې (كوڅلي، زفنگي، نامېدي).

(۴) ناب و دوعا (وه ستاني، حه له ب).

(۵) شو كر خوازي (يووسفي).

(۶) كو د وي سه جديه نه ربايې دوعا (وه ستاني، حه له ب) مه دبر سه جده ب نادايې دوعا

(زفنگي).

(۷) م د دل عوروه تي ووثقايه ب دهست (زفنگي).

ئىروژ دەريا خەنجەرى

ئىروژ دەريا خەنجەرى   لازم ب ئىپشاشانى مەلا
تەشپىھى زولفا دلەرى   زانم پەرىشاشانى مەلا

زانم پەرىشاشانى ژ دل   بىي حەد ب ئىشاشانى ژ دل
تەشپىھى بىرياشانى ژ دل   (باللە) نە ئىشاشانى مەلا

(باللە) چ طەبەئەت ئادەمى   يەك سەر دىم يەك عالمى
دەريايى قىف و قىلەزەمى   يان چەرخى گەردانى مەلا

يارەب چ وئ محىت كەشى   سەر تا قەدەم تىك ئاتەشى
مەجر و وحى قەوسى تۇزەشى   لەو دل ب پەيكانى مەلا

زانم ژ عىشقى دۆزەھى   بەحرەك ژ نارى ئىلەھى^(۱)
ئىروژ ماھى خەرگەھى   تەشپىھى سەيوانى مەلا

په پور لى كشاندن داغ وكه ي	نهف سينهيا وهك ناي ونه ي
ياروب چ نسادانى مهلا	هر دل ب نائمهالان نه ده ي (۲)
نایینهيا نه سكه ندهره	دور دانهيا ديم گه وهه ره
مه جرووحى خالانى مهلا	بى مروه تان دل كبر كه ره
ته شپه ي شيشى لى كشاند	بى مروه تى دل هه رر شانسد
ناتاهش ل سهر دانى مهلا	كه ر كه جه گهر خوى (۳) لى ره شانسد
حوسن وجهه مالا وى مهه ي	نيسارى ژ ره ننگى دوزهه ي
خهف كره چ عوممانى مهلا	مه د پهردهيا تى خه ر گهه ي
بى شاهه د و جاما سه دهف	نيرول عومرى خوهى ته لهف
زانم په شپه مانى مهلا	بى چه ننگ و ساز ونای ودهف
لهو هه ر ب نار و نوره دل	زانم ته كووه ي طوره دل (۴)
لهو مه ست و سه كرانى مهلا	شه هكاسه يا فه ر فوره دل
نا پوخه ته خام بى مهر و جام	هه ر سينه يى تابه ي ته مام
لهعلا به دهه خشانى مهلا	غه ر قين د خوونسا دل مه دام
نانينه نه ظما سلكى عشق	پرر لهعل و دور ته ژ كلكى عشق
مه علومه خاقاننى مهلا	دهر بهرر و بهرر ومولكى عشق

بیّ حەد ل قەلبی شوبهیی نهی   جەه ورا تەه دانین داغ و کەهە
لەو بیّ مەحەل^(۵) خووش نینە مەهە   ئەمەماب شێراننەیی مەلا

مەننەت ژ طالع هەر ژ بەخت   ئاصف ب تەخت و بەخت و پەخت
بەلقیس ئەوی ئسانی ب تەخت^(۶)   ئییرۆ سولەیمەننەیی مەلا

ئەو هەردو لەعل و هەردو وەشەم   گەه گەه ب ناز و گەه ب خەشەم
ئەو بەژن و بەلا هاتە چەشەم   مە د سەیری پرووحانی مەلا

---

(۱) ئاسەهیّ (بیوسفی، عبدالسلام، وەستانی، زفنگی).

(۲) هیّ دل ب نائەهلان ددهی (زفنگی، ئامیدی).

(۳) خوون (پاشا).

(۴) زانم تە کو هەر طوورە دل (پاشا، حەلەب).

(۵) حەمەل (بیوسفی، زفنگی، ئامیدی، عبدالسلام).

(۶) ب وەخت (زفنگی، ئامیدی).

(الله) سه جهر

يه لسموومي عشقي شوعله دا ذاتي ته جه لايا خوه دا ^(۱)	(الله) سه جهر گاهما نه زهل نسورا جهه مالا (لم يزل)
بي (اسم) و (آثار) و (صفات) خهف بوو دستر و په رده دا	ذاتهك ته جهه لابلوول ذات سوررا حوروو فين عالليات
جووشش نه دابوو به حري جوود يهك زي ته جهه لاياي نه دا	ذاتهك موقه ددهس بوو ووجود وه صفي نضافات و قويوود
فيكرا ديهك ذاتي جهه فين وان پييكشفه نياز و عشوه دا	حوسن وجهه مالي خوهست نه فين نسورا قه ديم بوو عشق و فين
حوسن و جهه مالا بي مثال ديسا خوه لي په روانه دا	عشقما ژ نسورا (لا يزال) نيساندي يه لسمووم و شهه مال ^(۲)

عشق و مه‌حبه‌بته هه‌ره‌ه‌بوو	حەق عەشقی ذاتی خوێ بوو
مۆحتاجی حوسنه‌ك دی نه‌بوو	نه‌قل و روایه‌ت ژێ وه‌ دا
بوره‌مانی عه‌قل دوور‌كر قیاس	ئسیمی كه‌مالاتی د‌ خاص
ئه‌وه‌هل ئیلاهی (٣) پی بناس	فی نووری ئه‌و په‌رته‌و فه‌دا
ئه‌و نووره‌ دا بوو شه‌وق و تاش	عالم خویا بوو هم د‌ ناف
به‌رقیین خوه‌ ئافیستن به‌لاف	ره‌نگ ره‌نگه‌ ئه‌و نوور به‌رقه‌ دا
سوبحان ژ په‌مزا خالقی	نوورا سپیدا صادقی
ئافیته‌ قه‌لبی عاشقی	له‌رزین و تا و جه‌ذبه‌ دا (٤)
مه‌عنایی عشقی بی‌م: چی‌یه‌؟	له‌و من ب چه‌شمی دل دی‌یه‌
عه‌كسا جه‌ماله‌ك صافی‌یه‌	ظاهر د‌ مرئاته‌ مه‌ دا
حوسن و مه‌حبه‌بته‌ ذاته‌ كن	مه‌عشوق و عاشق لاته‌ كن
لی صووره‌ت و مرئاته‌ كن	هه‌ر یه‌ك د‌ مه‌عنایا خوێ دا
گه‌ر دل‌به‌ر و گه‌ر عاشقن	عارف د‌ فییدا صادقن
ئایینه‌یی نوورا حه‌قن	جی جی د‌ وان دا جه‌لوه‌ دا
عاشق ئه‌وه‌ مه‌عشوق ئه‌وه‌	ظاهر ئه‌وه‌ مظهر ئه‌وه‌
رووح هه‌ر ئه‌وه‌ گه‌وه‌هه‌ر ئه‌وه‌	ده‌ر شاهده‌ك دا شوعله‌ دا

د هـر شاهدهك دا ديم ژ دوپ	پـور نـازدارن رهمز و سـور
خه ططی غوباری نوقطه پور	کـاتب ژ بـالا نهـسخه دا
حرفین کشاندی کاتبی	نـور د رـوح وقـالبی
یهک یهک ب نسمی واهبی	نـعـراب وجـهـزم ونوقطه دا
نـورن ژ سـهـر حـهـتـتا قـهـدهـم	نـهـقـقـاشی سـهـرمـهـشقی قـدهـم
پی زهینانند لهو حی عدهم	یهک یهک د وان دا چه شنه دا
نهو شه کل و سوور هت صه وورین	نه صملن ^(۵) ل بـالا زهـیـنـین
نسبت ب وان نهم سایه یین	تـهـرتـیبی خـهـلـاقی وه دا
عالم ب عالم نهو نه سهق	بـوو نـایـینه نه سـمائی حـق
نوروا ته جهه لایا ته تهق	عـه کـسی جـه مـالـهک ^(۶) سـاده دا
هر هه یئه تا روو لی و جسم	شـه کـلی کـو لـی دانی طلسم
هر یهک ژ یهک رابوو نسم	لـهـو حـرف حـرف نهـدازه دا
نهم تیک هوویاتین یه قین	نـسـمـین ژ مـهـدهـر مـوشـته قـین
مه و هووم ولا شهیء موطله قین	عـه کـسـین د نـیـف نـایـینه دا
په رتهو ژ عه یینی نوره کی	تـیـن تـیـن تـه جـه لـلا طـورـه کـی
نهو سهه ددت یهک فووره کی	لـهـو چـه نـدی لـهـب لـهـب قـهـطـره دا ^(۷)

هەر جهه لوويه ك دايى ژغيب	ئهو شاهدى زهررين ژ عهيب
ديسا ژ وي ره ونه ق فهدا	قى عالهمى ئهو تيته جهيب
نه قش و نگارين دهسته خه تان	رهنگ رهنگى حوسنا صووره تان
نمازك لسه بان پور خنده دا	بالا و بهه ژن و قامه تان
سيمين بهرين نازك به شهر	شيرين له بين قه د نهى شه كه ر
بسكان ل مسكى طه عنه دا	زولفان ستار بوو رۆژ دبهر
دهستان ژ نهنگوستان قه له م	گولدهسته بين نوورين قه ده م
مساوهر ل زولفان ^(۸) ژاله دا	ئهو لاله بينى باغى ئهره م
مهه په يكه رن سور موشته رى	هن نه سمه رن هن ديم زهرى
من دى د لبسى جامه دا	وليدان و حوور و ئهو پهرى
ته زيبينى حوسنا (مطلق) بن	چه ندى كو خه مل و ره ونه قن
عشقسا نه زهل پى شيوه دا	تيلك جالويه بينى نوورا حه قن
وى لى نقشيسى زهر كه شان	حوسنا مونه ززه بى نشان
ههر كه س ب وان دل يه غمه دا	خمال و خه طين عه نبه ر فه شان
ب خه مل و لباس و زيوره ران	داروويى حوسنا دل به ران
بيناهى به ده ر ديده دا	بيته شو هوودا به صه ران

بیټین د حوسنی پړهنگ پړهنگ	نمای و دوف و قانون و چهنگ
نهو عشقه فان تینت ب دهنگ	له ورا ب حوسنی یه غمه دا
سررا کهلامی نه قده سی	دهم دم د لبسی نه نفه سی
تیټن تهنه زول بی حه سی ^(۹)	نه ب گرفت و گو برو قصه دا
وه دفی کو عوش شاقین هه بن	دلدار و موشتاقین هه بن
وی شه مسی ناساقین هه بن	دا کفش ببت د سپیده دا
دا کفش بن که و که ب ژ چه رخ	را بن هزار مه عرووف ژ که رخ
شبلی و سه عدی و نالی فه رخ	عشقی دوان که شفا خوه دا
دا حوسن و حویب و مه ظه هه ران	کفش کن ل هه عه رد و ده ران
عاشق بخوونن ده فت هه ران	دل بهر مه حه ببت نامه دا
حوسن و جه مال و عشقه یه	نارام د پهرده ی دا نه یه
مه حبوب لهو حه تتما هه یه	نسابت د پهرده و خاسوه دا
مه حبوب و خووب و دل به ران	بسگری ل وان هه فتی ده ران
دی خوه ژ شو بک و په نجه ران	ظاهر بسکن د هه ر دیده ^(۱۰) دا
نهو لاله یی ژ گول تازه تهر	فه صلا بوهارای بیټه سه ر
جی جی ب هه فرا تیټنه دهر	خوهش خوهش دهر دی خاره دا

په یسدا ببت نیښف خاطرې	ره مزهك غه ریب و فاطرې
خهف كی دنیښف قهلبی خوه دا	قووه ت سه نیینن راگری
زیوهر بدی تی سهد عهمل	مه فهووم كو بوو مه علووم د دل
هندی كو سهعی وجهه ده دا	بیینت لباسسهك پور خهمل
مه حبووبی مه عنایب ب خوه یه	لهفظ و عبارت جامه یه
لهورا ب حوسنی زیبه دا	لی خهمل و حوسنهك زیده یه
زوران ب زولفان دل فه بهست	من نهف مثال لهو بوو ته بهست
دورې یه تیم بی فهیده دا	هر چ ته دی صورهت پهرهست
مما نهو ب خهملی تیینه كار	پیس و خهراب و زشت و عار
حبوبی ب خوه دا قی نه دا	نی د قهیدی لبسی نه دیه یار
نه د پهردهیا تساری بین	چساری هلیین یساری بیین
گول وی دنیښفا بوغچه دا (۱۱)	سهه د چساری نهو كساری بیین
لهو كر ئراده وئسختیار	نهو بوو مورادا كردگار
گول گهش دباغی غونچه دا	قی بوغچهیی ههر لی بوهار
هاتن ل سه زولفان چهقی	باییی نهه قیننی كو لقی
خسلان د دامی دا نه دا	ههر دم ههزار دل داکه قی

نوورهك تهنه ززول بوو ژ ذات	به حرا ووجوودی جوش هسات
نهشیا ظوهور علمیه دا	هاتن ته عهپیون هه ر صفات
ئسهمان ژفه یضا ئسمی نوور	ئهشیا دعلمی بوون ظوهور
حوکمی صفاتی سهبعه دا	ته قویم بهستین بی قوصوور
هه ر ئسمه کی فعلا خوه خوهست	فی عالیه می ته قویم بهست
هه ر وی د مولسك وقه بضعه دا	حوکم وته صه رروف دا ب دهست
واحد ژ وه صلا مه صده ران	ئه عراضی عینی جه وهه ران
سه د رهنگی، حه رفان صیغه دا	ته ئیبر ب حوسنی مه ظهه ران
به حثا سوطوورین سافلات	فه یضا حوروو فین عالیات
ته رتیبی عوشر وسووره دا	ئایات ووه صفین موحه که مات
هه ر طالبه ك پی بوو ووقووف	کاتب نفیسین نه و حورووف
سه ر خه ط ل لسه وحی ساده دا	هاتن ژ دل سه د ئسه و ئووف
واحد ل سه ر لسه و حا نه حه د	ئه و دهستخه تی کاتب سه مه د
جه عدا جه مالی شانسه دا	نه قشه ك ره شاندی بی عه ده د
جه جه قه وائیل راست کرن	ئه سماد کامیل راست کرن
ژی علسه ته ك صووریه دا	بالا فه واعیل راست کرن

ئەسما موقابىل بىۋىنە زەوج	لىۋ جومىلە ژىۋ بىۋىنە فەوج فەوج
بەھرا ووجوودى ھىاتە مەوج	مەوجان د بەھرى لوججە دا
جووشش كو دا دەريايى جوود	دئايىنەيىسا ئىسىمى ۋەدوود
جىارەك تەجەللابو ووجوود	نىۋورەك ژ نىۋورى ژىۋ قىدا
نىۋورەك ژ نىۋورى ۋى قەكر	گەنجىا ظوھورى پىۋ قەكر
كەنزا خىو قوفل ومفتە كىر	ھىۋىژ ۋى د قوفل ومفتە دا
حوسىنەك مونەزەھ ۋەووراند	نىۋورا ھەبىب ژىۋ ئافرانند
عالمەم د كونھىۋ ھەبىرانند	(روح القدس) جان نەفخە دا
عەرشىۋ جەھات لىۋ بىۋو ھەيات	ئەۋ شەھىدىۋ قودسى ۋەفات
ژىۋ بىۋو تەعەبىۋون نىۋورى ذات	سەيۋانىۋ شەۋقىۋ ھالە دا
عەششقا ژ حوسىنىۋ پاكىرى	غارەت كىرن حىۋور و پەرى
ھەرجى د كونھىۋ ۋەككىرى	ئەۋ ما د عەجز و ھىرە دا
ئەۋ ۋورەتەۋ مەرتەۋىۋ حوسىن	ژىۋ بىۋو ظوھور ئىپاتىۋ حوسىن
لىۋ بىۋو تەجەللا ذاتىۋ حوسىن	قىۋ حوسىنىۋ ئەۋ سەرجەشمە دا
سەرجەشمەيىا حوسىنىۋ ئەۋە	خورشېد و عالمە پەرتەۋە
گەھ بەدرە گەھ مەھىۋ نەۋە	ۋەر موشتەرى يان زوھرە دا

ولسدان وحوورن گهر پــــهري	شیرین و مه‌حبوویین بهری
جومله ژ حوسنا خواوهري	نووړی دوان یــــهك ذهره دا
نناری ژ نــــوورا ئهـحمه‌دی	سرا صفاتی سهـرمه‌دی
د نیاینه‌یــــا ذاتی خوه دی	که شفا کهمالاتی خوه دا
ئهو بوو قه‌لهم ئهو بوو عقل	لهو بی خودووثی دا نه‌قل
ده‌ریایــــی علمی کر شوغول	ته‌فصیلی علمی جومله دا
ئهو بوو دجوملی رابطہ	میزان ئــــسمی باسطه
فه‌یضا حق ئهو بوو واسطه	چه شمی ووجودی سورمه دا
یهك بوو ئه‌لیف وی نوقطه کر	چهندي شه‌کل لی زیده کر
ههردهم په‌یاپه‌ی صفره کر	بــــالا ب بــــالا روتبــــه دا
واحد ژ نــــووورا وی دوری	په‌یمانه ئهو جاما سوړی
مه‌ی خستی ئسانی بهر فری	ههم جام و ههم په‌یمانه دا
غه‌یب مثالن ههر دو سلک	په‌یوه‌سته ئانی میمی موالک
ئهو کاتبی ئه‌لماسی کلک	ژ وی خامه‌یی ئه‌ف ره‌شحه دا
نوورا ته‌جه‌للا هاتنه عه‌رش	ئسما همی لی بوونه نه‌قش
شوقا د وان چوو تا ب فه‌رش	ئسمان ب ذاتی سه‌جده دا

کتابت قه لہم دیسا گہرانند
کورسی ژ نووری ئسافراند

سہر چہ شہمہیا قئی بہرزہ خئی
فہیضہک ژ نوورا بہرزہ خئی

ئہو بہرزہ خا رہنگ ئایینہ
وان تی شہمال ئیسایینہ

وہصف و کہمالاتین سوبووح
ئسمہک دئی لی بن ووضوح

ئہو نوسخہیا عالی ئسم
دا حہرف لی بن مورتہسم

لہفظی کو معنایہک دئی
صوورہت ہیسوولایہک دئی

ما تیئہ دیتمن حوسن و سور
کاتب ژ وان حہرفیئین دپور

دور دانہییئین خاور مثال
نوورہک مہونہز زہ ئہو جہمال

ئسمہک ژ ئسمان صہوورانند
جہنناتی خولد و سدرہ دا

بہحرا جہمہد دابوورہ خئی
داگرت و گہ گہ فوورہ دا

ہنگی کو ئشہ شیا دایینہ
ژی صوورہتہک عہکسییہ دا

حہرفیئین کتابا عقل و پروح
لہو لہوح وکلک وخامہ دا (۱۳)

لہوحہک دئی ژپرا جسم
حہرفان شہکل نوورییہ دا

تہرکیبی ئملایہک دئی
رووحان دنہفسی جوئشہ دا

بی بہژن و بالاییئین ژ دور
نوونہک خہیالی بہصمہ دا (۱۴)

ئسایینہییئین تییدا شہمال
مہی کسر د (۱۵) نیثا شووشہ دا

تیڤنه لښاسی خه طط و خمال	پرووحان دښن ^(۱۶) قودسی مثال
تینت د فنجانا مه دا	ساقی مهیا گولگون وئال
بی دنگ و صهوت هه رتپته گوش	مهی کو د جامی بیته نووش
له و نهف شهرا ب ئالووده دا	ژی تیته دل هه ردهم سوروش
ساقی ژ شه هکاسا فوتووح	نهف رهنګ ته جه لالا کر سو بووح
پوژ بوو دقه و سی قوبه دا	مهی ریته جاما عقل و رووح
کاتب ژ حه رفی عهینکی	پوژ بوو دنیشا نهینکی
طوغرا ب ئسمهك تازه دا	نیف گوشهیا قه و سهینکی
ته کثیر ژ حه ر فان کر طلسم	طه ی کر دنیف طوغرای ئسم
حوکه می ته جه لالی وه دا	حوسنا موقه ددهس بوو دو قسم
مصباح و نوورا عالیه مه	یههك عه قیل و رووحی نه عظمه مه
بی مودده هم بی مادده دا	حه و واء و نه قشئ ئساده مه
حوسنهك مونه ززه عالی یه	ئی دی کو نه فسا کولاسی یه
وان هه ر دهف دا سایه دا	نه وژی ب رووح را نه صلی یه
له و دل بهر و لاتی یه کن	ئسایینه یی ذاتی یه کن
هه متسا د ناز و عشوه دا	فییکرا د مرئساتی یه کن

مائل دین فیکرا ب واصل	نہو تین ب جمعے فرع و نصل
حوکمے وصالی لی وہ دا	نابن ژ یهك فہرق و فصل
بارین ژ مابہینے لہمع	فیکرا کو بوون واصل و جمع
شہمعانوفووسان شوعله دا	نیسا ژ نرواحان شہمع
پور شوعله تین نورین قہفہس	نیسا ژ نرواحان قہبہس
قہلبان ب حوبہی لہجہ دا	نہفسان ب عشقی دا نہفہس
صوورہت ب صوورہت تین ظوہور	نہولاتی حوسن و عہینے نور
جی جی دوان دا جلاوہ دا	ننس و پہری ولدان و حوور
تین صوورہتا طلسمہ کی	ہہریہك ژ فہیضا نسمہ کی
پہرتہو ژ نوروی لی قہدا	لہو مہعنہیما ہہر جسمہ کی
نہ ژ وہہم و تہقلیدی ببیم	دا سرپری تہولیدی ببیم
دل قہی نہدائی شہہدہ دا	مہعنا ژ تہوحیدی ببیم
مہجدووی یهك دی بن صفات	مہعشوق و عاشق ہہر دولات
بہعضہك صفاتان حصصہ دا	حینا کو بوویہك نلتفات
رہقص و سہمایا قودسی بان	ہای و ہوویا سوہووحی بان
فہریساد و ذکر ولہرزہ دا	تہشبہی جووشا صووفی بان

وهستانه شاهد ^(۱۷) صه فن	باطن دغه بیی خه ف فن ^(۱۸)
تہ شبیہی بہر قہا خاطفن	لامع د چہرخی تسعہ دا
سرپرا دجاما بادیی	یسار ہاتہ نیثا حہلقہی
مہدہووش و مہستی مہی	شووشا گولاف ناشوفتہ دا ^(۱۹)
رہمزا د جاما شہر بہتہی	خہف تیہتہ نیثا صوحبہتہی
ہہر چی کو فنجانی دہتی	وی جان ب نہذر و صہدقہ دا
شہمعہا وصالی ہہر گہشہ	شہوقہ شہمالی ناتہشہ
مہی تیہتہ جامی بی غہشہ	ساقی عہجب ئەف بادہ دا
ساقی عہجب ئەف بادہ ریت	عاشق ژ مہعشوق ئەف دقیت
فنجان ب فنجان دا و میت	کاما دلی بی چہسارہ دا
ئہشیال پہی ہہف و لالین	یہک یہک ژ وہصالی بہدین
ہہم مہصدہرین ہہم مہوردین	ئی قولزومی ئەو رہشحہ دا
ئہف رہشحہ دا وی قولزومی	مہی ہاتہ طاسا عالہمی
جاما جہہان بیں دا جہمی	ب ئەسکہ ندری ئایینہ دا
عہکسا ژ حوسنا مہی فرووش	ئافیتہ فنجانی ب پووش
ناگہہ د جامان ہاتہ جووش	فووری دنیثا کووزہ دا

ساقسى ژ رهنگى بولبوله   ئساقىيته چهرخى غولغولمه
پرووحسان ل دۆرى سلسله   گؤفتهند و رهقص و حلقه دا

مهحبوب خوه نيشاندا صهفى   جسارهك د جاما قهرقهفى
هياتن ب ئساوازي دهفى   طهنبوور و چهنكى نهغمه دا

عهينى طبععت جوزء و كول   بشكفت دوى باغى دو گول
عشقى گهراندى جامى مول   حوسنى دوان دا پهنجه دا

بهرزخ ب بهرزخ بوونه راست   نين دنيتدا كييم و كاست
مهنزل ب مهنزل ههر گهاست   دورجى لئوالى حوققه دا (۲۰)

ئساقىيته دوردانا خوه دور   ئيسانند ژ مصباحا خوه سور
دؤلابى نهجمى نهحس و كور   مههرا ستييرا سهعهده دا

چه و گانى بايى لامه كان   فولكا فهلهك قائم سه كان
تەشبيهي گؤ دا بهر شه كان   ههر بى سوكون و سه كنه دا

ئهو كاملى بى عيب ونهقص نهه   چهرخ (۲۱) ب هريهك نوع وشهخص
وى يهك ب يهك ئانينه رهقص   تى سهبعههئى سههياره دا

ههر نهه دقى چهرخ و لهزى   چهرخن ل دورا مهركهزى
بهحرا دو عمالهه لى كهزى (۲۲)   تى نهف جهباب سهرگه شته دا

په پوهه سره ستړه تپتن جه زړ و مه د	بسه حرا دو عالمه لى زه به د
سه يوان ل صه حرا يى قه دا	
ئه و خه يقه تا كه و كه ب مثال	كه ه به در ومه ه تى كه ه هلال
سيزده دوا زده ماه و سال	چه رخن د سه يرا تسعه دا
من دل ژ فه همى قاصره	ژ وى صوره تى چاربا گره
پى كسر ته مام ئه و دائره	نه قشه ك ژ وى ته و نه نده دا
يهك يهك ژ ته قويمه قه ديم	لى بوو نه سق حوكمى حه كيم
ئافيتته وى له و حى ره قيم	ئه و عالمه ما سوليبه دا (۲۳)
هنكى كو خه طط و نوقطه نه	ئه وضاع وئه شكال تى هه نه
هه ر يهك ب مقدارى خوه نه	ئه صلا ته صه وور رى نه دا
مققدار و شه كملى هه نده سى	كىم زيئده يهك پى ناحه سى
ته صويبر دكر ئه قاييده سى	حه تتا د سه طحى سوفله دا
مه صره ف دناف ثمان مه شعلان	قه طعا مه سافسا مه رحه لان
سررا بور ووج و مه نزلان	ره سما سولووكى جادده دا (۲۴)
ئه و يهك ب يهك خالى نه هن	بى حكمه تهك عالى نه هن
گر فسان سور كه حالى نه هن	ره قصه ك چرپا مه ستانه دا ؟

مهستانه گؤڤنه ندی دکن	ره قصی ل دؤر فه ندی دکن
قه ستا شه که رخنه ندی دکن	له علان ژ گه وهه ر خه نده دا
تی بایسی چه رخ و له وله بان	ته دویر و سهیرا که و که بان
شه عثانی یا پرووز و شه بان	دؤلا بیسی هه ر ژی تی صه دا
صوورهت ب صوورهت لی کشاند	له وحی هه یوولا نه ققشانده
زییرئاب ژ نووری لی ره شانده	ته قویم و شه کل و خانه دا
کاتب د چه رخی جه دوه لی	خوش نه قش ئافیستی وه لی
کر حاشی یا هه فته هه یکه لی	نیف کوللیاتی خه مسه دا
دانیین دپه رگاران ئه صل	به ستن موقابل ده ه فصل
قییکرا ده وائیر بسوون وه صل	به رزه خ ب به رزه خ حصه دا (۲۵)
چار عونصرن چار طه به تن	قییکرا ب میزان قییک که تن
ب هه قپرا موخالف سیره تن	لی دصووره تی شه خصیه دا
حه تناب میزان چار ئه صل	ب هه قپرا نه بن جمع و وه صل
جسمان ژ هه ف نابن فصل	بازوو ژ بازوو شه ق نه دا (۲۶)
چار نوممه هاتن سی به نسات	هه ر بی قه رارن بی ته بات
پور عشق و مهیلن ئاستفات	دقی تازه دهیری کوهنه دا

هـن مهـیلـیٰ ئهـقـرازی دکن	هـن سـوفـلـهـوی بـازی دکن
سـهـرگهـشـتهـنه د حالـیٰ خـوه دا	خـوهـش رَهـقـص و شهـهبازی دکن
هـهـر فـهـرد ونهـوع وقـسمهـ کیٰ	هـهـر هـهـیئـهـت و هـهـر جـسمهـ کیٰ
هـهـر ویٰ دقـهـبـض و پـهـنـجه دا	رُوح ویٰ ب دهـسـتیٰ ئسـمهـ کیٰ
یـسان راکـده یـسان جاذبه	کـولـسـلاب ب دهـسـتیٰ واهـیـهـه
یـسان رَهـفـعه و یـسان جـهـزمه دا	یـسان خـافـضه یـسان نـاصـبـه
ئـیٰ دل ژبـهـر شهـوقـیٰ لهـزان	ئـهـو جـهـزمه دایـی مـهـرکـهـزان
ئـهـهـلیٰ دل ئهـف ژیٰ گـوفـته دا	حـکـمـهـت ب قـانـوونـیٰ بـزان
عـهـقـلیٰ مـوجـهـررهـد نـسـارهـتیٰ	رَهـمـزا د نهـجـم و هـهـیئـهـتیٰ
ئـهـو مـسـا د شهـکـمک و شـوبـهـه دا	بـیٰ نـوورـیٰ عـلـمیٰ و هـحـدهـتیٰ
پـهـی پـهـی ژ بـهـحـرا کـان و کـون	فـهـیـیـاضـیٰ عـلـمیٰ (مـن لـدن)
وی گـهـهـهـریٰ نـسـاسـوفـته دا	گـهـه گـهـه ب ئـوسـتـادیٰ سـوخـون
هـاتـی دنـیـف چـهـنـگ و دهـفه	فـهـیـضـا عـولـوومـیٰ فـهـلـسـهـفه
فـنـجـان ب جـان مـن جـورعـه دا	مـن دی دجـامـیٰ دا خـهـفه (۲۷)
دوور و دراز وهک ئسـاخـهـکـن	هـهـر نهـه فـهـلهـک لـیٰ کـاخـهـکـن
فـیٰ تـهـر حـیٰ ئنـسـان مـیـوه دا	تـیٰ دـارن ئـهـو ژیٰ شـاخـهـکـن

سولطان ژخه لوته هاته تهخت دهولته ژبالا طاله دا (۲۸)	ئبنسان بهره عالم درهخت پئی زهیینین ئقبال وبهخت
لاهووت د ناسووتی قهشار دهورا عورووچی گهر وه (۲۹) دا	سولطان ژبالا هاته خوار پهیهسته بوو نوقطه و مه دار
مهحبوب ب فنجانا صهدهف دوردانهیی سهیوان قه دا (۳۰)	دهوری گههاندن هه رطهرف عاشق گهپاندن صهف ب صهف
فهیضا مهیا گولگورون و صاف علمهك ژبهژنی روقعه دا	ساقسی كو دامن نهو سولاف زائل كرن شوبههه و خلاف
قهلبی د عشقی كت عورووچ شههپهر د دارا سدره دا	علمهك نهما دل پی نهمووچ دی طهی بكت چهرخ و بورووچ
پیش دهستی کورسی بوون ههلهك د وی نوقطهیا مهوومه دا	دولاب و چهرخیی نهه فهلهك سههركه شته هاتن نهو گهلهك
چهندی سفق (۳۱) هاتی خهفیف نهقدی مه موهر و سكه دا	ئهحسهن ژفی نهظمی لهطیف مهحبوب ب دهستی خوهی شهریف
ئهشكالم و نهوضاعین بهدیع (۳۲) بی عیب و نهقص و پرخنه دا	ئهحسهن ژفی وهصفی رهفیع تیستن ژ نووری وهك رهقیع

ئەھسەن ژۇڧى نەظمى مەلا   ئەشكەل و ئەوصافىيىن جەلا
 لەو دل ب وان بىوو موبىتەلا   جەذبە و جەلالە د سىنە دا (۳۳)

-
- (۱) د ھندەك ژىدەران دا پارچا دووى و چارى ژۇڧى چارىنەيى پىنك دگوارتىنە.
  - (۲) دانى دمومى دا شەمال (پاشا، يوسقى، عەمەر، كۆڧلى).
  - (۳) ئەلىڧى (زۇڧى، ئامىدى).
  - (۴) لەرزىن و تاب و ھەيىبە دا (كۆڧلى).
  - (۵) ئەصلان (كۆڧلى).
  - (۶) خەيالەك (زۇڧى، ئامىدى).
  - (۷) ئەڧ چارىنە ل نك (كۆڧلى) نىنە.
  - (۸) ل بەلگان (زۇڧى، ئامىدى).
  - (۹) پى حەسى (كۆڧلى).
  - (۱۰) عەردە (زۇڧى، ئامىدى).
  - (۱۱) ئەڧ ھەر پىنچ چارىنەيىن دويمەيى ل نك (كۆڧلى) نىن.
  - (۱۲) دا ئايەتە ئسمى وروود (كۆڧلى).
  - (۱۳) ئەڧ چارىنە ل نك (كۆڧلى) نىنە.
  - (۱۴) تى نە دا (كۆڧلى).
  - (۱۵) مەيگۈون (كۆڧلى).
  - (۱۶) رووحانىيىن (زۇڧى).
  - (۱۷) شاخص (زۇڧى، ئامىدى).
  - (۱۸) باطن د عەيىنى دا خەفن (زۇڧى، ئامىدى).

- (۱۹) شاش و كولاھ ئاشوفته دا (زفنگى، ئامىدى).
- (۲۰) ھەتتا كو دور چوو حوققە دا (زفنگى، ئامىدى).
- (۲۱) چەرخىن (زفنگى، ئامىدى).
- (۲۲) دزى (كۆڧلى).
- (۲۳) تىك عالەمى پى شوعلە دا (زفنگى، ئامىدى).
- (۲۴) ئەف چارىنە ل نك (كۆڧلى) نىنە.
- (۲۵) خەسغە دا (زفنگى، ئامىدى).
- (۲۶) ئەف چارىنە ل نك (كۆڧلى) نىنە.
- (۲۷) من دى دجامەك قەرقەفە (زفنگى، ئامىدى).
- (۲۸) ئەف ھەردو چارىنە ل نك (كۆڧلى) نىنە.
- (۲۹) نە (كۆڧلى).
- (۳۰) سەيپالە دا (زفنگى، ئامىدى).
- (۳۱) سوبوك (زفنگى، ئامىدى).
- (۳۲) ئەف چارىنە ل نك (كۆڧلى) نىنە.
- (۳۳) ئەف ھەلبەستە ھەمى ل نك (پاشا، يووسقى، ەمەر، عبدالسلام، وەستانى، ھەلبە) نىنە.

دل ژ من بر دلبرهك

دل ژ من بر دلبرهك زيببا قهبا
چسه هف غه زال وپور شه پال ومه ه لقا
نسا زداره نهو ل ته ختسي دلبري
دلرو بسا يسه جان فه زايسه روو ح شفا
حووري عيينه نه ز نزانم يا پهری
يا گولهك ره عنا ژ گولزارى وه فا
يا ره ب نهو گولده سته يى باغى نره م^(۱)
دوور نه بيت ژى هه ر سه حه ر با دى صه با
سو ر گولهك من دى دگولزارى ب مه ش
لاله و ره ي حمان ل سه ر تي نه سه ما
سو ن بولين ره عنا ل به ر طاقى هلال
وى دكن سه عيى ل سه ر مه ر وه صه فا
نسا ز كسا من هه ر ده ما بي تن حرام
سه د هه زار دل وى ل پدى هه ف ده ر قه فا

ئەز چ بېژم كۆل مەن لەعلی د تە
پـور كـرن بـی حەد گەلەك جەور و جەفا
ئەهـی مەـلا باوەر ب مەـجـووبان مەـكە
كارى وان هەر ئەخدی جانە بى خەسەطا

---

(۱) دناقبەرا بورجا بەلەك وروپسارى دجلە دا باغەكى ب خەمەل هەبوو دگۆتتى: (باغى ئىرەم)
جزیری گەلەك جارانی نافی وی ئیناییه.
(* ئەف هەلبەستە ب تنى ل نك (زفنگى، وئامیدی) ههیه، وههژار ل وی باوهرییه كو ئەو نه یا
جزیرییه.

قافی یا (ب)

دهستی قودرہت

دهستی قودرہت کو ہلاقییت ژ بہ ژنا تہ نقاب
ب جہمالا جہ بہرووتی مہ نہمان پہردہ و حجاب
ل گسولیین تہی تہر و نازک کو سہجر گرتی خوناف
د نہباریق و قنینان^(۱) ژ حسہد سوہتی گولاب
عہینی کافورہ ب مہ شروب مہ ژ حوسنا تہیہ صاف
لہو ژ عشقا تہ د دل دا مہ فہبوو علمی عویاب
مہ ژ سہرچہ شسمہیی حیوان قہدہحک صافی فہخوار
ناگہن^(۲) لہذذت و شہوقا مہ ب سہد جلدی کتاب
لسہو د چہنگی مہ دخوونی کو د عشقا تہ ب ساز
مہ ب بہ ژنا تہ د خوونن نہی وقانوون ورہباب
قہہوہیسا تہلخ دگہل زہہری ہہلاہل بدہری^(۳)
مہ ژ دەستی تہ موبارہک شہ کەر نامیزہ گولاب
گہر ژ دەستی تہی موبارہک زہہری قاتل فہخوم نہز
فی ل من شہہد وعہسہل بت شہ کەرنامیز و خوشاب^(۴)

قسولزومی عشتقی ژ بابی خوه موخالف دهمه کی
 تہ ہوما ہاتہ (۵) عجاجی مہ ل سہر دستی غراب
 سہحری خضری عنایہت کو برین چہشمہیی دل
 ب جہانی مہ نہظہر دا کو جہان عینی سہراب
 ب حہبابی مہ بہ مہ غرور و وہہ سہرگہشتہ مہلا
 باق بہر کہفتی بہ وی بی وہ مہ (۶) سہرگہشتہ حہباب
 دی مہ ہودہود ژ سہبا بیٹ و نزانن چی بہ حال
 کول حالی مہ غہریبان نہ سوئالہ و نہ جہواب
 سہردو بورہین تہ نہ محراب چ ئیمان چ کوفر
 بوود و نابوود کو یہ کن ئەف چ ثہواب و چ عقاب
 وەرہ نیشانی نیشانی دہ خوه بی پەردہ سہحر (۷)
 لی ژ خوونی بسکہ پەرہیز کو شہہیدان چ حساب

---

(۱) ئەباریقی رەقیبان (وەستانی، حەلەب).

(۲) ناگهی (عبدالسلام، زفنگی، وەستانی، حەلەب).

(۳) بدری (عبدالسلام).

(۴) ئەف مالکە -- ب تئ -- ئامیدی ژ کۆفارا هاوار فەدگوهیژت.

(۵) دہہ ماماتی عجاجی (یووسفی، زفنگی، ئامیدی، عبدالسلام، وەستانی) نہدما ہاتہ (حەلەب).

(۶) بہیہوودہ (زفنگی، ئامیدی).

(۷) وەرہ بی پەردہ خوه نیشاندہ تو جارەك سہحری (وەستانی) وەرہ نیشان بدہ نیشانی خوه بی

پەردہ سہحر (حەلەب).

لله الحمد

(لله الحمد) کو دائم مه ^(۱) د دست جامه له باله ب
ژ له بی نووشی په یاپه ی دلی نیله هاهمه له باله ب
ته پری یا ^(۲) وان خه ط وخالان کو نه حه رفین قه له مینه
مه ژ فه یضا ته یه مه ستانه ره وان جامه ^(۳) له باله ب
مه ستی شه هکاسی مه یا جاذبه یین رووحی ددین
رووح دزانت کو ژ بهر له ذه تی عشقی مه له باله ب
نییرگزا مه ست ژ بمالا چه مه نا سونبول و گول تی
قه ده حه ک تازه ب ده ستی خوه هشی ^(۴) دامه له باله ب
واحد هک صرفه مه مه شره ب ته چ نکسیری ووجود
ئم له باله ب چ له باله ب ب خوه هم جامه له باله ب
شه مع و په روانه ب ذاتی خوه ژ حالای مه د دورن
ناتشه شه ک صرفه ژ عشقاته فه وه ستامه له باله ب
قه ده حه ک تازه ژ عشقی د نه زهل دا مه حه کیمه
ژی دنووشین هه ی وهه ی، هی ب خوه جاما مه له باله ب

جاره كى گوهده نشانى نه مه لايى وهره باقى (۵)

ژ خوونى من دل و جان ودهه من و كامه له باله (۶)

تسه دزانم ته دبينم كو تويى نوورى ووجودى

(الله، الله) ژ چ نووره ته سهراپا (۷) مه له باله

ژ عنايهت نه ظهري خاصه كو ههر مصره ع وبهينهك

قهده حيين نسابسى حهياتيينه د شعرا مه له باله

-
- (۱) ژ يارى مه (يووسفى، زفنگى، ناميدى) مه ددهستى مهى پور جامه (كوفلى)... و نه گهر بيته خواندن: (كو ژ يارى مه..). كيش دى يا دورستتر بت، چونكى دى بته فعالن.. چار جار ان!
- (۲) د رى يا (كوفلى، زفنگى، ناميدى).
- (۳) چا (زفنگى، ناميدى) و زفنگى د بيژت: چا روپاره.
- (۴) مه زى (يووسفى) مه شى (كوفلى، زفنگى، ناميدى).
- (۵) جاره كى گوهتى نشانى نه مه لايى وهره بانى (زفنگى، ناميدى، عبدالسلام).
- (۶) نه ف د خواست مه ژ دل.. (زفنگى، ناميدى) وى ژ خواست من دل و .. (وهستاني، حه له ب).
- (۷) سهراپا مه (زفنگى، ناميدى).

شاه ب قهصدا كوشتنا من

شاه ب قهصدا كوشتنا من پم هه ژاندا و بوو سه به ب
دامه چه شمی قه هر و خه شمی پم ل دل دا كو ^(۱) نه دهب
كوشتی بیین دیدار و دینی بی خه طا هه ده سه دن
هه سه سه حه ر دیسا ژ نوو وین تینه کی ری سه د جه له ب
دی ژ چه رخی بی خه مین ^(۲) بیتن ته نه ززول كت مه ریخ
مثلی شه مسی گه ر کشینیتن ل نه وان تیپین ^(۳) غه ضه ب
هه ر مه جمالی نه و د جه نگی بی ت و رت هه ر جاره کی
راست و چه پ دی بیختن سه دسه د ب مزراق و قه صه ب
رؤسته م و جه مشید و خالد جه مزه یان شیری عه لی
ئافه رین یسا شه هسوارئ تورك و رپمبازی عه ره ب
لی ل توولی ئاسنانئ چخ ^(۴) ب وان له علان کرین
دهر گه هی فه تحی فه بوو ئیرۆ ل مه هجووران عه جه ب
به نده هی صا دق سه حه ر ئامانجی ره شتوزین خوه کر
من ب قه ولی دژمنان دت به ر خه دهنگان بی سه به ب

له شڪهري قسه هر و غه مان وين چوون حصارا دل بكن
 كه عبه وبه يتولحه رامه لي ب نوور بيتن^(٥) ره جه ب
 سوفتي بيتن پور له عل و مهر جانان ب موژگانان هه تا
 ديده ره وشه ن بوون ب دينا ديم دورئ سيمين غه به ب
 ئي ب خضري را دقيت ئافا حياتي بت نه صيب
 دي ب سه عي وجهدي يه كسان بن ل بال وي رووزو شه ب
 خدمه تا پيري موغان دي كت كه سي مه قصووده مه ي
 شيشه و جاما زوجا جي ئي دقيت دي روت حله ب^(٦)
 جه وري هندي دي كشينت هر كه سي طاووس دقيت
 گه وه هر و دورپا يه تيم بي تهركي سهر تيتن طسه له ب؟!
 غه فله تي كو كه ششفي شير ده ست ب ده ست هاتن جه گهر
 گو: غه بيسنه ت^(٧) يا مه لي مسكين مه لا كه ركر كه زه ب^(٨)

-
- (١) گو (وهستاني، حله ب).
 (٢) په نجومين (كوڦلي، زفنگي، ناميدي).
 (٣) ل وان تيغين (زفنگي، ناميدي) نه وان بيتن (حله ب).
 (٤) خه چ (پاشا، عه مهر) حه ج (كوڦلي).
 (٥) نه بوري تن (حله ب).
 (٦) دي ئيت جه له ب (كوڦلي).
 (٧) غه نيمه ت (حله ب).
 (٨) .. مه لا مسكين مه لي كه ركر كه زه ب (زفنگي، ناميدي).

من د دل کوټان هه زارن

من د دل کوټان هه زارن داغ وکله پر بڼې حساب ^(۱)
 محسنه تا وهر دین ب خمارن وین د دل دا سه د نوشاب
 سه د نوشابن من د دل ئیرۆ ژ خارین سۆرگولان
 یهک ب یهک پیکان چه فی بوون چوونه جهرگی دا کولاب
 پور ب وان جهرحان کو تیرن لهو کو دی دهرمان دکر؟
 شهرسعت وئابا حسیاتسی شه ککهر وقه نند وگولاب
 گهر دوسه د پهیکان دنیقا دل ب وان دی خواهش بووان
 هسه ده می که وکله ب بدینما نه جم و په روین بڼې حجاب
 زوهره و عقدا ثوره ییا که ششفی بوون نهو د شه رق
 سایه ییا به ختی مه دایی ^(۲) مال سهر په رده ونقاب
 واژگون دهوری نوسا من چه رخ و بایی له وله بان
 که وکله بان سه یرا موخالف گرت و تیکل کر حساب
 فییک که تن شه مس و زوحه ل ئیرۆ د بورجا عه قره بی
 سه یف چوو دهستی مه ریخی مولکی دل لهو کر خه راب ^(۳)
 لهو ته نه زول کر مه ریخی نه ویه چوو دؤرا زوحه ل
 چوو طه ره ف مه هرا سپهری نه زالی عه ردان عه زاب
 لهو ل شهش بورجان عوطارد ژ نافتابی دورر بسو
 لی زوحه ل بسو موشته ری نافتایته چه رخی نقلاب

شه ووشی نه ظما نوجومان ههینه تا چهرخی بورووج ^(۴)
 لهو ل وهضعهك ^(۵) دهر نه تیتن ماه وزوهره وئافتاب
 مونقهلب من دین مهنازل فازی ئه و سهیری دکن
 یهك ب یهك خوون ژئی دبارن ئاتهش و لهمع و شهاب
 زوهرهیی جهنگ و سهواش ئهف دی ژ جهنگ ئافیته جهنگ
 خواهش ل پی قمانوونی وی گوهده تو قانون و رهباب
 ئهز دبیم ئاخیر زهمانه ودی قیامهت رابتین
 لهو شهفا تباری کشاندی ونهشت ئهسود غوراب
 خواهش ل من عالم سیاه ما ستیر و کهوکهب قهط نهمان
 ئهز ژ فی رۆژی وه ترسام ئاخیری زوو کسر شتاب
 ئهف نه ئه و ئقلیمه یا شهمس و کهواکب تی ب سهیر
 ئهز نه وی عهردی دبیم یا کولی ئه و ماهتاب
 جنئی طهبیارهك مه دی وهربوو د من وندا کرم ^(۶)
 دامه بهر پهنجه و کولابان هلفراندیم وهك عوقاب
 سوفله وی ئینام وئافیتهتم زهمینا ظولمهتی
 لی کو هشیارم گهلۆ، یان خهونه من دیتی ب خواب
 دیوی مهلعوونی مونافق ئی خودی رورپهش کسری
 ما ب بالا هلمکشیتین عاقبهت جه بت صهلاب
 ئههرمه ن تهعلیم دابوو ئههبیهضی دهست تی ههبوو
 پور ب فی تهعلیم وریی هاتبوو چووبوو خطاب
 سور پهری عملهت نهزانی سحرهیا ^(۷) ئههبیهض دکت
 پور غهلهط ئهززان مه دی دهرهق خواهه ئه و عالی جهناب
 ئاه ئهیبامین وصالی وه چ خواهش بۆرین و چوون!
 ئه و شهراپا عهیش ونووشی مال پیشهر من سهراب

شەھەر بەتە شىرىن لەبەن زەھرا ھەلاھل بوو دناڤ
 لەو ب نەسارى فورقەتەنى ئاخەر ل من دل كر كەباب
 ھودھودەك خوەش طەبع من ئىرۆ دڤى ھەر وەك نەسىم
 دا ب بەل دلبەر ھەننارا و بەننەيىسا دىسا جەواب
 عەرض و حالى من بەگۆتەيى ب عنوان و ئەدەب^(۸)
 ئاساستان بەكرە زيارەت چەتەر و سەيوان^(۹) و طەناب
 دا د چەشمە من وەرینا خەك ھەر وەك تەوتتەسا
 يەسەبەيى لى نەھايى بەننەيىسا وى ئەو تەوراب
 ھەر كەسى رابەت و بەحسى مەھدەرى جارەك بەكت
 خەيرى ھەفتى حەج ددیرت بەلكوو بەتەر ئەو تەواب
 وەدە دا بوو: دى شەھیدكم وى ب شىرى خوەى شەریف
 ما نەبى ئىرۆ پەشەيمان ئەو ژ تەدبیرا صەواب
 شەرحى حالى من مەلا نارت بەیاضى ھى تەمام
 فى سەوادى گەر چ ھەردەم ژى بىرن سەد ئنتخاب

---

(۱) كەبەر (زڤنگى، ئامیدی، وەستانی).

(۲) دائم (جەلەب).

(۳) مەلكى دنى (یووسفى) وى كر خەراب (جەلەب) لەو بوو خەراب (زڤنگى، عبدالسلام، وەستانی).

(۴) چەرخ و برووج (زڤنگى، عبدالسلام، ئامیدی، جەلەب، وەستانی).

(۵) وەصفەك (جەلەب).

(۶) جنن و طەبیارەك (زڤنگى، ئامیدی، وەستانی، جەلەب).

(۷) سحرەیان (عبدالسلام، وەستانی).

(۸) عونوانى ئەدەب (عبدالسلام).

(۹) سەيوان (عبدالسلام).

قافی یا (پ)

لهو سه حهر جهولان ددت

لهو سه حهر جهولان ددت بایی صهبایی راست و چهپ
سووسن و سونبول ب مهستی تین^(۱) سهمایی راست و چهپ
دا ژ محرابا دونوونسان سه جده بت نه سوهد حه جهر
دل ب میزان ماهی نهو نه بروو نومایی راست و چهپ
دل ژ بسکما سلسلین^(۲) بوو فپر ددا خالا سیاه
شه هپه ری زولفی شپال ودال^(۳) دایی راست و چهپ
عالمه می ویران دکن زولفیین ژ رهنگی عه نه هری
چه رخ و پهروازی ددن جارک ل بایی راست و چهپ
خه نه جهر و تیر و ته بهر بارین شبی بهرق و برووسک
مصری یان لامع ژ نه لسانان ددایی راست و چهپ
طهیرک و عقمد^(۴) و شهاب و نه ترک و بهرگ و وهرق
ههر ب لهرز وجه ذبهین یاقووت و تایی راست و چهپ
بشکو وین بهندا گریسانی ژ رهنگی که و که بان
بهرق و تیر پیزان^(۵) ژ خورشیدی شه دایی راست و چهپ
که و که ب و قهوس و قوزوح لوئلوء د بهندا حهیده ری
تین طه و افما زولف و خالیین دلرو بایی راست و چهپ

دل دخوونست زولف و خالان ديم و بسالايين ژ نور
 هه ر ب قانسون موژدهيا غه يبي ژنايي راست و چه پ
 زهنگي يان جهوشه ن^(۶) فه به ستين پيشبه ري جوفا حبه ش
 دابه رستن يهك ب يهك چوون بهر لويي راست و چه پ
 چنگه چنگا بشكؤوان ئاواز و دهنگي زهر گؤوان
 سه د مهلائك گوه ددن بهر وي نه وايي راست و چه پ
 لهو ژ عشقا وي دنمالن بازن و بهرگ ووه ر هق
 جه دبه يا دل من ژ ره مزا وان گهايي راست و چه پ
 زوه ره و عقدا ثوره يي ايي د شه رقي كه شف بوون
 (ليلة القدر) ي ژ مه غرب په رده دايي راست و چه پ
 زوه ره په ننگي ماه و خورشيد ي ژ بالا وي نوم ما
 لهو دو كه و كه ب چوونه فيرا د ئستويي راست و چه پ
 بيسته نه يواني ژ خولوي حووري يا قودسي سرشت
 سه د هه زاران حووري^(۷) قودسي تين لقايي راست و چه پ
 ما مه لايي (از) له بي له عمل ئابي حه يوان بت نه صيب
 قودسي يان راگرتنه ده ستني دوعايي راست و چه پ

---

(۱) بين (زفنگي، ناميدي).

(۲) فولفولين (عبدالسلام، زفنگي، ناميدي، وهستاني، حهله ب).

(۳) شه پالي دال (زفنگي، ناميدي، وهستاني، عبدالسلام).

(۴) طه بلك (حهله ب).

(۵) تيرؤزين (عبدالسلام، زفنگي، ناميدي) تير وسير (حهله ب، وهستاني، كؤفلي).

(۶) قووشه ن (پاشا، عه مه ر، كؤفلي، وستاني، حهله ب).

(۷) رووح (حهله ب).

قافی یا (ت)

نیوگزین شهنګ دمهستن

نیوگزین شهنګ دمهستن چهپ وراست
ساقی یان جام د دهستن چهپ وراست
راست وچهپ دان ^(۱) جه گهر وسینه کولاب
عهره رین شهنګ د مهستن ^(۲) چهپ وراست
تسوخ وعمالا کو خویسا بیوون ژعه جهم
عهره بان تیپ شکهستن چهپ وراست
بهر ف شه رقی دسه هر وهستایین ^(۳)
هنسروین رژی پرهستن چهپ وراست
قهیصه ری رومی ل سهر هددی فهرهنگ
تسوپ وزن جیر قه بهستن چهپ وراست
ههر دو دهستین خوه هه مائل شهفه کی
مه ژ بسو یساری دخوهستن چهپ وراست

ڦسه مه لى سورپه رى يا حوورى صفة ت

سهه ده له كه ده ست ب ده ستن چه پ وراست

---

(۱) تين (زفنگى، ناميدى).

(۲) دلستن (عبدالسلام) عه ر عه را شه ننگ شه ننگ دبستن (پاشا).

(۳) ب ڦى رهنگى دهه مى ژنده ران دا هاتى به، و نه گه ر بيته خواندن: (وهسته بين *wesiteyIn*)

كيش دى دورستتر لى ئيت (فاعلاتن فعالتن فعلا).

گهر ژ وی حوورسرسشتی

گهر ژ وی حوورسرسشتی عشویهك ئظهار بت^(۱)
دی ببت ناری (خلیل السله) ودژده سسار بت
وهر ژ بهر پهردی یه دی به یضا ب موعجز بیته دهر
شه مس وکله وکله ب دی هلین عالم تهژی نه نوار بت
وهر ژ عه کسا خه مری بان قهوس وقوزه ح دت یاسه مین
دی گول و ره یحمان ببارن تیسک وتی^(۲) گولزار بت
شه مع دی جان دت ژشه وقی بیته بهر صوبحی نه فوس
نارت ناخر گهر ب موویه ت^(۳) به حسی زولفا یار بت
سلسلا به حسی ژخوونا دل برن^(۴) زولفا ب چین
دی خه طا بت نفاه مسک^(۵) نهر نفاهیی تاتار بت
طه وقی گهر دن حه لقه یا زونناری زولفا یاری
دی کلیتا کله بی^(۶) عشقی حه لقه یی زوننار بت

عەقەدى ئىجرامى د عشقى دا كو پىرى عشقى بەست
 دى چ غەم گەر خرقە رەھنى خانەيى^(۷) خەممار بت
 گەزمەيەك قەوسى شەقىن عاشق ب نىشما دل كەفت
 دى ژ جان دەستان بىشوت خاسما كەقان نووبار بت
 وەر ژ قەوسەيىنان ب ميزان بىتە دەر جۆتەك خەدەنگ
 دى جەگەر بت پارە پارە سىننە تاروممار بت
 خورون ژ مېلاكى ب دەرما خەنجەرى ما^(۸) بىتە دەر
 بوو شەھىدى عشقى ئىدى دى ژ كوو هشىار بت؟
 دى ژ وان لەعلان شفايى دل ب قانون طەلبە كت
 دا ئىشارەت خووش بكن دى ھەر كەسى بىسمار بت
 بولبولى مەجروروحى عشقى طاقەتا خاران نەھن
 دى كەلافا^(۹) رېشى سىنە بشكۆۋەك بى خار بت
 ھەر دلى بازى صفەت دى صەيدى تەبغونەك وە بى
 فېر وپەر وازا ھومايى پەنجەيى شونقمار بت
 يىسار دىنى حاكىم بتن قەولى رەقىبان گوھ نەكت
 شاھى مولكى دل بەرى دى فاعالەك موختار بت
 دل ب ظلومى ناسوژى غونج وخەط وخالين ل دل^(۱۰)
 خەپرخواھىن دەولەتى مىر دى ژ وان گوھدار بت
 طەيىرى دل بى طەمەك نائىتە دەست شەھزادەيان
 قووشچى شاھىن دەستى دى د پى ئازار بست^(۱۱)
 بەندەيى باخووى بقىت دى مەيلى سىم و زەر نەكت
 دا عەطايا پادشاھان بى حەد وئەژمار بست
 سىم نىسابت دل ب سەد جەور وجەفياھان زەررەيەك
 عشق طەبەعەت نىسارە ھنگى دى بچت^(۱۲) دژوار بت

له شڪهري عالمه مه گهر يه كسهر ته دژمن بن مه لا
 غهه ب موويهك نساكشيني گهر ته دلپهر يار بت

-
- (۱) ل دويمه ييا هه مي مالکين في هه لبه ستي دڦيت پيتا (ر) بيته کيشان ب جرئي به كا كورت دا
 کيش له ننگ نه بت.
- (۲) دني (کوڦلي).
- (۳) موويهك (زڦنگي، ناميدي).
- (۴) دلپهران (هلهب، وهستاني).
- (۵) نافي مسك (زڦنگي، ناميدي) نافي مسك نافيتهر (وهستاني، هلهب).
- (۶) گولب (وهستاني) قولبي (عبدالسلام، هلهب).
- (۷) مهلا عبدالسلام جزيري ديڙت : بهلکي بيته خواندن (حانه) زي .
- (۸) گهر (زڦنگي، ناميدي).
- (۹) گولاڦا (عبدالسلام، وهستاني، هلهب) کولاڦا (زڦنگي).
- (۱۰) دهوور (عبدالسلام) د دل (زڦنگي).
- (۱۱) وي دبي (زڦنگي، ناميدي).
- (۱۲) بچت (زڦنگي، ناميدي).

قهلبی مه شوبی زیړی

قهلبی مه ^(۱) شوبی زیړی ژ فهیضا ته جه لا گرت
ما رووسییه ه وسفر صفت رهنگی صه فا گرت
ته شبیهی جه سه د دل ^(۲) مه د نیف ئاته شی عشقی
دل قهلبی جه قیقه بت وئکسیری هه ما گرت
سالک کی یه هاتی ژ مه جازی ب جه قیقه ت
صووره ت نه شناسی و ب مه عنا ته ^(۳) فه نا گرت
ته نهها نه ل من لامعی حوسنا ته شه فهق دا
عالم ب خوه وی حوسن وجه مالی د خوه دا گرت
ته یغورونی د دهستی ته وهی ده ولت وئقبال
هر چی ته بووی رام ^(۴) دنورا خوه هوما گرت
جانی خوه مه کیر دانه و ^(۵) داما کو شه دایی
ناهوو صفت نه و پی حسیا راهی خه تا گرت

۱۱۱
 عهـنقما نه شڪارا كهسه دافسا تو بچين فه^(۶)
 دافسا تول عهـنقما كو فهـدى بادی ههوا گرت
 هدر كهس سهـهري طالبـي تشتهك ب چهـمن ههات
 هـن سووسن وهن سونبول وهن زولفي دوتا گرت
 دهـستي مه سهـهـر گرت و برين سهـيري چهـبيبي
 (في الحال) رهـقيبي ژ چهـسد لهـرزه وتا گرت
 نهـو كهـبكي چهـرامان كو دكوزي ل فهـبوهات
 شاهيـني فهـضايي ب تهـغافل ژ خواههـ را گرت
 زنهـار كهـسي دهـست بـبت نهـرهـمي سهـروي
 بيـ عـشوهـي لهـعلان تهـ ب تهـسليمي ژها گرت
 سهـبري بهـري شيرينه، وه نوستادي چهـبهـر دا
 لهـو دل مهـ ب تهـحلي وغهـمان خورهـم وشا گرت
 هـر نهـشتهـر و شهـوكين كو چهـبيبي مهـ ل دل دا
 من يهـك ب يهـك وتيـكي ل دهـردى خواههـ شفا گرت
 عاشق ژ غهـمي سايهـيي وي جامهـ طهـلهـب كر
 پور عهـقل دديـرت مهـ ژ قسـمي حوكهـما گرت
 صهـف صهـف نهـتنى گهـزمهـ دبارن ژ كهـشانان
 دل كاكولي زولفان ژ كهـمهـندي ب تهـبا گرت
 ديوانهـ هـري تيـن و دفي سلسل وبهـندي
 كو موستهـحقي خوسرهـوي خوويان ب جهـزا گرت
 پهـيوهـستهـ دو فيـرس ژ مهـ را دابهـريـين دل
 زولفان ژ چهـپ وراستي ل نوغـلمهـ جهـما گرت
 فهـوسي دو هـلالان كول سهـر بورجي نهـسهـد بت
 بوو شوهرهـ دعامي عهـمـل نهـنگوشت نوما گرت

شعرا ته مهلا سحرى شه كه ريزه ب موعجز

زانم ژ له بئى له عالى ته ئه ف له فظ و ئه دا گرت

---

(۱) ته (پاشا).

(۲) ته شيبه ب جه دوهل (عبدالسلام، زفنگى، ئاميدى) ته شيبه جه داوول (وهستاني، حهلهب).

(۳) نه (زفنگى، ئاميدى).

(۴) برى دامى (زفنگى، ئاميدى) بروى دام (عبدالسلام، وهستاني، حهلهب).

(۵) دانهئى داما (عبدالسلام، زفنگى).

(۶) فهر (عبدالسلام، حهلهب، زفنگى، وهستاني).

مه جیووب ب دل بت ...

مه جیووب ب دل بت مه ب ئه فرآز چ حاجهت
عه نقما ب خوه بیستن فر وپه رواز چ حاجهت
نه ی دووره حه بیبی مه ب فه ریاد وفه غان کین
وهک گوھ ل ضه مییرا دله ئاواز چ حاجهت
گوؤ: سوخته مورادا خوه ژمن طه لبه که ئیرو
من گوؤ: ژ که ریم طه لبه و داخواز چ حاجهت
من ناله ره فیقن غم و ته حلینه موصاحب
فه ریاد ئه نیسی مننه دهمساز چ حاجهت
دلدان ونه وازش چنه دوشنام به سن من
پور دهر د وجه فا حورمهت و ئعزاز چ حاجهت
صوحبهت ب مه ی و چهنگی حه بیبی مه بقیتن
فه ریاد وفه غمان مه نه به سن ساز چ حاجهت
رازیس مه ژ حاجهت وه کو غه ممازی بزانش
ئه شکین مه به سن دیده یی غه مماز چ حاجهت

هەر له حظه چ حاجهت كو ب نازان بكـوژى من
جانا ژ خوه قوربانى ته مه نماز چ حاجهت
تسا چه ندى ب هه جيرا خوه تو من ته جوبه ئينى
زيرى ژ خوه خالص محهك و گماز چ حاجهت
حاجهت نيه جانايه دى به يضا بدهر ئانـى
ئسكار د دين دا نه بت ئعجاز چ حاجهت
ئسراى ئه زهل دى د ئه به د بيينه ظوهوورى
ئه نجامى سه رئه نجامى ژ ئاغاز چ حاجهت
گهر لوئلوئى مه نئوور ژ نه ظمى تو دخوازى
وهر شعرى مه لى بيسن ته ب شيراز چ حاجهت

کەس ب دادا مە نەپرست

- کەس ب دادا مە نەپرست گەلە و داد دی چ کت؟
تە نەبت دادرەسەك بیهووده فەریساد دی چ کت؟
ب شرینی نە گەهت دەست ئە گەر رۆستەم بت
دی ب بازوو و میلان شوبهەتی فەرهاد دی چ کت؟
فاعلهك لازمه دا فعل و ئه‌ئەر په‌ییدا ببت ^(۱)
گەر تو حەداد نەبن کوورەیی حەداد دی چ کت؟
مومکنەك دی هەبتن داکو طەلەب حاصل ببت
صەید و نیچیر کو نەبت توولەیی صەییاد دی چ کت؟
هەر گل و سەنگ دبتن زیر ب تەدبیری حە کیم
قابلییەت کو نەبت حەمەتی ئوستاد دی چ کت؟
کەن ب گەوهەر چ بکت گەوهەر ئە گەر پاک نەبت
تو بەصیرەت تە نەبت سیرەتی ئەجداد دی چ کت؟
زیر وزیوەر دکرن جەلبی قولووبەن حاشا ^(۲)
حوسن و سور ذات نەبت قامەتی مەییاد دی چ کت؟

عاشقې مه‌ست ب عشقې نېه حاجت ب مه‌يې
 واردې وارد وئـــه حـوال ب ئـــه ورا دى چ كـت؟
 نه^(۳) غره‌ض قىككه‌تنه يه ك و ل يه ك^(۴) مورشد بت
 سالك و طالبى ئرشادى ب به‌غداد دى چ كـت؟
 سه‌عى وجهد و طه‌له‌ب نه‌و^(۵) بى نه‌ره‌ك صافى نه‌هن
 تو نه‌بى په‌رده نشين چاكه‌ر وقه‌وواد^(۶) دى چ كـت؟
 چ نه‌ره‌ر دى ل به‌رى خاره بكت قه‌طره‌بى نساب
 قه‌سه‌مى ما ب دوستى قه‌طره‌بى زوه‌ها دى چ كـت؟
 دى ژ حه‌ق جاذبه‌يه‌ك دل بگرت و هر نه‌مه‌لا
 ژ نه‌زول گه‌ر تو هدايه‌ت نه‌بت ئرشاد دى چ كـت؟^(۷)

(۱) بت (ب تنى ل نك يووسقى نه بت).

(۲) ل قىرى گوه‌ورين كه‌فتى به‌ته‌فعللا دوغاهى بى ژ (فعلن) بوويه (موسطف).

(۳) ته (عومەر، زقنگى، ئاميدى).

(۴) وه‌ل‌يه‌ك (عبدالسلام).

(۵) نه‌و (ل نك كوڤلى ب تنى هه‌يه).

(۶) چاكه‌ر وه‌وواد (عبدالسلام، وه‌ستانى).

(۷) نه‌ف هه‌لبه‌سته د چاچا حه‌له‌بى دا نه‌هاتى به .

ٲه ووهل كو يارى دا مه

ٲه ووهل كو يارى دا مه يهك ذهر ريهك عنايهت
قسسمهت مه خه مر و جسامه د دهفته را هدايهت
حوسن وجهه مالى جمانان ناديرتن تو پايان
هر چ نه بت بدهايهت ٲه صلن نه هن نه اييهت
فه يضا عولوومى حكمهت جاما صه دهف كو گيرا
مه زدهستى موغبه چان ديت ب موصحف و ب ئايهت
عارف حه تنه نه نووشى ز دهستى مهى فرووشى
غائب نه بوو ز هووشى په يدا نه كر ولايهت
گوناه و زوهد و طامات هل ناگرت خه رابات
كهسى ب ٲى دهري روت دٲى بكت رعاييهت
عشقى ز ههردو چه شمان ٲه ووهل د دل ٲه ٲه كر
لى ذهره ذهره ئاخه سٲوتن كر وسرايهت
(شاكى السلاخ) هه ردهم ب كوشتنا مهلى بت
گازنده يان ز كى كم ز كى بكم شكايهت؟

جامداد دەستى شاھىد ژەنگى ژ دل دىشۆتەن
پىرى موغان ژ رەندەن وھ وھ دکر روايەت
ئەطواری عشق و مەستى ئەسرارى بوت پەرەستى
تەقرىرى سەد روايەت ناکت ل بىۆ کفایەت
(لېطمئن قابى، عين اليقين) دېخەخت
(عين العيان) دقیتەن کافى نەھن درايەت
مىرى و پادشاهی موویەك ل نىك مەلايى
نادم ب مولكى عالەم يەك زەررەيەك عنايەت

عەرعر خەراما

عەرعر خەراما ب قەدد وقامەت
يەك بووسە دا مە ب سەد قيامەت
يەك بووسە بەخشی ئەوول ب ئحسان
ئاخەر ل مین کر جورم و غەرامەت
ژ ژەنگ وزەر قی دل دا بشتۆتن
جاما سەدەف ب ن رەند و کەرامەت
ژ ھەردو چەشمین تە می مەست و خوونریز
نوورا^(۱) دو چەشمان کی دی سەلامەت
ل دەرد و ئیشمان پەیکان و نیشمان
مە ژ دل دچەهشان^(۲) کفشن عەلامەت
رسوایی عشقی نە تەنھا ئەز بووم
کی^(۳) دی زەمانان حوب بی مەلامەت
دو سەجەدە فەرضن (فی الحال) بیین بەر
دەما خوویابن ئەو قەدد وقامەت

دا عهیبی رهندان نه کی ب بادی
(نفوس قوم بهها تسمت)
مهلا ل عومری بی فهیده بوری
کوشتا^(۴) ب زوری قههر ونه دامهت

-
- (۱) مهلا عبدالسلام جزیری دیوژت : بهلکی (تورا) بت .
(۲) مه ژ هردو چه شمان (زفنگی، نامیدی، عه مه).
(۳) کهس (زفنگی، نامیدی، عه مه).
(۴) کیشا (زفنگی، نامیدی).

قافی یا (ث)

عومر ضائع بوو مه بیّ دلبره

عومر (ضائع) بوو مه بیّ دلبره عه‌به‌ث
وهی! ته‌فشی عومری مه بووری بهر^(۱) عه‌به‌ث
دل - ئەمانه‌ت - دا ب نائنه‌هلان نه‌دی
لیّ ب نائنه‌هلان مه‌ دا گه‌وه‌هر عه‌به‌ث
دا د سه‌یرا عشقی بیّ دلبره نه‌چیی
لیّ دب‌ت سه‌یرا ته‌ بیّ دلبره عه‌به‌ث
پور د پیّ وه‌صلیّ مه‌ سه‌عی وجه‌ده‌ دا
جه‌ه‌ده‌ وسه‌عییا مه‌ هاتن دهره عه‌به‌ث
ئاه‌وی کوشتم ب دهریا خه‌نجه‌ری
ما د میلاکی دره‌ت خه‌نجه‌ره عه‌به‌ث
ده‌ست نه‌ هیله‌ین ئەم ژ سه‌عی وجه‌ه‌دی
جه‌ه‌ده‌ وسه‌عییا مه‌ نادت هه‌ر عه‌به‌ث^(۲)
دل ژ دهریا کاشووان بوو پاره‌ پاره
گو د مه‌یدانیّ دب‌ت سه‌د کهره عه‌به‌ث

مههدورا فنى سوختههينى ئيرو بكن
 ئەز دېيژم ناسبت ئەف مههدور عېهت
 كفشه مهعنا كى ل له وحي سيم دى (۳)
 نوقطهينى مسك وخه طى عېهت
 دامهلا هشييار بى لى پور كه سان
 سيني پور ايدانه سەنگ و بهر عېهت

---

(۱) پور (وستانى، حەلب، ئامېدى).

(۲) ئەف مالكه ب تى ل نك (ئامېدى) ههيه.

(۳) وى (پاشا، يوسفى، عەمەر، عبدالسلام، وستانى، حەلب).

نامیّ عهنبه رشکهنیّ بیّت

نامیّ عهنبه رشکهنیّ بیّت ژ ^(۱) عهنبه ر مه که به حث
بل ژ وی سلسله وزولفیّ موعهنبه ر مه که به حث
قه که لیّقیّ و ژ نیّقیّ بوهرین قه نمد ونه بات
ژ له بیّ له علیّ شه که ریژ و ژ شه ککه ر مه که به حث
ب سه رئه نگوشتیّ عه قیقیّ بده فنجانیّ ره حیق
نابیّ حه یوان ته چین ناف و ژ که و شه ر مه که به حث
زه ری بیّین شوبه ه تیّ ^(۲) دور دانه بین شاهدیّ به زم
ژ که نم ره نگ و سیه ه چه رده وئه سمه ر مه که به حث
دیّ بشاره ت ژ ئشاره ت ژ نه ییّ بیّنه سه ماع
تو ژ نایيّ و سه مایيّ ^(۳) بکه باوهر مه که به حث
دیّ ^(۴) نهانیّ ب ده رئاغوروش بدیّ جانیّ شرین
شاخیّ عومریّ بخوه بهر ژ یّ و ژ قه یصه ر مه که به حث
نایه تیّ حوسنیّ موفه صصل که ژ که ششافیّ جه مال
علمیّ عشقیّ بکه ته فسیر و ژ ده فته ر مه که به حث
رازیّ ده هریّ ژ سپه هریّ تو نزنانیّ ب جه ده ل
حکمه تیّ داوهره تو ژ حکمه تیّ داوهره مه که به حث

ئسابىي حەيوان تە دڧيىتن تو ببە ھەمەرەھى خضر
 جامىي جەم بىين و ژ دارا و سىكەندەر مەكە بەحث
 ژ ئەزەل عاقبەتىي كار كو مەعدىووم نەبەت
 جامىي مەى نووشە ژتەقدىير وموقەددەر مەكە بەحث
 دلىي يارى مە نەبىوو نەرم ب سەد ئابىي گرى (۵)
 ژ دلىي دلبەرىي مەا وبەرىي مەرمەر مەكە بەحث
 تىير سەد تىينە جەگەر سىينە ل بەر ماىە چەپەر
 ژ دل وجەرگىي كسول وسىينەيي كەر كەر مەكە بەحث
 شىيرى ئەلماسىي كىشىنت تو ژ لامع دە خەبەر
 ئەكەرت حوققەيىي ياقووت ژ گەوھەر مەكە بەحث
 ژ شەفەق زوھرە خوبا بت تو بنىي بەروىنەيان (۶)
 جەبەتەي (أو) بنومىت تو ژ مەھ و خاوەر مەكە بەحث
 ل رپوويي يارى دو مەھ نەو مە قران دىنە دىمەست
 تو ژ سەير وقەمەر (۷) وطالع وئەختەر مەكە بەحث
 پور ژ دىمىي خەط و خالان تە خەبەر داىبە مەلى
 نەظەرىي وەر بەدە بەژنىي ژ موفەسسەر مەكە بەحث

---

(۱) ل فىرىي دڧىت (ت) و (ژ) ھەردو بىنە كىشان دا كىشا مالكى لەنگ نەبت.

(۲) شەھلاو (يوسفى، عەمەر، زڧنگى، نامىدى).

(۳) سەماعى (يوسفى، عەمەر، زڧنگى، نامىدى).

(۴) وىي نھالى (زڧنگى، نامىدى) دەى (عبدالسلام).

(۵) ئاب وگرى (ل نك ھەمىيان گۆڧلى وزڧنگى تىي نەبن).

(۶) ژبلى يوسفى ل نك ھەمىيان (بەروىنان) ھاتىيە، لىي يا يوسفى ژ لاىي كىشىي قە راسترە.

(۷) قەمەرىي طالع (زڧنگى، نامىدى).

تو سه حەرگهه ب ته ماشا وهره

تو سه حەرگهه ب ته ماشا وهره بسازاری حودووث
ل^(۱) ته بی فئائده ئازاری نه دت خزاری حودووث
دا ژ دل غونچه له بهك نازك و ته پدانسه بژییری
ب ته به سسوم ب ته را بیته ژ گولزاری حودووث
سه د گره من د دلن ژی کو چه پ وراست دکت^(۲)
شاهدی حوسنی قدم^(۳) زولفی گره داری حودووث
بیل ژ سولطانی قدم من ب تو ئقرار نه هن
گهر ل کابا مه نه هن مه تقه ب^(۴) ویزماری حودووث
دل د ده ریایی قدم قافه ب ثابت قدممی
گهر چ دائم ل سه ری فهرقه مه منشاری حودووث
به لکوو دیوار ب گو هن لی^(۵) ب خودی کی ب خودی
ب تو ره نیگی نه کری ئه شکره ئه سراری حودووث
له معیه بهك گهر ژ کناری قدممی په رته وی دت
دی ژ بهر وی سه عه تی مه حوو بن ئه نواری حودووث

بهر^(۶) ب سهد په نجه ره یسان دایسه شوعاعی قدهمی
 گونبه دی عشقی ل سهر کورسی پی دیواری^(۷) خودووث
 توحودووثی وه مه بین قه نچ نه ظهر دی جاره کی
 ل نه ساسی قدهمی دانسی په دیه وارای خودووث
 هه ره نه صلی خوه و ته رتیب و قیاسی زی بکه
 گهر نزرانی چیه په کجاری بهری داری خودووث
 ناته شی عشقی شوبی زیره ووجودی حل دکت
 هه په مومکن نه فرت زیبه قی فهر راری خودووث
 (الله الله) کور عومری خوه تو جاره ک نه بهی
 چ صه دا تیت ژقی گونبه دی ده وارای خودووث
 تو ژ بهر په رده پی وه همی وهره دهر دا بهی
 چ نه و تیت ب سهد نه غمه ژ نه و تارای خودووث
 حال وموسته قبل و ماضی دخوه دا تیک په کن
 صوبح مه وجوده ب عینی خوه دئی قاری خودووث
 راست وچه پ گاف وسه عهت هه ل مه نه و داتینت
 ذوالفقه قاری قدهمی حه یده ری که راری خودووث
 راست و نه فرار و نشو و قی نه بو وارن په ک و په ک
 لی تنی وی ل مه بسو دائره بهر وارای خودووث
 دی ب قه لبی مه چ دت لامعه یما نسلا می پی
 کول جانای خوه مه خهف بهستی په زوناری خودووث
 په نگی و ژه نگی حه ده شی نه قشی خودووثی مه د دل
 بسده بهر په نده شی عشقی نه وه قه صصاری خودووث
 جان ل سهر دهستی نه سایی دری یما جانان دا
 رروح صهف صهف کو قه وه ستانه دبازاری خودووث

وی ژ غه فلهت بره تن سمایه زهوالسی ئه ی دل
روون تنی^(۸) دا تو ئه مانهت ل سها داری حودووث
تو ژ فهصلی هه ره ئهصلی کو د فی دهیری^(۹) خهراب
دا نه بی مه رکه بی جههلی تول بن باری حودووث^(۱۰)
دا نگاری خوه ب سه دره نگی بیینی ئیـــــرؤ
وهه جسه رهك بککه سهیری تو د ئه طواری حودووث
توب حالسی مه دزانی^(۱۱) چیه هه ره له حظه مهلا
مه د دل تیست و درهت خه نه جهری غه دداری حودووث

---

(۱) لسی (یوسفی، عه مه ر، زفنگی، ئامیدی، عبدالسلام، وه ستانی).

(۲) دکر (عه مه ر، زفنگی، ئامیدی).

(۳) شاهی حوسنی قده می (زفنگی، عبدالسلام).

(۴) مثقب (کؤفلی) مه دقه ب (پاشا، عه مه ر).

(۵) گو ه بن (عبدالسلام، زفنگی، ئامیدی) گو ه بین (وه ستانی، حه له ب).

(۶) وی (زفنگی، ئامیدی).

(۷) ده و واری (زفنگی، ئامیدی).

(۸) رووینی (کؤفلی) رووتنی (یوسفی، عه مه ر) روونه نی (زفنگی، ئامیدی).

(۹) دیری (عبدالسلام، زفنگی).

(۱۰) ئه ف مالکه د دانه بین (پاشا، وه ستانی، حه له ب) دا نه هاتی به.

(۱۱) نرانی (پاشا).

قافی یا (ج)

شمشادی خه رام

شمشادی خه رام وسه روی غه نجاج
جسانان دبرت ب عشوه تاراج
مین دی سه حهری د خوابی مهستی
بی دهنگ^(۱) ته ذهروو ولاله^(۲) دورراج
بشکفتی ژ غونچه نیرگزا مهست
بسو فهرق ژ سهر قه دیفه دیاج^(۳)
جه بهت که شفقی ژ صوبحی صادق
نولماسی نومانه شوبهی مصری
دانیین جه گهری مه دل کر ناماج
نسه سرین وبه نه فشمه تسه ووزاندن
مساوهر دره شاننده شووشه یی عاج
جوهتی حبه شان (بطرفة العين)
ئسانی قه دهره ک ژ نه سپه هان باج

سیمما کو نومانا مال هاش سیم
 سیماب ژ خه جالته ما ژ ئخراج
 مرئاتی سکه ندهری ل پییشه
 (بحر ولها العکوس أمواج)
 دؤرا قه مہری ژ بہر شہ فہق دا
 کو سپیدہ ل فہرقی سہر نہا تاج
 چہرخ وفہلہک ومہلہک دیارن^(۴)
 (شمس وکواکب وأبجدراج)
 زوہرہ ب قرانی قابی قہوسہین
 (والنجم اذا ہوی بجدراج)
 دہنگی مہلہکان زمپہنہ^(۵) زمزم
 ئہرواحی ژ عشقی تینہ معراج
 دل بہحرہ وسد ہہزاری مہوجن
 عارف^(۶) چ خہ بہر ژ بہحری مہوواج
 بسوری و ب غہنجه کی مہلا کوشت
 ئہو غونچہ لہبا دہلال وغہنناج

---

(۱) پہنگہ (عبدالسلام، حہلب، وہستانی).

(۲) نالہ (کؤفلی).

(۳) د ژیدہران دا (تاراج) ہاتی بہ بہلی مہلا عبدالسلام جزیری دبیت : (دیباچ) دورستہرہ.

(۴) دبارن (یوسفی) دبارن (زفنگی، نامیدی).

(۵) ز مہتہ (پاشا، کؤفلی، عہمہر).

(۶) زاہد (زفنگی، نامیدی).

دل ژ علاجی ..

دل ژ علاجی کسو بدهرکت مزاج
دی ژ له بی نووش عهطا بت علاج
نایینه بی جامی جههان بینی جهم
باده بی له علینه د جاما زوجاج
نایفی حهییاتی ب مسه دا شهربه تهك
زننده کرین ما ژ عه دوو را نه شاج
بهنده کرم گهر چ شوبه هی فیل بووم
سیمبه ری ساعد و بسازوو ژ عجاج
نخسته ری ئقبال ومه هی بورجی بهخت
مهر وسپهر و کهمه ر وتهخت وتجاج
کووسی کو هنگا فتی ب شاهی ل تهخت
پادشه هان نه قدی رهوان دا خجاج
خوسره وی شیرینی ل دهر بهندی حوسن
سیمبه رهان لازمه لی موهر و بساج
سککه بی شعری مه ب نایفی ته هات
لهو ب عه یاری د جهه هان دا رهواج
نایبی رهوان من دی به شعرا مه لا
(پینکر لدماء لسوء المزاج)

ديسا ژ نوو بيّ حاله دل

ديسا ژ نوو بيّ حاله دل   ساقی وهرين جاما زوجاج
موشتاقي خه مرائاله دل   ليّ خوهشي ئساني بت مزاج

ساقی کو دی مه هوش بتن   کاکول ژ شيشا^(۱) پرهش بتن
قه رقفه بلا ئاتالهش بتن   نهم دی ب وی دل کین علاج

دا نهم ب وی دل حه ی بکین   پی سینه داغ وکهی بکین
سه د مه نزلان پی طهی بکین   نهو دی د سهیری دت^(۲) رهواج

بیّ نوور و ناری موحبه تی   بیّ نه قش ووه صفی قودره تی
نساچین مه قامی ووه صله تی   (نوور لسا واللیل داج)

ئهف نار وسیقالا^(۳) دلله   دائم ل وی قبالا دلله
نهو روز و سه رسبالا دلله   وه قتی هایتن^(۴) نهو سراج

حه تتاب نوورا باده بی   رهنگین نه کی سه ججاده بی
دووری ژ وی شهه زاده بی   دور دانه یا گه ردهن ژ عاج

دور دانه يسا گه ردهن بلسوور	رهيجان ل سهر ^(۵) وهردين د جوور
هههه ههه ب مهستي تينه دوور	خالالا ل نك فهرقي ب تاج
مههرا تهه پوور نه بهتهر كرين	خالان ژ بهر ^(۶) بسكان دهريين
زولفا موسه لسههه عه نه بهريين	چين چين ژ چيني تينه باج
ته نهها نه كوردستان ددن	شيراز ويهنگ ووان ^(۷) ددن
ههر يهه ل سهر چه هقان ددن	ژ نه سپه هسان تيستن خهراج
چه هقيين به لهك قه وسين هه لهك	چه رخ وفه لهك غالب مه لهك
(في حبها عمري دللك	والحب يسجري في عجاج)
شاهد هه زار رهنك خه مملين	رهقص وسه ما پي كه مملين
نيرو مولا نه م سهد دليين	ساقى وهرين جاما زوجاج

(۱) شيشا (كؤفلى).

(۲) كت (عبدالسلام، زفنگى، حه لهب، وهستاني).

(۳) نارئ سيقالا (عه مهر، يووسفى، زفنگى، ناميدى) نوور و سيقالا (كؤفلى).

(۴) كو هل بت (وهستاني).

(۵) صوبجان ژ سهر (پاشا) رهيجان ل سهر ديم بوونه هوور (حه لهب).

(۶) بن (كؤفلى).

(۷) نهيك و دان (كؤفلى) نهيكى وان (عه مهر) و كؤفلى دبيت: نهيك بازيه كه ل تور كستاني،

و ل نك كؤفلى ل جهى (دن) ل ههر سى جهان (دل) هاتيه.

قافى يا (ح)

پور مه كه نَسرافى

پور مه كه نَسرافى د قه تلى موباح

(سفنك دم العاشق مالا يبباج)

سپينه ب دهستى خوه موبارهك فه كه

(تعرف كم في كبدي من جراح)

دل ژ هسه و ايساتسه و^(۱) فكرين د هوور

(في لجاج بين هبوب الريباج)

عشق گهها كى و ل عه قلى^(۲) خوه ما

(يفتك بالعاشق حسن الملاح)

دى دوسيه ه سورمه يى چه هقين خوه كت^(۳)

خا كى ره هى يارى صه با هه ر صه باح

تسوز و غوبارين سه حه رى بهر چه مهن

(قد نشر الطيب وبالهمسك فاح)

فپرس ورمباز گههان يهك ب تپير

(أحمد في البين قتيل اليرملاح)

(بوسه زنمان هر که بر ان استمان)

(مکن من جبهته لا براح)

حل له القتل بشرع الهوى

من كشف السر وبالسرايح)

حوسنى نه دايما ته مهلا هر كى دى

(صح له أنك عين الفصاح)

---

(۱) د (تنى ل نك پاشای نهبت)

(۲) ب حالى (كوفلى)

(۳) كم (كوفلى) دى د سيه ه .. (عبدالسلام).

حهيف د قهيدا خاك وگل بت

حهيف دقهيدا ^(۱) خاك وگل بت عارفی چالاک رووح
دی موجهرره د بت کو پهرته و دت ژ نوو نه و پاک رووح
قهیدی خاك وگل نه بت دا بی حجاب و پهرده بی
مثلی به دری جارنان تیخت خوشووفی خاك رووح
شهمعی سهر ^(۲) نوور نادر ت گهر نه و نه کت پهرهیزی دل
ذهوقی جاما عشقی ناکت گهر نه کت نهمساک رووح
دل ب طایهک نیرگزان ده نسا زکهک تهره نهمسده ده
گول دکن ته شیبهی خاران ههر خهس وخاشاک رووح
جاممی عشقی پاکمی رووحانی طههورا باطنه
شه ووشی وههر ^(۳) وه ما حه تتا نه بهد نسا پاک رووح
ههینه تا کهیف وکهمی بی کهیف وکهیف عارفه
دی بهمینت گهر نه بت نساچار بی تهریاک رووح
دی ب گولزارا جهمالا سهبزپوشان وی چ بت
ئی د مهری دا نه بت دل پاره پاره چاک رووح ^(۴)

بهر ژ جان دهر را که یهک^(۵) ره وشه نتهر والا دفیست
 صوره تی حوسنا موقه ددهس دا بکت ندراک روح
 گهر خه بهرداری ژ سرپرا (کنت کنزا)^(۶) گوه بدیر
 دا ب سهد نووری^(۷) بهیان کت مه عنیهی (لولاک)^(۸) روح
 لامعی سرپرا ته جهلی سهر ل طووری دل ددت
 ضهبط ناکت وی مه جالی سهد ههزار نه فلاك روح
 هردو نیلانی ته دی من طهوقی گهردهن کر مه دام
 دا مه ههر بیستن ته به سوم وهی گولا ضه ححاک روح
 جه وهه ری حوسنی نه دا ته نهها دبست مه قبوولی طهبع
 گهر نه صه یقل دت ب نووری عشقی وهک حه ککاک روح
 دی ب فی نه نداز و ته رزی که ی^(۹) بیت سحری حه لال
 گهر نه بسالا طهبع بت وهک په هله وان چمالاک روح
 دل ب رم نافی هت وه لی وی بسار کر قهوسی شهقی
 دی بدت بهر گه زمه یان بی سوچ نهو سه ففاک روح
 شه هسوار نیرو که مه نند نافی هت نه قه لبی مه لی
 به نند ناکت غه پیری فسترا کما ته سهد فستراک روح

(۱) حیفه قهیدا (پاشا، کؤفلی، عه مهر، عبدالسلام، حه له ب، وه ستانی).

(۲) سپ (عبدالسلام).

(۳) ئی نه لووش ههر (عبدالسلام، زفنگی، حه له ب، وه ستانی).

(۴) نه ف مالکه د چاپا حه له بی دا نینه.

(۵) پور ژ جان را دهر گه هک (کؤفلی).

(٦) ئەفە ئىشارەتە بو وئ ھەدىسا قودسى ئەوا دىيئت: (كنت كنزاً مخفياً فأردت أن أعرف فخلقت الخلق ليعرفوني) ملا (علي القاري) دىيئت: ھەدىسە كا دانايىيە. بىئنه (الاسرار المرفوعة في الاخبار الموضوعه) بپ ٢٦٩، دىسا بىئنه: ابن عراق: (تنزيه الشريعة المرفوعة من الاخبار الشنيعة الموضوعه) ١/٤٨.

(٧) نەوعى (كۆفلى) تۆرى (زىنگى، ئامىدى) طەوران (وہستانی، ھەلەب).

(٨) ئەفەزى ئىشارەتە بو وئ ھەدىسا قودسى ئەوا دىيئت: (لولاك لولاك لما خلقت الأفلاك) وئەو زى يايى بناخىيە ھەكى ملا علي القاري دىيئت (الاسرار المرفوعة ٢٨٨) و ابن الجوزي (الموضوعات) دا ١/٢٨٨، سەيدايى ناصرالدين الالباني د (سلسلة الاحاديث الضعيفة والموضوعه) ١/٤٥٠.

(٩) دى (عبدالسلام) وئ (وہستانی).

عشقی کو بدن

عشقی کو بدن ب یتک دو ئی رواج
په یوه سته دخی ب ههف بن ئه شباح
جـان وجهه سه دان کو ئتت حاده
(والهـاء لله المـزاج بالـراح)
وهـملا ته ل جان ودل حه یاتته
(من ذاق مرارة النوى طـاح)
ته نهها نه د سیننه من خه ده ننگن
(من لحظك في القلوب أرمـاح)
په روین ژ شه فهق سه حهر خویسا بوون
(لابـدع و فیه منک مصـباح
لو مسـت من الهوى کبان^(۱)
لابـدع وقد تمیـد ارواح^(۲)
ههر شام وسه حهر ب ده ستی خووبان
(من خمـرتنا تـدور^(۳) أقـداح
إفتـح بـلقـاک قـفل قـلـبی
فـالـقـلب له لـقـاک مـفـتـاح)

سهييياح مه ديسن د خه لوه ئيرؤ
 نه لاه كوچ خه لوه وچ سهييياح
 بهرقي كسو فهدا ژ بهر نقابى
 (والسلامع من سنناه قهد لاج)
 قهوس وقوزه حمان نوممان ژ بهالا
 (والعنيبر من شذاه قد فاح)
 ئايينهييى دل مهلا جهلا ده^(٤)
 (من طلعتة فقد صفى الراح)

---

(١) كنان (كؤفلى).

(٢) تميل أدواح (كؤفلى) تميل أرواح (وهستانى، حلهب).

(٣) تدوح (پاشا) تروح (عبدالسلام).

(٤) دا (زفنگى ئاميدى) ما (كؤفلى).

قافی یا (خ)

نَاهِی ژ دِردی دل نه کت

نَاهِی ژ دِردی دل نه کت^(۱) هسه رچی نه دی نَسازاری چهرخ
دِردی ل نیققا ددت لامع صفت نووباری چهرخ

تین سینهیان^(۲) په یکان نهین نسامانجی وان تیران نهمین
داما به لایسی دهر که مین هه رگوشه دؤرماداری^(۳) چهرخ

بیرا خوه تینن غه نجهیان عاشق دنیققا نَشکه نجهیان
تاقیتسه دل بهر^(۴) په نجهیان هه ردهم ژ نوو شونقاری چهرخ

کو فان^(۵) له طیفان گولعذار لهو تین ژ بولبول ناه وزار^(۶)
شوونا گولان ره ستیننه^(۷) خسار نیققا جهی گولزاری چهرخ

سه د بسازیان نهف حه ققه باز تینت ب حیلله کاساساز
گه ه گه ه کو نازه و گه ه نیاز سه ححار و پور مه ککاری چهرخ

هه رچی بخوونت صوحبه تی
زهره را هه لاهل دی ده تی
ئاخر د جاما شه ربه تی
دا دل نه دن ئازاری^(۸) چه رخ

ئهف ئه ره یما زهه رری ددان
مال بهه رری فه رقی دژمنان
من ژی د دل دا بن^(۹) سنان
بیّت و بپر هت مینشاری چه رخ

دژمن ژ جان تالان بستن
میلاک و دل کالان بستن
ئهو خوهه ری وهک نالان^(۱۰) بتن
لی بیّت ورهت غه دداری چه رخ

داف گه هته خانی^(۱۱) مثلی دهیر
پیکان ب دافی^(۱۲) شوبهی طهیر
چه نلین که واکب تینه سهیر
هه ر ژی دبارن تباری^(۱۳) چه رخ

شه مس ب شه مس جام ب جام
ئاته شه درپژت هه ر مه دام
حه تشا دکن دهوری^(۱۴) ته مام
ئهف گونبه دی دهواری چه رخ

ئاگر د ئاب و گلل^(۱۵) دکت
مه تقه ب د جان و دل دکت
قه لبان ژ قه لبان هل دکت
دائم ئه فستن^(۱۶) کاری چه رخ

چه نلین د خوویانن رهزم^(۱۷)
ئامانجی وان ره مزان ئه زم
من ژی د دل دانن گه زم
سه رعه سکه ری سه یاری چه رخ

من پور شه فان حه تشا سه حه ر
ئهو ماهر وو ما^(۱۸) بیته ده ر
دانینه ری سه مع و به صه ر
تا^(۱۹) بیمه نه و به تدارای چه رخ

نه قششكه قسه هاتى بى غه له ط	كهس دى ل لسه وحى سينه قه ط
تساقىسته دهر پهر گارى چهرخ	ههردهم ژ نسو يسهك تسازه خه ط
خه و تىسته چه هقان قه ط شهبان	مه ژ حه سره تا شيرين له بان
پورسى بكه ژ بيدارى چهرخ	فسه رباد دهرن ^(۲۰) بهر كه و كه بان
بهردانه مهيدانى سه مه ند ^(۲۲)	شان ره هره و ين ^(۲۱) هممهت بلند
ئه ف ره كى مه شعله دارى چهرخ	سه رگه شته ين ^(۲۳) حه تناب چه ند
ئيه من چ روونين مه نزلان	گساقسهك ژ دهن گى زه نگان
فسه رباده ههر قه نتارى چهرخ	هه هى هه هى ببينن مه حملان
كيشانسه ئافات وبه لا	پور من ژ فسى چهرخى مه لا
ههرچى ژ دل بت يارى چهرخ	ئسه بلسه ه دبى نيم وى هه لا

---

(۱) دكت (عبدالسلام، يوسفى، زفنگى، ئاميدى).

(۲) سينه بان (عبدالسلام).

(۳) دور ئامارى (پاشا، عه مه ر) دا ئامارى (كوڤلى).

(۴) پور (عبدالسلام).

(۵) تير دان (كوڤلى) ژ كوڤان (عبدالسلام، وه ستانى، حه له ب).

(۶) ئاه هزار (عه مه ر).

- (۷) رهشتینه (یوسفی).
- (۸) هزار (عبدالسلام).
- (۹) نن (زفنگی، نامیدی).
- (۱۰) نهو خوه ههړۆ نالان (زفنگی، نامیدی).
- (۱۱) دهف کوهنه (زفنگی، عبدالسلام) خالی (وهستانی، حهلهب).
- (۱۲) دتافی (پاشا، کۆفلی).
- (۱۳) تافی (پاشا) باری (یوسفی، عه‌مه‌ر) ناری (زفنگی).
- (۱۴) دهردی (پاشا، یوسفی، عه‌مه‌ر).
- (۱۵) ناگر وناپی گل (وهستانی، حهلهب).
- (۱۶) دبینت (کۆفلی) نه‌فه‌کرداری (عبدالسلام).
- (۱۷) چه‌ندین کو خۆبان بێن رهم (زفنگی، نامیدی) جنس‌دی و خوربان (عبدالسلام) چه‌ندی دخوربانین (وهستانی، حهلهب).
- (۱۸) تا (عبدالسلام).
- (۱۹) لهو (عبدالسلام).
- (۲۰) دهر (یوسفی، زفنگی، نامیدی).
- (۲۱) هه‌ردوین (پاشا) زه‌هره‌فین (کۆفلی).
- (۲۲) که‌مه‌ند (پاشا، یوسفی).
- (۲۳) سه‌رگه‌شته بین (عبدالسلام).

دلبره ری ئیرو سەحەر

دلبره ری ئیرو سەحەر ئافیتته جەرگی من دو دۆخ
یەك ل سیننه یەك ل دل دا لسهو ژ من تیئن ئاخ وئوخ

ئاه وئوخین من ژ دل تیئن لی ژ بهر تیرا قزل تیئن
یسان ژ کورفانیین د کول تیئن ژی دزیت هەر خسوون وزوخ

خوون ژ دل جو جو رهوان تیئ وهك عه قیق وئهرغوان تیئ
لی ژ دەست سەلسوا جوان تیئ ئەه وشەپالا شەنگ وشوخ

ئەه وشەپالا شوخ وشەنگه کافرا روم و^(۱) فەرەنگه
دامە بهر جو هتەك خە دەنگه ظالمی کوشتم ب دۆخ

ظالمی کوشتم شەپالیئ نازکی قەنجی دەلالی
بوون حجبا با زولف و خالی ئیدەك و عالا^(۲) وئوخ

نسه تترك^(۳) و تسياین ب ریشی
ئسی د زیپرین پیغه ویشی
من دو فییرس دین د بیشی^(۴) مرووت وئنصاف یووخ!

له و هه رفتهم ئەز ژ مهیلی
شوبهه تی سههل و سوههیلی^(۵)
موحبهت و عشقا د لهیلی
ئەز کرم یه کسه ر پلوخ

دهست نسه هیلم ئەز ژ دینی
شوبههی فه رههه و شیری
وه ژ بهر عشق وئه قینی
من درێ چت ئەف کلوخ^(۶)

موحبهه تا چه رخ و سه ما تی
وهک مهلی سهه موبته لا تی
زهمزهم وئافسا حه یاتی
موشته ری سهه شه یخ وشووخ

---

(۱) رۆمی فرهنگه (پاشا، یووسفی، عه مهه، کۆفلی).

(۲) بهرقه ع وئالا (حه لهب، وه ستانی).

(۳) بیرک (پاشا).

(۴) پییشی (یووسفی، زفنگی، ئامیدی).

(۵) سههلی ژ سهیلی (عبدالسلام) سههلی و سوههیلی (زفنگی).

(۶) دا جان فروخ (حه لهب).

هه‌ی هه‌یا ره‌قص و سه‌مایا ته

هه‌ی هه‌یا ره‌قص و سه‌مایا ته چ خواهش به‌ستی به‌چه‌رخ
 کول سلسل (۱) ب سه‌ما تیت و ل سه‌ر ده‌ستی چوو (۲) به‌رخ
 صوووفی یین هه‌ر د طه‌ووافی (حجر الأسود) ه‌قه‌صمد
 گول و سونبول ب سه‌ما تین سه‌می‌بان زمزمه‌چه‌رخ
 نه‌قه‌شی ئه‌لماسی ژ (۳) ئه‌لماسی بنی گرتی‌به‌ه‌رف
 خه‌طی یاقووتی ل یاقووتی شکینانندی‌یه‌ نه‌رخ
 که‌رخین ئه‌م دقیامی (۴) مه‌ ژ دل په‌رده‌دراند
 عمارفی وه‌قتیم و مه‌عرووف بلا بی‌ت ژ که‌رخ
 دا بناسی خه‌طه‌ری‌ن ری تو نه‌بی غافل ژ (۵)
 دجله‌یه‌ لی د پورن بربرری پی‌یل و به‌ر و مه‌رخ (۶)
 پی‌یری شه‌عه‌اره د شعری و مه‌لی شال فرۆش
 تو نشان (۷) من مه‌ده‌فه‌رخ (۸) کول نك من بوویه‌فه‌رخ

---

(۱) دبورجی (ب تنی ل تک پاشای نه‌بت)

- (۲) خوہ (زفنگی، نامیدی، عبدالسلام).
- (۳) ل (یووسفی، عہمەر، زفنگی، نامیدی).
- (۴) چەرخیڻ ئەم د قوبایی (کۆڤلی).
- (۵) یی (عبدالسلام).
- (۶) مەر و بەرخ (وەستانی، حەلەب).
- (۷) لەو نشانی (پاشا، یووسفی، عہمەر، کۆڤلی).
- (۸) فەخری (وەستانی، حەلەب).

قافی یا (د)

سرری وه حدهت

سرری وه حدهت ژ ئه زهل گرتی یه حه تناب ئه بهد
واحد وفه رده ب ذاتی خووه وی نیمنن چوعه ددهد
د قدهم دا ئه زهل وعه یینی ئه بهد هه ردو یسه کن
سه رمه دیسه ت وه دخوازت نه ئه زهل بت نه ئه بهد
فهرقه واحد ژ ئه حده لی د مه قسامی صه مه دی
ب حه قیقتهت کو یسه کن هه ردو چ واحد چ ئه حده
یسه کسه ده ریا تو بزبان قه نسج چ مه وج و چ حه باب
د ئه صل دا کو حه می ئافه چ ئاف و چ جه مه د
ئافتابی ئه حه دیسه ت د خووه دا گرتی یه که ون
نه کو عه وره ک هه یه لی گرتی یه چه هقین مه ره مه د
حوسنی ذاتی بیوت ولاتمان ژ جه مالا صه مه ده
ژ مشالی صه نه می وهه کو ته جه لایسا صه مه د!
غه ییری ده ریا نیسه صه حرا ب حه قیقتهت ئه ماما
ژ رووی که یفه کو^(۱) ئه ف ئافه بووی شوبهی زه بهد

(ڪل ڀوم هو في شان) نه بي غافل ڙي
 هر په پياپهي ڙ شوئونان ڊڪرت فريض مهدهد^(۲)
 گهر د نادم بديما سرڀري علم ئبليسي^(۳)
 (حينما أبصره كبر حيننا وسجد)
 چ زه مان و چ مه کان و چ جهاتن چ حودود
 چ مه قاديرو ته فاصيل و حسابن چ عدهد
 چ مونافات و لوزومن چ قياس و چ مثال
 ئه ف چ ته وليده چ ته ركيبه چ روحن چ جهدهد
 سه رب عه جزي ددرت قووه تي ده ررا كه يي ما
 (رجع القلوب كاليلا ومتى قام قعد)
 حيرت و عه جزه سه رئه نجام د بابي نه ظهري
 (كي بخالق نظر قاصر مخلوق رسد؟)
 گوفت و گووي مه عرفه ت^(۴) چهندي مه لا پهيدا بكي
 گه وهه را مه عرفه تي ناگهستي كه س ب خرهد

---

(۱) كهيف و كه مي (ڪوڦلي، حله ب، وهستاني) كه فغه كو (عبدالسلام).

(۲) فريضه مهدهد (پاشا، يوسفي، عه مه ر).

(۳) ئبليسي بهر سرڀري عولوم (وهستاني).

(۴) گوفت و گوچه ندي مه لا مه عرفه تي (پاشا، يوسفي، ڪوڦلي، عه مه ر).

عیده وهه ر کهس ..

عیده وهه ر کهس ژ دیدارا ته لی پیروژه عید
ئهز تنی مه حررومی دیدارم ب سهه د مه نزل به عید
هه ر سهه ر ده نییرم ئه ز جانا ب ئاهان را ژ دل
(بساك الباري باسعاد عليها يوم عید)
دهر گه هی لوطفا ته خانم مال مه حررومان فهی
(إن كلباً باسطاً دهرأ ذراعاً بالوصید)
پییره مه ردم ^(۱) عاشقم ئیرو مورادا من ببه خش
(یا حبیبی یا مرادی یا منی قلبی المرید
فر عقلمی من لهیبی مثل باز او عقاب
ذاب روحی مثل ما إنحل فی نار جلید
دمع عینی من بکساء مثل نار فی سكب
نار قلبی من غرام فی ضرام ^(۲) فی الوقید)
دل ژ بهر نارئ مه جازی بلحه قیقهت بوو پره نگ
(نار قلبی فی هواها ^(۳) مثل نار فی حلید
کی خلاص از دوزخ هجر تو یابم ای جوان
هر نفس دارد صلاء ^(۴) و نعره، هل من مزید)

کی دزانت من ژ ږمبازان ده ما ئو غلامه تپین
تپینه دل سهد ږم رهوان^(۵) وسینه تپینی سهد جه رید
من ژ صه فقهه ینا ژنیقا مه قسته لی ږم تپینه دل
لی ل وان دهستان نه هن خون وغه زایه^(۶) نه ز شهید
موصحه فا حوسن و جه مالی سووره تا^(۷) خال وخه طمان
(ما تلسونسا غیر حرف، لا و قرآن مجید) (د)
گهر چ هه ر دائم ژ مهرا^(۸) نه ینکا دل به دره من
وهك هلالی صوبیح تییم نه ز جارمان بم ناپه دید
ما ب له علین جان فهزا نافی مه بینت جاره کی
(بسالدعا بلغ تحیاتي اسلامی یا برید)
نو ژ مه لایی هه ر^(۹) بپورس نه سراری عشقی حله دکت
فی موعه مهایی چ زانن سهد مه لا و مویسته عید
نه ر ب کوشتن وهر ب هشتن نه مر وفه رمانا ته بت^(۱۰)
(أحمد عبد رقیق واقف بین السعید)

-
- (۱) پور موریدم (کوفلی).
(۲) خرام (پاشا، یوسفی، عه مەر، وه ستانی).
(۳) هه واه (زفنگی، نامیدی).
(۴) صه با (یوسفی، کوفلی).
(۵) ژ وان (وه ستانی، حله ب، زفنگی، نامیدی).
(۶) خوونا غه زایا (زفنگی، نامیدی).
(۷) سووره تا (پاشا، یوسفی، کوفلی، عه مەر).
(۸) میهری (زفنگی، نامیدی).
(۹) مه لی بوه تی پورس (عبدالسلام، وه ستانی، حله ب).
(۱۰) یه (حله ب).

نہی شہ ککھرا گہردہن ژ عاج

نہی شہ ککھرا گہردہن ژ عاج   دیساب ^(۱) رہشتوژین صہمہد
قبہوسین ل بالافہرق وتاج   کہیبپر رہشانندن بیّ عہدہد

کہیبپر رہشانندن بیّ حساب   مصری کو دان سيقال وتساب
سہد رؤستہم وئہفراسیاب   کوشتن ل وان کہرکر جسہد

سہد پادشاہ وخوسرہوان   جان دان ژ عشقیّ و رہوان
شیرین ^(۲) ولبسیّ ئہرغہوان   من دین ل بہژنا (سَرُو قَدْ)

من دین ل بہژنا عہرغہرین   تسایین زوباد وعہنبہرین
بایّ صہبسا دا چہنبہرین ^(۳)   زولف چوونہ سہر نوورا صہمہد

زولف چوونہ سہر نوورا زہلال   جبارہک وہرہ بایّ شہمال
بسککان ژ سہر دیمہی فہمال   زولفان ل سہر جوہتی ئہسہد

سه ححارئ جوهتئ جسادووان   ئيرؤ ژ ره مزا ئه بررووان
دل گرت و دا بهر ككاشوووان   كه ركركل مسكينان كه بهد

دل گرت و دا بهر خه نجه ران   كوشتم ننگار و^(٤) دل به ران
مه ژ دهستئ طولما نه سمه ران   داد و مه دهه داد و مه دهه

دل بهر ژ له عليچن خوهي شه فاف   دا من مهيا گولگون و صاف
دهر يايئ عشقئ قاف و قاف   په يوه سسته تيبتن جه زر و مه د

حوسنا مونه ززه بيئ مثال   سه ردا لبا سئ خه ط و خيال
سه رگه شته حهيران مابي لال   نه حمه د كو دي نوورا نه حه د

ئه لاله ژ نوورا سه رمه دي   يه ك قه طر يه ك دا ئه حمه دي
شيريني و ره مزه ك^(٥) وه دي   مه ده ووش ما حه تشا ئه به د

---

(١) ژ (كؤفلي، زفنگي، ناميدي).

(٢) نه سرين (كؤفلي، زفنگي، ناميدي).

(٣) په نجه رين (بووسفي).

(٤) نكارا (كؤفلي).

(٥) لذة (كؤفلي).

قافى يا (ر)

ٴاه ژ دهستى وى سورى

ٴاه ژ دهستى وى سورى دل ژ ^(۱) مهىي حـهـواله كر
هـهـر چ ل من كرى مهـلا جـامى مهيا دوساله كر
شهـنگى ب نـازى مهـشـها مسك وزهباد وهـشـها
روو مه د بن پىـسانه هـيـژ زـيـده ل من دهـلاله كر
چـيـچـهـك و گول سهـهـر گهـهان نهـستهـرهـنين د خهـر گهـهان
تـيـك ژ مسك و مـاـوهـرى مـاره ^(۲) خـونـاف و ژالهـه كر
دـيـمى و بـسـك و خهـمـرى يان تما و لـفـين د شهـترى يان ^(۳)
مـانـه تـهـمـام كهـسك و سوهـر بهـدره ل دؤرى هاله كر
دوور كرىن ژ سونبولان چيچكه و بشككو و گولان
دل ژ مه رهنـگى بـولـبولان شوپهـتهـتى داغى لاله كر
پـيـرى موغان ژ شـيـشهـيـى دا مه سهـفـينهـكى مهىي
شوكور خودى كو قولزومهك من ژ خوه را قهباله كر

خضری د (۴) رهمز وموعجزی مهست مه دی (۵) د دهنگزی
هات په یالسه یهك د دهست ئه شكه ره سه د په یاله كر (۶)
غونچه له با ژ رهنك گولی دیمه بی ب سر نومما مه لی
شوبه ه تی بولبولان سه حهر لسه و مه فه غمان وناله كر

---

(۱) من ژ غه ما ب سه د به لا دل.. (كؤفلی).

(۲) تازه (كؤفلی) ماهی (زفنگی، نامیدی، عبدالسلام، حه له ب).

(۳) تا و د زولفی شتری بیان (وهستانی، حه له ب).

(۴) ب (زفنگی).

(۵) قه دی (وهستانی).

(۶) ئه ف مالکه دچاپا حه له بی دا نینه .

دهری مهیخانہ یا عشقی

دهری مهیخانہ یا عشقی سه حہر عارف زیسارہت کر
ب ئابی چہ شم و خوونی دل و وضو بہست و طہہارت کر
وہرین^(۱) جاما ہلالی دا ژ عہ کسی ماہی نہو بیینی
کو خانہ^(۲) مہر و جہرگی چہ رخ^(۳) و خوانی روزه غارہت کر
ب میزان قہوسی ماہی نہو ب^(۴) و جہی دل بہری من دی
ژ چہ شم و گوشہ یی نہ بروو بدور جامی ئسارہت کر
ب ئہ بصاران نہ ظہر من چوو ژ چہرخی قہوسی ئہ بروویان
شو کورخو ازین^(۵) کو چہ ہشمان کار بہر عہینی بصارہت کر
ژ بہر دیہمی نقاب ئافیہت و دہستورا طہ وافی دا
د سہ عیی بہیت^(۶) و ئحرامی و من ئہ سودہ زیسارہت کر
د دیداری ہہزاران جمان نثاری^(۷) مہ قہدہ می یارن^(۸)
کہ سہی جمانان ب جان بیست ب عشقی وی تجارہت کر
ب دیناری دہنی^(۹) زنہار دا یاری خہوہ تو^(۱۰) نہ فروشی
کہ سی یووسف فروتی وی د عالہم دا خہ سارہت کر
تنی^(۱۱) ئہو سہ جدہ یا شوکری تہ بت^(۱۲) مخرابی قہوسہ یینان
کو دہلق و شہمل و سوججادہ ب ئی ئافی قہسارہت کر

د به حثی له علی له ب ههر خمام نارت طهبعی نهلماسی
وهلی تهئثیری فهیضی مهره ته دبیری حهراوت کر
د ئعجازا بهیسانی دا سوخه ن گهر بیته ئنصصافی
د زانت موخته صهر ههر کهس مهلی سحری (۱۳) عبارت کر

-
- (۱) ده رین (کؤفلی).
  - (۲) خوونی (یووسفی).
  - (۳) جهرگی خوه (یووسفی) تهرک و چه رخ (کؤفلی).
  - (۴) ل (کؤفلی، زفنگی، نامیدی).
  - (۵) شوکورخوانین (عبدالسلام).
  - (۶) بهست (حهلهب).
  - (۷) نشاری (یووسفی) نیشانی (کؤفلی).
  - (۸) یارم (پاشا، عه مهر، عبدالسلام).
  - (۹) دنی (زفنگی، عبدالسلام).
  - (۱۰) پهیشا (تو) د دانیهین (حهلهب، وهستانی، پاشا، کؤفلی) دا نههاتی به، وئهو دورستره
چونکی ئهف پهیشه ژ لایی کیشی فه یا زیدویه.
  - (۱۱) بی (عبدالسلام).
  - (۱۲) بر (زفنگی) دهر (عبدالسلام).
  - (۱۳) سحره (زفنگی).

خەلقئۆل مەن كەن شىرەتى

خەلقئۆل مەن كەن شىرەتى	ئەو دلبەرا زەررىن كەمەمەر
مەن دى دىمى غەفلىمەتى	ھات دەر ژ بورجى وەك قەمەمەر
ھات دەر ژ بورج وپەنجەران	دل گەرت و دا بەر خەنجەران
ئەف رەنگە خالى دلبەران	لەو عاشقان خۇن بوو جەگەر
قەلب جەگەر مەن بوونە خۇن	لەورا ژ مەن ^(۱) دەرىئون بىرىن
ئەي جان وەرە خالىم بىرىن	وەر رووچ ژ قەلب بىننە دەر
جانى مەن ئەر بى سەر جەسەد	مىزگىن ب خاقانى ^(۲) رەسەد
عالمەم خەمى پى بىن جەسەد	ئىنسان و جىنن و جاننە وەر
عالمەم خەمى تىك بوونە خەف	سەيرىن ل ^(۳) شاھى مەن ب خەف
ھاتن تەمەشما چار طەرەف	شاطر خۇمار تاپىن ^(۴) د بەر
ھات پادشاھى پىر سىپاھ	قامەت ئەلىف دىم شوپھى ماھ
داد و مەدەد سەد ئاھ و ئاھ	زولف و غەقار ب تىنە سەھ

کوشتیمه خهلقو عهقره بیی مهستم ژ شهوقما غه بغه بیی
طالع تنی من دکمه وکمه بیی ئیرو عهقارب تیینه دهر

ئیرو عهقارب هاتمه خوار چوو نیف باغی گول عذار
ئهف بوغچه یا هه لئی بوهار هه ر بولبولان لئی قبال وشه ر

بی حه د ژ دل نالی کوعه یب^(۵) د ئه و بوغچه یا رضوانی غه یب
قان نالی یان نیمن تو عه یب سوه تیینه ئه م دل بوو سه قه ر

سو تن ل من جه رگ وه ننا ف وهر دین د هوور گرتن خوننا ف
زولف هاتمه سه ر لئی کر به لاف بایی نه سیم وه قتی سه حه ر

ترسم موخالف با ده تی زولفی ن د دورا جه به ه تی
راکت قیام وی ساعه تی عالهم ببت زیروزه به ر

ظاهر دبیزم په نند گیر دا دل نه دی زولفا حه ریر
شوبهی مه لئی دمی نی ئه سیر گوهدیره قه ولئی موعته به ر

---

(۱) لهورا کو نوو (عهمه ر، یووسفی، زنگی، نامیدی) لهورا ژ نوو (کوڤلی).

(۲) ئافاقان (کوڤلی، زنگی، نامیدی).

(۳) ب (پاشا، کوڤلی) شیرین ل (وهستانی، حه له ب).

(۴) نهتن (کوڤلی) تا بین (حله ب).

(۵) کهیب (یووسفی، عه مه ر، زنگی، نامیدی) وکوڤلی دبیزت : کوعه یب یان کوعه یب

نانه کو: بلبل.

ټه‌ی مه‌لا نامی ټه‌یه

ټه‌ی مه‌لا نامی ټه‌یه (خمسة عشر) ^(۱)
تو ب شعرا نه ته گوتی خوہ دکی قهند وشه کهر
دورپی ناسوفته دهوونی مه نه‌دی مثلی ته قه‌ط
نه د سه‌متی عه‌جه‌می دا نه د ئقلیمه‌ی ته‌تسه‌ر
ټه‌ف چ شعر وغه‌زهلن، مه‌دح وئسه‌نایا خوہ دکی
د جغتاتان وه د تی مه‌تو ^(۲) ب طه‌عن و ب خه‌به‌ر
ټه‌ف چ ته‌قلید وخطابن ^(۳) چ بطاطن تو دکی
سه‌ری فیپرا دهه‌ژینی ب دوسه‌د ئاه وکه‌سه‌ر
تو دزانی د فنک دا ^(۴) نه‌مه‌کانی غه‌زه‌لانسه
چ بوها نینه ^(۵) مه‌تاعی ته‌ئیه‌یا بی سه‌ر ویه‌ر

دهست و پايان ژ بهرې زېږنده بکسى دى ته بکم
 مثلى هممادى عهرو ب ههرو وهکى شهېخ ثانى ب سهر^(٦)
 نه هممادم سېنه سپهر پېشبهري تيرا فهله کى
 ده عوه دارى ته مه ئيرؤ تو ژ ده حلى و هره دهر!

-
- (١) نهفه حسيا نه بجه دى به يا نافي وى مه لايى يى شعرين جزيرى د دزين و ب نافي خو به لاف
 دكرن، سهيدا عهد ره رحمان دوره دييژت: نافي وى مه لا داودى فنكى بوو. و نه گهر نه نافي
 (الملا داوود الفنكى) بهه ژميرين دى دهر كهفت پازده حهرف!
- (٢) وه دييژى مه (زفنگى، ناميدى).
- (٣) شطاطن (زفنگى، ناميدى).
- (٤) فنكا ته (زفنگى، ناميدى).
- (٥) تينه (زفنگى، ناميدى).
- (٦) هممادى عهرو ب: (حماد بن ميسرة الكوفى) به نهوى ب نافي (حماد الراوية) هاتى به
 ناقرون، ل سالا (٩٥) مشهختى بوو بوو و ل سالا (١٥٥) مربوط، دييژن: وى شعرين خه لکى
 فه دگوهاستن و ژ نك خو لى زنده دكرن!
 (* نهف هه لبه سته ل نك (پاشايى) نينه.

قافی یا (ز)

جانا ژ جهمالا ته

جانا ژ جهمالا ته موقه ددهس قسه به سم ئه ز
گهر خووب^(۱) وپه ریزاده نه ظه رکی ته به سم ئه ز
منلی مه هی نه و گهر ته دقیتن مه ببینی
میژه بکه جامی تو دزانی چ که سم ئه ز
یه غما ژ مه جان کر کو ته جه لالی ل دل دا
من روو حی د قالسب تویی ته نه قه فه سم ئه ز
حوبجا ته یه من راده ه ژینی کو بننالم
شهب تاب سه حهر ناله ژ رهنگی جه ره سم ئه ز
من گو: مه هی نه و چاشنی پی نه برووی یاری
گو: من چ حه ده شو به ته نه علی فه ره سم ئه ز
سماقی ژ نه زه ل یه ک دو قه ده ح بساده ب من دا
حه تتما ب نه به د مه ست و خومار و ته له سم ئه ز
جانا تویی من جان گولی پی خار چ که ره م^(۲) پی
مننه ت کو نه وه ک بولبولی محنه ت عه به سم ئه ز

سهد جهور وجهفا دی ب مه ناچیین ژ دهری ته
 یه کسهر تو نه باتی و ل طبعی مه گه سم نهز
 گهر وهه! ته دقیتن بیری سهر بکه فه رمان
 دا قی سعه تی سهر بپریم خواه مه قه سم نهز
 سهر تا ب قه دم نهز^(۳) بسوزم شوبهی مه لایی
 په روانه صفهت صوهتم و بی صهوت و حه سم نهز

---

(۱) حوور (هه ژار) [ئیسماعیل] .

(۲) گهر م (عبدالسلام، زفنگی) .

(۳) نهز (عبدالسلام، زفنگی) .

طوورم ب دل

طوورم ب دل ويه پيره وئ^(۱) موساييم ئەز
 ئاتەش پەره سئ^(۲) نوورئ تەجە لالايم ئەز
 بـبارئ ژ (وعـلام) ^(۳) كو خە به ردار كررين
 ئـيرۆ تو بـزان ئاده مئ ئەسـمـمايم ئەز
 ئنـشائئ عـولـومئ لـهـدونئ چونـكه م زانئ ^(۴)
 زانئ كـوب حـەقـيـقەت چ ئنـشائـم ئەز
 حـەرفـيـن رەقە مئ لـهـوحئ ووجـودا مە بخـوونە ^(۵)
 دا قەنج بـيـئـني كـو چ ئـمـلايم ئەز
 ظـاهـر تو پـهـرـيشـانئ بئـي حـالئ م نەبـين ^(۶)
 مەجموعە د ذاتئ ^(۷) خوە و طوغرايم ئەز
 عـالەم چـيە ؟ ئـعـراب و حـور و وف و كـەسـماتـن ^(۸)
 ئەو نـوقـطە د نەفسا خوە و مەعنایم ئەز
 سەد نـيـل و فـورـات ^(۹) تـيـن دـهـرن قەلـبئ مـه
 پـئ نـاحـە سـهـيـن قـولـزوم و دەرـيـايـيم ئەز
 سەد نـهـقـل و روایـهت د مەيا صاف و مووبەك
 ئـيرۆ كو ^(۱۰) ژ پـيـرئ خوە ب فـهـتـوايـيم ئەز

پهيوه سسته تو ههر بانگي مه كي شوبهه تي نهی
 بی یار ومه ی وساز وه کوو ^(۱۱) نایم نهز
 ههر چی ته دفتین ژ مه وهر جان ب خوه بست
 جاننا بککه فهروار وهستایم نهز
 تو ژ نوسخهیی تهو حیدئ مه خوون نایه تی نه فیئ
 بی ناله تیئ ثباتئ کو (إلا) یم نهز ^(۱۲)
 سهد شیش ل دل دانه ژ مهري مه ^(۱۳) مهلا
 لهو ههر ب فهغان مثلی نهی ونایم نهز
 ئیرو تو بهس بکه لوقمانی ییی خانم
 لوظفهك ب مهلی را بکه سهو دایم نهز ^(۱۴)

-
- (۱) عاشق و (حلهب) پهرهس نوور وتهجه لایم نهز (عبدالسلام).
  - (۲) پهرهس و (یوسفی، عمهه، زفنگی، نامیدی).
  - (۳) وی علمی (حلهب).
  - (۴) گهر تو بزانی (دهندهك دانهیان دا هاتی یه وه کی عبدالسلام دبیژت).
  - (۵) بخوان (پاشا، عمهه، زفنگی، نامیدی) بخوون (یوسفی).
  - (۶) بین (حلهب، وهستانی).
  - (۷) زانی (پاشا، کوڤلی، عمهه).
  - (۸) کهلمات (عبدالسلام).
  - (۹) نیلی وهه تین و ددهرن (زفنگی، نامیدی).
  - (۱۰) ئیرو که (وهستانی).
  - (۱۱) م گو (زفنگی، نامیدی) بگو (عبدالسلام).
  - (۱۲) نهف ههر دو مالکه ل نک (پاشا، یوسفی، عمهه، وهستانی، حلهب) نینن.
  - (۱۳) مهرا ته (وهستانی، حلهب).

عاشق نهر جارهك

عاشق نهر جارهك ژ بالايي^(۱) بادت بهرقا مه جاز
دئ ل نك صاحب دلان حه تتسا نه بهد بت سهر فهران
كه شفقي نه سراري صفاتان بي مه حه بيهت نابتن
صووره تي نه سما دقيتن دا بكن^(۲) ژي فههم راز
لامعا حوسن وجه مالي دئ ژ علمي بيته عهين
عشق دا ژي هلبتن كي دي حه قيقهت بي مه جاز ؟
حوسن و حوب بي يهك دو نابن دئ بكن شاه و گه دا
نوور نسادت شو علمه يا مه حموود بي شه معا نه ياز
مه عنه يا عشقي دزاني نايه تا حوسني بخوون
دا تسو حه رفيين موحه تي يهك يهك ژ ههف كي نمتياز
عاشقان بي گاف لهو كالين ژ دل تين شوبهي ره عد
وان ژ بالايي^(۳) دبارن وهك برووسكان رهمز و راز
كي خه بهر دا كت^(۴) ژ عشقي كه ي ژ بهر وه ستا گرت
(گر چه راه از^(۵) ذره ذره سينه سوز و جان گداز)
ئافه رين سه د ئافه رين هي من ژ وان را ئافه رين
ئي ژ تيرين دل بهران دائم د دل په ييكان و گماز
گوهده ئاوازي نه يي^(۶) وه قتي سه ما تين موعبه چه
فه همي رازي گهر دكي چاوا دنالن چه ننگ و ساز

ئەو دلىٰ من وەك كەبووتەر نابتىن كەس لەومەكت
لەو د قىٰ تۆرىٰ وە دا كەفتىٰ مە دىن سەد شاھباز
وەر دلىٰ دا چىين تەمەشماشايا جۈنانىين چەمەن
وئ ھىلانى سەر ب نىماز وسايەبىان دانىٰ نىياز
زولف وسونبول مشك بووى ويسك وسووسن سېرشىن
(سُرۈ بالا) سەبىزپووش وگول^(۷) نشان وغونچە باز
نىرگىزىن قامەت زوموررود سەرگىران ھاتىن خەرام
چار ئەطرفان ب رەف رەف^(۸) لىٰ ب مەش تىن سى وقاز
دل ب كىٰ دم ئەز ژ وان؟ ھەر يەك ب غەنجان دل دىن!
دلروبىيىن جان فەزايىن دلپەرىن عاشق نەواز^(۹)
عەقدىٰ ئىھرامىٰ دەما دلپەر خويابىسى (فرض عىن)
سەجدەيەك بەر وان دو برھان ناگرت جھ سەد نماز^(۱۰)
عىدە ومىرىٰ مە ئىپرۈ دەرگەھىٰ لوطفىٰ قەكر
گۆ: مەلا ھنگىٰ بخوازى دىٰ بىلم بەس تو^(۱۱) بخواز

-
- (۱) بالا لىٰ (كۆڭلى، زىنگى، ئامىدى، عبدالسلام).
  - (۲) بكىن (كۆڭلى، زىنگى، ئامىدى، عبدالسلام).
  - (۳) بالا لىٰ (كۆڭلى، زىنگى، ئامىدى).
  - (۴) خەبەردار (كۆڭلى ب تىن) دابت (زىنگى).
  - (۵) او (عبدالسلام).
  - (۶) ئاوازىٰ بىننى (پاشا).
  - (۷) كل (زىنگى، ئامىدى).
  - (۸) رەف رەف (پاشا، كۆڭلى).
  - (۹) گوداڭ (يووسفى، عەمەر، زىنگى، ئامىدى).
  - (۱۰) عەداز (عبدالسلام، وەستانى، حەلەب).
  - (۱۱) بستە (دەندەك دانەيان دا ھاتىيە وەكى عبدالسلام دىتت).

ژ ره عنا نیږگزین ته

ژ ره عنا نیږگزین ته ی مهست و خوونریز
زه مان بسو و عه دی جه ننگ نه نگیزی جه نگیز
ته جانی من دقیت نه ی جانی عالهم
ژ من بسستین ب له علین خوهی شه که ریز
دو عه نه بریو ل شمشادی ب مهستی^(۱)
ژ ساخا ئاستمانی مسته کی^(۲) بیین
ل داغان دا ببینم خواهش صه با تیز
تنی فه ره ساد دزانت له ذتی عشق
کو وی جان دایه شیرینی نه^(۳) په ریز
ته ب و تابی هه زار ئه شکه نه چه دا دل
ژ شیرازی ننگاهی مهستی ته بریز
ئلاهی نیږگزا مه ی مهست و نساك
ژ دهستی خوار و به دخواهان بپاریز

كولو تىت ئەو قەبائى ئاسمانى
 لەطىفا شەنگ و نازك وەك بەلازىز
 سەواشەك رىھەتە دىسا عالەما دل
 ب جادووىي دو چەشمى فتنە ئەنگىز
 خەبائت طەبەعە زاھل (۴) سەگ سرشتە
 يەقىن ئەو كەر ژ جانان لەو دكت بىز
 مەلا جانى تە چاوا پەھلەوان كەر
 ل تايىن خەمرىيان زولفا دل ئاويىز
 ژ حوسنا بى نشان نادى نشانەك
 نشانى گەر ژ دل نەكرا ب (۵) پەرھىز
 مەبىن ئەف گەر (۶) ب صورەت ئادەمىنە
 خەمى دارن ژ ئىگەر را كرى رىز

---

(۱) ف بەستى (پاشا، عەمەر، خەلەب، وەستانى).

(۲) مەسكەنى (عبدالسلام، وەستانى، خەلەب، پاشا، كۆڧلى).

(۳) ب (پاشا، كۆڧلى، خەلەب، وەستانى).

(۴) زاھل (كۆڧلى) جاھل (خەلەب) ئەھلى (وەستانى).

(۵) تە (يووسفى، زفنگى، ئامىدى) يە (عبدالسلام).

(۶) كەر (وەستانى، خەلەب).

تو دزانی ب خودی

تو دزانی ب خودی من تو خهیالی شهب و روز
ب خهیالا خوه مه‌دام من تو ل بالی شهب و روز
هر ب میزان دره‌شینی^(۱) جه‌گه‌ری تیر و خه‌ده‌نگ
ژ نه‌ساق صاعقه مه ژقه‌وسی هلالی شهب و روز
مثلی گۆیین ته ره‌وان^(۲) ناله ژ دل تیین مسکین^(۳)
نهم نزانین تو چپا ههر وه دنسالی شهب و روز
تیه ژ^(۴) فه‌ریساد و فه‌غانان ب خوه بولبول که‌پر‌کر
ئه‌للاه ئه‌للاه! ژ چ دهردی وه دکسالی شهب و روز
دا کو دل‌بهر قه‌ده‌می لی بنه‌ده‌د ره‌وشنه‌ن کت
له‌و تو خوونی وه ژ چه‌ه‌شان فه‌دمالی شهب و روز

ته^(۵) تنیّ ذوق و صهفا کر ب سهیین دل بهریّ را
سهرنخوون گهه شوبی نوون گهه وه کوو دالی شهب و رروز
فه تو هیما پیر^(۶) و مه لایان تو ب ئلهامیّ نه بی
قیّ مهییّ هه ر وه دنووشی ب حه لالی شهب و رروز

-
- (۱) دره شینن (حه له ب، وه ستانی).
(۲) شهفان (کو فلی).
(۳) مسکین تین (یووسفی، عه مه ر، زفنگی، ئامیدی).
(۴) ب (زفنگی، ئامیدی).
(۵) نه (پاشا، کو فلی).
(۶) پیری (زفنگی، ئامیدی).

چوومه تەماشاشا چەمەن

چوومه تەماشاشا چەمەنەن   تەزە گول ونەستتەرەن
 غونچە وبششكۆ ب كەن   چيچەك ونەسرین سەمەن

تەيك سەحەر مەست بوون   موحبەتە كى خوەست بوون
 زولفە كى ئەو بەست بوون   عەقرەبەى پەن گەست بوون

يەك ب يەك ئەو خەمەلین   بوغچە ب وان كەمەلین
 بولبولى سوهتەى دلین   تەيك ژ وان دەست بیلین

دل ب مەيى بىتتە ساز
 رەوضەيى بىساغى مەجاز
 مەست وخەرامان ب ساز
 لى دمه شىن سى وقى ساز

بولبولیٰ حهیران ههزار   نالایهیه وان زاره زار
غونچه لهب وگولعدار   ناسازکی زیترین ههزار

هن گهش وهن غونچه نه   پیپیشی یه کن غونچه نه
پور سور وپور عشوونه   عاشقی حوسنا خوونه

په رتهوی عشقی^(۱) ژ حهق   سهه د صفت و سهه نه سهه ق
ئهو دهرن یهه شهفهقه   لهو مه رهوان تین سهه ق

مه عرفه تی ره مز و نناز
ره وضه یی باغی مه ج ساز
مه ست و خه راما ن ب ساز
لی دمه شن سبی وق ساز

موغنی و سازه نه ده یین   لی ب^(۲) مه جالا مه یین
خه ف ژ سورپا په رده یین   بیژه مه^(۳) تو موژده یین

زیده ب حوسنن د قه نج   شوخ و شه پالین د غه نج
لی مه ئهوان زیتر و گه نج   دا مه ئهوان سهه شکه نج

جان بده وان دلکپران^(۴)   گه وهه ر و لهه عل و دوران
به خشه ب شیرین سوران   دل ب خووه بر ئاوران

زهرمه كـرـيـن ئـحـتـراـز
 رهوضه يى باغى مهجاز
 مهست وخه راما ب ساز
 لى دمه شن سى وقـسـاز

لات و بـوت و سـيـمـبـهـر قامهت وقهد نهى شه كـهـر
 گـوـفـت ب قـهـنـدى د تـهـر وان ل مه كـهـر كـر جـه گـهـر

وه كـوـچ شـيـر يـن لـهـب غـهـبـغـهـب و د يـم كـهـو كـهـبـن
 كـا كـول و گـيـسـو و شـهـبـن ظـولـم و جـهـفـا مـهـشـر هـبـن

حـوـورى و شـهـهـزاد هـيـهـك د يـم گـول و لهـب غـونـچـه يـهـك
 بـوـرى يى حـق شـيـو هـيـهـك (۵) نـاـزه نـهـمـان غـونـچـه يـهـك

ر م مه د دل چـو و و گـسـاز
 رهوضه يى باغى مهـجـاز
 مهست وخه راما ب ساز
 لى دمه شن سى وقـسـاز

پـوـر خـه جـلـيـن سـيـم و زهـر غـهـيـرى ل تـهـر حـيـن د تـهـر
 بـهـلـگ و و هـر هـق تـا ج و سـهـر (۶) زـولـف ل سـهـر بـو و نـه گـهـر

دـل بـسـهـه و ان بـشـكـوـان لـوئـلـو و عـهـقـد و گـوـان
 عـهـر عـهـر و سـهـهـر و ا جـوـان د ا تـو ب و ان بـسـى جـوـان

نــــازك و خــــوب وزهري   رهننگ مهله كن سور پهرى
ديتم دور ولهب گه وههري   لى ببه جان موشتهري

حوسن وجهه مالا بخواز
رهوضه يى باغى مه جاز
مهست و خه راما ب ساز
لى دمه شن سى وق ساز

گولشه نى باغى نرهه   نهى شه كه رين موخته رهه
جومله يى نهه لى حه رهه   زه مزه مه وان صوبح دهه

په رده نشينى خومار   ديمم ژ خه طى غوبار
روژ ب حوسنى فه شار   پور ل مولو و كين كوبار

عه رعه ر و سه روا جـــــوان   ياسه مه ن و نه رغه وان
رووح نهه ون وهه ر^(۷) ره وان   دى دل و جان دين ب وان

لات و بو تى دلنه واز
رهوضه يى باغى مه جاز
مهست و خه راما ب ساز
لى دمه شن سى وق ساز

دل ب شه پيـــــالان بـــــده   ب ئاسك و غه زالان بده
سيـــــنه ب تالان بده   رووحى ب خـــــالان بده

نـــــوورئ چـــــرايـــــي دلن   چـــــهـــــره گـــــوشايـــــي دلن
شـــــهـــــيـــــخ و مـــــه لايـــــي دلن   قـــــبـــــلـــــه نـــــه مايـــــي دلن

كـــــه عـــــبه وئـــــه سوود حـــــه جـــــه ر   پـــــه رده هـــــلـــــيـــــنـــــن ژ بـــــه ر
لازمـــــه يـــــه ك ســـــه جـــــده فـــــه ر   ســـــه جـــــده يـــــي شوكرئ ^(۸) بـــــه ر

دا تـــــو بـــــېـــــي ســـــه فـــــه راز
ره ووضه يـــــي بـــــا غـــــي مـــــه جـــــاز
مـــــه ســـــت و خـــــه ر ا مـــــان ب ســـــاز
لـــــي د مـــــه شـــــن ســـــي و قـــــاز

---

(۱) شه وقي (نامیدی).

(۲) پور د (نامیدی).

(۳) ژئ ب بهن (نامیدی).

(۴) گران (نامیدی).

(۵) شه پوهیهك (كوڅلی).

(۶) په ر (نامیدی).

(۷) هم (نامیدی).

(۸) سوجدئ (پاشا).

(*) نهف هه لبه سته ب تئ دده ستنڅيسا (كوڅلی) دا هه يه .. و ددانه يا (نامیدی) ژي دا هه يه.

قافی یا (س)

شاهدیّ جہلوه نوما

شاهدیّ جہلوه نوما قودسی بیّ فیرووزه لباس
ہەر چ ^(۱) رہنگیّ ته نشان دت تو نشانیّ خوہ بناس
حوسن بیّ ئایینہ بیّ عشقیّ ته جہللی نادر ت ^(۲)
عشقیّ مہ حموود ^(۳) د مہنا نہ مہ کیّ حوسنا ئہ یاس
ہەر چ رہنگیّ تمہ بقیّتین خوہ ببینی (اسلّہ)
نہ ظہریّ وەر بدہ کاسیّ چ خوہش ئایینہ یہ کاس
تو شہرابیّ ب غرابیّ ^(۴) ب نہہہ نگان دہ ومہی ^(۵)
دیّ کفایہت ب چ رہنگیّ مہ بکن ^(۶) کووزہ ئوطاس
رہمہز ورازیّن نہی وناییّ کو سہماعینہ ہمی
ژ مہ حالاتہ ب عہ قلبیّ خوہ بزانیّ ژ قیّاس
ویّ دکت مہ غلہ طہ ہەر دم ل حہریفان ب ^(۷) جہدہل
ب دو جامسان فہ دخون ^(۸) سیرہ تیّ (أبيض وسواس)
دہستگیّریّ تہ نہبت خضریّ عنایہت ل قدمہ
ناگہیّ ئسابیّ حہ یاتیّ ب دو عہ سکہر ئلیاس

تسو بنی ماسهی نهور ودهستی قهضایی هدی هدی
 نه ل زهرعی فهلهکی بهلکی ژ^(۹) عومری مهیه داس
 تورکی خوونریز وخورماری مه ب یهك غهمزیهکی
 زوهدی چل ساله ل من زیروزه بهر کر ژ نه ساس
 ژله بی لهعلی شه کهر یار قه نه کر پورسا مهلی^(۱۰)
 مصری بیان گهزمه ره شاندن کو کشانندن نه لماس

-
- (۱) ههچی (یوسفی، عه مهر، زفنگی، نامیدی).
 (۲) دت (پاشا، یوسفی، عه مهر، زفنگی، نامیدی).
 (۳) مه جوودی (هله ب، وهستانی).
 (۴) قیرایی (کۆقلی).
 (۵) ده می (عه مهر، زفنگی، نامیدی، عبدالسلام) مه بی (وهستانی، هله ب).
 (۶) بدن (پاشا).
 (۷) ل (زفنگی، نامیدی).
 (۸) ب دو جامان ژ خواه بن (پاشا) ب دو جامان ژ خو یین (عبدالسلام).
 (۹) ل (کۆقلی، زفنگی، نامیدی).
 (۱۰) باری قه نه ک مصری مه لی (پاشا، یوسفی، کۆقلی، عه مهر).

بولبولان سەد گول د چاقن چاق ل سەد گول دى دكن
 من ژ باغى گولعداران يەك گول وگولنمار بەس
 من د باغى گولفرۆشان دى عەجەب رەسمەك غەريب
 خارطەبعان گول ب دەست (۷) وگول پەرەستان خار بەس
 ئەو جەفا چوو دەر ژ حەد ظولما تە بر حەتتا ب چين (۸)
 رەحمەك كى جارەك نەكى هەى ظالم ئەف نازار بەس
 غەرقى دەربايى گوناهين تشنەيى لوظفا حەقين
 رەحمەتى ئامورزگار وشەفقەيى غەففـسار بەس
 ئەهلى دونيائى سەراسەر دژمنين من بـن مەلا
 پشستەميرى من عەلى بت حەيدەرى كەررار بەس

---

(۱) عاشقان (زفنگى، نامىدى، حەلەب).

(۲) حەرفا (ر) بەرى پەيضا (بەس) دەمى قافىيىن فى هەلبەستى دا دقئيت بئىنە كيشان دا كيشا
 هەلبەستى يا دورست بت.

(۳) كو (يووسفى، كۆفلى، عەمەر، زفنگى، نامىدى، عبدالسلام، وەستانى، حەلەب).

(۴) تەرحى سونبول (كۆفلى) طەرح وطەرزى بۆ تە (وەستانى، حەلەب).

(۵) لى (كۆفلى).

(۶) بكەى (يووسفى) بكن (پاشا، عەمەر، وەستانى، حەلەب).

(۷) د دەستن (يووسفى، زفنگى، نامىدى) د دەست (كۆفلى).

(۸) بە جيد (پاشا، يووسفى، عەمەر، عبدالسلام، وەستانى) ظولماتە ئەم ويران كرين (كۆفلى).

قافی یا (ش)

ٹیرو مہلا سہراپا

ٹیرو مہلا سہراپا لہو تیک بـوومہ ئاتہش
من دی سہحر خہرامان نہی شہ ککہرا شرین مہش
یا رہب چ طورفہ میوہ ئەف رەنگہ مہی دہخشت ^(۱)
شعرا مہ تی ^(۲) پەریشان نہظما مہ تی ^(۳) موشہووش
دل گہشستہ مہ ژ دیری ناچم کنشستہیی قہط
محراب وی ب من را ^(۴) وەر دا بچینہ لالہش ^(۵)
مہجووب وەك ستیرا ^(۶) گۆفہند وعشقبازی ^(۷)
تیکل بچین سہمایئ ہشیار ومہست وسەرخووش
حەیان ل کوو دمینت ؟ ئەم موفتییی زەمانین
بیتن ژ دەستی ساقی جاما زەلالہ بی غہش ؟
وہرگۆہدہ چہنگ ونایی شیرین کو بیین سہمایئ
جامایی بسووشہ فیپران چ سادہ و چ زەرکەش
طالع کو تیست وفورصەت موہلەت ل نک حەرامہ
من عومری نووح نینہ وەرہ ساقی ^(۸) و ب لەخووش

نهى شه ككهرا شرين قه د مه ژ دهست ته مهى دځيستن
 دا سينه پي جبهلا دين رهوشه ن بكيين دلي رهش
 جامد^(۹) چ كن^(۱۰) ب حوسني كو وان نهظهر ل خواره
 خه رطه بعه تن دئه بلمه ه چ نييرگن و چ كه ربهش
 نه بلمه ه^(۱۱) خوه ناسپيرت جارهك ب دهست دهليان
 كوره^(۱۲) چ كت طه وافي نابيينستن بهري رهش
 بييزي^(۱۳) دكت ژ قه نجان ژ ناز وره مز وغه نجان
 قه دري گولان چ زانت كه ربهش دځيت كه ري رهش
 شوخا كو نه ز د به ندي دل گرتسي به كه مه ندي
 له طيفه زوهره سيمما ئه بر ووه لال و مه هوش
 فه بضا مه شوبهي نياله ئه م دجله و فوراتين
 گهر شه يخ ووهر ئه مامه قسيپرا به من كه شاكه ش
 برهين ژ دهستي قودره ت نشانه كر^(۱۴) نشاني
 لامع ژ بهر دبارن چ به ننگي بهك وه پـــــــــــــــــــــه روهش
 ئه لاله ل من حه ياته^(۱۵) چ شه ككه ر ونه باته
 ژ نوو قه دي جوان بم گهر بهن بكم گولا گه ش

---

(۱) يا رهب چ شوخ وشه نكن نهو لوليباني سه رمه ست (وه ستاني).

(۲، ۳) دي (پاشا، يووسفي، عه مەر) تيت (كؤفلي).

(۴) دا (پاشا، كؤفلي).

(۵) لاله ش: نهو گه لي به يي ره جه تي شيخ (عدي بن مسافر) هاتي يي وته كيا خو لي دانايي، ودځي ته

زانانين كو شيخ عه دي -- خودي ژي رازي بت -- پيري طه ريقا عه ده ويان (نادي يان) يا

سۆڧى بوو، و ژ زاناييڭن موسلمان ييڭن سەرپاست وبژوون بوو. وئيزدييڭن نوکە شوونخەرتۆکيڭن عەدەويانە.

(۶) ستيرە (زفنگى، ناميدى) مەجبوب وەكى ستيران(كۆڧلى).

(۷) گۆڧەند عشقبازى (وستانى) ب گۆڧەند و عشقبازى (حەلەب).

(۸) ساقىۆ (يووسڧى، زفنگى، ناميدى).

(۹) جاھل (كۆڧلى).

(۱۰) كت (پاشا، يووسڧى، عەمەر).

(۱۱) كۆرە (يووسڧى، عەمەر، زفنگى، ناميدى).

(۱۲) ئەبلەھ (يووسڧى، عەمەر، زفنگى، ناميدى).

(۱۳) بيزى (زفنگى، ناميدى) و زفنگى ديبۆت: رامانا ڧى پەيڧى من نە زانىيە و بەلكى ژ بەزى

(رەڧيڭى) ھاتبە وەرگرتن. بەلى كۆڧلى نڧيسىيە: بيزى و د بن دا نڧيسىيە: (بالياء الكردى

كراھية و عياڧة) ئانە كو: رامانا وئ نەڧيان و ھيلانە.

(۱۴) وەك (پاشا).

(۱۵) حوبساتە (زفنگى، عبدالسلام، وستانى) و حوسيبە كا ئەبجەدى دڧى مالكى دا ھەييە: (الله) كو

ب ھەژمارا ئەبجەدى دبتە (۶۶) ئەو ھەژمارا ژىيى جيزيرى بوو دەمى ئەڧ ھەلبەستە نڧيسى،

ئانە كول سالا (۱۰۴۱) مشەختى - وەكى مە ل سەرى ديوانى ديار كرى - لەو ديبۆت:

ئەللاھ ل من حەياتە! وئەڧە نيشانە كو ھنگى جيزيرى يى پير بوو لەوا ئەو ب خو د دويڧ دا

ديبۆت: ژ نووڧە دى جوان بم.

شهبی قه دری

شهبی قه دری ل مه رهوشن که تو روو حی وهره خواهش
مه ژ نوو خواهش که ل سهر چه هقیین شهیدین خواه بسمه ش
مسال من کی نه ظه رهك لوطفی ژ دل غه مزه یه یسان^(۱)
بره شینی جه گهری ریش ژ قه وسین خواه ب وهش
سه حهری جومله شهیدین ته ب رم نسا فی هتی
ئیژمارینه یه کایهك مه حه می شهش سهد وشهش
لی شهیدین ته ب ئەژمار ب خه نجه ر کوشتین
هی نه چوووی خوون ژ برینان سهد وهه فتاد ودولهش
جه نگی هندی دکرن فی رس ورمبازی عه ره ب
توخ وعالا د فه ره نگی نه که ماننداری حه بهش
تو بنی روم وعه جه م کوشتنه زه نگی د که مین
هانه^(۲) هه ر تیپ^(۳) په یاپه ی ژ طه ره ف روو^(۴) خواهش و خواهش
دا مه شه هزاده ب ده ستی خواه موبارهك قه ده حهك
نه غوبارهك ژ خوماری ونه تونندی ونه غه شهش

دو قهدهح مهی ب نشانی ددهرت ^(۵) پهنگ ب پهنگ
 نیرگزا نازکه پهعنا وگولا تــــازه یسه گهش
 غالباً نههلی زهمانی مامهلا ئادهمیین؟!
 فه نه مایین ^(۶) ژ کهری مهی رهش وگایی تهیی بهش
 عارفیین نههلی بهصارهت ژ نهسهق مهردومی چهشم
 سورمه پووشن د بهیاضی وه قهبایسا خوویه رهش

---

(۱) غمزه بهیان (یوسفی، عهمر) غمزه نیاز (کۆلی).

(۲) هاتنه (یوسفی، حلهب) هاته (عهمر).

(۳) تیتنه (عهمر، زفنگی، نامیدی).

(۴) رۆم (زفنگی، نامیدی، نامیدی).

(۵) د ده رین (پاشا).

(۶) نومایین (یوسفی، زفنگی، نامیدی).

قافی یا (ص)

سهلوا سههی قهد

سهلوا سههی قهد خه مملی لهو که مملی مهستانه ره قص
وهر صوحبه تی گهر قابلی دی بییت وهر شاهانه ره قص

مهستانه مهستان نووشه نووش قهرقهف د جامان هاته جووش
ما دی بمینت کهس ب^(۱) هووش وه قستی کو بیین دورانه ره قص

صوحبهت ب سازان هاته ساز پی مهووجی دهریایی راز
دا دل ژ نوو بایی مهجاز وی که شتی پی سوککانه ره قص

مهحبوب ب عیینی که و که بن ره قصی کو دی دلبر هه بن^(۲)
سهد جان گرامی^(۳) من هه بن باقی مه ری نهرزانه ره قص

گرشمه ورازا بهری عارف فه نسا بن لی دهری
حه تها د نیقسا نسا گهری نه و خهف نه بت په روانه ره قص

پهروانه یی شه معا گه شین	زولفی ^(۴) د نازک راوه شین
شه وکیین د دل دا پی ^(۵) خوه شین	مه ژ په نجه یین شیرانه ره قص
عالا و تایین قورمزیین	نه صلان د بهر دابه رزیین
نیسرگز د باغان ته ووزین	نه ی شه ککه ران نیشانه ره قص
وه قتی کو بالین ^(۶) نه رغه وان	گولچیچکه و تهرحین جوان
قیپرانه بی سه لـوا ره وان	عارف ل فهرقی ^(۷) جانه ره قص
نیرو شه که رخنه ندی بریین	دهستی سپی زهندی برین ^(۸)
دیساب گورقه ندی بریین	دهردی مهلی دهرمانه ره قص

-
- (۱) ل (کؤفلی، زفنگی، نامیدی).
(۲) ره قص کو دلبر تی هه بن (کؤفلی، زفنگی، نامیدی).
(۳) گرانی (پاشا) کرام (عبدالسلام، وهستانی، حله ب).
(۴) وه (یوسفی، زفنگی، نامیدی).
(۵) دانی (عبدالسلام، حله ب، وهستانی).
(۶) بابن (زفنگی، نامیدی) خویابن (هه ژار) و خویابن پتر دکه فته کراسی پرتزوی^(۷) [نیسماعیل].
(۷) غهرقی (حله ب).
(۸) زهرین (حله ب، وهستانی).

قافیایا (ض)

شیوهی دلبری بزبان

شیوهی دلبری بزبان، سوننه ته شیوه عشوه فرض
ههردو نه ظهه ر کو بن قران واجبه یهك گرشمه فرض
ههردو قران کو قبله بن ههه چ دهما خویرا بن نهو
وی سهعه تی د دینی عشق لازمه یهك دو سهجده فرض
خرقیی زهرق وژهنگی^(۱) زوهه من ب مهی موغانه شوست
شوست وشووهك د مهیکه دی نهووهلی کار فهرضه، فرض
نهی شه ککه ری بن شرین زه بان مهستی ب جام وباده تین^(۲)
فهرضه دبت ژ تهویهی سالکی عشقی تهویه فرض
ساقی بی سیمی ساقی ما زهه ری ههلاهلی ب دهست
جانی مه شوکر ومننه ته تیز ورهوانه^(۳) ره قصه فرض
خمال نه گهه ب وهجهه کی بیته قرانی نه بروان
شوبهه تی بهیتی مه قدس وکه عبه دبن دو قبله فرض

ئەز كود دەعوا عاشقى كفشە دكت زەبسان دەرەو
كەتمى شەھادەتى دېت وئ سەعتى ب شەھدە فەرض
جەبەھەت و دىم و گەردەنى پەردە دەما ژ بەر برەت
فەرضە مەلا ل حاجى پان سەعى و طەواف و عومرە فەرض

---

(۱) پەنگ (پاشا، عبدالسلام، جەلەب، وەستانى).

(۲) بىن (يوسقى، زىنگى، ئامىدى، عبدالسلام، جەلەب) بىن (عەمەر، وەستانى) بن (كۆڧلى).

(۳) تىزىرەوانە (زىنگى، ھەزار) و تىزىرەوان پامانا (چون خوەش، پى سڧك) ددت. [ئىسماعىل]

(*) ھەزار ل وئ باوهرىيى يە كو ئەف شەرە نە يا جزىرىيە. [ئىسماعىل]

مه ژ بل حوسن وجهمالی

مه ژ بل حوسن وجهمالی چ غهرهض
بی جهمالی ژ پهپالی چ غهرهض؟
گهر نه تهشپههی دو برهپین ته بتن
مه د عیدان ب هلالی چ غهرهض؟
گهر نه رووحی مه د پی دل برهتن
مه ژ وی قهنج ودهلالی چ غهرهض؟
گهر نه قهستا دل وجمانی مه دکت
مه ژ وی شوخ وشهپالی چ غهرهض؟
گهر نه ب ئسمی ته موعه ماما بن حورووف
مه ب شه کلی خط وخالی چ غهرهض؟
نه کو شهرمه نده ژ رووی پی ته بـووا
ئافـتـابـی ب زهوالی چ غهرهض؟
قهستی وه حدهت دکرت رووح ب رووح
وهر نه ، عاشق ژ وصالی چ غهرهض؟

د شه بي قه دري ته جه لالی تو بکی
 مه ل پهی موم وشه مالی چ غه رض؟
 نه جه مالا نه ته جه لالی بکرت
 مه ژ خوویان ب جه مالی چ غه رض؟
 نه ژ له علین ته مه لا به حشی بکت
 مه ژ فی به حث و سوئالی چ غه رض؟

وهللاھ ژ ھەردو عالەمان

وهللاھ ژ ھەردو عالەمان من حوسنی جمانانە غەرەض
لەو من ژ حوسنا دلەران ھەر صونعی ڕەحمانە غەرەض
ئەو کافرین جامە سیاھ هاتن ب ھەڤرا صف ب صف
زانم کو ھەر تین ئەو مەدام وان ئەخدی ئیمانە غەرەض
ئیرۆ دلی من دلەران ئاقیتە سەر سەد پەیکەرەن
ئانین مەیا گولگورون و صاف دان من کو بریانە غەرەض
ب شاھی ب ھەڤرا ھەمنەشین ڕەنگ و ڕوویی ھەڤ مە نەدین
ھەریەک طەعامەك بوو ئەفین لەورا کو پور خوانە غەرەض
عەقل و دلی من بر ئەوان شاھان ب ڕەمز و عشوویان
وان عەقل و دل ڤیکرا دڤین لەو ئەخذ و نعطانە غەرەض
من گۆ: گەلو ئەی دلر و سا فتنا ڕەقیب ڤەیدە ھەیە ؟
گۆ: سووند ب حوسنا من کو نہ! لی فعلی شەیطانە غەرەض
ئەو سونبولین بوو عەنەبری ریحان بەنەفش و عەرەری
لەو تین ب دیممی دا ب لەز وان سەیر ل نیشانە غەرەض

خالیین موده ووهر فلسفیلین ماوهر ژ بسسکان لی وهرین
 زولفیین پهریششان تیینه مهست بهنسا بها وانه غهروض
 دل گرت ب دامما سونبولان بهردا و دیسا حه بس کر
 مییره کو ههر نهو دائمه ن گرتن و بهردانسه غهروض
 فان عشوهیان دل ههررشاند سهرتیر ژ خوونی نه ققشانده
 لهو نهز دبیم جانئی مهلی ئیسرو ته قوربانسه غهروض

(*) ئەف ههلبهسته ب تنی ل نک (زفنگی) ههیه، و(نامیدی) زی ژ وی فه گوهاستیه. [ههزار ل
 وی باوهرییی یه کو ئەف شعره نه یا جزیرییه، وینا چاقلینکرنا شعرا بۆری زی دنیت.
 ئیسماعیل]

قافیہ یا (ط)

دیسال بہدری کاتبی

کیـشا ژ نوو ژہنگار خہط	دیسال بہدری کاتبی
دہر گردشی ^(۲) پورگار خہط	نوررا ^(۱) رہشانندی واهبی
ماداری حہوضا لہعل ودور	حہرفین ژ قودرہت نوقطہ پور
قودرہت نہموون زہنگار خہط	نہف رہنگہ کی دی وہ ب سور
نہفعا صفہت قہلبی مہمہت	نہو چیچہ کیین شہتری شوبہت
نہف پہردہیا گولنار خہط	سہلوا ژ بالایی وہ ریہت
دہرجین ^(۳) ژ پمزین نہسمہران	نہقش ونگاریین دلہہران
مہ ژ گولشہنی فہرخار خہط	ہہر تیین ژ دہست نہی شہککہران
خال وخہطین نوررا زہلال	مہ ژ دہستخہتا تہرحین شہلال
مالی مہ سہد قہنتار خہط	دانسی ل صہندووقا ^(۴) ل ہمال

بەر گيڤن ^(۵) گولا رويحانايي	کاتب ب خوه خال ^(۶) دانايي
کهس دی ب قی شیرانايي	دەر صه نعه تي جه ببار خه ط؟
رويحان و سونبول تي هه نه	سه د چيچهك و گول تي هه نه
زهر ياف و ببولبول تي هه نه	ئه و به غچه يما گولزار خه ط
ماداري ديسم وجه بهه تي	حاشا سال دورا ئايه تي
لي راست و چه پ بو و هه صله تي	جه دوهل که شي زونار خه ط ^(۷)
گولچيچهك ونه قشين غه ريب	نه سرين ورويحانايي حه بيب ^(۸)
لي راست و چه پ بوويين صه ليب	جه دوهل که شين ^(۹) زونسار خه ط
ئيرؤ سه حه ر طوغرا نشان	ئعراب وجه زمين ^(۱۰) زه رفه شان
هاتن د گه ل بايبي صه بان ^(۱۱)	مه ژ جانبي دلدار خه ط
ئه لاله د بهر (قسالوا): به لي	دا يه غمه کت قه لبي مه لي
ئافيه ته چه رخي جه دوه لي	ئه ف ره نگه عه نه بار خه ط
ئيرؤ به راتنا ئه حمه دي	طوغرا نشان زه رکه ش مه دي
خه ططي هومايون کهس نه دي ^(۱۲)	شيرين و مه عنادار خه ط

---

(۱) نووره (زنگي، ناميدي).

- (۲) دېگەر رەشى (پاشا، يوسىفى، عەمەر).
- (۳) دەر چىن (ئابدۇلئىسلام، خەلەب) دورچىن (كۆڭلى، عەمەر، ۋەستانى).
- (۴) سەندووقان (كۆڭلى، زىنگى، ئامىدى).
- (۵) بەلگىن (كۆڭلى، عەمەر).
- (۶) نىمۇچەك (يوسىفى، عەمەر، زىنگى، ئامىدى) ب ۋە جەھەك (كۆڭلى) نىمۇنەك (خەلەب، ۋەستانى).
- (۷) ئەف مالكە ب تى ل نك (كۆڭلى) ھەيە، ۋ (ئامىدى) زى د دەھمەنى دا ئىنايە.
- (۸) عەجىب (كۆڭلى، زىنگى، ئامىدى).
- (۹) سەد دل گەشىن (كۆڭلى).
- (۱۰) خەرف (زىنگى، ئامىدى).
- (۱۱) سىبان (زىنگى) ۋەشان (خەلەب).
- (۱۲) كى ۋە دى (زىنگى، ئامىدى، ئابدۇلئىسلام).

خون کو ژ دل

خون کو ژ دل ب مہوج بیست
نہ شک کی رہوان مہ تیننہ خہط
نیل ژ دیدہ دیسان دزیت
کہفتنہ نفاق ی شوبھی بہط
کاتبی نہ قشقی قودرہ تی
زیپر رہ شانندہ سہر خہ تی
نہ رزن (۱) و دیم وجہ بہہ تی
پی نہ قشقی شانند وکر نوقہط
جہ بہہت و دیم (۲) نہ قشقی شانند
مسک وزہ باد (۳) لسی فہ شانند
نور (۴) ژ ظولمہ تی رہ شانند (۵)
تازہ کش شانند خہط ب خہط
حور و فرشتہ کی وہ دین
نہ سازک و خووب و سوپر شرین
دیم ی نہ مورنہ پور ب کین (۶)
صورہ تی چین نومما غہ لہط

شعري مەلىي كىوو وەك پەوان^(۷)

دايىمى دەجان مە دەل پەقان^(۸)

پىور مە دەل بەرگىي ئەرغەوان

دەينىمە غەزەل دەل نەك شەطەط^(۹)

---

(۱) ئەبروو (كۆفلى).

(۲، ۳، ۴) ئەف ھەرسى پەيغە دقەيت بىنە كىشان دا كىش لەنگ نەبەت.

(۵) كىشانە (كۆفلى).

(۶) بەربەكەن (زەنگى، نامىدى) دىمى نەموونە بر ب چەن (كۆفلى).

(۷) رووان (زەنگى، نامىدى).

(۸) دايمە تەجانى مەرۇقان (زەنگى، نامىدى) دايمە دەجان مە دەل دەوان (كۆفلى) دايمە دەجانى مە دەل

پەقان (پىووسفى، عەمەر).

(۹) لەنگ وشەط (عەبدالسلام).

مهى نه نووشى

مهى نه نووشى شه يىخى صه نعمانى^(۱) غه له ط
ئه و نه چوو نيئف ئه رمه نستمانى غه له ط
مثلى مورو سما وى ته جهه لىلايا ته دى
ئى تو دى كانى خه ط ا كانى^(۲) غه له ط؟
وى نه دى به ژنسا ته و دايى^(۳) قياس
حكيمه تى له و چووويه^(۴) بوره انى غه له ط
سه طو ه تا له يلى يه قين مه جنوون ته پاندا^(۵)
وه ر نه قه ييس ناكه ت بيا بانى غه له ط
وه ك نشانى نه قش و نشانه ك ته^(۶) دى
ئى كو نيشانه ك ته^(۷) دى كانى غه له ط؟
ئه ز گه ام ئا قسا حه ياتى خه ف ژ دل
خضر فاژى چووويه حه يوانى غه له ط
شه ه نشينين^(۸) نازكان ضائع (مَكُن)
دا بيبينى^(۹) دل ب قى خانى غه له ط

ئەللاھ ئەللاھ چەرەخ و دۆلابی بىنى ^(۱۰)
 نوقطە قەھ ناکت د دەورانى غەلەط
 رووز وشەب ھەر ^(۱۱) سەیری دیدارا تە تین ^(۱۲)
 ناکرن ئەو سەیر و دەورانى غەلەط
 ھوون بىین ^(۱۳) مەششاپەیی خەف دانى یە ؟
 ھەمقەران کر ^(۱۴) خال ونیشانى غەلەط
 دى ^(۱۵) ب سەر جانى مە مروەت دامەئىخ
 بشکۆرۆین بەندا گریبەئى غەلەط
 سەر نەبى بەر کوفرى زولفى عاقبەت
 ئەز دترسم لى ژ ئىمەئى غەلەط
 پەھنى سا قى چەرەخ و دۆلابى دنى
 نىسبە تا دەر بابى ^(۱۶) عىرفانى غەلەط
 نوسخەبى عالەم ھەمى عنوانە کە
 نوقطە یەك نىابت د عنوانى غەلەط
 قولزوم و بايىن موخالف تى ^(۱۷) پورن
 دا نە کەلشین دارى سوککەنى غەلەط ^(۱۸)
 دا بزانى پەھەلە وانى مەوویە کە ^(۱۹)
 دەست نەدى (لەمە) مپیزانى غەلەط
 وى د دەستى من گولاگەش پور خوناف
 حەیفە بولبول چوو گولستەنى غەلەط
 ھىژ سەھەوا خامەبى بوو وەر نە من
 ئەف غەلەط ناکر د دیوانى غەلەط
 وى ل سەر بەژنا تە ئەف سەیوان قەدا
 وەر نە نادا رۆژ سەبەوانى غەلەط

گهه دل وگهه جان د بن تورکین ته تین
 ناکرن یه غمما وتسالاننئی غهلهط
 مه شره بی^(۲۰) تورکان فورات ونیل^(۲۱) کر
 تشنه لهب چوو طهر فی عوممانئی غهلهط
 پیری حکمته بین ل وفقا مه شره بمان
 کهس نه دی مهی ریبه ته فنجانئی غهلهط
 راسته یهک قانورون سه راسه ر نینه تی
 خوه هری وپیچین پهریشانی غهلهط
 پاک طهبع وقووه تهک مه وزوون دقیت
 دا ژ صه نه ته دت ب ئدمانئی^(۲۲) غهلهط
 مه ردومین چه هقین مه لی عه کسا خوه دی
 وهک نشانی مال نییشمانئی غهلهط

---

(۱) ل نک (یوسفی) هه می حه رفین (ی) دقافی بی دا بوینه (ی).

(۲) هانی (زفنگی، نامیدی).

(۳) دانی (حه لهب).

(۴) نهو چویه (عبدالسلام) لهو چوونه (حه لهب).

(۵) حه باندا (حه لهب، وهستانی).

(۶، ۷) نه (کوفلی).

(۸) شاه نوشین (زفنگی، نامیدی).

(۹) نه بینی (کوفلی، زفنگی، نامیدی).

(۱۰) دنی (عه مه ر، یوسفی، زفنگی، نامیدی، عبدالسلام، حه لهب، وهستانی).

(۱۱) نه بین (زفنگی، نامیدی).

(۱۲) کهی (پاشا، یوسفی، کوفلی).

(۱۳) نهو (عبدالسلام).

- (۱۴) یین (زفنگی، عبدالسلام، وهستانی) بن (حلهب).
- (۱۵) بی (کؤفلی)، دلبرئی جانئ مه .. (یووسفی) دئ ب سهر جانئ مه رونت (عهمه).
- (۱۶) ئه ربائی (عهمه، یووسفی، زفنگی، ئامیدی).
- (۱۷) بی (پاشا، عهمه، یووسفی، کؤفلی، حلهب).
- (۱۸) دا گه شینی دارئ شوککانئ (کؤفلی) دا ب گولشهینی دهره سکانی (پاشا، یووسفی) نه که لشیینی دهره سکانئ .. (عبدالسلام، حلهب) بکه لشیینی دهره سکان (وهستانی).
- (۱۹) موویه کی (زفنگی، ئامیدی، یووسفی، عهمه).
- (۲۰) لئ مه ژئ تهرکا فورات و نیل کو (کؤفلی).
- (۲۱) ل فیرئ دقیت (ل) بیته کیشان.
- (۲۲) دا نه دت صه نه هت ب ئدمانئ (زفنگی، کؤفلی).

قافی یا (ظ)

بی له بی له علی مه لا

بی له بی له علی مه لا مه ژ مه یا ئال ^(۱) چ چه ظ؟
صوحبه تا تی نه بتن یار ب هه ر حال چ چه ظ؟
قه ده حه ك باده ب دهستی خو ه ل قه لی مه بریژ
عاشقی سوخته بی ئاته شی سه ییال چ چه ظ؟
نه كو وه ك طهیر ژ موژین ^(۲) ته بیارن په یکان
ژ برینین د دلی شوبه ته تی غریبال چ چه ظ؟
چه ظ و له ذده ت مه ب عومری خو ه د عشقا ته نه دی
هه م ب ئان دهر د و غه مان زیاده تو ئیبال چ چه ظ؟
حوسن و سور کو تونه یین ^(۳) جه ذبه ل دل دت مه حیووب
مه ژ زولف و خه ط و خال و قه دی مه ییال چ چه ظ؟
علمی عشقی بوت و لاتان ب رواسته نابتن
قه دهره ك حال کو نه بت شوبه ته تی هه ر قال چ چه ظ؟

بسه دهوی پساك چ كت فوسحه تی مهیدان كو نهبت
 موسسته مع گوھ نه درت مو طرب وقسه ووال چ چهظ؟
 دوری ناسوفسته درپژم ژ له بی له عل مه لی
 گهر رهوان به خش نهبت نه ظمی کهر ولال چ چهظ؟

-
- (۱) حهرفا (ل) دهه می قافی یان دا دقیت بیته کیشان .
 (۲) موژگان (کوفلی) میژین (کوفلی، یووسفی).
 (۳) گهر نهبتن (کوفلی) گهر تو نه بن (یووسفی، وهستانی، حهلهب) گهر تو نه بین (عهمه ر) ذاتی
 نهبت (زفنگی، نامیدی).

قافی یا (ف)

سەر ددت ئابى كهوئهرى

سەر ددت ئابى كهوئهرى	زەمزەمەبى سەمەبى (۱) زولف
سەبە نەومەبە خەوهرى	سەرهەبى مەونتههەبى زولف
سەبە نەومەبى جەبەهەتى	نەقش وخەطى ژ قودرەتى
نوقطە و خەرف و جەزمەتى	بەسەل و پەرىن نەومەبى زولف
بەسەل و پەرىن سەفەت نەومە	سەبە ل جەبەهەتى نەومە
خەمەرى و زولف چوونە سەمە	بەك ب بەك نەول بایى زولف
نەترك و بەلەك و شەتەرىبەن	رەقەسە ژ رەنگى خەمەرىبەن
بەسەل و عوقسەب و قومەرىبەن	سەبە سەخەر ب تەبى (۲) زولف
هەسە مە ژ بەورجى سەونەبە	پەنەجە د سەبە و دەسە
دوور و دراز و مەشەكەسە	قەسەبەبى مەجەرابى زولف

به‌ستنه زولف دهر که‌مین	حلقه ب حلقه چین ب چین
یه‌غمه دککن دلان نه‌مین	نینه یه‌قین خه‌طایی زولف
رؤم وعه‌ره ب ژ ههر طه‌ره ف	جه‌نگ وسه‌واشه وان ب خه‌ف
هندی وزه‌نگی صه‌ف ب صه‌ف	هساتنه بهر لسوایی زولف
ههر دم وههر سه‌عهت ژ نوو	پی‌سته د سیننه نبار ودوو
صه‌بر وقه‌راری من ژ کوو	عاشق وموبته‌لایی زولف
زولفی سیاهی بی وه‌فا	قهط مه نه‌دی ژ وی صه‌فا
کوشتمه نه‌ز ب سه‌د جه‌فا	ناه ژ ده‌ست جه‌فایی زولف
زور ^(۳) وفه‌قییر وموبته‌ه‌لا	زاهد و صووفی ومه‌لا
کوشتمه نه‌و ب سه‌د به‌لا	که‌س نه‌که‌فت به‌لایی زولف!

---

(۱) زه‌مزومه وسه‌مایی (زفنگی، عبدالسلام، وهستانی، حله‌ب).

(۲) ته‌بایی (عه‌مر، زفنگی، نامیدی).

(۳) زار (حله‌ب، وهستانی).

ئىروژ شەھكاسا سوپى

ئىروژ شەھكاسا سوپى   مەى ھاتە فىنجانا سەدەف
مىننەت كىو ئىروژ دىم دورى   دا مىن مەيىا حوسنا خوە خەف

خەف دا مە جاما كەوئەرى   شىرىن قەد ولەب شە ككەرى
بايى صەبا دا چەنبەرى^(۱)   ھاتىن سەما شەتەرى ولەف

شەتەرى وزولف وبەلگ وپەپ   ھەمىيان ل دىم دەعوا وشەپ^(۲)
ئىلان ل سەلوا بىوونە گەپ   عەقەب خويىان (أز هر طرف)

عەقەب نەھن ئەو سونبولن   بووعەنبەر وداقا دلەن
نیشان ژ مەسك و فەلەلەن   وان سىنەبى مىن كەر ھەدەف

دا سىنە جوھتى تىر خوەش^(۳)   قەوسى ھالالى تىوزرەش^(۴)
بەك تىرى پور كوشتن ل مەش^(۵)   خىوونى د جەرھان داىە كەف

من خوون ب جو تیتن ژ دل   ئەو بسازی بی تئور و سسل
داکەفتە نییفت تئورا قزل   قومری نه هشتن رهف ب رهف

رهف رهف نه هشتن زاغ زاغ   دانینه دل من^(۶) داغ داغ
دی کی بمینت ساغ ساغ   وهستانه لهشکەر صهف ب صهف

صهف صهف مه دین هندی وزهنگ   جهنگیز هات تهیمووری لهنگ
خهف وان رهشاندن دل خهدهنگ   تهشبهی تیرین خان شهرف^(۷)

تیرهك ژ قهوسی مال زراف   بی دل تو وی باقیژه ناف^(۸)
خوون تی پوری^(۹) تهشبهی ئاف   فهریاد وئه فغان سه دئه سهف

جان دی بدت^(۱۰) ئەو مال خهراب   هەر سینهیی جوتهك غوراب
تیدا برن پهنجه وکولاب   وی جان د دهست ورووح د کهف

جانسی مهلی رووحا مهلی   نئورا ژ قودرهت نوقطه لی
ره مزهك نهیین دا من وهلی   نالی ژ بهر وهك نسای ودهف

---

(۱) پهنجهری (کۆفلی، یووسفی).

(۲) ل دیم دهعهوی وشهر (کۆفلی، زفنگی، نامیدی).

(۳) خواهه (یووسفی، عه مهەر، زفنگی، نامیدی، حه لهب، وهستانی).

(۴) ره شه (یووسفی، عه مهەر، زفنگی، نامیدی، حه لهب، وهستانی).

(۵) له شه (یووسفی، عه مهەر، زفنگی، نامیدی، حه لهب، وهستانی).

(۶) دانین ل دل من (زفنگی، نامیدی).

(۷) شەرەفخان، بیان خان شەرەف: ناڤی میره کی ژ میرین جزیرا بۆتانه، زفنگی دیبژت: ((ئەوه یی ههڤچاخ دگهل مه‌لایی جزیری، و ل ساللا (۱۰۰۵) ك (۱۵۹۶) ز میر بوو، و ئەوه یی مه‌دره‌سا سۆر ناڤا کری)). به‌لی ب من وهره ئەف خان شەرەفه یی جزیری مه‌دحین تیرین وی دکهت ئەو خان شەرەفه یی کو ژ ساللا (۱۴۹۸) ز هه‌تا (۱۵۰۹) ز میراتی کری پشستی کو سه‌رکیشی یا وی له‌شکه‌ری کری یی جزیره ژ ده‌ستین تورکومانان ئینایه‌ ده‌ر. و د ناڤ خه‌لکی جزیری دا یا به‌لاف بوو کو فی میری ب تیره‌کی دو سی تورکومان کوشتبوون! وه‌هر ئەف میره‌یه یی کو بورجا به‌له‌ك و مه‌دره‌سا سۆر ناڤا کرین.

(۸) تی دل قه‌وی تافیژه ناڤ (زفنگی، نامیدی).

(۹) په‌ری (کۆڤلی، عه‌مه‌ر).

(۱۰) نه‌دت (زفنگی، نامیدی).

قافی یا (ق)

نازکا من د سہمایی

نازکا من د سہمایی ب سہرئہ نگوشتی عہ قیق
دا مہ ئیرؤ د سہرایی قہدہ حہک تہازہ رہ حیق
مہ ژ دەستی ^(۱) یہدی بہیضا قہدہ حہک صافی فہ خوار ^(۲)
(شعشعانی کنجہم بسنساء ^(۳) و بیریق)
سہری لہ علی لہ بی جان بہ خہش نزانہی تو ب بہ حہ
(أعد النظر یا ناظر فالسہر دقیق)
ب لہ بی لہ علی شہ کہرخہ ندہ شکیبنا شہ کہرہک
(أنا بالوعد لوائق فالسہا الوعد وثیق)
د ری یا دورری مورا دی م سہری دانہی یہ ری
(خضت فی البحر ولا زورق والبحر عمیق) ^(۴)
من ژ غہ فلہت سہ حہری دی و دورہ میزان کوشتم ^(۵)
خوہش ب حہ ققی خوہ گہہ شتم (أنا بالقتل حیق)
قہط نہ گؤ قہ تلہ دکم بی گونہہ و مہ ظلومہ ! ^(۶)
(رشقتنی بسنسال ورمتنی برمیق)

تیسر ورم ہسردو ل دل دان ل جسہ گسہر چہ سپان کر
 نسو و ژ خوونا منہ رشتی تلی یین سوہری عہ قیق
 سووسنین تہی تہر ونازک ل گولان طہ عنہ ددن
 (فبہما العنبر فائح، وبہا المسک عبیق)
 چ ب کوشتن چ ب ہشتین تو کو فہرمان بکری
 نسو ب حوکمی تہ خوہشم (أحمد عبد و رقیق)

---

(۱) دست ویددی (کزقلی، زفنگی، نامیدی).

(۲) بسناہ (زفنگی، نامیدی).

(۳) نوشی وبس (حہلب، وہستانی).

(۴) نئف مالکہ ل نک (پاشای نینہ).

(۵) دفی پھیفا دا دفت (ش) بیتہ کیشان دا کیش لنگ نہت.

(۶) ل فیری تہفعیلا چاری (فعالان) بوویہ (فع) لہو دہنگہ کی کیم بووی، ونہ گہر پھیفا (نہو) ل

دویمای بی زیدہ بست، کیش دی یا کامل بت، ہلی شاعری وہ نہ کریہ!

من دی ژ غهفلت

من دی ژ غهفلت جسام د کخه
شاهی ب خهف^(۱) دل ککر هدهدهف
رؤژ هات شهرف ستیر بیونسه خهف
ههر چار طهرف نیورا یهقهق^(۲)

ظولمهت نهمما صوحبهت وه ماما
نیورا شهسالان چووو سهما
لی ئهوه دهما زوللف بیوون جهما
هاتنن سهماییی ، یهک نهسهقه

وهردان گولولاف گرتن خونناف
لی من د نناف سوهتن هناف
من دی ب چاف^(۳) زولفین بلاف
لی بیونسه داف^(۴) بهند کر ب نناف^(۵)

نـــــوورا بـــــه صـــــه هـــــر گـــــوفـــــت و خـــــه بـــــه
قـــــه نـــــد و شـــــه کـــــه زولـــــفـــــان ژ ســـــه
خـــــالـــــیـــــن د قـــــه بـــــا فـــــی ســـــه حـــــه
د ا بـــــیـــــتـــــه د هـــــر صـــــو بـــــحـــــا ب حـــــق

م ژ بـــــه رـــــی یـــــان ^(۶) پـــــور نـــــالـــــی یـــــان

شـــــه فـــــت تـــــاری یـــــان جـــــه نـــــگ بـــــو و مـــــان ^(۷)

و هـــــر ^(۸) کـــــوشـــــتی یـــــان ژ و ان یـــــه نـــــگی یـــــان

ب و ان تـــــلـــــلی یـــــان خـــــو ش کـــــه ^(۹) گـــــیان ^(۱۰)

کـــــر شـــــه فـــــقـــــه مـــــیـــــر ئـــــان یـــــمـــــه بـــــیـــــر

بـــــه ر د ان ^(۱۱) مـــــه تـــــیـــــر کـــــر مـــــه ^(۱۲) ئـــــســـــیـــــر

نـــــه گـــــهـــــا فـــــه قـــــیـــــر زولـــــفـــــا حـــــه ر یـــــر

ئـــــا فـــــیـــــه تـــــه شـــــیـــــر د ا پـــــی مـــــه حـــــق ^(۱۳)

ئـــــی مـــــوشـــــتـــــه ر ی د یـــــمـــــی ز هـــــری

نـــــه بـــــه ر ســـــه ر ی نـــــه ی جـــــان بـــــه ر ی

بـــــا فـــــیـــــت ســـــه ر ی گـــــا فـــــا بـــــه ر ی

لـــــا ز م هـــــه ر ی و ی ئـــــه فـــــت پـــــه ر ی

طـــــه لـــــبـــــی ^(۱۴) د ر ی نـــــیـــــشـــــان بـــــه ر ی

تـــــیـــــر ئـــــا و ر ی مـــــو ژ گـــــیـــــن پـــــه ر ی

عـــــشـــــق و ســـــو ر ی بـــــه حـــــر و بـــــه ر ی

ئـــــا فـــــیـــــه تـــــه ر ی ســـــه ر مـــــا قـــــه لـــــه ق

مـــــن د ی د نـــــه و بـــــی یـــــار تـــــه و

ســـــو نـــــد ســـــه ئـــــه و بـــــیـــــم بـــــی د هـــــر و

مـــــه هـــــه بـــــو و د قـــــه و ســـــی بـــــو یـــــی ئـــــه و

شـــــیـــــقـــــان لـــــه و نـــــا یـــــی مـــــه خـــــه و

هيستىر رەوان تىيىن وەك جىۋوان
تىير دان ئەوان رەش ئىستىر
دل وەك گىۋوان بىر كىشىۋان
سىر لىۋىلوان بىلگىيىن وەرەق

بىھۇننا شەپسال دىمىيى ب خىال
ئىستىر راب و دال قەوسىيى ھىلال
نەقىشىيى جەلال جىماما زەلال
خىستىر را جەلال صوحىبەت ب حال
ئىستىر ز طەلەبەيى ئاقىسا ھىيا
تىيى بىۋوم تەيىسا كىو ژ بىئادە يىسا
جىماما خىو يىسا بىۋو عىشۋەيىسا
يىسار لىھو پەيىپەيىسەيى تىيىن سەبەق

جىئانىيى مەلىيى ژ (قالىوا): بەلىيى
بىھىنىم وەلىيى دەر كىسا كىۋولىيى
بەلىگىيىن گولىيى رۋوھىيەكەلىيى
ئىھو مىسكە لىيى جىسارەك ھىلىيى
پىستىر دە و سوتىۋور دا بىيى قىۋىۋور
بىيىتىن ظوھۋور دىمىيى ب نىۋور
نىۋورا غىفەۋور خىالىيىن دىۋور
جىماما طەھۋور لىھىيىن شەفەق

دەرھىيات ^(۱۵) مەستى صوبىحا (ألست)
مىن دەستى ب دەستى دى ^(۱۶) جىماما دەست
كىساكىۋول دىستى تىيىكە قەپەست
قىيىر شىكەست نىشەنە قەست

ئىسە ۋىسەب شەكەر ۋاھىياتىدە دەر
 تىپىدىن دېسە دا سۆرۈ زەر^(۱۷)
 خىالىدىن دېسە لەف^(۱۸) چۈنە سەر
 لىسان^(۱۹) سەھەر لىسى بوو غەرەق^(۲۰)

-
- (۱) نەجەف (زىنگى، ئامىدى).
- (۲) ب قەف (پاشا، يوسىفى، غەمەر، كۆڭلى).
- (۳) جەرگ ۋەنئاف (پاشا، يوسىفى، غەمەر، كۆڭلى، عبدالسلام، خەلەب، ۋەستانى).
- (۴) راف (خەلەب، ۋەستانى).
- (۵) ب راف (عبدالسلام).
- (۶) مەرىيان (كۆڭلى).
- (۷) چەنگ بۇ ميان (غەمەر).
- (۸) دەر (خەلەب).
- (۹) كر (پاشا، يوسىفى).
- (۱۰) كيان (ۋەستانى، خەلەب).
- (۱۱) پور دان (پاشا، يوسىفى، غەمەر، كۆڭلى).
- (۱۲) كو مر (پاشا، يوسىفى، غەمەر).
- (۱۳) دانى ب حەق (پاشا، يوسىفى، غەمەر، كۆڭلى، ۋەستانى، عبدالسلام).
- (۱۴) كلب (يوسىفى، زىنگى، ئامىدى).
- (۱۵) يار ھات ۋ (پاشا تى نەبت).
- (۱۶) ۋى (پاشا، يوسىفى، غەمەر).
- (۱۷) رابو ۋبەر تايىن دېەر (يوسىفى، غەمەر، زىنگى، ئامىدى).
- (۱۸) زولف (كۆڭلى، زىنگى، ئامىدى).
- (۱۹) ئەسلان (يوسىفى، غەمەر، زىنگى، ئامىدى).
- (۲۰) بوون فەرەق (زىنگى، ئامىدى).

قافى يا (ك)

دلبهرى من سه حهرى

دلبهرى ^(۱) من سه حهرى هات ب توخ و ب يه دهك
سه د يه دهك بوون د بهرى تيك ب سنجاب و وه شهك
ب ئه ده ب چوومه طه و افى ^(۲) ب زيارهت كهف و پا
(قال: يا عاشق هاتيك يدي هات ييدك)
دل و جان ههردوم دانى كو ئجازهت ژم خوهست
(قالست: استودعك الباري الله معك)
ته دقلى صاف وزه غهل ژيك شهدى ته جربه كه
دا عيارى ب ته سامى بنوميتن ته مه حهك
دهورى زولفا ته موسه لسهل ب نه ظهه ر حهل كو نه بت
نه ظهه رى صافى دنى ^(۳) سه ر ددهرت نوقطه يى شهك
ئهاهوا من نه كورهنجهك ته ب خاطر بگههت
ب خودى كى ته ^(۴) كو نه و سه گ ب خودى هات مه سهك

ب ئەفەئىنى مەلەك وچەرخ^(۵) وفەلەك تىننە سەما
 رەوشەنن تىيەك ب مەرى ژسەما تا ب سەمەك
 نەكو پەيوەستە ب يەك بن ژ سوری عشقى دو رووچ
 دى ب ئەشباحى بىن واصل وپەيوەستە ب يەك
 ژ مۇسەممايى عەدەد كثرەتى ئەسما تو مەبىن
 زەيىد و عەمرىن مە حەتا چەند دونىنە يەك و يەك
 چ فەصاحەت ب مەلاحەت و ھ ددپىرى تو مەلا
 ئەف ئەدایسا تە د شعرى و ە شىرىنە و ب نەمەك

-
- (۱) دەھمى ژىدەرىن من دا (دلەرا) ھاتىيە ب تنى ل نك (پاشا)ى نەبت، و من ئەو ھلبىزارت
 چونكى پىشتى ھنگى ھاتىيە (قال.. و) قلت أستودعك.. ئانەكو ھەر جەنئى نىر ھاتىيە
 ب كار ئىنان.
 (۲) يارەب چوو مە بواری (پاشا) يار بوو چوو مە بواری (یووسفى، زىنگى، ئامىدى) يار چوو مە
 بواری (عەمەر).
 (۳) دلى (زىنگى، ئامىدى).
 (۴) لەو (زىنگى، ئامىدى، حەلەب) دكوو (عبدالسلام).
 (۵) مەلەكى چەرخ (عبدالسلام).

تعالی اللہ

(تعالی اللہ) زہمی ^(۱) حوسنا موبارہک

تہہبارہک سہد تہہبارہک سہد تہہبارہک

مہگہر شیرین ب فی شیرانی بی بوو

(ألا شمس الملاحه قسد تششارک)

ژ غونچین غونچہیا وی گولعداری

مہہ ہہر غونچہک د دل دا مایہ خارہک

ل تہختی دلہہری روونی ب شاہی

ل تہہ شاہی موبارہک بت موبارہک

ژ دیداری مورادا من ببہخشی

مورادا من ژ تہہ دیدارہ جبارہک

د دل دانی ^(۲) و دیسا دل دسوژی

(أتحرق یا مملیک الحسن دارک؟)

ل تایی عہرہہرا مہستانیہ نازک

ژ لہونی عہنہہری مہخمووری بارہک

د بیژم دا ب حاللی مین بزانی
 ژ بهر حویبا ته بی حالم ب جارهك^(۳)
 عذاری گهر ل مین دی تبول دل ده
 (لأن القلب قد يهوى عذارك)
 ته جهرگی مین ژ دل کر پاره پاره
 (فجارك يا بسديع الحسن جارك)
 وهره خانم بکوژ بستمه^(۴) ب خه نجر
 مهلی ئەمما ب دەستی خووی موبارهك

---

(۱) ژفی (کۆفلی).

(۲) دایی (هلهب).

(۳) ئەف هردو مالکه ل نک (کۆفلی) ب تنی هه نه، و (نامیدی) دفرۆزی دا فه گواستینه.

(۴) بهسته (یوسفی) بهس (هلهب).

نازكەك من سەحەرى دى

نازكەك من سەحەرى دى ب جەمالا خوە نە وەك
حوور و ولسدان و پەرى بوو، نە بەشەر بوو، نە مەلەك
وەر تەماشایى شەهیدین خوە كە جارەك تو بنى
(أحسن الله تبارك) ژ دو چەهەقىن د بەلەك
سونبولین تەر ل گولان پال ب مەستى ددەرن
سوسونین تازە ونەسرین وەرەقان بوونە هەلەك
نازكا من كۆب مەستى د چەمەن هاتە خەرام
ژ حەسەد چوونە خوسووفى مەه و مەرى د فەلەك
ئى ژ غەفلەت تە ببینت كو دمینت ؟ هەیهات!
تە ب چەهەقىن د بەلەك كوشتنە مەظلووم گەلەك
ذەررەپەك عشق گەها كى و ژ عەقلى خوە نەبر
(كامل من صادفیه داهیه العشق هلك)
خوسرەوى عشقى كو روونشت ل سەر تەختى و وجود
(فتیح القلوب على الفؤور و لدروح ملك)

قافیہ یا (ک)

کوئٹہ بشارت بشارت

کوئٹہ بشارت بشارت بشارت نہ غمہ بیچہ ننگ
ژ روئی نایبہ بیچہ دل برہ تن پسرہ دہی زہ ننگ
فہمی راز نر بکری و ہر بیہی موژدہی ساز
چہ نگی بی پھرہ دہی ڈت مہ (۱) نہی ونایی ب دہنگ
وہہ کو بی شاہد و مہ حبوب تہ عومری خوہ بووار
کسارہ کی رابہ بکہہ وقتہ کوئٹہ بشارہ دہ ننگ
بہری مہ قصوود ژ طووبا نہ گرین (۲) مہ علوومہ
مہ ژ دہستی خوہ بی کووتاہ و ژ پایی خوہ بی لہ ننگ
دلی یاری مہ نہ بوو نہ رم ب سہد نسابی گری
نہ تہری دی چ بکت نساب ب سہد قہ طرہ ل سہ ننگ؟
سینہ گہہ تیت کو بکہر بت (۳) نہ و ژ دہری موحہ تی (۴)
مہ جہ گہر شو بہہ تی بارووتہ و دل مایہ پہرہ ننگ
ب چ رہ نگی مہ د دل خہف بستن گہ و ہری عشق
عاشقان موحہت و مہرا زہری یان کفشہ ژ رہ ننگ

كفشه مه جموع و پهریشانی بی حالی مه د دل
 ژ سه ری زولفا پهریشان و ژ بسکا ته یه شهنگ
 نه تنی گه زمه دبارن مه ژ قهوسی دو هلال
 مه ژ موژ گانی سیه ه تیینه جه گهر تیر و خه دهنگ
 مثلسی وی قهوسی هلالی کو دو نوون رهیحانی
 کی نشان دانسه ژ شیراز و کی ئانیسه ژ یهنگ؟
 هر ل دورا جهه نه سوهد حبه به شان چهرخ و طه و اف
 تین و قو و فا عه ره فاتی ب سه ما نووبی وزهنگ
 صه ف ب صه ف تورک و موغول دو گووش و هندی دکه مین
 نه عه جه ب^(۵) هاتسنه جهنگی حبه به ش و روم و فهرهنگ
 میر و کرم سانج ل هولان قه ده ره ک و ه س تانه
 لی د نیقی ب صه ف و تیپی عه ره ب هاتسنه جهنگ
 ژ گوهر غونجه گوشایی دگرت^(۶) دورجی عه قیق
 ب شه کهر خه نده زه نی گهر بگریت^(۷) شه که ری تهنگ
 و ره بی پهرده مه لا قی غه زه لی بیینه مه قه
 هر ده ما بیینه سه ما ده ف ب ده ف و جهنگ ب جهنگ

(۱) نه (بیوسفی، عه مهر، زفنگی، ئامیدی).

(۲) بگرین (کۆقلی، پاشا، وهستانی).

(۳) ب کهر بیّت (عبدالسلام) بگریت (حه له ب).

(۴) عشقی (عبدالسلام، وهستانی، حه له ب).

(۵) ژ عه جه م (کۆقلی) نه عه جه م (پاشا) ب عه جه ب (زفنگی، ئامیدی).

(۶) دگریت (عبدالسلام).

(۷) بگرت (بیوسفی، پاشا، عه مهر، کۆقلی) بگرت (وهستانی، حه له ب).

قافی یا (ل)

گهر بدیا ئەو صەنەما

گهر بدیا ئەو صەنەما سور ^(۱) جەمیل
نازلی ئەه‌رضان نەدبوو جبرەئیل!
من نەظەرەك حوسن ^(۲) وجەمالا تە کر
ئاییننەیهك دی مە ژ نوورا جەلیل
لەو ژ لەبێ لەعمای تە بوو جام خەجەل
بادەبێ ئەنگوور (کجا) سەلسەبیل
دیبل مە ^(۳) هەزارن تە د بەندی وەلی
(لێس لئا عنک مجال بیدیل
مما أنسا وحلدي بـسـک من مغرم
کم لک قتلـی ^(۴) شغفاً من قبیل) ^(۵)
داروویی دەردی مە تویی جانی من
(همل بسوی الوصل شففاء العلیل)
صەبر و سوکوون چوون مە د نیف دجلە دا
لەو ژ دو چەشمان مە دزیمت ئابێ نیل
بەس مە نە سەد چەشمە ژ چەشمان دزین
(مزج دم دمع عیونـی یسـیل)

پورپ مه نه ظهه دا ته ژ سهه تما قه دهه
 (قد رجع القلب^(٦) وعقلي كليل)
 مثلى ته ما بوونه؟ وه يا ما دبن؟
 رۆژ كو ته جه لالايه چ حاجهت ده ليل؟
 (قد سلب الروح على غفلة)
 إذ هجم القلب بطرف كحيل)
 گه چ ل بهر ضهه رب وشه فان^(٧) فيل بووم
 بئ مه فهه نهز مات كرم شاه وفيل^(٨)
 جهان ددرم گوفت^(٩) ب يهك بووسه ده
 لئ بسبتن له على شه كه رخا كه فيل
 گهه چ د نيّف حه لقه يئ شهيرانم نهز
 (ليس علينا لعننا سبيل)
 زور مه لا فورقه تي نه بهتهه كرين
 (إن من الساعة يوم الرحيل)

-
- (١) پورپ (بووسفي).
 (٢) ل حوسن (زفنگي، ناميدي).
 (٣) ديل (پاشا، عهههه، عبدالله، حه لهه، وههههه).
 (٤) قبلي (زفنگي، ناميدي).
 (٥) قتيل (زفنگي، ناميدي).
 (٦) الطرف (زفنگي، ناميدي).
 (٧) جههههه (ل نك پاشاي تينههههه) جهههههه (وههههه).
 (٨) شاه فيل (عبدالله).
 (٩) كوفتي (كوقلي).

شاهدي قودسي نشان

شاهدي قودسي نشان حوسسنه ژ ره مزا نه زهل
دا مه ب دهستي سوړي جامي مهيا (لم بزل)
مه ي كو بچت ساغهر ي د دهستي وي دل بهري
سووندي ب خالق دخوم روزه د بورجا همهل
ديم د جامي مه دي سوړ د مودامي مه دي
له و مه ژ مه ي سخانه يي گرتي يه بهر دهر مه زهل
هر ژ كه فاني ب وهش قه بضه زهري گوشه پرهش
گه زمه ب جوهرت تينه دل كهس دموت بي نه جهل؟
حوسن وسورا صووره تي كهس ددرت قودره تي؟
له و د نه صل دووره ژي طسه عننه يي (لما اقل)
زوربه وه تيتن ^(۱) عه رهب تيك چه فاندن قه صهب
قه نج ب چه هقان مه دي جهنگ وجدالا جه مهل ^(۲)
شير ورمسان فيكيران په نجه برون تيكيران
له و ^(۳) مه دكن ژي كيران قيمه دكن دل د گهل

نازك وقه نجا شه پال دل فه گه پښت (۴) مه حال
 لی ژمه دی دل ببت دل (۵) ب مه دت موحته مهل
 نهی شه کهر و دیم دوری دا مه ب دهستی سوړی
 جام وقه ده ح شوبهی ئاف له و مه ره وان تین غه زول
 گهر چ ب چه شمی (أنا) عالم مه لا کر فهنا (۶)
 (دون فننا ببا بکم إنه عبداً اقلل)

-
- (۱) زور ب تیپین (کوڅلی) تین (پاشا، یوسفی، عه مه ر).
 (۲) شه پری جه مه ل: نه و شه پر بووی و د ناقبه را له شکه ری ئیمام عه لی وهه فر کین وی ژ
 له شکه ری (طلحه) و (الزیر) ی دا قهومی ل نیزیکی باژیری به صرا.
 (۳) لی (پاشا، یوسفی، عه مه ر، کوڅلی، هه له ب، وه ستانی).
 (۴) فه که وینت (کوڅلی).
 (۵) لی ژمه دل دل ببت (پاشا، عه مه ر، کوڅلی).
 (۶) گهر چ ب چه شمی مه لا بوونه دو عالم (کوڅلی، یوسفی، عه مه ر).

ئىروژ رهمزا ديم دورى

منننهت كو من مه سرووره دل	ئىروژ رهمزا ديم دورى
مهى دا مه ومه خموره دل	دل بهر ب فنجانا سورى
مهري ژ باطن ميهته دل	رهمزهك نهين ئافيهته دل
شه هكاسهيا فهر فوره دل	شه هزادهيى سور ريهته دل
سهر تا قهدهم هنگى دستوت	هؤستايى عشقى دل هه فتوت
بساوهر بكن مهنصوره دل	رهمزا (أنا الحق) هه دگوت
وهقتى سهواش وهه ههيهى	دل لى بىدت نوورا مهيهى
ژى دت ^(۲) خه بهر مه نموره دل	فههم ئهه بكى ^(۱) وه حيا نهيهى
ژيپرا دنسالن ئهه رغه نوون	نوورا ژ قودرهت لى دو نوون
خوهش نوسخهيك مه سطوره دل	وهر ئايهتا عشقى بىخوون
عسارف دفيپتن گوه دهتى	تهفسيرى سررا ئايهتى
گهر دهين ^(۳) بكيين مه عدوره دل	رازا رمووزيپن قودرهتى

دل كه عبه يه مه ولا يه لى	نارى كه لىم ئيسايه لى
بمانگى (أنا الله) دايه لى	هم كه عبه وهم طوره دل
سه د جو و سه د جو بساره تى	سه د گولشه ن و گولزاره تى
چه ندان ژ عشقى ناره تى	صافى نه ظه ر دى كوره (٤) دل
صوحبه ت كو كامل بوو برى (٥)	جاره ك ب جايى (٦) عه نيه رى
قه لى مه باقى (٧) مه جمه رى	خوش عه نيه ر و كافووره دل
شو خ وشه پيالا له ب ژ قه ند	ئهو نمازكا وى قه نىج و رهنه د
وى دل ژ دل دلله دا و خوه نده	ئىرو يه قين فه غفووره دل
ئهر دل ژ ته مه سه روور بى تن	من ژ مه لى ده سه توور بى تن
دى كت جه هسان پور نوور بى تن	لى دائمه ن رهنه جفووره دل

-
- (١) بكن (كوڤلى) بكي (پاشا، عه مهر، يووسفى).
(٢) دن (پاشا، عه مهر، يووسفى، كوڤلى).
(٣) دين بكت (كوڤلى).
(٤) نووره (كوڤلى، زفنگى، ئاميدى).
(٥) به رى (كوڤلى).
(٦) جاما (پاشا، پاشا).
(٧) قه لى ب نافي (زفنگى، ئاميدى).

قافیہ (م)

شہر بہ تہا لام و بی یان

شہر بہ تہا لام و بی یان^(۱) تہز ب حہیاتئ نادم
بادہیما لہ عائی ب ئافسا طولوماتئ نادم
حوور و ولدان و پہری جو ملہ جہما بن ئیرؤ
موویہ کی پی ژ خہ طئی وی بوت ولاتئ نادم
گہر بدت دہست طہ و افای پی و دہستان بگرم^(۲)
وی مہ جالی ب ووقو و فسا عہرہ فساتئ نادم
تہز و یار گہر شہ فہ کی ہہردو ہہم ئاغوش بسین
(لیلة القدر) ہ مہ تہو شہ ف ب بہراتئ نادم
جانی شیرین کو ژ یار را ب خودان تہز دکریم
نہ ب یاری خوہ د و ہقتئ سہ کہراتئ نادم
نہ^(۳) ب قانون کو ئشارہت ب شفایئ^(۴) بکرت
تہز ہہلا کا خوہ د عشقی ب نہ جاتئ نادم

شهریه تا زههری هه لاهل کو چه بیی مه بدت ^(۵)
 ب گولاب وشه کهر وقه نسد ونه بساتی نادم
 طه لبه کر وهصل ژ دلجه م ب عنوانی زه کات
 گۆ: تو عه بدی و ب عه بدی خوه زه کاتی نادم!
 دی ب ^(۶) په یکی بکرین مات ^(۷) ره قیسی دیسا
 ب روخ وفیل وفه رهس نهز شه ه مساتی نادم
 د سه مایا سه چه ری ده ست ب کهس دی ئیرو
 غه یری شیرین قه د ومه وزوون چه ره کاتی نادم
 هاته دهستی مه د ره قصی و دگۆ: بل ژ مه لی
 ده ست ب کهس دی د سه مایا کو مه لا تی نادم!

---

(۱) لام وی: ئانه کو (لب) کو ب فارسی ب پامانا لیتف دئیت.

(۲) بکرم (عبدالسلام، چه له ب).

(۳) ته (پاشا، عه مه ر، یوسفی، کۆفلی).

(۴) سه فایی (پاشا، یوسفی، عه مه ر، کۆفلی).

(۵) ب ده ست (عبدالسلام، وه ستانی، چه له ب).

(۶) ب وی (چه له ب، وه ستانی).

(۷) ماتا (وه ستانی، چه له ب).

عیده و دا عالمی

عیده و دا عالمی بانگی صه فایبی خاص و عام
ماهی نهو ئه بروو نوماندن چوو ژ بهر عهور و غه مام
خووش ب دۆر جامی ئشارهت کر هلالی ساقی یان
ماهتابین زوهره سیما چارده سالی ته مام
نامه طهی کر روو زهی^(۱) عیدی فه کر فه صلا مهیی
لی ب زمزم تیئ^(۲) ب ئاوازی نهی و فنجان^(۳) و جام
شاهدین گول رهنگ ساقی به لکی نه سرینن به شهر^(۴)
ئی د لبسی ئه رغه وانسی نیی رگزین عه رعه ر خه رام
یا ره ب نهو رووحن موجه سسهم یان مثالی رووحن نهو
لهو ب سه ر جامان دبه خشن نازکین شیرین که لام
نهو چ عالی گه وه رن هاتن لباسی جسم و جان
عشو هیهین وان شوبه هی ئکسییری د قه لبانن مه قام
وهک مه لی گساقه ک تنی غائب ژ دیدارا ته بسم
وه ر بسم وی ساعه تی لی بن ژ من دا سه د سه لام

(۱) روو زه نی (پاشا، کۆفلی، یووسفی، عه مه ر).

(۲) بین (پاشا، کۆفلی، یووسفی، عه مه ر، عبدالسلام، جه له ب، وه ستانی).

(۳) نهیی فنجان (زفنگی، نامیدی).

(۴) بهر کی نه سرینی دبه ر (کۆفلی).

دانه یین عه نهر ل نه سرینان

دانه یین عه نهر ل نه سرینان ره شانندن ^(۱) خمال خام
سووسنن نازک ل سهر خالان چه شانندن دال دام ^(۲)
نهو پهری وه قتی د سوندوس دا ژ قوندوس بن ^(۳) خویا
به ننده دی شاه ^(۴) وگه دا بت خوسره وی شیرین که لام
(لیلة القدر) و به راتن زولف وجه بهت صوبحی عید
دیم وه کور و فصالا بوهارای لی قیامت قه دد و قام
ههر که سی جار که دی به نهو زنده ما حه تستا نه به د
ئی نه دیتی نهو پهری روو زنده گی لی بت حه رام
ههر که سی جامی ژ دهستی وی بنو وشت، نووش بت
ئی ژ دهستی وی ^(۵) نه نووشی زهر بت لی نهو مودام
وان د ره قصی دا کو دیم ئاور په یاپه ی دانسه من
بهرق و تیریزان ^(۶) ل دل دا جه ذبه یما عشقی ره قام

جہبہت و دیمئی ژ قودرہت لیٰ نشیسی حہرف حہرف
 کماکولان تاتنا ل سہر حہرفان کشاندی لام لام
 عومرہ کہہ ^(۷) دوور بووم ژ جانان کہہ تسمہ بہندا فورقہ تی
 نساگہمان پەردہ ہلانئ گۆ: مہ لایم (السلام)! ^(۸)

-
- (۱) رہشانندی (پاشا، یووسفی، کۆقلئ، عہمەر).
 (۲) دام دام (عہمەر).
 (۳) بت (زفنگئ، نامیدی).
 (۴) بہندہ تی شاہئ گہدا (پاشا، بہندہیی شاہ و گہدا) (کۆقلئ) بہندہیی شاہئ گہدا (یووسفی، عہمەر).
 (۵) وی ئانکۆ: وی .. ئی ژ وی دەستی (زفنگئ، نامیدی).
 (۶) تیر ئەز ئان (پاشا، یووسفی، عہمەر) تیران ژان (کۆقلئ).
 (۷) عومرہ کی (پاشا، یووسفی، کۆقلئ، عہمەر).
 (۸) ئەف مالکە ل نک (پاشا، کۆقلئ، حەلەب) نینہ، و ل نک (زفنگئ، نامیدی) پیشخست
 وپاشخست د مالکین فیٰ ہەلبەستی دا ہەبیہ.

قافی یا (ن)

یارب این گلدستهء

[ب زمانیّ فارسی]

یارب این گلدستهء یا نرگس رعناست این
سرو گلشن یا ألف یا قامت یکتاست این
این مملک یا شاهد قدسی است یا ماه فلک
حور یا روح القدس یا نور چشم ماست این
کوکب صبح است یا خورشید یا درّ یتیم
یا تن سیمین بر است یا گوهر والا است این
عارض است این یا شعاع شمس یا بدر منیر
لاله یا نسرين وگل یا بمادهء حمرا است این
سنبل تر یا بنفش یا سوسن وگل چیچکه
زلف یا مشمک ختن یا صورت طغراست این

غمزه این یا گزمه این یا تیر یا سحر حلال
ساحر این یا چشم شوخ ترك بی پرواست این
میم یا یاقوت یا سرچشمهء آب حیات
حقیقی یا دردانه این یا لعل شکرخا است این
خط یا قوس^(۱) دو نون مکتوب مشک اذفرند^(۲)
یا هلال العید یا ابروی بی همتاست این
کوی او یا کعبه یا بیت المقدس یا بهشت
خلد یا فردوس این یا جنة السماءی است این
هاتف غیب است این یا ترجمان روح القدس
بلبل شیدا است در گلزار یا ملاست این

---

(۱) خط یاقوتی (پاشا، یوسفی، کزقلی، عه‌مه‌ر).

(۲) اذفران (پاشا).

(*) هه‌زار ل وئ باوهرییی یه کو نه‌ف شعره نه یا جزیرییه [ئیسماعیل].

په مزین ته د جانان

په مزین ته د جانان نه ^(۱) ب ئه ندازه درازن
هه ر یه ك ب هه زار په ننگ په وانئ مه دخوازن
وان دهر به ل جانئ مه وه كی بهرق و برووسكان
په مزین ته ^(۲) د جانان نه تنئ سینه گودازن
جانا ژ جه فایا ته وظولمئ چ خه بهر دین
كو تیر ژ جه ورا ته د دل دا مه ب گسازن
په روانه و بولبول ب دلن ^(۳) شوعلمه یئ عشقئ
لی گهر تو نه ظه ر دی ب خوه نه و گولشه نی پازن ^(۴)
په یوه سته د وه صلی كو دمینن ب سه راسه ر ^(۵)
بشكوز و طلسم و وه رهق ونه ترك و بسازن
سو بو وحی و قود دوسی و حوورین د به شستی
په یوه سته شه بی قه دری لقایا ته دخوازن
سونبول ب سه ما تین و گولان په رده دراندن
بشكفتنه ئالال وهشین بوونه تــــه رازن

جو بوسار د ږهوانن چمه مهنان ته رح جوانن
 مهستانه ^(۶) ب ږه ږه ل کناران سی وقازن
 هر یهك ب ته ماشاگه هی حوسنا ته ژ هر جا
 ته شبیهی ننگاران ب جه مالا ته دننازن
 تیران ل مه دت دوست مه تی سینه هدهف کر
 نازان ل مه کت یساری مه زاری ونی نازن
 محرابی دو ئه بروو کسو ژ بسالا فه خویا بن
 دهر سه جسده گه هی عشقی نیازی مه نه مازن
 گهر حوسن ومه حه بیهت ب سهر ایه رده بی جان بن
 گه ه شاه و گه دا، گه ب خوه مه حمود و نه یازن
 نهف حور و پهری چهره، بوت ولاتی جه مالی
 دهر صوره تی ته حقیق مه لا، عهینی مه جازن

---

(۱) دجانان ب نه ندازه (پاشا) دجانی مه ب نه ندازه (کۆڤلی).

(۲) تیری ته زفنگی، نامیدی.

(۳) ب دلین (پاشا، یوسفی، عه مهر، کۆڤلی).

(۴) گولشه ن ورازن (عه مهر، یوسفی، زفنگی، نامیدی، عبدالسلام، حه له ب، وه ستانی).

(۵) کو مه دامن چنه دائم (کۆڤلی) له و دسینم کو سهراسهر (یوسفی، عه مهر، زفنگی، نامیدی).

(۶) وه ستانه (کۆڤلی).

مهلا مه ل گهردهنا دلبر

مهلا مه ل گهردهنا دلبر ژ نوو سهد بووسه ماین دهین
مه جمالی دی بسخوازم ژی دبی: دهینی ته (فوق العین!)
ب رهمزا قابه قهوسهینی ژوان برهان خهبردارین
(فسات القوس بساریهما ألا یسا رامی القوسین)
ژ سررا^(۱) (لا مکان) واجب تهنه زول کر دئمکانی
(فأین العلم أین العین وأین الأین إذ لا أین؟)
ژ مابهینا دو ئهبروویان پهپایه بی بهرقی لامع تیئ
ب عهینی گهر بی^(۲) صافه چ نوورهك صرفه ئه و (ما بین)
ب دهستورا ته دا وی ژی ژ فی نافی فیهر یکم نهز
(فصف العین نور العین ألا یا زین کل الزین)
بوهایی عشویهك له اعلان مه یه کسه ر (ما ملک) به خشی
دل و جان ژی ل سهر دانی و ظالم هیژ دبیژت دهین!
مهلا ههر وی ببین ههر وی ئه گهر ههر وی د ناسی تو
(هو المعبود والمشهود بل لا غیر فی الدارین)

(۱) ژ سهرایا (عبدالسلام).

(۲) که و که بی (جهله ب، وهستانی).

من د بهر (قالوا بلی)

من د بهر (قالوا بلی) باطن ف و پرا بسوو نه فین
هیژ ل سهر عهدها (ألستم) تا ب رۆژا ئاخیرین
من دقئ لئ نهشکهرا کم جواره کئ داغا نهین
(گفتیم اؤرا ما دعاگوی توام ای حورعین
أعرضت عني وقالت: ما دعاء الکسافرین)

ئهی شههئ عالی جه ناب پور عاجز و پهر کهنده ئهم
ئاه ژ دهست جه ورا نه فینئ چ بکرم؟ من بهنده ئهم
صهبر و طاقت من نه مان لئ بی کهس ودهر مانده ئهم
(گر بخوانسی ور برانی بنده أم تا زنده أم
واجب لي إمتثال الأمر ماذا تأمرین؟)

سوهتم نهز پیستا نه فینئ تیک بسووم گهر د وهدها
إن لسی آیات صدق کسان فی هذا النسب
حوروی یا رۆژا لقائئ نازکما مهخمور قهبا
(حبذا روضات نجد زرتها عهد الصبا
روضة يجري علی أرجائها ماء معین)

من ل سهر به در ا مونیر مه کتوب دی یه نه قشی سه واد
سهر ب یه ک ثانی دو نوونان خه ططی رویجانی دو صاد
هادری من سه جده بر له و غه رقی خوونی بوو فوناد

(بیر در باغ وصالش هاتتفیی ئساواز داد:

هذه جنات عدن فادخلوها خالدين)

نا ئیتن گوهتن ب قال، شهرح و به یانما حوسنی تو
دی ب حال وسر بناسیین^(۱) دل فه سانا^(۲) حوسنی تو
خوهش مه لا نامانجی تیران کر که مانا حوسنی تو

(قصه ی عشق جلال و داستان حوسن تو)

(تلك أنباء يقول الناس منما بعد حين)

---

(۱) بناسن (زفنگی، نامیدی).

(۲) فه سانا (پاشا، یوسفی، کؤفلی، عه مه ر).

(*) ئەف هه لبه سته ته همیسه که ژ لایی جزیری فه ل سهر هه لبه سته کا شاعره کی ب نافی
جه لاله دین، وئهم نزانین کانی جه لاله ددینی رومی یه یان نه؟ وهیژای گوتنی یه ئەف هه لبه سته
د دیوانا رومی دا ب بهرچافی مه نه کهفت.

صه نه می ژ قهوسی نه بروو

صه نه می ژ قهوسی نه بروو دو هلالی نهو نیومساندن
دو کهمان ل بورجی میزان ب غهضه ب ل من کشاندن
نه^(۱) دو نوون قهلمه موقابل ب بهدیغ خهط نفیسیین
دو هلالی دهستی قودرهت ب قرانی یهک کشاندن
چ بهراتی حوسنه یا ره ب نشانی پادشاهی
ب طهرف دو طورره، طوغرا وه ب ماوه ری رهشاندن
ئهلیف ودو لام وهی دین مه د ئایه تما جهمالی
ژ جه گهر مه کر تهسه للی و ژ سینه دهست فهشاندن
نه تنی ژ قشت وزولفان مه د سینه سه د کولابن
ل جه گهر سیه ه کهمانان دو ههزار تیر رهشاندن
ژ جه گهر مه لا پلانگان ب کولابی پهنس^(۱) کهر کر
ئهسه دان ژ په نجه فییران دل وسینه هه رهشاندن

---

(۱) ته (وهستانی، حله ب).

(۲) کولاب وپهنس (زفنگی، نامیدی، عبدالسلام) کولابی تیز (حله ب، وهستانی).

خهشمی ل فہقیران مہکہ

خهشمی ل فہقیران مہکہ زوو پادشہہی من
پورسی بکہ جارہک ل خهطا وگونہہی من
تہفتیش ب مووموو بکہ نەرئم ب خهطا یین
هنجما نہکہ بیستن ت^(۱) ولاتی ت^(۲) جہی من
جہورا تہ بهہیتین وجہفایا تہ پهریتین
قوربانی تہ بم گوہ بدہ جارہک گلہہی من
زانی کوژ بہر ضہرب^(۲) وجہفایان نلہمین دل
رہحمی ب گہدایی خوہ کہ سولطان وشہی من
سم سالہ ژ دورد وژ بہلایی تہ ہلہلاکین
حہتتا ب فہلہک ہەر ہەر درہتن نماہ ونہہی من
مایہک نہفہسہک من دبستن صہبر وقہرارہک
قہد بی تہ وبی تہ دبستن مثلی سہہی من

گهر شوبههتي پيروانه د به زمي ته چ سهد گهر^(۳)
 سهد ناله هزاره رنگ و هكي چهننگ و ژههي من
 نوورين قهده حا خمر و حياتا مه ب سهر دان^(۴)
 گهر وي بدهتن دست ب دست موشته رههي من
 يهك عشوه مهلا گهر^(۵) ب بوها بيت ژله علان
 سهد جان مه ههبن هيژ كو موقه صصر د بههي من

---

(۱) (ت) كورنكرنا (تو) يه ئانه كو: چو، ورامانا في رينزكي ئه وه: هنگي تو نه هيله چو وه لات
 وچو جه يين من بن.
 (۲) جهور (زفنگي، ناميدي).
 (۳) تو چو سهد گهه (پاشا، كزفلي، عه مهر).
 (۴) وان (پاشا، عه مهر، يووسفي).
 (۵) مه لايي ب بوها بيته (يووسفي، عه مهر، زفنگي، ناميدي، عبدالسلام).

ئەز نزانم سەبەبى

ئەز نزانم سەبەبى، يارى چىرا دور (۱) كرىن
شاهى شىرىن دەھەنان ئەم ژ خوھ مەھجورور كرىن
شېھى گۆ بى سەر وپا بوومە ل بەر ضەرب وشەكان
لەو ب چەوگانى جەفايما خوھ ژ دل ھوور كرىن
دا مە سەد جامى فراقى ژ خوھ غائب نەبوويىن
ژ وصالى قەدەحەك دا مە و مەخمورور كرىن
نوورى چەشمى مە كو عالم مە ب چەشمىن تە ددى
ب جەمالا خوھ تە وەك دىدەبى بى نوور كرىن
نەفەسەك بى تە مە ناچى نە دژىن بى تە دەمەك
ژ تە ھات ئەمرى ھومايوون تە وە مەئموور كرىن
مە دزانى كو تو دى (عاقبە الامر) چ كى
لەبى لەعلى شەكەرىن ئاھ كو مەغرورور كرىن!
ذەررەيسەك بووم دەھەوايسا تە د ويرانەيەكى
مىلى رۆژى ب شووعاغا خوھ تە مەشھورور كرىن

ژ (أنا الحق) ب له بیّن له عل خه به ردار بسوویین
ب کولابا ^(۲) سه ری زولفا خوه ته مه نصور کرین
مونصهرف ما دبوویین نهم ب دو سه د جارری مه لی
لی ب وی کسر وئضافی ف خوه مه جرور کرین

---

(۱) حهرفا (ر) ده می قافی بیّن فی شعری دا دقیت بیته کیشان ب که سره به کا کورت.
(۲) گولابا (پاشا، عه مه ر، زفنگی، نامیدی، عبدالسلام، حه له ب).

ٹیرو ژ حوسنا دیم دوری

ٹیرو ژ حوسنا دیم دوری^(۱) دیسا هه لاک وسه رخوه شین
 ره مزین د وی شیرین سووری سوہتم ب پیتا ئاتہ شین

سوہتم ب بهرقا لامعه تہو نہ جم وبہ درا طالعه
 شہ مسسا سہ مائی رابعہ لہو پیور ژ شہوقی شہوشین

پیور شہووشانندن وی دلہ زولفین سیاہ سہر دان ماسہ
 توڑا موخالف^(۲) سلسلہ سہلوا عہقارب لی مہشین

سہلوا عہقارب لی وہطہن تہو نازکا نورین بہدہن
 قہندی درپژن گوفت وکہن بسکان د لی کر^(۳) باوہشین

بسکا سیاہ رہ عنایہ مسہست یہک دی ب حیران پیٹہ رہست^(۴)
 حہ میان ب مہستی حہلقہ بہست دہر بہندی تہو زولفا رہشین

ئەو حوورى يا شوبهەت مەلەك	ئىيسىير كىرم زولفا چەلەك
مەجر ووحى قەوسى پەرۋەشىن	تير دان ژ رەشتۆزىن ھەلەك
ئەو گەوھەرا پىور شەوق وتاف	تير دان ژ قەوسى مال زراف
لەو تىك ژ جەرگى ھەررشين	سۆن ل من جەرگ وھناف
لەو خەف خەدەنگان نوھتنە	جەرگ وجەسەد ^(۵) تىك سوھتنە
جەيرانى دىمى ^(۶) مەھوشين	ژ قەوسى ھالالى ژھ تىونە
ژ وى عالەما ^(۷) كوبرا يە دىم	ھەم بەدر وھەم زوھرا يە دىم
جەرفا ژ مسكى رەش وەشىن ^(۸)	خوھش دەستخەت وطوغرا يە دىم
ھەردەم ژ نوو قە خال بدن	لەوحى ژ نوو ^(۹) سىقال بدن
نوقطان ژ زىرابى وەشىن	دا دل ب يەك دى پىال بدن
خەملى ژ زىرپى زەر بىكە	زولفا سىياھ عەنبەر بىكە
مىسك وگولاقى لى رەشىن	زەربىناف ودىبىا بىر بىكە
جىرانى ^(۱۰) بەرگ ولوئلووان	ماوەر كە طەرح وپشكۆوان
شەترى ب مەستى لى خوھشىن	ئەو عەرەر وسەلوا جوان
بايى نەسىم لىدا سەحەر	شەترى وتايىن سۆر وزەر
لەورا سوکارا بى ھەشىن ^(۱۲)	ل ^(۱۱) جەبەھەتى ھەژيمان دو پەر

مه شهما سه حهر يارى^(۱۳) شه فيق
ژ بادهيا نوورين ره حيق

دا من ب نهنگوشتين عه فيق
مه خموورى خه مرا بى غه شين

مه خموورى بى^(۱۴) جامى نهزم
چافنيرى پيه يغامى نهزم

يه غمماكرى رامى نهزم
پهروانه يى شه معا گه شين

پهروانه يين سووتى كه بهد
تير دان ژ ره شتووزين صه مه د

دل بهر ژ بهر بورجا نه سه د
لهو تيك ژ خوونى نه ققشين

كوشتم ب قهوسى عه ن بهره
نيسخسته دل سه د پنه جهره

شوخي ژ دل ميل دان بهره
نهف رهنگه نه م محنت كه شين

محنت كه شين رووز وشه بى
ظولما ژ بهر ده سستى ته بى

دهر فورقه تا شيرين له بى
نهو عه دله نه م پور پى خواه شين

ظولما تو كي پور پى خواه شم
مىلى په رهنگى نساته شم

سوهتى دلى هجران كه شم
رووحه ك موجه رده بى له شين

من دى سه حه رگاها (ألسست)
مه لى لهو ميايه مه ست

جامه ك ژكه وثر دوست د ده ست زى دا
حه تها حه ياتى سه ر خواه شين

---

(۱) دل بهرى (ب تى كوفلى تى نه بت).

- (۲) موخا بش (پاشا، یووسفی، عه‌مه‌ر، وه‌ستانی) فه‌خا له‌ش (عبدالسلام) فه‌دایی (حه‌له‌ب).
- (۳) کو (پاشا، عه‌مه‌ر).
- (۴) به‌ست (زفنگی، ئامیدی) پیّ فه‌وه‌ست (عبدالسلام، حه‌له‌ب، وه‌ستانی).
- (۵) که‌به‌د (پاشا).
- (۶) دیمما (کوڤلی تیّ نه‌بت).
- (۷) نیّ ژ عاله‌ما (کوڤلی) ویّ ژ عاله‌ما (یووسفی) ژ عاله‌می (پاشا، عه‌مه‌ر).
- (۸) حه‌رفان ژ مسکّ لیّ نشین (زفنگی) حه‌رفان ژ مسکّر لیّ ره‌شین (ئامیدی).
- (۹) نوور (کوڤلی).
- (۱۰) حه‌یران که (حه‌له‌ب، وه‌ستانی).
- (۱۱) ل ویّ (یووسفی، زفنگی، ئامیدی).
- (۱۲) سوکار و سه‌رخه‌شین (یووسفی، عه‌مه‌ر، عبدالسلام، حه‌له‌ب، وه‌ستانی) له‌و نه‌م دمه‌ست ویّ هه‌شین (کوڤلی).
- (۱۳) بادئ شه‌فیع (پاشا).
- (۱۴) ویّ، فیّ (ئامیدی - د فه‌رۆزی ده) [ئیس‌ماعیل].

وهره جانم

وهره جانانم کچوچ نيازك وهره سسين
ژ گول ونه سته ره نان نهم ته به سسين
تو شه هه نشاهی به سی من ژ بسوتان
نه موحب هه ر نه كهس وخار و خه سسين
ژ خوه خانم قه دی ^(۱) ناکي مه ب تیغ
تو نه باتی و ل طه بعی مه گه سسين
(هر شبم نعره زنان تا به سحر
به سنگ کوی تورا) هم نه فه سسين
بی تو (بالله) نه بووین ^(۲) یهك نه فه سهك
مه تویی رووح وموجه رره د قه فه سسين
جه ذبه دل پاده ه ژینت ژ مه له و
د شه بان ناله ژ رهنگی جه ره سسين

مه ژ زولفيين د سيهه^(۳) ره شتره بهخت
 سه حهرئ بيټ^(۴) پهري پي نه حه سين
 وهره مه يخانه يي شاهد په ره سسان
 شه معي مه جلس ته نه بيتن^(۵) چ كه سين
 مه ژ ناري د يه نهوورا تته د دل
 لي^(۶) ژ عشقا ته هر ئاته ش په ره سين
 عه يني عشقين و د دل ئاته شي طور
 ژ سه نا به رقي جه مالي قه به سين
 تته دقي داوي بپري بست نهه دا
 بپرم سهر ب دو نه نگوشت مه قه سين
 گهر چ يه كسهر ل په خين فيل صفت
 راست و چه پ بازي ل سه يري فهره سين
 ب مه يي صافي بلدين خرقه يي زهرق
 ب خه رباتي موغان نهر بپره سين
 نم قه ديم باده دنووشين ژ طه هوور
 له و موقيم مه ست وخومار وتله سين
 مه شه ئان جام د كهف و ياري د بهر
 هه ي هه ي و صو حبه ت و مي ري عه سه سين
 مه سه را په رده يي حوورانه مه قه نام
 ژ سيهه زولفيي بوتان نهر فهره سين
 قه لبي ئه عيان د كرت حوب و ووجود
 عشق ئكسيره وئهم سيم و مه سين
 مولهمي غه يبي وه ئه ملا د كرت
 مه دود و فه يض ژ (روح القدس) ين

جسہ و ہرئ عالی یشہ عونصور مہ مہلا

(بالحقیقہ) نہ ژ خوار ئوسطوقوسین (۷)

---

(۱) فہدہر (پاشا).

(۲) بکین (پاشا).

(۳) دہوتان (زفنگی، ئامیدی).

(۴) سہحہران تیت (زفنگی، ئامیدی).

(۵) شہمعی تہ ئہر نہ بیسین (زفنگی، ئامیدی) شہمعی تہ گہر نہ بتن ئہم (حہلہب، وہستانی)

شہمعی تہ نہ بیستن ئہم (عبدالسلام).

(۶) لہو (کؤقلی، زفنگی، ئامیدی).

(۷) وہنہخہسین (حہلہب، وہستانی).

په یوه سته دو نه بروو

په یوه سته دو نه بروو ل مه مه حېووب کشانندن
سه د گه زمه په یاپه ی ل نه زی خه سته په شانندن
تیره ک ژ که مانې غه ضه بی دا جه گه ری ریش
مل دانسه بهر وسه^(۱) ژ دو گو شان فه وه شانندن
جو هتی نه سه دان په نه چه ل سه ر سینه نه مانندن
کولسلا ب گه مانندن دل وهه سستی هه پشانندن
بهره یین ته ژ قودره ت کو نومان گو شه یی نه عجاز
په یوه سته که مانان ل گو هان گو شه کشانندن
مهرا ته د جانې خوه ژ دل خه ف کربوو من
دل چوو جه گه ر وسینه ل سه ر جان فه شانندن
نوونین ته هلالی ب قران یه ک ژ سوړا حه ق
بی غه یب ل دیسه ی قه له می غه یبی کشانندن
نه ققاشی نه زه ل نه سه می جه مالی کو نه قیسی
حه رفیین ته موجه سه سه م ژ سوړی تازه په شانندن

رهیحمانی و دیوانی وههم ٹولٹ وموسه لسهل
یهك یهك وه ههزار رهنگ ژ حوسنی نه قشاندن
نهف ئیهتی نووری ژ مهلا را کو نقیسی
کاتب ژ سوړی نوقطه ب زیرایی فه شاندن

---

(۱) رهس (پاشا، یووسفی، عه مەر).

(۲) گه هان (عبدالسلام).

شوځ وشهنگی

شوځ وشهنگی زوهره رهنگی
دل ژ منن بر دل ژ منن
ساورپین هیبهت پهلهنگی
دل ژ منن بر دل ژ منن

وی شهپالی مسک خالی
دیم دوری گهردهن شهپالی
جهبهتا بسکان سهپالی
دل ژ منن بر دل ژ منن

زولف وخالان نون ودالان
وان ژ منن بر دل ب تالان
گوشهیی قهوسیی هلالان
دل ژ منن بر دل ژ منن

دیم نهدیبری بووعهبری
خهمری وگیسوو حهبری
سینه کر نامانجی تیری
دل ژ منن بر دل ژ منن

سور شرینی نازه نیینی
کوشتم وناکت یه قینی
وی ب چهنگالا نه قینی
دل ژ منن بر دل ژ منن

فہ تہل (۱) وتسابان دا غورابان (۲)	نہ بلسق وجوہمتی شباان (۳)
دامہ بہر پہنجه وکولابان	دل ژ من بر دل ژ من
خوش خہرامی نہز غولامی	ن ساز کی شیرین کہلامی
طووی یا نہیوان مہقامی	دل ژ من بر دل ژ من
ماہرووی مسسک بـووی	سور پانگی شیرخووی
وی ب زولفا (۴) شوبھی گووی	دل ژ من بر دل ژ من
ہہردو چہشمان ناز وخہشمان	کی (۵) ژ بہر وان عہقل وہہش مان
ساعہتا من دی ب چہشمان	دل ژ من بر دل ژ من
ماہتابی ئافتابی	دیم ژ روژی شہب نقابی
خوش ب چہنگال وکولابی	دل ژ من بر دل ژ من
(سرونساز) سہرفہرازی	شوبھی زیرہ مزامہ جازی
دامہ بہر چاکووج وگازی	دل ژ من بر دل ژ من
بہژن وبسالال تـوـخ وعالال	من کرن فیکرا مطالال
چیچہ کما تہرحین والال (۶)	دل ژ من بر دل ژ من
میری غازی شیری طازی	فیکرا من دین (۷) ب بازی
کر ل م ژ غہفلسہت نہ گازی	دل ژ من بر دل ژ من

شیر و خشتین زولف و قششتین   هن فەشارن ھن وە ھشتین^(۸)
پەھلە وانان دەست فەمشتین   دل ژ مین بـر دل ژ مین

روھنی یا چەھقیین مەلایی   ئەو تەجەلەلایا تە دایی
یسا ژ ئەھمەد دل رەفایی   دل ژ مین بـر دل ژ مین

---

(۱) قەتل (پاشا، یووسفی، کۆفلی).

(۲) وان شەھابان (کۆفلی).

(۳) شەرابان (پاشا) غورابان (کۆفلی).

(۴) زولفان (پاشا، کۆفلی).

(۵) کەی (کۆفلی).

(۶) د ئالا (کۆفلی) ژ ئالا (عەمەر) و ئالا (یووسفی، حەلەب، وەستانی).

(۷) فیکران مین دی (زفنگی، ئامیدی).

(۸) فەھشتین (زفنگی، ئامیدی، عبدالسلام، حەلەب، وەستانی).

ټه‌ی دل وهره

ټه‌ی دل وهره وه‌قتت ومه‌جمال   دا بکین ټه‌نایسا هندی‌یان
عه‌بدال ببین ټه‌م لا ټوربال   دیسا ژ ده‌ست ټان خه‌مری‌یان

دیسا ژ ده‌ست ټان سؤز‌گولان   په‌رده ژ خال و‌لف‌فلان
په‌رجان ژ تایین سونبولان   به‌ندم ب دا‌فا به‌ندی‌یان

به‌ندم ب دا‌فا عه‌ن‌به‌ری‌ن   شاهان ژ من بی‌دا به‌ری‌ن
زه‌نگی سپاه دی پیک به‌ری‌ن   دا بی‌نه جه‌نگی جندی‌یان

دا بی‌نه جه‌نگ و‌هر ب وشه‌ر   کرمه که‌ټانسی بی‌ه‌ته‌ر
تیک دا خو‌ری‌ن تورک و‌ته‌ته‌ر   ده‌نگ چوو ب نی‌قا مه‌ستی‌یان

مه‌ستی مه‌دیم^(۱) ټه‌ز بووم مه‌دام   چوو بوو ژ ده‌ست من عه‌قل وفام
مه‌جنوون ټه‌زم صه‌حرا مه‌قام   دل که‌فته زاری ټه‌فعی‌یان

ټه‌فعال سه‌ر وان سلسلی‌ن   ره‌شمار ل بورجان که‌مملین
وهر دا ببین به‌اغی گولین   دائم خه‌یالا حه‌بسی‌یان

مه‌حبووس ئەزم زندان قسه‌فسهس   شاهسی ژ من گرتی هه‌وه‌س
 داغسا ژ دیمه‌ی رهننگ وهره‌س   مه‌خلووق ژ مسکی جسمی‌یان

مه‌خلووق ژ مسکی رهنگ جه‌سه‌د   دهنان ولیف له‌عل و به‌ره‌د
 په‌یدا نه‌ بوون ئەو رهننگ چو‌قه‌د   نه‌ د مه‌غرب و نه‌ د شه‌رقی‌یان

نیسن د شه‌رقی ئەه‌و زه‌ری   ئنسانه‌که‌ مثلی پهری
 مه‌ولی ژ نووری ئسافه‌ری   نائییت ژ وی دین و ه‌صفی‌یان

نائییت ژ وی دین و ه‌صفه‌تسا   سه‌رده‌ره‌ تا ئنسانه‌تسا
 دیمه‌ی شه‌مالا ظولمه‌تسا   ئدراك ژ وی گرت ئەصلی‌یان (۲)

ئه‌حمه‌د مه‌به‌ جه‌ور و جه‌فا   تو ته‌رك مه‌كه ئەمیری ئەللاه
 له‌و عاقبه‌ت دی بن فه‌نا   بگرن طه‌ریقا شه‌رعی‌یان (۳)

(*) ئەف هه‌لبه‌سته ب تنی ل نك (كۆفلی) هه‌یه ، و(ئامیدی)ژی ژ سه‌یدا (عبد الرقیب یوسف) فه‌گوه‌ستی‌یه : و سه‌یدایی (عبد الرقیب) ئەف هه‌لبه‌سته د په‌رتووكا خو (دیوانا کرمانجی) دا ل بپ ۱۹ ، ۲۰ ئینایه و وی ژ ده‌ستنه‌سه‌کا كه‌فن ئەوا ل سالا ۱۱۸۱ك ۱۷۶۷ز هاتی‌یه نفیسین فه‌گوه‌ستی‌یه. و ژ به‌ر كو دانه‌یا سه‌یدا (عبد الرقیب)ی گه‌له‌ك خه‌له‌تی تیدا هه‌نه‌ مه‌ دانه‌یا (كۆفلی) هلبژارتی‌یه. ویا كۆفلی ب خوه‌ ژی نه‌ه‌ندیا ب سه‌روه‌به‌ره. و د ه‌نده‌ك ژینده‌رین نوو چاپکری دا هاتی‌یه كو ئەف شه‌ره‌ یا ئەجه‌دی‌ی خانی‌یه .

(۱) ل بنی گوه‌ی‌یه (مه‌ستی مه‌ دیم) ، (مه‌ستی نه‌دیم) بت هاتی‌ته ته‌صحیف کون. {ئیسماعیل}

(۲) ئەف مالکه ل نك (عبد الرقیب) نینه.

(۳) سه‌روه‌ری سه‌روا و لیکدانا فان هه‌ردو مالکان گه‌له‌ك بی فه‌ه‌رفتی‌یه. {ئیسماعیل}

قافیہ یا (ہ)

ژ رہمزا دلہری دیسا

ل من باطن فہ ژین دہردہ	ژ رہمزا دلہری دیسا
خویا بوو ئہو سیہہ چہردہ (۲)	د لبسی تہاری بی من دی (۱)
پہری رہنگی صفہت حووری	د لبسی تہاری ونووری
موقہ ددہس کر ل من عہردہ	ژ وادی ئہی مہنا طووری
تہ جہ لالا کر ل من دیسی	ژ نبار ونووری تہ قادیسی
ہلانین بی حجاب پہردہ	ل سہر تہ ختی خوہ بہ لقیسی
صہ با رہیحان ہلاقیہتن	حجاب وپہردہ ئہا قیہتن
گہان من راست وچہپ جہردہ (۳)	ژ بورجان تیر پور ریہتن
د دل دا تیر چوون فاقان (۴)	کریم نامانجی مزراقان
دبیژت: ہیژ تو خہنجر دہ	ب جہ لادئ خوہ ئہو خاقان

ب خوونا سوهر لیّمشتین	ب دهر بیّن خه نجه ران کوشتین
مه دل پور مسک وماوره ده	د چینا سونبولین قششتین
عه بیر وعه نبه ری تهر لی	گولین ههر مسکی ئەذفه ری
ب زولفان ما تو ماوره ده	سه مایا سووسنان ههر لی
ب هه فپرا بازی وباری	ب سه روان سونبولین تباری
ژ قهوسان گه زمه یان بهرده	ب جو دا خوون ^(۵) ببت جباری
ژ په یکانان وسه رتیران	ئه زم نامان جی وان تیران
سه راسه رتیک مام گه رده ^(۶)	بوویم پوولاد ل بهر شیران
ژ بهر پور هن که تن ^(۷) چولی	کو دل بهر هاته فی یولی
ژ مه حبووبان بیرن نه رده	ژ قه نجان گور ره فا هولی
ژ ره ننگ و دیم و سی مای	ژ قه دد و به زن و ببالایی
د حوسنی جه وه ره ک فه رده	تو ره نگی قه ط خه بهر نایی
ب مه حبووبی، ب زیبایی	ب خه مل و ره ننگ و ره عنایی
ژ گول ره نگان گولا زه رده	ب ئه و حوسنا خودی دایی
نه سیمی وی گول و سیقی	نه بات وشه ککه را لیقی
شفا یا هنده کی دهر ده	هلی ننت په رده یا شیقی

ژ نه قش و صونعی جه بباری موطه را طور ره یسا تباری
ل نووری مسسکی تاتاری ل سهه وان خه مری یان بهر ده

ل بهه روژی بهت خیلی بنیرم^(۸) قامه تا عیلی
قه دیف وزه رکه شی^(۹) تیلی زه بهاد و مسک و عه نه بهر ده

ب سیمافی، ب زیرافی تور روژی نه قشه کی بافی
کو دا نه رژه نگی^(۱۰) ژ وی نافی ل بهر روژی نه بهت په رده

نه گهر بهر قه ک ژ وی روژی ژ شه و قا^(۱۱) عقد و بشکوژی
ل بهر دژ هه دبست بهر ده لبدت قه لیبی و هکی دژی

د مهیدانی^(۱۲) شرین غه نجان بچه رخن^(۱۳) مثلی شه طرنجان
تورابسا بهر پی پی قه نجان زه بهاد و عه نه بهرین گه رده

دبت بیژن وی سولطانی^(۱۴) ب ههفت نسیاتی فورقانی
ل مه حبوویان تو خاقانسی و هره دهر پی ل قه یصه رده

مهلا زانم ژ مه جذوویان تنی نازی تو بی خوویان
دهما دل دی ب مه حبوویان ب شوخ و شه نگی و نه سمه رده

دهما جه لیلاد بین بازی ب شیر و خه نجه رین طازی
ل دهر گه هه دا نه کی گازی دهلال و نسیاز پی بهر و هره

ئەمەنانەت دا ژ بىي ھووشى دورپن ناسوڧتە نەڧرووشى
مەلا زانم ژ مەدھووشى تە دل بىي خواب ويى خورده

-
- (۱) ديسا (عبدالسلام).
  - (۲) جەردە (يوسىڧى، عەمەر، زىڧىڧى).
  - (۳) گەھا من راست وچەپ كەردە (كۆڧلى).
  - (۴) ئافاقان (عبدالسلام، جەلەب).
  - (۵) ب جۆ وان دان (جەلەب).
  - (۶) بەردە (عەمەر، زىڧىڧى، ئامىدى، جەلەب، عبدالسلام).
  - (۷) پور ھنگىن (پاشا، يوسىڧى، عەمەر، كۆڧلى).
  - (۸) بىژم (پاشا، يوسىڧى، بىژن (عەمەر) بىنم (كۆڧلى).
  - (۹) ئەو زەنگ (عبدالسلام).
  - (۱۰) سەر كەشى (پاشا، يوسىڧى، عەمەر، كۆڧلى).
  - (۱۱) ژ بەر وي (زىڧىڧى، ئامىدى).
  - (۱۲) دىمەيدانا (پاشا، يوسىڧى، عەمەر، كۆڧلى، عبدالسلام، جەلەب، ۋەستانى).
  - (۱۳) بچەرخىن (پاشا، يوسىڧى، عەمەر، كۆڧلى، ۋەستانى، جەلەب، عبدالسلام).
  - (۱۴) دىت بەژنا مە خاقانى (پاشا، يوسىڧى، كۆڧلى، عەمەر) دىت بژنى مە خاقانى (عبدالسلام، جەلەب، ۋەستانى).

دلبرہری سہرداری خوبان

دلبرہری سہرداری خوبان تہز نزام ناگہہ ہہیہ
د (۱) حہببس وزندانئ تہسیر وگرتی بی (۲) دہرماندہیہ؟
گرتییہم (۳) مایم (۴) د حہبسی کی گہلو مہدہر بکت؟
جارہ کی نافی مہ بینت پور تہوابسہك زیادہیہ
محنتی حالی (۵) تہسیران کی ل میران عہرضہ کت
دی بستن پورسی ل من لہو پور ب رہحم وشہفقہیہ
گہر بیپورست جارہ کی خاتون ل حالی سوختہی (۶)
قوفل وزنجیر دی فہبن بی تسم ودہست ومفتہیہ
بہند وزنجیر دی فہبن جہرحین د کول دی خوش بکت
لہو کو نافی دلبرہری دہرمانئ دہر دی بہندہیہ
ہہر چ بیفیری (۷) کو نافی دلبرہری بیستن ل سہر
خوش دبت ہادر د گافی بی گومان وشوبہیہ
بی گومان خاکا ری یا وی تووتیا و دانہیہ (۸)
گہر د چہہشین کور فہ نین خوش دبن پی دیدہیہ

مه‌ییتی سه‌دساله ژى وى ږى ف بهر قه‌برى كه‌فت
 دى قه‌ژى ږووح بيته سهر ساتا خوه بيتهن زنده‌يه
 مه‌یيتان نه‌و^(۹) ږا دكت يه كسر دلان يه‌غما دكت
 نسمى نه‌عظم ما دزانت يا مه‌سيح نه‌و ب خوه‌يه؟
 نه‌ز دېيم عيسايه نه‌و، يا بووعه‌لى سسينايه نه‌و
 له‌و ب ږه‌مز وعشوه‌يان ږوور موعجزات وشيوه‌يه
 شيوه وره‌مزین د وى ته‌شبه‌يهى به‌رقى لامعن
 كووه‌ى قف بت كه‌ر دكت ساتا خويا بت ږه‌ديه
 ږه‌ديه‌يا مه‌حوبوب د نيټف قه‌لبان كو دى كه‌ر كه‌ر بكت
 قه‌ط د ږه‌ردى خه‌ف دېن خورشيد و ماه و زوه‌ره‌يه!
 زوه‌ره وخورشيد و مه‌ه من دين^(۱۰) د قه‌وسى همقران
 سوږږى^(۱۱) دا دل عه‌قره‌بان چه‌رخ و سه‌ما وه‌ى هه‌يه
 عه‌قرو ب وقه‌وس وقوزه‌ح فيږا موقابل موشته‌رى
 ږوژ وشه‌ف نوور وى ږږيټن به‌رقى دايه سپيده‌يه^(۱۲)
 نه‌و همى فيكرا مه‌ دين تيكل د چه‌رخى جاره‌كى
 هه‌ر^(۱۳) ژ وان بى حاله نه‌ز نه‌حوال وعشق وجه‌ذبه‌يه
 حال ژ وى ږه‌مزى گها من مه‌ستى وى ږه‌مزى مه‌ هيټ
 سه‌رخوه‌شم هه‌تتا نه‌به‌د بى جام ونه‌قل وباده‌يه
 سه‌رخوه‌شم بى جام و مه‌ى ږه‌مزا نه‌ين نه‌بته‌ر كرم
 ناگه‌هان تير دانه دل له‌و كوخته هادر سوخته‌يه
 كوشتى‌يان خوون دى ل قالب له‌و ب وى دى خوه‌ش بټن^(۱۴)
 هيټى‌يان قه‌ط نابرم مه‌قصود مه‌ ديدارا ته‌يه
 هيټى‌يان قه‌ط نابرم جاره‌ك تو بى‌ي شه‌فقه‌كى
 عه‌قىدى نحرامى دى بينم هادري بم سه‌جده‌يه

سەجدەيىا بەر ئەسودەدان ^(۱۵) نادىم ب سەد حەج ئەكبەران
سۈۈنىد ب وان زولف وخالان ھەچوھكى بېژم وەيە!
سۈۈنىد ب وى زولفا سىياھ ئەز عابدى حوسنا تەمە!
خەف دنووشم ئى شەرايى خوەش شەراب وقەھوھيە
عومرەكە دسوزم ب خەف چەھقەئىرى يەك ^(۱۶) پورسەك تەمە
دا بەيان كىم شەرحىي حالى دل ب حەرف ونوكتەيە
سەد ھەزار بىار شاكرىم ئەز كوژ بەلقىسا پەرى
ھودھودى شىرىن زەبان ئىيرو خەبەردارى مەيە
ئىسىم وناقى تەى شەرىف خوەش كىر ل من قەلى مرى
لەو د مەدحى تە وئەنئى بوويىمە چەنگ ونەيە
شوبھەتى چەنگى دنالم ھىژ دەست داغا قەدىم
ھەر وەكى مەشەل دسوزم دوست نزام ئاگەھ ھەيە؟!
من دقى سەر ل ئاستانى ھەر وەكى توولان نھىم
بەلكى جارەك كەيل ^(۱۷) بپورست ئەف چ مەرووم ^(۱۸) توولەيە؟
گەر ب ناقى توولەيان جارەك قەخوونى بەندەيى
ب مەلى خوەشتىر ژ مەل وگەوھەر وگەنجىنەيە
گەوھەر وگەنجىن مەلى حوسن وجەمالا دلەبەرە
سەد (تعالى الله تبارك) ئەف چ حوسن وچاھوھيە!؟

(۱) تە (پاشا، يوسفى، عەمەر).

(۲) گرتى يە (پاشا، يوسفى) گرتى و (كوڧلى، عبدالسلام، حەلەب، وەستانى).

(۳) گرتى يىم (كوڧلى).

(۴) مايى (پاشا، يوسفى).

(۵) مەنەت وھالى (زىنگى، ئامىدى، عبدالسلام، وەستانى).

- (۶) خەستەيى (كۆڭلى - ل فەرۇزى).
- (۷) پەيغىرىئ (يوسىفى) بى ئى رىئ (عەمەر). ويىقىر مرۇقى نەساخە.
- (۸) تۇتىيا دەر دانە ئەو (كۆڭلى).
- (۹) لەو (يوسىفى، عەمەر، زىنگى، ئامىدى، حەلەب، ۋەستانى).
- (۱۰) .. خورشيد من دىتن (عەمەر، زىنگى، ئامىدى).
- (۱۱) سەررە (پاشا) سرىئ (كۆڭلى، يوسىفى، عەمەر).
- (۱۲) رۇژ وشىف ونور وتيرىژ بەرق ۋەم ئىسپىدەيە (يوسىفى، عەمەر، زىنگى، ئامىدى).
- (۱۳) ھى (زىنگى، ئامىدى).
- (۱۴) كوشتىيان خەون دى لقانى لەو ب وئ دى خوەش بن (زىنگى، ئامىدى، عبدالسلام) خوون دى لقانى (پاشا، عەمەر، يوسىفى، ۋەستانى).
- (۱۵) ئەسۋەدى (پاشا، كۆڭلى، يوسىفى، عەمەر، عبدالسلام، حەلەب، ۋەستانى).
- (۱۶) چەققىرەكى (پاشا، كۆڭلى، يوسىفى، عەمەر).
- (۱۷) لەيىل (كۆڭلى).
- (۱۸) مەجنون (كۆڭلى).

فوله کا ٹہ پلہ سی

فوله کا ٹہ پلہ سی سہرگہ شتہ د جاما مه حہ بابہ
مہوج ددت قبولزومی عشقی مه ل سہر دہست غورابہ
دل کہ مہر بہ ستہ بی عشقہ و ب خوہ زونار پەرہ ستین
مہی ومہ عشووقہ دوعایی مه وسہ ججادہ قبابہ
ژ حجابی وەرہ دہر نازک ومہ ستانہ بمہ ش تو
تہ جہہ مان زیر وزہر کر ب خودی ئەف چ حجابہ!
دہستی جبریل ہلاقیست ژ بہ ژنا تہ نقاب ^(۱)
ب یہ قین قافہ ل پوژی وەرہ دہر سینہ نقابہ
مہ ب ئشراقی سوئالہک ژ لہ بی غونچہ گوشا کر
گوب ئلہامی دزانی د سوئالا مہ جہہ وابہ
تسو بنی ساز ب ئاوازی چ رہنگی مہ دخوازن ^(۲)
(اللہ ، اللہ) ب خودی قہط دبہی ئەف چ خطابہ؟
گوہدہ نایی ژ لہ بی لہ علی ب قانونی حکایہت
دی چ شہہدہ ب دہفی را بسدرت شہہدہ رہ بابہ
تہ دقتن ب مہرا شوست وشووا چہرہ بی دل کہہی
مہ طہہوور ناتہ شی سہییالہ وجاما مہ بی نابہ ^(۳)

خوہش پەریشان صفەت و مەجمەعیی صورەتی حالین
 پیری عشقین و جوان طەبع ودلی عەهدی شەبابە
 دوورە دەستین ژ خەیلان مە دقئی یەك ژ خودی را
 خەف د بەحنا مە ژ دل بییت و برەت عەینی ئەوابە
 مە موشەررەف کە دو چەشمین مە بساطا قەدەمی کە
 پور ل نك من هەیه مە، مییزە کە من سینە کەبابە
 کەسك و سۆران تو بنی چەرخ ل دۆرا دو هلالان
 دو قران مانە بەرابەر شەفەقی پەردە عەصابە
 عەرەران طا د شەپالین وەرەقان جەذبەیه فیرا
 نییرگزان سەر د گرانین ل بەنەفشان خەم و تبابە
 چیچە کچین قەوس قوزەح رەنگ هەزار رەنگ سەمایە
 سونبولان گرتی خوناف و ل گولان تازە گولابە
 مەست و هشیار هەمی کەج کولەهن رەقص و سەما تین
 ئەز نزانم چ نەسەق کەیفە نزانم چ شەرابە؟
 خاکی پایین تە د ریتزا سەك و توولان خوە دناسین
 مە نە سووج ونە گوناه ونە خەطائەف چ عتابە؟
 ژ وصالا خوە زە کساتی بەدە مسکین وفەقیران
 کو جەمالا تەیه کەمال د کەمالا خوە نصابە
 عاشقی مەسئەلە خواهی وەرە ئەم موفتی بی عشقین
 دەستە کئی سوننەتە تیدا د یە کئی نەصصی کتبابە
 دل بەشبو تو ژ نفاقی کو بەدت سینە بەراقی
 ب صەفا هەمپەرەیی ئەریابی دل و ئەهلی صەفا بە^(۴)
 نەظەرە عەینی عەنایەت ب مە دا شاهی ولایەت
 ژ عەنایەت نەظەرە دل مە تەژی علمی عوبابە^(۵)

لهبىٰ له عليين ته د بىٰ ههر ب يه كى نوقطه بىٰ علمن
 ب خه طىٰ حه رفىٰ ئه لف جه زمه شوبى حه لقه بىٰ بابه
 خه ط و خاليين ته ب موومو و ژ مه را مه سئله گويين
 مه ژ وان حاشيه بيان سينه ته ژى شه رحىٰ لوبابه ^(٦)
 ئابىٰ حه يوان ته دفىٰ راست بنووشى شه بىٰ قه در
 ده ست بهر گه رده نىٰ پور ^(٧) پيچ وخم (آن) زولفىٰ دوتا به
 مه ژ بسكپن تهى گرهدار ژ به ختىٰ خوه گرينه
 مه ژ زولفيين ب خه م وتاب د دل دا خه م وتابيه
 ته دفىٰ بهرق و برووسكان بره شيني تو نه ظه ر ده
 ته دفىٰ رپوژ خويابا بت ژ شوباكىٰ تو خويابه
 ته دفىٰ زيروزه بهر كى مه دو زولفان بده بهر با
 ته دفىٰ قه نج قيامه ت ل مه رابست ب خوه رابه
 قه صدىٰ سه رجه شه بىٰ حه يوان حه قيقه ت كه نشانى
 ب جه هانئى مه به مه غرور كو جه هان عيني سه رابه
 سه ركه شى شيوه بىٰ ئه ربابىٰ وه فا نينه رحىٰ من
 ته ژ دل سو هت مه لا به س ب مه لىٰ را ب جه فا به

---

(١) نقابىٰ (عبدالسلام، زفنگى، حه له ب).

(٢) ته دخوازى (حه له ب).

(٣) ئەف مالکه ب تنىٰ ل نك (ئاميدى) هه به، وى ژ (هارتمانى) فه گوهاستى به و ل فه رۆزىٰ دانايه.

(٤) دياره مه به ستا وى ب ئه هلىٰ صه فا (إخوان الصفا) به.

(٥) كتابا (العباب) ژ دانانا (الامام الصغاني) به.

(٦) ئەف مالکه ل نك (پاشا، كۆفلى، عه مه ر) نينه.

(٧) پير (زفنگى، يووسفى).

موحبه تى محنت د زورن

موحبه تى محنت د زورن   حوب د بيم بى شهك بهلايه
عومر و زى خووش پى دبورن   سوتن و دهر د و جهه فاييه

سوتن و دهر دى ئه قىنى   عىله تى داغ و برىنى
خووش دىن ما ئه و ب دىنى؟   شه ربه تا لىقان مه فاييه!

ههر دلى سوه تى ب ئولفى   يار نه دهر مان كت ب زولفى
تا ئه به د ئه و به ندى قولفى   عشق دهر دك بى دوايه

عشق دهر دك بى طه بيه   لى مه فا وه صلا حه بيه
كوشتمه جه و را ره قيه   پور له عىنى رو سىاييه

داغ و كهى من لى هه زارن   گول د ده ست شه و كين ب خارن
سورپه رى دى و ل كنارن   ئه هر مه ن خاتمه ره فاييه

طهبع ديوان دهست گههشتی	حوور وولسدانین بهشتی
عاشقی دلبنندی قشتی	جان بدت یسه کجار ره وایه
محنت وجهه ورا حه بیبی	قههر وئسازارا ره قیبی
حشق تننی دا من غه ربی	لی شوکور باخوی وه دایه
روهنی یسا وی شهوق و تافی	شهربه تا قهند و گولافی
کس نههین مه حروروم ژ نافی	لی تننی بیو من غه لایه
بی نه صیب من دی ژ جامی	دور دور مه حروروم ژ رامی
گرتی بی وی قهه یسد و دامی	ئهف غه ربی جانفدایه
دوره دهستم بی نه صیبم	دلبرم خانم حه بیبم
پور ژ دیننا تهی غه ربم	روح ورا حهت من لقایه
پور مولا زم تییم لقایمی	مامه حهتتا مولته قایمی
من رحمی شیرین ددایمی	هوده هود ئهه مزگین بدایه
هوده هودی رضوانی غه بیبی	سهه د خه بهر شیرین ژ جهی
دا دلی من موره حه بی	گوه ل ری من وهك صه بایه
چه هغه نیرم گوه ل رییمه	لی صه با روو ^(۱) دایه پی مه
عروضحالا موحبه تنی مه	به نده یسهك صادق مه لایه

فورقه تی دهر بسهك وه لسی دا	جانفدایسی مین د ری دا
كوشت دبیم بی من ره وایه (۲)	قالبهك بی پرووحسه وی دا
بیسته نیشانهك مه ژیره (۳)	دهم ب دم نهو چه هغه نییره
یاری صادق بی بوهایه	دا ببت نهو زنده فییره
یار (۴) دبی: سه د جان فدی من	عاشقیین صادق د کیمن
عاشق وپور موبسته لایه	زانم نهو نازیسته بی من
جسمه نهو نهو پرووح و جانین (۵)	عالمین نهو فی دزانیین
گهر چ ظاهر نهو جو دایه	قه ط ژ هه ف باطن خویانین (۶)
با بو نهو چو گوفت وسازی (۶)	هوده دوی وی ره مز ورازی
قاصدی خواهش طهبع بایه	قصصه بر به حشا مه جازی
چوو کو نهو یاره (۷) بیپالدا	با ده می وه قتی می مه جمال دا
گوه ددیرت یاری بایه (۸)	قصصه یسا حالی ب حال دا
پور قه کز زیوهر صفاتان	موحبه تا مه حبوب و لاتان
رژ د مرئساتی خویایه	دایه قه لب و پرووح و ذاتان
قوفل و مفتاح و طلسمه	موحبه تا صووری دو قسمه
نار و نوروه هین هه وایه	هین ژ پرووحن هین ژ جسمه

حوببې جسيمانسی دو رۆژن گهر چ دل پور پی دسۆژن
خهف جه گهر په يکسان د نۆژن مثلی نه قشې بی به قابه

گول هه تا سوهرن ب طیّ فه بسین ته به سسوم پیغه پیغه
بولبولی سهر خوهش د نیغه نه غمه ونه مال ونه وایه

ههر چ جملوا بوو ژ نافی نورو گولهک دی گرت خونافی
وی ژ دل چوو مو حبه تا فی نهو ب یسا دی را ته به بایه

ههر که سی مو حبه ت ژ روو حه موبسته لای نورا سو بوو حه
وی د دل دا سه د جو روو حه جه ذبه و لهر زین و تابه

ههر دو روو حه یهک نوری تافن چه رخه که و دو ستیر ل نافن
ههر دو دانسه مورغ و دافن نسمی حه ی دام لی فه دایه

نورره پور نادر وو جوو ده گهر چ نه ووهل نار و دوو ده
به رقی لامع دی ل کوو ده؟ حوب د قه لبان کیمه بایه

عارفی جه وههر شناسی نی ب فی وه صنف ولباسی
دی قه در بهتتر بناسی مه قعه دی صدقی جه زایه

دور نه کی دا وی ژ ده ری^(۹) خوه وهر نه گجری وی ژ به ری خوه
بووری یه نهو د سهری خوه سهر د نافی ری نه بایه

ما دېست ئىسە دوورە دەست بىت   وى (۱۰) ژ فنجانا تە مەست بىت
جام ژ شەھكاسى ب دەست بىت   ئەبەتەران ئىسە مەى دەوايىسە

يار پور حوسنەك ل بال بوو   دلبەرەك غايەت جەمال بوو
ئەو ژ حال ئاگەھ ب حال بوو   شوبەھى وى شەفقە و عەطايە

مەھدەرا وى خىرخىوازى   نوكتەيەك وى رەمىز ورازى
وى ب دل سەح كىر ژ سازى   موغنى وقانسون و نىايە

يىووسىفى دەورى زەمانى   گۆ نەسىم :ھان قى نشانى
لى ژ بو نەكەھى دەھانى   نەخوھشان ئىسە لى شفايە

ماوھرا بەلگىن گولى بوو   بھن و بوو يا كاكولى بوو
داروويى قەلبى مەلى بوو   لەو ب چەھقىن دل جەلايە (۱۱)

بىا نەسىم دى چى لەزىنى   ساغ و سالىم مە تو بىنى
قى كۆمەيدى لى گەھىنى   دا سوار بىت لى پەيىايە

غەفلەتى بىايى نەسىم ھات   خەف ژ بال يارى كەرىم ھات
پور ب ئحسانەك عەظىم ھات   قاصىدى شىھى گەدايە

دل نەفەس دىسا ب بەر ھات   لەو حەكىم لوقمان ب سەر ھات
نىافىعى دەردى جەگەر ھات   طالعى كەو كەب نۆمىايە

من كوئەو نيشان گههشتى	ئەف دلى سەد داغى رەش تى
ذەررەبەك خوەش لى نەهەشت تى	ئىسمى ئەعظەم پى گەھمايە
چوومە سەر پىشتا كومەيدى	من ژى پور ئەو ژان وكەى دى ^(۱۲)
بەحر وبەر مە ل بەر خوە طەى دى	دەشت وچۆل وكەربەلایە ^(۱۳)
مە ونەسىم خوەش پەنجە تىكرا	وى دچىن وەك طەير فىكرا
بەحشى زولفا يىكار پىكرا	بۆرى عشقى پور فرایە ^(۱۴)
گونبەدا نوورىن خويما بوو	سپىدەيا صادق نومما بوو
يەك ب يەك شەوقى ئەدا بوو	قەصر وئەيوان وسەرايە
قومرى وبولبول دخورىنن	لى عەجەب ئەو خوەش دمىن
هەر سەحەر مەحبوبوب دىنن	عەندەلىب فىرا تەبايە
بوغچەيا سۆرگول دگەش تى	چىچەك ورەيحانى ^(۱۵) رەش تى
دلبەرى سەيران ^(۱۶) وگەشت تى	سونبولان طاطا سەمايە
سەبزەيان شەبنەم گولاف لى	سۆر عەقىقان دور خوناف لى
دلبەران سەيران وراف لى	عەرەران سىتاب دايە
بووم شەرىف ئەزب ئاستانى	شاهدىن وى گولستانى
ساقىيان جىام جىام ددانى	كەوكەبان سەيوان فەدايە

چهنده كى چهنه من حهرهم^(۱۷) بوو   لى مه دام وهك^(۱۸) صوبخدهم بوو
من بهشت^(۱۹) باغى نرهه بوو   لى صه با گسو من : سه بايه

صه ف ب صه ف ولسدان پهرى بوون   به ندى زولفا عه نهرى بوون
تياك ل ديمى موشتهرى بوون   ره قص وگوفه نده و صه فايه

پور عومر من چوو ب سه ختى   لى شو كورخوازم ژ به ختى
زوهر هيهك بوو نهو ل ته ختى   به لكوو بيم (شمس الضحى) يه

په رده يا خه لوى كو هلسدا   يه ننگى يهك من دى د مل دا
گه زمه يا زه هيرى ل دل دا   قه ط نه گوفه تل و خه طايه

هادارى چروم سه جده ژي پرا   لى نيته نحران نه في پرا^(۲۰)
عاشقى نهف گه زمه تي پرا   ههر چ طاعهت كت ره وايه

چروم زيارهت پي وده ستي   لى نه هشت نهو وهل ب قه ستي
دا بسوژت روو و هه ستي   عاشقان سو تن جه زايه

شه ربه تا وه صلا خوه نادهت   يار هه نن^(۲۱) عاشق جه زا دهت
دل بهران نهف ره ننگه عادهت   مه هرووان كه متهر وه فايه

پيشه مه محبوب^(۲۲) غه نج و نازه   وه صفه تي^(۲۳) عاشق نياز ه
يار ل بسه زازان نجه نازه   شه ربه تا شيرين مه فايه

چووم طسه وافسا پى و دهستان	شوبهه تى سه کران ومهستان
ئههلى حال و خووب پهرهستان	وان ژ عومر ئەف مودده عايه
تللى يين نازك شهه مالىين	من ل سهه چههقين خوه مالىين
طالبى وهردين ب خالىين	دل د قى فىكرى تهه يايه
چوو عومر مه د قى خه يالى	ما شههك عيدان د سالى
بيم زيارهت زولف و خالى	رؤژ وشهف من ئەف دوعايه
چهرخ دترسم كت شتابى	زوو ئەجهل پى دت ركابى
جان بىرت مه د قى عهذابى	ئەف سياه رهنك ئەژدهايه
چهندهكى صادق جهه ما بن	ئهر ببيژى جانفدابن
وهك مهلى لازم نسا بن	وى ژ دل جاسنى خوه دايه

-
- (۱) زوو (كۆڧلى) روھ (عهمهه، وهستانى، حلهب) رى (زفنگى، نامىدى).
- (۲) كوشتنا من كر رهوايه (عهمهه، حلهب) لى من رهوايه (يووسفى) من لى رهوايه (زفنگى، نامىدى).
- (۳) نيت و نشانك ژ ئيره (پاشا، عهمهه، يووسفى، كۆڧلى).
- (۴) ما (زفنگى، نامىدى).
- (۵) جسم و رام و پروو و جانين (پاشا، عهمهه، يووسفى، حلهب، وهستانى) پروو حه ئه و ئهه جسم و جانين (كۆڧلى).

- (۶) جودانين (عبدالسلام).
- (۷) كوفته سازى (كۆڧلى) كەشف و سازى (يوسىقى، عەمەر، عبدالسلام، حەلەب، وەستانى) گوفت ب سازى (زىڭكى، ئامىدى).
- (۸) چوو گوھى يارى (كۆڧلى) يار لى (وەستانى، حەلەب).
- (۹) يار رەپايە (پاشا، عەمەر) يار بەپايە (كۆڧلى) يار بەپايە (يوسىقى) يار پەنايە (وەستانى، حەلەب).
- (۱۰) ژرئ (پاشا، يوسىقى).
- (۱۱) دى (زىڭكى، ئامىدى).
- (۱۲) من جەلايە (عەمەر، يوسىقى، ئامىدى) من جەلايە (زىڭكى).
- (۱۳) من ئەوى پور ژان وكەى دى (پاشا، عەمەر، يوسىقى) ئەو بەزى شيران وكەى دى (كۆڧلى).
- (۱۴) چۆلى كەر بەلايە (كۆڧلى).
- (۱۵) فرايە (پاشا، يوسىقى).
- (۱۶) رەيجان د رەش (پاشا، يوسىقى، عەمەر).
- (۱۷) دلر و بايان تىنە (زىڭكى، ئامىدى).
- (۱۸) خورەم (زىڭكى، ئامىدى، عبدالسلام، حەلەب).
- (۱۹) ئەو (زىڭكى، ئامىدى، عبدالسلام، حەلەب).
- (۲۰) ب هس (زىڭكى، ئامىدى).
- (۲۱) لى نەبت ئحرام تەڧىرا (پاشا، يوسىقى، عەمەر).
- (۲۲) تا هنەك (زىڭكى، ئامىدى) يار حەتا (كۆڧلى) يار هنەك (حەلەب، وەستانى).
- (۲۳) پىشەيى وان (زىڭكى، ئامىدى).
- (۲۴) سەنەتەتى (زىڭكى، ئامىدى).

دلبري سهرداري خوبان

دلبري سهرداري خوبان   نهز نزام نساگسه هسهيه
عارفه ب حالي قولوويان   عالمه ب حالي مهيه

عالمه ب داغيين فوئادان   گهزمه يين وان نوون وصادان
چوونه دل حهتتا ب رادان   يهنگي يي رهش گوشهيه

گهزمه يين وان صاد و نوونان   ناورين نسه سوه د عويونان
رادکن نهو قسه تيل و خوونان   من دي يسه و دل شه هدهيه

لازمه ل سولطان وميران   پورسکرن ل حالي نسيران
نهم کرين نامانجي تيران   سوخته يين دهرماندهيه

هيژ نزانم مير د بويرين   زانت نهم سي سال نسيرين
چه هقه نيپر پورسهک نه ميرين   لهو ب رهحم وشه فقهيه

پسور دبییم شه فقہ ل بئالہ عارف وصاحب کہ مالہ
جانان بیینہ خہ مالہ پورس بکت چ لی ہہہ

شہ فقہ کت جار جار نہینی توولہ یی ئاستان فہ خوینی
دا فہ کیم داغان ببینی نار وپیئت وشوعلہ یہہ

دا بزانت پیئت ونارم کوشتی یی جوہتی خومارم
موحبہ تی سوتتم بووارم لازم ئسو زانتت وہ یہہ

عالمہ ب دورد وبریینی مسا دہما دیدار و دینی
خہ ف دبت رهمزا ئہ فینی قی بزانت بی شو بہہ یہہ

ہہر دہما دلہہر دیار بت جان ودل تیک تارومار بت
دی چ رہنگ موحبہ ستار بت خہ فکرن بی فہلہ یہہ

ہہر دہما محبووب ظوہور بت زیندہ مہظہہر بی قوصور بت
دی تہ جہ لایہ ک ل طور بت بہر قی لامع جہ ذبہ یہہ

جہ ذبہ یی دل ژ^(۱) ووجوود بر خہ ف ژ بہر عینی حہ سوود بر
من ب^(۲) محرابی سووود بر لی حہ جہر نیشانہ یہہ

سسہ جہدہ یا بہر نوون ودالان من طہ وافا زولف وخالان
ئسو بہسہ ژ صاحب جہ مالان دا بچین لی عومرہ یہہ

ئسئ يسه كى صادق (٣) حله بينى
بئ حجاب گهر ئهو (٤) بينى
مال ههشپيارى دميينى
سه رخوه شئ بئ بادهيه

عشقه طوغرايا نهيينى
ههر ده ما مه حبوب د بينى
دئ ب دل لازم بئ خووينى
ئهف چ ئسم ونوسخهيه (٥) ؟

لامعاوى حبوسن ونوورى
گهر چ تئ دل شوبهئ طوورى
باطنه نايئ ظوهوورى
لسئ حجاب وپه رديه

عارفن مه عناشناسن
ئهو (٦) ب سه د صورهت لباسن
غهپيرى مه حبوب وان نه ناسن
خهف ژ وان زانى مهيه

ئئ ل من يهنگى كشاندى
سه د خه دهنگ ئپرا ره شاندى
دل ژ ده بئ هه ره شاندى
ئهز كرى ئه خته رمه يه

لازم ئهو زاننت ب حالى
دلبهر وپيارئ مووالئ
گه زمه يئ قهوسئ هلالئ
دهرب ل نيئقا سينه يه

هيئژ دپيم مه حبوب نزانئ
من ئه وه رووحئ كيانئ
پورس نه كر بپيرا خوه نانئ
ئهف چپرا په ركه نديه؟

پورس نه كر شاهئ جههانئ
يسوسفئ دهورى زه مانئ
ئهف چ خاكه ل ئاستانئ
بهل ئه سپرهك ژ ين مهيه

<p> ڊا ڊهـما يـسار بـسـيٰ ڙ وڀـڻـڻـه چـهـنـڊهـ کـيٰ مـن جـهـهـڊهـڀه </p>	<p> بـوومـه خـاڪ ٺـهـز لـهـو ڙ رڀـڻـڻـه ڊاـمـهـنـيٰ بـگـگـرم ڙ پـيـڻـڻـه </p>
<p> بـم غـوڀـسار بـهـڊريٰ ڦـهـشـيـرم مـن زهـنـهـخـڊان طـهـلـبـه يـه </p>	<p> چـهـنـڊهـ کـيٰ طـاڦـهـت ڊڊيـرم گـهـر ڙ چـهـهـڦـان ٺـهـز بويـرم </p>
<p> مـاوهـرا رـهـيـحـمان وـسـيـڻـيٰ ٺـاـبـيٰ حـهـيـوان چـهـشـمـهـڀه </p>	<p> ڊا بـنـووشـم مـهـي ڙ لـيـڻـيٰ لـوئـڊوئـڻـن شـهـکـهـر ڊ نـيـڻـيٰ </p>
<p> شـهـر بـهـتـا قـهـنـڊ وـنـهـبـاـتـيٰ جـان ڙ بـو شـوڪـر اـنـهـڀه </p>	<p> چـهـشـمـهـڀا ٺـاڦـا حـهـيـاـتـيٰ مـن ل داغـان ٺـهـو مـهـڦـا تـيٰ </p>
<p> هـهـر ڊهـما ڊيـمـي ڊبـيـنـم مـوشـتـهـري يـا زوـهـر هـيـهـه؟ </p>	<p> لـهـو وـهـکـو و سـهـو ڊا وڊيـنـم ڊيـن ڊبـم حـهـيـران ڊمـيـنـم </p>
<p> سـهـڊ کـهـواکـب چـار طـهـر هـڦ ڊا ٺـسـتـوا چـو و قـبـلـهـڀه </p>	<p> شـهـمـس ڊ نـيـڻـڦ بـورجـا شـهـر هـڦ ڊا مـوشـتـهـري هـاـتـيٰ ب ر هـڦ ڊا </p>
<p> ٺـهـز ڙ بـهـر ضـهـر ب و جـهـڦـاـتـيٰ شـوڀـهـتـيٰ پـهـروانـهـڀه </p>	<p> ٺـاڦـا ٺـاـبـيٰ ڊ ٺـسـتـو وائـيٰ جـانـنـڦ ڊا تـيـمـهـ لـڦـاـتـيٰ </p>
<p> مـن ڙ بـهـر مـهـو جـا ٺـهـڦـيـنـيٰ مـهـظـهـرهـه بـهـس زڀـڊهـڀه </p>	<p> مـن تـوڀـيٰ مـهـڦـصـو وڊ ڙ ڙيـنـيٰ^(۷) سـهـڊ^(۸) ڊکـم ڊيـڊار وڊيـنـيٰ </p>

روهنسى يما چه هقيين نه بينان	مورشدى مه جذوب ودينان
داروويى دهر د و بيري ننان	من طه له ب ديننا ته يه
بيينه پيى نازك موبسارهك	دهينه سهر چه هقين م بارهك ⁽⁹⁾
من جورووح خووش بن ب جارهك	روهن ببن پيى ديده يه
بين كه فا نازك ژ نوورى	تلى يين جاما طه نوورى
بهن ژ ماوهر د و بخوورى	من زياره ت ته وقه يه
دا ل سهر چه هقان بمالم	بولبولى وهر د يين ب خالم
جاره كي رحمى كه ظالم	شه فقه خووى حه فقى وويه
نهر نه كي رحمى تو ميرو	دى چ بست حالى مه ئيرو
قه ط نه جارهك بيى ئه سيرو	گرتى پيى سى سماله يه
شووونجهي په يكان ونه صالى	ژ تلى يين ياقووت وفه صالى
نهر نه كي دهر مان ب وه صالى	ژ دهر ب وتير و گه زمه يه
گه زمه يين يارى كو باقى	نه ژ مهى وقه نند و گولا فى
بييت دهوا كت وان د گلا فى	ما حه ياتنه ك لى هه يه؟
نه تننى قه نند ونه بياتى	مه ظه رى رووح و حه يياتى
ههم بسوت و عوززا ولاتى	لهو مه دل بو تخانه يه

خوندى لاتى ئسازهرى تو   بى چ شيرين دل بهرى تو
 ههر جهى لى بيوهرى تو   بى خلاف ئهو كه عبه يه!

ما دبت بى حقه (۱۰) خلافى   سهر دهتى (۱۱) ما قى نصابى
 ئهر بىكى بيمه طه و افى   من ب ئه سهرود سه جده يه

دا زيارهت كىم نشانى   بهر زوحهل بى تن قرانى
 تووليه يم سهر ل ئاستانى   چه هقه نيىرى مووچه يه

ما ب زههرى شه ككه رينى   مووچه دى دا خه ف بخوينى
 دا ره قيب مه لعوون نه بينى   پور (عليه اللعنه) يه

گهر ببه خشى دل مورادى   ژ وى حبه يات وخه مر وى دادى
 دى بىكم (۱۲) گاله ه و دادى   داد مه ديسا د بهر ته يه

گوه بده بهر گله و دادان   حاكسى شه هر وى بلادان
 دى تو داخواز و مورادان   دى كه سى بى چاره يه

دى تو ديسا شه فقه تى كى   ب ئهو نشانما جه بهه تى كى
 مه ژ حه ريمىن خدمه تى كى   مه حره مىن بى پهرده يه

بى نشانىن مه نشان كى   ماه و خورشيدى قران كى
 به نده كه لى بى ئاستان كى   دوور نه كى خواهش تووليه

دا ده‌ما صوحبەت ب جووش بی	جام ب خوه ژ ^(۱۳) له‌علان بنووش بی
مه ژ حەبیب سەد دەنگ سورووش بی	دینبەر و پور عشوویه
شەربەتا وی جام و طاسی	یار کو تی بییت ئنعکاسی
بییت مه زی فه‌یضه‌ک ژ کاسی	ئابی حەییوان ئەو ب خوهیه
ئی ژ فی ظه‌رفی فه‌خواری	خوه‌ندی ئەو خه‌ططی غوباری
مه‌ستی یا چه‌هقیین خو‌ماری	قه‌نج دبی ئەو زی‌سدهیه
مین ل دل تیره‌ک موغ‌یل دی	تیک ژ به‌ر خوونی قزل دی
لی دبی‌م دهردی کو دل دی	ه‌یژ ژ چه‌هقیین شه‌هله‌یه
پوهنی یا چه‌هقیین مه‌لای بی	خالقی حوسنا ته‌ دای بی
حوب تنی دا مین گه‌دای بی	حوسن و حوب یه‌ک چه‌شنه‌یه
دیستی به ^(۱۴) نوورا یه‌قه‌ق ^(۱۵) مه	سه‌د نه‌سه‌ق له‌و تیین سه‌به‌ق مه
پور نه‌ بی ئەزان ل حه‌ق مه	لی مه‌لا خو‌هش به‌نده‌یه

---

(۱) ژئی (پاشا، عه‌مه‌ر).

(۲) د (زفنگی، ئامیدی).

- (۳) صاحب (پاشا، یووسفی، عەمەر، كۆڧلى).
- (۴) ئەو لى (پاشا، یووسفی، عەمەر، كۆڧلى).
- (۵) ئەڧ چارىنە ل نك (پاشا، یووسفی، عەمەر) نینە.
- (۶) لەو (پاشا) لى (زڧنگى، ئامىدى).
- (۷) دىنى (پاشا، كۆڧلى، یووسفی، عەمەر، وەستانى، حەلەب).
- (۸) سەھ (عبدالسلام، وەستانى).
- (۹) جارەك (پاشا، یووسفی، عەمەر، كۆڧلى).
- (۱۰) بىخن (زڧنگى، ئامىدى) بى خەف (حەلەب).
- (۱۱) دەت (زڧنگى، ئامىدى).
- (۱۲) دانەكم (زڧنگى، ئامىدى).
- (۱۳) خوەش (پاشا تى نەبت).
- (۱۴) دىتىبا (زڧنگى، ئامىدى) دىتتا (پاشا).
- (۱۵) ب حەق (پاشا، یووسفی، عەمەر، كۆڧلى).
- (*) هەزار ل وى باوەرى بى يە كو ئەڧ شعرە نە يا جزىرى يە [ئىسماعىل].

طوررهيا تابدار عهنبهر كه

طوررهيا تابدار عهنبهر كه
خه مري ييڻ شه ننگ مسك نه ذفر كه
ل گولان مسك وعهنبهر بره شين
ژ گولاڦي جنه سري يسان ته پ كه
كه سك وسورين ژ رهنگي قهوس قوزوح
ژ سهراپسا گولاڦ و مساوهر كه
سورمه پووشين سورپ ب سهر كل ده
عاقلان لي خه راب و ئه بتهر كه
ههر سههر دهسته كي ژ نوو وهرگر
عهر عهري تيڻكدا سهراسهر كه
قهه د وقماما شرين^(۱) ونسازك وتهر
لي سهراسهر بغه صليين وكهركه كه
نيڻرگزيڻ سهرگران هاليين جارهك
دو قرانسان ل يهك بههرايههر كه

تسو بمهش كۆك ل سهر دهري قهسرى
 ب خوه كۆكى ل شاه وقهيهصر كسه
 وهره وهك رۆژ ب سهر دهري كهلهي
 عالهمي تييكدا مونسه ووهر كسه
 وهك گولا زهر ژ بو سهر روا ته مرم
 مه ب قوربانى خوه وهك گولا زهر كسه
 وهك گولا زهر د بوغچهيا ته مه نهز
 تسو مه تيكل خوه وهك گولا زهر كسه
 زاهدئ هشك طهبع سه ودايه
 ب دو جامان طه بيعه تى تهپر كسه
 وهره جارهك تو دهري لوطفى فهكه
 مه ب قوربانى تيكل خه نجهر كسه (۲)
 فهكه جارهك ب خه نده شه ككهري تهنگ
 تيكل مصرا مه قهند و شه ككهر كسه
 پي ل سهر ديسده يين مه لئ دايين
 خه لوهيا صووفى بان مونسه ووهر كسه
 خه ط و خالان نشاننى نشاننى ده
 مه ژ نافي خوه را ب دهفتهر كسه

---

(۱) شريف (زنگى، ناميدى).

(۲) نهف مالكه ل نك (كوفلى) ب تى هيه.

گهر چ بولبول

گهر چ بولبول جه وهه ری ذاتی گوله
لی گولی ره ونه ق ژ عشقما بولبوله
گوهده ذکرئ حال وجووشا بادهیی
وی ب بولبول را دخونت بولبوله^(۱)
سوسنان سه د رهنگ ئافیهتن که مه ند
وان نه گؤ دل به ندی تایه ک سونبوله
سونبولان سه یوان ل دیمه می تازه کر
ئافیتاب ئیرؤ د بسورجا سونبوله
قسط قهر پکی^(۲) فی ده می حاضر دیت^(۳)
قصصه ییا فه صالی نه کاری سونبوله
عهره را رهنگین ژ تاییی سسور وزه
قومری یان سه د رهنگی شیرین غولغوله
رهمزه ییا عشقی ژ بسالا هاتنه خوار
قودسی یان ئافیهته چه رخی غولغوله

من ژ دل ناسووره کي دا ههستي يان
 (لاجرم) هيژ نه شه ييا داغا کوله
 ببول و پهلوانه و فهصل و ده من
 جنسي عشقا من تني دودي کوله
 نيپرگزا نازك قه دا شه هلايا مهست
 دین کرم نه ز ببولان سه و دا گوله
 طهبعي لامع وهش ز مننهت بولحه سن
 من د دهست دا (ذوالفقار) و دوله
 عه شقهي^(۴) به د فعلي چي هيگر عه جهب
 (بارك الله) خواهش به زي هه سپي قوله
 زولف و بسکمان پور ژ من دل بر به لي
 رسته ييا جاني مه لي نه و کما کوله

---

(۱) بلبله (عبدالسلام، نه و دبيژت : بلبل مه عنا وي پهر داغي مه يي يه).

(۲) دبت د بنيات دا : ف ريني، يه عني: في ريني.

(۳) بكي (عبدالسلام) بکت (حه له ب).

(۴) نه شقهي (عبدالسلام).

یاری مه پور

یاری مه پور نیششان و سور
 سیمسا ژ دور دیم کسه و کسه به
 شه و لهب شه کهر نسا زک به شه شه
 جه بهت سه هر کاکول شه به

شه ب کاکوله خال فلسفله
 چین سونبوله داقتا دلله
 من غه فله تی دی قبله تی
 وهك ماه د تیسسا غه به به^(۱)

من دی ب خه ف صوحیه ت ب ده ف
 شاهیی ب خه ف^(۲) فنجان د که ف
 نوونین ژ یه نگ^(۳) بهردان خه ده نگ
 وی پور ژ ته نگ^(۴) شیرین له به

دئانی ظوهور دییمی ب نور
خالین دهور جاما طههور
ساقی وهرین جاما زهرین
ئهو سوپ شرین جام مهشره به

خال وخته تی شوخ قامه تی
مه ژ فی کتیب و دستخه تی
ههردهم ژ نه و دل فه یضه ئهو
ئهف عشق وسه ودا مه ذه به به (۵)

من بی قه دار ئهف سر قه شار
عشقا غه دار سو هتی ستار
مهرا بوتان خال وخته تان
صه ندو وقه جان (۶) ومه قله به به

دییمی ب خال ئهو نهون ودال
ئسمی جه لال به ژنا شه پمال
یه کتیا نه لف نیایی وه صفف
من عه قلی طرفلی مه ذه به به (۷)

حه تتا نه مام سالک ته مام
شیرین کلام ماما دا مه جام
بی جه همد قه ط تین ئه مر و خه ط
ههر چ کو مه طله ب مه نصه به

دەرماندەیییم حەیران تەیییم
 پیرانە^(۸) یییم خوێش بەندەیییم
 زازا ب ســـــر دل ژیییم قـــــه کـــــر
 دەر حـــــق مـــــه پـــــر ئـــــه رزان مـــــه بـــــه

بەرگیین گولیی ئه و مسکه لی
 هوور هوور وه لـــــی دەر حـــــق مـــــه لی
 بـــــی پـــــه رده وو خوێش مـــــه عده وو
 یـــــه ک وه عـــــده وو پـــــور شـــــه فقه به

-
- (۱) وهك ماهی نیشان غه بغه به (پاشا، یووسفی، عه مەر) وهك ماهی تی بان غه بغه به (كوڤلی).
  - (۲) نهجهف (زفنگی، ئامیدی، عبدالسلام، حه له ب).
  - (۳) نوونی كوژی (پاشا، یووسفی، عه مەر) نوون كو ژ یهنگ (كوڤلی).
  - (۴) وی پور ژهنگ (پاشا، عه مەر).
  - (۵) مه وهه به (زفنگی، ئامیدی).
  - (۶) خان (یووسفی، زفنگی، ئامیدی، حه له ب).
  - (۷) مه کته به (پاشا، یووسفی، عه مەر، كوڤلی).
  - (۸) میرانه (حه له ب، وه ستانی).

ئىروۆ ژ مورادا ته

ئىروۆ ژ مورادا ^(۱) ته دلئى من ب بىرىنىنه
 (الله) چ حەبىبى چ طەبىبى قەكەوينه
 جارەك تو نەظەر دە ل مە مسكین وغەربان ^(۲)
 بەردە تو ^(۳) ژ حەبىبى و ژ زندانى دەرىنىنه
 دائىم ژ خەيالا ته مە سەد نالە د دل دا
 لەورا ژ مثالاً ته چو سۆرگول مە نەدىنە
 مىشلى ته نە ئادەم وە نە ئىبراھىم ونووحە
 يوسوف ب ته مەحبوب ول يەعقوب شرىنە
 معراجى ته كر كەس دى نە كر صەدرى رسالەت
 قاصد ژ خودى را بو ته جىبرىلى ئەمىنە
 غەبىرى ته نەن دەر صەدەفى بەحرى ووجوودى
 لەو لازمە ئەم قەصدى بىكىن راھى مەدىنە
 ظالم قەشرا كوفر نەما قەط د دنى دا
 جەننەت بوو موزەبىيەن خەملىن حوور وپەرىنە
 بسووبە كر وعومەر هەردو ژ حوببا ته دنالان
 مەقتوول ژ فراقا ته چ عوتمان وعەلىنە

شه مس وقه مه ران شوعله ژ رووی ته شه دابوو
 یه له سووم ژ ته بوو موم وشه مال ژ ته یه یسینه
 گاشا کو تو هاتی بوویه رو ناهی ل هه ر جا
 ئیدی مه نه دی ظولم و خرابی شه شریسه
 ئسمی ته یه مه کتوب د گهل ئسمی خودایی
 چه مند موذن و عاصی ب وی نافی غه فرینه
 عه کسی ژ روخی ته شه ب وروزان وه دخوازن
 هندی کو هه نه جو ماسه تی مرئات و ئایینه
 گهر دی تو نه بوویا نه دبوو چه رخی ب دائر (۴)
 سه رگه شته ژ شه وقی نه (۵) تنی نه هه له کینه
 فه هه ما منه قاصر وه نه شیم وه صفی نه داکم
 مه دداح ژ ته را خالق وهندی مه له کینه
 جاره ک تو شه فاعه ت که ب نافی خو ه ژ بو من
 له ورا کو مه لی غه یری ته نه دداد تو نینه

(*) نهف هه له سه ب تنی ل نک (کو فلی، نامیدی) هیه، و سهیدا (عبدالرقیب یوسف) ی زی د
 (دیوانا کرمانجی) دا ئینیه .. وهنژای گوتنی یه مه مالکین فی هه له سه تی ل دویت ته رتبا
 (کو فلی) نفیسینه.
 (۱) جه مالاته (عبدالرقیب، نامیدی).
 (۲) منی مسکینی غه ریه (عبدالرقیب) من مسکین و غه ریه (نامیدی).
 (۳) مه (عبدالرقیب).
 (۴) نهفه ئشاره ته بو وئ حدیسا قودسی نه وای دبیژت: "لولاک لولاک ما خلقت الافلاک" و نهفه
 حدیسه وه کی بهری نوکه زی مه دیار کری یا دانایی یه مه و ضوعه و چو بناخه بو نین.
 (۵) شه وفا ته (کو فلی) شه وقی ته نی نه هه له کینه (عبدالرقیب).

قافی یا (و)

مه لهو فنجان ل سهر دهسته

مه لهو فنجان ل سهر دهسته كو مهتابا هلال نهبروو
نوماين من د مرئياتي مهيسا صافسا زهلال نهبروو
ب شيريني ب زيبايي ب رفتهاري ب بسالايي
بني نوونين د طوغرايي ل بالا هردو خال نهبروو
بلا بيت^(۱) (صائم الدهر) و بلا نفاطار جارك بت
كهي زاني ژ دلبر وي خويابن هردو سال نهبروو
مهي^(۲) مهستانه رهيحاني دلي من دي د نامانجي
رهشاندی سينهي^(۳) تيران ب قهوسي هردو مال نهبروو^(۴)
سه هر گه ه زوهره سيمايا مه^(۵) چوو گولشه ب سهيراني
ب سهر چه هفتين نشاني دا خرامي نهو هلال نهبروو
د بين: خساوهر پهرهستي تو! نزانن من د كه شفي دا
نوماين من د شه رقي نازكا گهردهن شه مال نهبروو
تني ما ههر تهرازوونه د بسايي حوسني كيشايي
هالاي خاتهي حوسنن ل وي ديهي ب خال نهبروو
مه جهوههر عونصرهك خامس نوما نيرؤ د طالع دا
د في ته قويمي نسانني ل طالع بوونه فال نهبروو

ب زوننارا د ډیـرئ دا ل هنداقسا چه لیبایی
 ب محرابی مه بر سه جده بهلی ئەمما خهیا ل ئەبروو
 د مابیهینا دو ئەبروویمان د بینم قابهقه وسهینی
 ددت من (طرفة العين) جسه وایا سه د سوئال ئەبروو
 د باطن سه جده گاهما من ژ بو وی^(٦) ههردو ئەبروونه
 ب عهینی طاقی محرابن د علمئ ئەهلی حال ئەبروو
 ئەگه دهعوايي مووسایی^(٧) د عشقی دا بکم جائز
 مهلا دائم تهجه لالیه ژ وی تهرحسا شهلال ئەبروو
 ب شیرینی ب زیمايي، چ کاتب بوو وه کیـشایی؟!
 (تعالی الله) نشان دانه وه شیرین ئەف مثال ئەبروو
 نه شیرینا ل دهرینهندی نه مهحبویی سهمه رقهندی
 نه کیـشاییـن ب فی رهنگی ل نه قشی بی زهوال ئەبروو
 نشانا قابهقه وسهینی کو قهوس ئاقیهته نه بصاران
 د تهقویما تهجه لالی ب سه ل بون هلال ئەبروو

---

(١) بت (عبدالسلام، حله ب).

(٢) شهبي (پاشا، یوسفی، کۆفلی، عه مەر).

(٣) کشاندى شپیههك (پاشا، یوسفی، عه مەر) ره شاندى شپیههك (کۆفلی).

(٤) ئەف مالکه ل نك (عه مەر) یا پاشخستی به.

(٥) نه (یوسفی، عه مەر) سیما وا د چوو (زفنگی، نامیدی).

(٦) سه جده گاهی من ل بهر وان (زفنگی، نامیدی).

(٧) عیسایی (پاشا، عه مەر، حله ب، وه ستانی).

من دی سه چهر

مین دی سه چهر شاهی سه چهر
 لبسی د بهر مه خموور بوو^(۱)
 نهو دیسم زهری سور موشسته ری
 یسا ره ب پهری یسا حوور بوو

حووروه شه شه شیرین مه شه
 کاکول ره شه خال حبه به شه
 خالیین د قهر مسکی ته ته
 نازک به شه کافوور بوو

نازک لبه طیف گهردهن ظریف^(۲)
 لبسی شه ریف که مخه وقه دیف
 مین دی ب وهخت نهو نیک بهخت
 نیرو ل تهخت فه غفوور بوو

فه غفوور سوره سیمما دوره
 هیه بهت پوره دل کر گوره
 نهو هاته مهش من چوونه ههش
 دل مین ژ عشقی فوور بوو

لَسُو يَسْهَك نَسْهَسْهَق مَن تَيِن سَسْهَبْهَق
نَسُو رَا يَسْهَقْهَق (٤) دَا دَل شَسْهَفْهَق
شَسِيرِيَن لَسْهَبِي دِيَم كَسْهَو كَسْهَبِي
لِي بَسْهَنْدَه بِي دَسْتَسُو ر بُو

دَلْبَسْهَر نَسْهَظْهَر دَا مَن سَسْهَحْهَر
خَسْهَجَلِيَم ژ بَسْهَر لِي نَسْهَو قَسْهَدْهَر
زَانَسْم كَسْهَو رَا نَسْهَو مَاهَر رَا
وَهْكَ لَسْهَو نَسْهَو مَسْهَنشُو ر بُو

بِي ش فُور قَسْهَتِي زُور مَوْحَبَه تِي
م ژ طَسْهَلَسْهَتِي چُووم حَسْهَظْهَر تِي
وَه صِلَا حَسْهَبِيَب مَن بُو نَسْهَصِيَب
مَسْهَلَعُوون رَه قِيَب رَه نَجُو ر بُو

جَسْهَامَسَا زَه لَال خَسْهَم رَا حَسْهَلَال
يَسْهَارِي شَسْهَه پَسَال دَا مَن ب حَال
عَشَقْسَا غَسْهَدَار سَوْهَتِي سَتَار
نِي شَف مَسْهَ وَيَسَار سَسْهَد سُو ر بُو

شَا هِي جَسْهَفِيَن غَم ژِي رَه قِيَن
مَسْهَارِي شَسْهَفِيَن نِي سَانْد نَسْهَفِيَن
دَه ر د و بَسْهَلَا وِيَن چُوون هَسْهَلَا
عَسْهَم رَه ك مَسْهَلَا مَسْهَجُو ر بُو

پِيور مَن زَه جَسْهَر دِيَسْتِن هَسْهَجَسْهَر
مَسَا بُو نَسْهَجَسْهَر صُوِيَح وَفَسْهَجَسْهَر
شَسْهَمْعَا مَسْهَ هَسْهَل بُو سَسْهَد عَسْهَمَل
مَن سَنَهَت مَسْهَل دَل مَسْهَسْرُو ر بُو

ئَحْرَام مَه بَه سَت نَه سَوَد د ب قَه سَت
يَسَار هَاتَه مَه سَت نَه ز چَوومَه دَه سَت
جَوَه سَتِي حَه بَه ش تِير دَان ب وَه ش
حَه جَجَا مَه خَوَه ش مَه بَر وور بَو و

يَسَار وَه عَدَدَه دَا ب لَه عَلِيْن خَوَه دَا
وَه ر بَا مَه دَا (٥) چِيِيْن پَه ر دَه دَا
د سِپِيْدَه يِي چَووم وَه عَدَه يِي
كُوژ بَسَادَه يِي مَه خَم وور بَو و

وِي كَسَا كَوَلِي چِيِيْن يِيْن د لِي
قَه لَبِي مَه لِي دَا ف دَان نَه لِي
دَا ف دَان نِي ف سَوْن بُولَان
سَه ر سَوْر گُولَان مَه نَق وور بَو و

-
- (١) حَه ر فَا (ر) يَا ل بَه رِي (بُو) ل هَمِي قَا فِي يِيْن قِي هَه لَه سَتِي د فِيت بِيْتَه كِي شَان دَا بَكَه فَتَه
بَه رَانِبَه ر (مَسْتَفْعَلِيْن) .
(٢) خَه فَيِيف (يَا شَا، كَوْ قَلِي) .
(٣) خَوون (يَا شَا) .
(٤) يَه فَه ق (يَا شَا، يُووَسْفِي، عَه مَه ر) .
(٥) دَه ر يَا مَه دَا (يَا شَا، عَه مَه ر، يُووَسْفِي، كَوْ قَلِي، وَه سَتَانِي حَه لَه ب) .

د دست دا يهنگی يهك

د دست دا يهنگی يهك نووبار من دی ئهو كه مان ئه بروو
ل بسالا جه دوه لسهك جه بساری تپیدا ^(۱) هه مقمران ئه بروو
كو حهق ئهف حهرف و خهط كيشان ل طلايی مه دهر و پيشان
دو قه و سان گۆشه لي بادن و سه ر په يوه سته مان ئه بروو
ته ديداری ته په فتاری ته ئه ل ماسين شه كه براری
ب عهيني ري ^(۲) ل سه ر صادن دو نوون په چان نومان ئه بروو
(بحمد الله) ب فيرووزی ل وه جهي دل به ري من دی
كو ماهي نه و نشان من دان ل طاقی ئاسمان ئه بروو
(تعالي الله) نشان دانه ب حوسني ئهف نه سهق دانه
ژ نه قش و صه نه تي حهق ئهف نشان چه شم ئهف نشان ئه بروو
ژ ره عنا نيير گزين شه هلا مه جالي هه مقمران بينم
هه زار په ميز وئشار اتن ژ وان قه و سين چه فان ئه بروو
مه لا دل تپك ته په يكانن ژ مه حبووبان مه نيشانن
كه ماندارين ^(۳) د غه دارن ^(۴) د بورجا ئه سمه ران ئه بروو

---

(۱) ليدا (زفنگی ، ئامیدی).

(۲) دهه (عبدالسلام) ب عهيني نيره (حهله ب، وهستاني).

(۳) كه ماندارن (كوڤلي).

(۴) دغه دارين (عهمه ر، يووسفی، حهله ب، وهستاني).

وهی سپیده ژ بورجی قهوسی

وهی ^(۱) سپیده ژ بورجی قهوسی ئه بروو ^(۲) نوماندن ماهی نهو
خوش ژ قهوسی ئه برووان فییرا ^(۳) کشاندن ماهی نهو
گۆشه یین نونان ب سهر بادن ژ قهوسی بی وه تهر
مثلسی ئه نگوشتا نه بی سهد سهر به یاندن ماهی نهو
که ششقی به درا ته مام ئه حسنه ژ بسالا طه لعه تی
ژ ئستوا دا که زمه یان چه رخی ره شانندن ماهی نهو
وی ل وه جهی نافتابی گاهی کفش ^(۴) و گاهی خهف ^(۵)
عارفین صاحب ^(۶) به صارهت حه ییراندن ماهی نهو
مل دزانم دانسه بهر قهوسی هلالی گۆشه زهر
له و ژ بسالا گۆشه یین نونان لشانندن ماهی نهو
ئه ز دبیژم دی ^(۷) ل من دیسا جه گهر سه د پاره کن ^(۸)
وی ب میزان ههر دو شیرازی چه فاندن ماهی نهو

داخلى مەجلس بىرۈپ ئىشەش نىشانى لەو كۇ خەف
جىمامى رۇوحانى ل ئىھلىسى دل نىشاندىن^(۹) ماھى نەو

-
- (۱) وى (كۇقلى).
  - (۲) ئىرۇ (كۇقلى).
  - (۳) خەط لى (پاشا) يەنگى (كۇقلى).
  - (۴) كەشف (كۇقلى).
  - (۵) خەسفى (كۇقلى).
  - (۶) ئەھلى (زىنگى، ئامىدى، عبدالسلام).
  - (۷) وى (پاشا، يوسفى، عەمەر).
  - (۸) كر (پاشا).
  - (۹) نەشاندىن (ھەزار) [ئىسماعىل].

هې د بهر (قالوا: بلی) یی

هې د بهر (قالوا: بلی) یی به لکورو نه ف عالم نه بوو
چهرخی دهوران دهوری گهر دوون گونبه دی مینا نه بوو
عهرش وکورسی هپژ د مه خفی بوون د که نزا قودره تی
حوسنی حهق بوو د ئستوائی لامعا عشقی هه بوو
نه هتیبوو حوکمی صفاتان نه و ژ ذاتی (اسم یزل)
عاشق ومه عشووق یه ک بوون شه مع وه هم په روانه بوو
حوسن وحب ذاتی قه دیمن لی جودا بوون نه و ژ یه ک
لی نهها ئسمی خودوونئی حکمت وته فصیل وه بوو
یه ک د ذاتی سور شرینان بوو جه مال و حوسن وسور
یه ک د قه لبی نه هلی دل نار وجه لال وجه ذبه بوو
حوسنی حب ئانی ظوهوری عشقه نه صلی عالمی
نه صلی نه شیا دا بزانی وان چ نه صل و ماسده بوو (۱)
عاشق ومه عشووقی نه لحهق هردو مرئاتی یه کن
بوو د عه ینی (۲) جه معیدا نه صلی قه دیم ئایینه بوو
جه ذبه وسه یرا سولوو کی بی مسه جه بهت نسا بن
جه هده یسا بی عشق وحب چه ندی کو کر بی فایده بوو

سالکین عشقی یه کایهك جهوجه نینن نهز بېم
 جامه یما پیری طهریقی سهر ژ نک شههزاده بوو
 رهنګ رهنګ نههلی مهقاماتی طهریقی چورونه سهر
 هن جهلال وهن جهمال وسهرمه یان نهف باده بوو
 نی بری عهینی به قیای بی باده نووشی عشقی بوو
 نی بووی مهحوی فه نای بی عاشقی بی چاره بوو
 نیك ژ وان پهروانه بوو سوخت وفه غانهك زی نههات
 نیك ژ وان ته شبیهی گویینی ب ناه و ناله بوو
 ناورین نه سوهد عویوونان عاقلان سهودا دکن
 گه زمه یما عاشق ف دل که فستی ژ چه هقین شهله بوو
 عاشق ومه عشوق دا اصل ب یهك بن بی حجاب
 مه حوو بوو (بالذات) عاشق لهو د عشقی پهرده بوو
 لهو د عشقیدا فه نابهوو دا بت باقی ب دوست
 عاشقی فانی نهه بوو اصل حه تما باقی نهه بوو
 نوقطه وعالم وسه وادی حهرف ونه قشی عالمی
 سهه ددن مه عنایه کی نه صلی سه وادی نوقطه بوو
 سهه یسه که ودی یهك بهمینت نهو وول وناخر یه که
 (لا جرم) نابت دو بن نی دی بهمینت سهه سهه بوو
 سهه چ ده عوایی د عشقیدا مهلی نابت کری
 عهینی ده عوایی د (نفس الامر) دیسه سهه سهه بوو

(۱) نهف مالکه ل نک (عهمه ر ، یوسفی ، نامیدی) نینه ، و (زفنگی) د ناث شهرحی دا نینایه .

(۲) لهو د نه صلی (زفنگی ، نامیدی) .

(*) نهف شعره ل نک هه زاری نینه .

کەس نەدی یە سەحەر گەھ

کەس نەدی یە سەحەر گەھ کەو چ نەسازک وەرەسی تو
مە ژ بەلگی گول ونیرگزی سەرمەست بەسی تو
زانم نە تەنی کەو یەدی بەیضا تو ددیبری
وەر خووەش کە شەهیدین خووە کە عیسا نەفەسی تو
رووحی ونە جەسمی ژ جەمالی ب چ ئەسەمی
رەنگ رەنگ دبی^(۱) کەشف وشوھوودی چ کەسی تو؟
رۆژی تو ل شەرقی ب جەمالا خووە و^(۲) بەرقی
(بەلە) نە^(۳) ژ سەرچەشمەیی ئەقدەس قەبەسی تو؟!
(بەلە) ژ چ نەووری وتە جەلال چ طووری؟
گەھ گەھ ل سەرپەر دەیی جان مولتەمەسی تو
شەمسە فەلەکی؟ یا مەلەکی؟ هیژ نزانم!
حووری و پەری؟ یا ب خووە (روح القدس) ی تو؟
جانا! جەھەس و رەھبەری عەشقا تە ئەزم قەط
ئەگەھ ب فەغان و حەرە کاتەسی جەھەسی تو!
مە یەک نەفەسەک من دبتن بی تو ووجووودەک؟
دی بی تە چ بێم؟ هەم تو رووحی هەم نەفەسی تو!

عشقما ته مه گهر ^(۴) زیر صفهت زهر دکرین، گۆ: ^(۵)

ئکسیره ئهفیننا مه ب عهینی ومهسی تو
من گۆ: ژ نگاران تو گولی بهس ب شوکووه به
زانم نه موحب ههر نه کس وخار وخهسی تو
وهی ^(۶) حورسرسشتی ل مه خواهش میوه ته ^(۷) بهر کر
جه نساته د وه صلا ته وئاتش پهرهسی تو
من گۆ: د شهفان شوبهی نوجوومان ب طه وافیین
گۆ: عشوه دزانن ب چ قهست وهه وهسی تو
من گۆ: مه ب تیغان ^(۸) فهدی ناکن ژ دهی ته
گۆ: ئهم ژ نه باتیین و ل طه ببعی مه گهسی تو
من گۆ: ژ که مه ندا سهی زولفا ته فه رهستم
پهروازی له بی له عیله مه، گۆ: گهر فه رهسی تو!
یهک دم فه نه هشتین ته د هاموونی فراقی
بی هه مده می دهر دان کوچ فه ریاد رهسی تو؟
من گۆ: ژ مه دل شوبهی بخوور خواهش ته بکه کر
کهر کر! ب دو له عیله خوه شه کهر گۆ: عه دهسی تو!!
من گۆ: ل روخانین نه کو که ج ره وه کوو فه رزین
شاه گۆ ته مه: کش مات! ل بـمازی فه رهسی تو
من گۆ: ته دهقی سهه ر ژ ره قیبهی ببهرم ئه نه ز
گۆ: من دی به زانم دبری ژی مه قه سه سی تو
تا چه ند ب خه ف باده بـنووشی وه نه فهس ^(۹) دا
ئیجما ب دهف ونه ی وه ره میری عه سه سی ^(۱۰) تو
من گۆ: د شهفان شوبهی شه مالان وه دسوژین
پهروانه صفهت جا هه ره بی صهوت وحه سی تو

من گۆ: به صهر وقووه تى سەمعا مە تويى، گۆ:
 زانين تە ئەميين رووح وموجه رهد قەفەسى تو
 تە ژ زولفى بوتان صەفحە^(۱) مەلا رەشتەرە طالع
 يسارى تە سەحەر بيت وبرەت پى نەحەسى تو

-
- (۱) تى بە (عەمەر) بوتى (كۆڧلى) تەبى (يووسفى، وەستانى) تى (عبدالسلام، زىنگى، حەلەب).
 (۲) دە (كۆڧلى).
 (۳) كو (زىنگى، ئاميدى).
 (۴) مە گۆ (زىنگى، ئاميدى، عبدالسلام).
 (۵) كو (كۆڧلى، حەلەب، وەستانى).
 (۶) وەى (پاشا، يووسفى، عەمەر، كۆڧلى).
 (۷) ب (پاشا، يووسفى، عەمەر، كۆڧلى).
 (۸) پەيغام (يووسفى، عەمەر).
 (۹) نەقىش (پاشا، يووسفى، عەمەر، كۆڧلى، وەستانى) د قەفەس دا (عبدالسلام).
 (۱۰) نەى سپەسى (پاشا) مەى پەرەسى (يووسفى) نيز بەسى (كۆڧلى) مەى ب بەسى (عەمەر).
 (۱۱) صححەت (كۆڧلى تى بت).
 (*) ھەژار ل وى باورەيى يە كو ئەف شعرە نە يا جزيرىيە، وينا (جانان ژ جەمالا تە / ۴۳)
 ژى دئيت [ئىسماعيل].

قافی یا (ی)

نیرگزا مهست و خه رامان

نیرگزا مهست و خه رامان د سه حه رگه ه کو مه شی
بشکفت صفهت غونچه ژ چسارا ئه ره شی
شمشاد ب مهش سووسن و سونبول ب سه ما تین
ئه ی سه روی خه رامان کو تو جار هك به مه شی
رؤم وعه جه می گرتی یه ئوغلمه ب صه ف صه ف
جو هتی موغولان هاتنسه جه نگی جه به شی
وهك زهره هه ری سیننه ژ مهرا ته شه فه ق دا
بوو شوهره یی ئافاقی ب خورشیدی وه شی
کی دهسته ژ قودرهت وه کشاندی وه ره شانندی
قهوسی دو هلان ل به یاضی ب ره شی؟
چه ندان^(۱) ته بوت ولاتی نشاری قه ده مینه
نعجاز مه که فی کو تو ژ نه سلی قوره شی^(۲)

ئەي دل ژكەڧانئى ھەلەك ئەختەرمە شەھىدى
 مەننەت كو تو ئەختەرمەيى قەوسى ب وەشى
 دەربا جەگەرى بوو كو مە ئەڧ نالە ژ دل ھات
 ما ئاھ و فەغانان دكەرت كەس ژ خوەشى؟
 وەك تەولە ل پەي مەوچە ل دۇرى چەرخىم ئەز
 چىخ كر مە حەبەيى گۆ: تو نارى بىقەشى!
 (اللە) چ طەبىعەت بەشەرى خوە نە مەلايى
 ئى جەور و جەفمايى تو پەپەپەيە دكەشى

(*) ئەف ھەلبەستە يا ھاتى يە تەخىسكەرن ژ لايبى (لاغەرى) قە ، و دەستتەيىن دىوانا جىزىرى دا
 يىن كەفن تەخىس ژى ھەيە .

(۱) چەندى (زىڧىڧى، ئامىدى).

(۲) ئاشكەرايە كو كەسى جىزىرى ئەڧ ھەلبەستە بى ڧەھاندى ژ سلسلا قورەيشى يانە، ژ وانە يىن
 د گۆتن عەسلى مە ژقورەيشى يانە .. ڧىنجا چ حوسەيىنى بن، يان عەبباسى، يان خالدى!
 و بەلكى ئەڧ چەندە د پاشە رۇژى دا سىناھى يە كى بدەتە سەر چىرۇكا ئەڧىندارى يا جىزىرى
 ئەگەر پتر دەلبەين دىرۇكى پەيدا بوون .

ب حوسنا (أحسن التقويم)

ب حوسنا (أحسن التقويم) و ظاهر صووره تي ذاتي
نه ظهري دي (علم الأسماء) و باطن عيني مرئياتي
د پاپووسا سه مهن سمايي م نيړي به ژن وبالا يي
(لعملي أبلغ الأسباب، أسباب السموات)
ژ في ته قويمي ئنساني نه ظهري سرري سوبحاني
(فهذا الوجه من أجلى براهين وآيات)
كو نووري عشقي لامع دت ل طووري قهلي جامع دت
د سهيرا (برزخ الأسماء، نهايات بداياتي)
نشانين طورره، طوغرايان د وه صفين زوهره سيمايان
(لعنوان التجلي من براعات العجارات)
دلو وهر سهيري بالايان د گولزارا سه مهن سايان
(بها تهتز بانات لنا من ميس قامات)
سه مايا جومله ديم دور تي ب ئعجاز نه هلي سور پور تي
(بها تصطف قامات بعيدان ونايات)

سه مایسې ږاست وچه پ تینن شه مالین خاصه هلستین
 (فیسا لله فی میلانها من عطف بانات)
 ببیژن (۱) غه مزه نه لسماسې: ب زمزم بینه (۲) شه هکاسې
 کو حهل کت مه عنه بیین ناسې (فیسا هیانا هات)
 د بینې نه غمه یما چه نگی دوما نأقیته ناهه نگی
 ب قبانوون وی دخوونت مه (لمیعاد ومیقات)
 نه وایسا مو طرب ونسایسې فه غان نأقیته جه وزایې
 (فیسا هیانا بسکاسات، ویا هیانا بطاسات) (۳)
 ژ ره مزین غه مزه چالاکی ب دل دی بیسنه ندراکې
 (معان لم یسعها اللفظ من ضیق العبارات)
 ژ نازوك نیرگزا (۴) نازك د سه همې دی مه نعجازك
 (وکم من خشف غزلان أهابت لیث غاباتی!)
 نه تنهها پی شېبه ر یارین ژ نه مرې (کن) خه به درارین
 (ومن أهواه سمار فی مـــــسار کـــــل ذراتی)
 (هو الأول، هو الآخر، هو الظاهر، هو الباطن)
 هو المعبود والمـــــشهود فی کل الهویات)
 ژ لاشه یسې ژ مه عدوومی مه ناسې سرې قه ییومی
 (سجودي فی تراب المحو من أعلی المقامات)
 ب حه ق ږندی خه راباتم ژ دیرې قسې ده می هاتم
 چ هیقی هوون دکن ئیرو ژ قسې ږندی خه راباتی؟
 د عشقی شه یسې (ثانی) مه ب دل به حرې مه عانیمه
 (لذی حجر و ذی قلب شفاء فی إشاراتي)
 د نقلی می سوخه ن میرم د شعرې دا جه هانگیرم
 (وبعلو موکب العشاق أعلامی وراياتي)

چ خواهش نسوورهك زهلالی تو د قهلبی من شه مالی تو
 (وقلبي حيث فيه الحب مصباح بمشكاة)
 ته قاضا وه دكر حكمت كو چهرخ وله ولهب وبابن^(۵)
 (هو السفعال لا تغتر بأسباب وآلات)
 نه زهل عمه ينى نه بهد يه ك نانه^(۶) ده يوومى وقه يوومى
 ته نه زول تيتته ته فصيلی (بانات وأوقات)
 (تعالى الله) ژ ئحسانى ب دلدارى ب دلدانی
 مه لا ئيرو ته كر پاشا، ل سهر چه هشيین مه لی هاتی

---

(۱) ب به ژنی (يووسفی، عمه مر) ب شیرین (كۆفلی).

(۲) بیتته (يووسفی، عمه مر) بیتته (كۆفلی).

(۳) نه ف مالکه ل نك (عمه مر، زفنگی، نامیدی، عبدالسلام، حه له ب) نینه.

(۴) دل به را (زفنگی، نامیدی) - و د شهر حی دا زفنگی نیرگز نفیسی یه - ژنازین نیرگزا (كۆفلی).

(۵) بایین (پاشا، يووسفی، عمه مر) بایین (عبدالسلام، حه له ب، وه ستانی).

(۶) نان د (زفنگی، نامیدی).

لاتی حوسنی

لاتی حوسنی وشهھی خووبانی

ب خوه هم خانای وههم خاقانی

یووسفی ثانی تو ئیرو خانام

کوب حوسنا خوه نه دیری ثانی

ب سوپ وهیبهت وسههمی خوه پیری^(۱)

ب ته شیتن^(۲) ل بوتان سولطانی

ب طه باخانهای شاهی و ره تهخت

کو تو ئیرو شهھی کوردستانی

کاکولی بهره ب سهر خمال وخهطان

کو موسه لسهل بنومست رهیحسانی

نسمی نه عظمه مه^(۳) دئی چل نسمی

ژ دو حهرفسان ب موعه مهمما زانی

چ بهرات سوو وه ب سهر^(۴) دا کاکول

چین ب چین مهست ب طوغرا رانی^(۵)

ته چ حاجت ب سوله یمانی بی حوسنی^(۶)

خاتمه مک له عله ب^(۷) گه وهه ر ئانی

چ خط ن شکسته موسه لسه ل یا ره ب

کو ته پی نه سخ کری دیوانی

گهر چ پور خال ونشانی ئه ماما

ب^(۸) نشانی کو تو بی نشانی

ئهی پهری حور سرشتی هه ر چهنند

ب به شه ر ئاده مایی وئنیسانی

سوری سوو بحان ته ژ حوسنی دنومت

(أحسن الله) ژ سوو با حمانی

چ حه دی عه قله قیاسی ته کت؟!

ئه فه بورهان کو تو بی بوره مانی

مه ته مه ننا ژ نه سیم خاکی ره پی کر

پی بکین دیده و دل سوورانی

نه فه سه ک بی ته مه نایی (بالله)

نه تنی روو حی تو روو ح و جمانی

سه د هه زاران ژ ته په یکان د دلن

لی ل سه ر وی مه تنی دهر مانی

ته برینین مه که واندن^(۹) دیسا

ژ نوو ئاگس ته ل داغان دانسی

ته مه لا پور د جه گهر گه زمه نه له و

وه په ریشانی وپور ئیشانی

---

(۱) پوری (عبدالسلام).

- (۲) شين (زفنگى، ئامپىدى).
- (۳) تە (زفنگى، ئامپىدى).
- (۴) ب سې (عبدالسلام).
- (۵) زانى (پاشا، يووسفى، عەمەر، كۆڧلى، جەلەب، وەستانى).
- (۶) ب سولەيمانىيە حوسنى ژىپرا (پاشا، كۆڧلى) توبى ئىرۇب سولەيمانىيە حوسنى (يووسفى، عەمەر).
- (۷) ل (پاشا، عبدالسلام، جەلەب، وەستانى).
- (۸) نە (جەلەب، وەستانى).
- (۹) كەواند (زفنگى، ئامپىدى).

ئەي شەھەنشاھى موعەظمە

ئەي شەھەنشاھى موعەظمەم حەق نىگەھدارى تەبى
سورورەيى (إننا فتحنا) دۆر ومسادارى تەبى
ھەر كىنارى پىئەھ وەرگىپرى عىنانى ھىمەتتى
زورەبى پەيكى (۱) تەھ و كەيوان رىكىسدارى تەبى
دائىما مەنزىلگەھما سورورا تەبىت بورجا شەرەف (۲)
طالىعى فەرخونىدە وبەختى (۳) سەئىد يارى تەبى
سەبەئى سەييارە ونەھ چەرخى سەرگەردان بقى
گەردش و دەورى عەجەب دەر خىدمەت و كارى تەبى
ماھتابا دەولەتى يەك پەرتەو ك شەمەعا تەبىت
ئافتابا رەفەئەتى بەرقەك ژ ئەنوارى تەبى
لامىنى فەتھما ئەزەل بەرقى ژ بەر تاجى تە دت
كەوكەبى سەئىدا ئەبەد نەجمەك ژ سەييارى تەبى
بەرقى سوبىبووھى كو ئىشراقى (۴) ل سەد جانان ددت
ئەھو كىو كەشفا دل دكت رەمىزەك ژ ئەسراى تەبى
رايەتا فەتھى ب نەصرا (لم يزل) (۵) مەنشور بوو
شەھسوارى فەررى سوبھانى عەلەمدارى تەبى

نەسى تەنى تەبرىز و كوردستان ل بەر حوكمى تەبن
 سەد وەكى شاهی خوراسانى د فـهـروارى تەبى
 گەر چ دەر ئقلىمى رابع هاتى تەختى سەلطنەت
 پادشاهی هەفت ئقلىمان سەلامكارى تەبى
 چىمەنما سولطانى بى يەك لالەيەك باغى تەبت
 گولشەنا خاقانى بى خارەك ژ گولزارى تەبى
 ئى ژ ئەمرى تەى موكرەم سەرکەشى كت شوبهى شەمع
 بەر سەرى تيغى تە ومەقتولى مووكارى تەبى
 شاهباز ئەر چەند پەروازى ب بالا بيت و رەت
 دى د نيش تورا تە بيت وصەيدى شونقارى تەبى
 شاهسى پور هەبەت ددیرت لى ب سەھمى زیدەھا^(۶)
 ساعەتە غەفلەت خوینا بى كووز^(۷) د بن بارى تەبى
 ھەر سەرى دەولەت ھەبت دى ھەر د نيش بەندا تەبت
 ھەرکەسى عاقل بىتن دى ھەر د چووکارى^(۸) تەبى
 ئى دقى ئازادە بت دى چەھشەنیر لوظفا تەبت
 ھەر چ ئسستغنا د دل بەر مننەت وپسارى^(۹) تەبى
 ھەرکەسى قەستەك د دل دى قەستى دەرگاہى تە كت
 ئى د خاطر ئەرجوو كت دى ھەر رەجاكارى تەبى
 ئى نە دەولەتخواھى حەظرەت بت ژ نيشقا جان و دل
 شوبهەتى ئەھلى شەقا بەر قەھر وئازارى تەبى
 مە^(۱۰) ب عەيش و نووش وشاهی ئەو فدا^(۱۱) عومرى تەبت
 چەندەكى سالەك موجدەددەد بيت و بى زارى تەبى
 ھەرکەسى نە ژ جان دوعاگو وئەناخوانى تەبت
 گرتى بى قەيدا تە وئاسانجى نووېسارى تەبى

مەدرەكى علمى ضەممىرى شەممەيەك وەصفە تە ھات
 وەرنە كى عالم ب شەئنى ^(۱۲) قەدر و مقدارى تەبى
 قەست و داخووازا مەلى دائم ژ جمان و دل ئەقە
 ھەر د بەندا خەمەتى پيىشەستى ديدارا تەبى

-
- (۱) پەيگى (زفنگى، نامىدى).
- (۲) ئەز دویر نابىنم مەبەستا جزیری ل قیری ب بورجا شەرەف بورجا بەلەك بت ، چونكى یا زانایە كو بورجا بەلەك - جەنشینا میرین بۆتان - میر شەرەفی كوری میر بەدری ئازیزانی ئافاكریبوو، ووی ژ سالا (۹۰۴ك ۱۴۹۸ز) ھەتا (۹۱۵ك ۱۵۰۹ز) ھوكم كىر بوو .. ویازانایە كو وی بەرى مرنا خو ب نەھ دەھ سالەكان دەست ب ئافاكرنا بورجا بەلەك كىر بوو. ھەر وەكى جزیری دڤیت بیژت: ئەز دخوازم شویرھا تە ھەر دەم ل دۆر بورجا بەلەك بت، و جەبى تە ھەر بى ئافا بت!
- (۳) تەختى (پاشا، یووسفى، عەمەر).
- (۴) ئەشواقى (پاشا، كۆڤلى، عەمەر).
- (۵) تە كو ھەر (یووسفى، عەمەر، زفنگى، نامىدى، عبدالسلام، وەستانی، حەلەب).
- (۶) زیدەبى (یووسفى، عەمەر، زفنگى، نامىدى) دیدەئى (عبدالسلام، وەستانی، حەلەب).
- (۷) كو (یووسفى، كۆڤلى) كۆر (پاشا، عەمەر، عبدالسلام، وەستانی، حەلەب).
- (۸) رجو كاری (یووسفى، كۆڤلى) دجو كاری (عەمەر).
- (۹) بارى (پاشا، یووسفى، عەمەر، كۆڤلى).
- (۱۰) ما (كۆڤلى، زفنگى، نامىدى، عبدالسلام).
- (۱۱) فەدى (پاشا) قەدەر (كۆڤلى، زفنگى، نامىدى).
- (۱۲) نشان (پاشا، عەمەر، كۆڤلى).

خانی خانان

خانی خانان (۱) لامعیٰ نہ جمما تہ ہەر پورِ نوور (۲) بی
کہہ شتی یا بہ ختی تہ (آز) بساییٰ موخالف دووربی
کہہ و کہہ با سہ عدا شہرف طالع د نیٹف بورجا تہ بت
دا تنیٰ ژ چہرخیٰ بہ لا شوہی مہہیٰ مہہ نظووربی
ئہ نجومیٰ چہرخیٰ موحد دہب ہەر ژ ذاتیٰ تہیٰ شہریف
کہہ سبیٰ ئہ نواری بکن حہتا کو نہ فحما صووربی
لہو زیارہت ئاستانیٰ تیت شہ مسسا دہولہ تہیٰ
دا (۳) سہہر گاہان ژ دیدارا شہریف پورِ نووربی
ئہ ختہرا تہ ژ پہردہیا غہیبیٰ ئہ گہر بیٹن ظوہور
دیٰ بتن (نصف النہار) ہ و ہر شہبیٰ دہیجووربی
(آیة الكرسي) و (أنعام) ہہیکہ لا توخا تہ بن
بیٰ نہایت پورِ موراد و بیٰ عہدہد مہہ نصووربی
ہہر کناریٰ و ہر گہر پنی پیٹفہ عہزم و ہہمہ تہیٰ
راییہ تا فہ تہیٰ ب نہ صرا (لم یزل) مہہ نشووربی
خہیمہ تا نوورا عنایہت ظللیٰ مہہ مدوودیٰ تہ بت
سوورہیٰ (أم الكتاب) ماداریٰ حہضرت سووربی

پاشی نهوشیروان - دبیم -- دئی (۴) حاکمی عادل تویی (۴)

مثلی حاتم دئی ب دانئی (۵) دهر جههان مهشهوروبی

ما جزیری شوبهی داری تهختی هفت نقلیم بت

هم (۶) ب حوکم وسه لطنهت نهسکه ندهر وفه غفوروبی

مثلی جهم جساما زهرین خالی نهبت ته ژ بادهی

دا ژ خه مرا شادمانی دائمن مـهـخـمـوـرـوبـی

ما د باغی عهیش ونووشی هه ب ساز و نهرغوان

کامران و کام بهخش و دلخوش ومه سرووبی

چه نده کی شیرین پسر دهر بهندی دیوانا ته بن

بهندی شاپووری ته بن تا خوسره و وشاپووری

هننده کی رۆژ وشه فن تیک عیید و لیل القدر بن

جام مه دام پور بساده بت لی نه ژ مهیا نه نگوروبی

شوبه تی (روح القدس) عهردی تو پی لی داینی

سه بزه و رهیحان ونه سرین و گولسی مه نقوروبی

ههر دهری نه علی فهرس شوبه هت براقی فی که فت

چه شمهیی حهیوان ژ نهو عهردی موباره ک فوروبی

ما ته عومری خضر ونوح ومولکی ذولقهر نه بن بتن

گونبه دا چه رخی موله مسمع هه ب ته مه عموروبی

خاصی ته شریفی ته بن دهریا و دهر بهندی عه جهم

دا خه لاتیپن هه ر سه حه ر سه د زه ر که ش ومه خموروبی

گهر چ دهر دیوانی حه ضره ت پور حه قیرین شوبهی مور

چه شمی ته چه شمی سوله یسمانی ب حالی موروبی

ئی نه وه ک گو بی سهر وپا بیست د به ندا خدمه تی

ما د چه وگانا ته هه ر په ر که نده ومه قهوروبی

ما لسانى من دوعاگويى ل دهر حهق وهصفى خان
 مهظهههرى سررا كهلامى وهك درهختا طووربى
 ههر د مهدهجى ته وئهنائى سينه وقهلبى مهلى
 بى تهفاوت قولزوما پور لوئلوئى مهنشووربى
 ژ ئاسستانى دهولسهتسى غائب نههبى جارهك مهلا
 دا ژ فهرمسانى موكهروهه م ب دهم مهئممووربى

-
- (۱) جاني جانان (پاشا، يووسفى، كوڤلى، عهههه، عبدالله، ههلهب، وهستانى).
 (۲) ههرفا (ر) دههه قافى بين فى ههلههسى دا دڤيت بيته كيشان، دا كيش لهنگ نههت.
 (۳) تا (عبدالسلام، وهستانى، ههلهب).
 (*) تى ههيه د بنيات ده (نى) بت هاتبه تهصحيف كرن [ئيسماعيل].
 (۴) توبى (ههلهب).
 (۵) بزاني (پاشا كوڤلى) دا ب داني (عبدالسلام، وهستانى، ههلهب).
 (۶) ما (پاشا، يووسفى، كوڤلى، عهههه، عبدالله، ههلهب، وهستانى).

يا رامي قلبي

[ب زمانى عهدهبى]

يا رامي قلبي بسهام اللاهات ^(١)
ما زال فداء لك روحي وحياتي
هيهات نجاتي
من قبل مماتي

نمقت إلى بسابك يا قرة عيني
أشهدت على الوجد مدادي ودواتي
بإلدمع كتابا ^(٢)
سل من عبراتي

مذ زينتك الساهر بأزهار جمال
أخجلت طل الورد بحب الوجنات
يا روضة حسن
بين المعرمات ^(٣)

جلباب دجى صدغك إلهاب فؤادي
نيران جحيمي حجت بالشهوات ^(٤)
يحكيك عيانا
من كل جهات

يا ظبي حريم
نثار الحسرات
في ظلمة أصدغك مذ أصبح مسكا ^(٥)
قد أحرق في الصين ^(٦) قلوب الطبيات

كم تحرق أحشاي وفي فيك زلال
يحكى خضرا مسوده مساء حياة
والشارب منه
لا في الظلمات

من أحمد في ليلة أصداغ ملاح
من يسمعها فاح بيمسك الدعوات
لاحت كاسمات
جيب الغدوات

---

(١) اللأهات، جمع لأهة وهي اللحظة .. وهكى دفرؤزا دهستفيسا (عمهر) دا هاتي ، و ژ بهر كو

(زفنگى) مهعنا وئ نهزاني به كرى به (اللحظات).

(٢) كتابي (يوسفي، عمهر).

(٣) بجيل الوجنات بين العزماتي (پاشا) العزمات (عبدالسلام، حلهب، وهستاني).

(٤) بالشبهات (كؤقلى).

(٥) مسك (زفنگى، ناميدى).

(٦) الطين (پاشا، عمهر، يوسفي).

قافی یا (ی)

ژ ما بهینا دو ئه بروویان

ژ ما بهینا دو ئه بروویان دبیینم قبابه قه وسهینئ
(تعالی الله) بنی رهمزی چ رهننگ ئسافییهته ما بهینی
ژ قه وسهینان دبارن تیر د جه نگی دا موهه ییانه
صولحچینه بنی ئیرۆ خه طی نازک ل ما بهینی^(۱)
بنی نوونین ل سهر صادان کو کاتب گو شه لی بادان
سه راسهر قاف تما قسافه رومووزا (حکمه العین) ی
به قا نینن ل بو تشتی حه تا که نگی بکین پشتی
د عشقما وان په ربروویان وهرن دونیایی دا دهینی
ب به رقا شیر وئه لماسان ب تیریزین د شه هکاسان
سه راسهر ئه هلی دونیایی دسـوژی (طرفه العین) ی
مهـلا (بالله) د قی دهوری ب قی رهنگی ب قی طهوری
نشان دا وهک نشانی کهس ده رانین دور ژ به حرهینی

---

(۱) ئهف مالکه ب تنی د فان دانهیان دا ههیه : (عبدالسلام، وهستانی، حه له ب).

ہیثی وتہوقہ دکم

ہیثی وتہوقہ دکم ئەز ژ خودانسا حەشەمی
وی نەگار وەئەنەم وێادشەھ و موحتەشەمی
جانان^(۱) بەندەیی دل سوھتی بی مەھجوورفە فنییر
ب لہە بی لہە علی شە کەربار و ژ عەینی کەرەمی
پرسسپاری^(۲) ل مە جارە ک بە شیرین دەھەنی^(۳)
کو پەرہتینە فراقا تە ل سەر دەرد و غەمی
ئەر نە ھودھود ژ سەبا بیست و وە کی بایی صەبا
دی ژ ھەر کوو بگەھت دەستی ف پەیکی^(۴) حەرەمی
پرسسپاری ل مە بت وەرنە خوہ مەھجووری غەرب
دی ل کی عەرض بکم ئی غەم و دەرد و ئەلەمی؟
(حاشا للہ) کو بکم ئەشکەرە ئان غوصصە و دەردان
وہر بسوژم ژ غەمی عشقی تو سەر تا قەدەمی
مە ب صەحرایی وصالا خوہ دەربین تو ژ خودی را
وہرنە وەقتە کو بەین غەرقەیی بەحرا عەدەمی
ژ گولستانی جەمالا تە گولە ک بیستە ظوھووری
ژ دنئی دی بچستن نافیی بەشتتا ئەرەمی
شەرحی حالی غەمی عشقا تە ژ کوو تیتە نقیسین
مەدحی ئەوصافی جەمالا تە کو جا تی رەقەمی؟

وی مه جالیٰ کو جهمالا خوه ته جه لالا دکری
 لازمه سه جده ببین بهر ته د وی گناف ودهمی!
 سه جده بین^(۵) بهر ته ره وایه د حمی مه ذهب و دینان
 کی دبت موشرك و کافر ژ وی شیرینه فمی!
 گهر بجم بهر ته سوجوودی د دهما که شف وشو هوودی
 مه ل دل دی بدرت په رته وی نوورا قدهمی
 (قبلتی وجهک فی کل صباح و-----)
 ب دو ئه بر ویی ته جانان دخورم ئه ز قه سه می
 موویه کی ئه ز ژ ته نادم ب دوسه د زین و شرینان
 چ دبت گهر تو حسیب کی مه ب فهرهاد ودهمی
 ته فهره ننگ و عهره بیستان و مه جهر تیك ستاندن
 جه لسه وی خواهش فمه گهرین هاتی یه نه و با عه جه می
 ما^(۶) ژ دیوانی سه عاده ت سه کری^(۷) شوبهی مه لای
 تسو ب نناقسی م گسه دایسی بکشینه^(۸) قه له می

---

(۱) جاره کی (کۆقلی).

(۲) پورسی یاری (یوسفی).

(۳) دهه نا من (کۆقلی تی نه بت) و ب هزارمن یا کۆقلی دورستزه چونکی د گهل کیشی یا ریکه فته یه، دکه فته بهرامهر ته فعیلا (فعلن).

(۴) دی کو ههر وی بگهت دهستی ف په یکی (پاشا، یوسفی، عه مهر، کۆقلی).

(۵) بن (پاشا، یوسفی، عه مهر، زنگی، ئامیدی).

(۶) مه (پاشا، یوسفی، کۆقلی، عه مهر، وهستانی، حه له ب).

(۷) سهیر کر (وهستانی، حه له ب).

(۸) بکشینی (عبدالسلام، وهستانی، حه له ب).

غەما عشقى پەرھتم ئەز

غەما عشقى پەرھتم ئەز   خەبىبا غەم رەڧىن كانى؟
سەراسەر تىك بەھىتتم ئەز   ژ دەردى فەرق وھجرانى

فراققا دلچسپە را رنبدە   بەھىتتم ھەر وەكى فندە
موسلماننەك درى من دە   خەبەر بت بسالى سولطانى

خەبەر بت بال شەكەر خايى   شەپال و خووب وزىبايى
كو ميره بەلكى بىر نايى   ئەسىرەك وى د زندانى

ئەسىرەك لەر زە و تاقى   م طاقەت قى نە پەروا قى
د خەبىسا وى قە من ناقى   بكم فەرىاد وئە فغانى

م ناقى ئەز ب فەرىاد كم   ل ظلوما دلچسپەرى داد كم
صەحى دى شوبھى فەرىاد كم   بىدم رووحى ژ كۆڧانى

دنیالم شوبههی گویینی	ژ کۆڤاننا ته شیرینی
وهکی طافی د سارانسی	دریژم هیستریین خویینی
ژ دهست چهشمین خوماری ئەز	وهکی بهرقا بوهماری ئەز
مهگهر جارەك کی ئحسانی	د کم فههریهاد وزاری ئەز
ل دهرویشان ئا ^(۲) بی خهشمی	تو پور ئحسان خوهی ^(۱) رهحمی
نهظهركی تول ئاستانی	چ بیستن گهر ب نیف چهشمی
دبست ^(۴) ههمتایی دیداری	ل من پورسهك ب ^(۳) دلداری
ل عهبدی خوه كه فهرمانی	فهوهستاییم د فهرواری
د بهندا خدمهتی دایم	د فهرمانی فهوهستاییم
ههمان لی دی تو چهوگانسی	وهکی گوری بی سهه وپایم
ژ دهربا تورك وهندوویمان	ل بهه چهوگان وکاشوویمان
دهما ئهه و تینه مهیدانی	دببازم ههه وهکی گوویمان
د گهل قهوسین شیرازی تین	دهما ئههوتین ب بسازی تین
ب دهعوا تینه لیکدانی	چ مووکارن د تسازی تین
د عامی شوور وغهوغا کن	ب دهعوا تین مه یهغما کن
ب شیر ئهه و تینه تالانی	سهواش وفتینهیمان راکن

دو تالانچي د مه شهوور تي
د تيكل ظولمهت ونوور تي
ژ مه عدن عهيني كافوور تي
مه كوفري دي د ئيماني

مه كوفري دي د ئسلام بي
ژ زولفسان عهنبهري خام بي
ژ شهرقي ظولمهت وشام بي
كنناري خال ونيشاني

دو زولنفي عهنبه رنه فشانن
دو چه شمي سحرري فهتتانن
دو لهه علي شه كه رستانن
دلي من وان خه دهنگ دانى⁽⁵⁾

دلي من وان خه دهنگ ليپدا
ل سهلوا مار لفين پيپدا
د بورجا روز وشه ب تپدا
ب مهستي هاته سهيراني

ل سهلوي مار ب لهف هاتن
ژ باطن تير ب خهف هاتن
د بورجا تپ⁽⁶⁾ ب صف هاتن
ژ بهر به نندا گريبباني

ژ بهر به نندا نقتابا وي
جهه مالا ماهتتابا وي
ل بهر فه تلا عصا بابا وي
مه به درهك دي د سه يواني

هه ييف بوو نهو د ظولماتي
كو نووري دا سه مواتي
دخوم سووندي ب ئاياتي
نه سهه د هات راستي ميزاني

قه مه ر هات راستي پهروينان
مه نيپرگز دين د نه سرينان
ژ بوو خه ملي شه مال ئينان
د نييف باغي گولستاني

د باغی من مه‌دام دل تی جنه‌سری وسوسن وگول تی
به‌نه‌فش وطره‌رح وسونبول تی چه‌فین سه‌ر شوپهی ره‌یحمانی

ل دیممی سونبولان سه‌ر دان چه‌فین سه‌ر سووسن ووه‌ردان
ل ماهی عه‌قره‌بان گهر دان د سه‌ردا ئسابی حه‌یه‌وانی

ژ عشقی له‌و مه‌لا خه‌سته ژ حه‌رفسا^(۷) بادهیسی مه‌سته
ژ هووش وعاقه‌لسی ره‌سته ل ده‌ر^(۸) گویشین د مه‌یخانی

---

(۱) خواهش (پاشا، کۆفلی).

(۲) تو (یوسفی) یه (کۆفلی).

(۳) د (پاشا، یوسفی، عه‌مه‌ر، کۆفلی).

(۴) نه بت (پاشا).

(۵) ئەف چارینه ل نک (یوسفی) ب فی ره‌نگی‌یه:

دو زولفی زه‌ر ته‌ لیدانی دو له‌علی شوپهی مه‌رجانی
طلسماته‌ک ته‌ لیدانی وه‌ره‌ جانم تو سولطانی

(۶) تیر (کۆفلی).

(۷) صرفا (عبدالسلام، وه‌ستانی).

(۸) ده‌ور (پاشا، یوسفی، عه‌مه‌ر، کۆفلی) دۆر (عبدالسلام، وه‌ستانی).

ټه‌ی نه‌سیمې سه‌حهرې

ټه‌ی نه‌سیمې سه‌حهرې ما د مه‌جالا صوبه‌هی
سه‌د سه‌لامسان بگه‌هینې ژ مه‌وی پادشه‌هی
عهره‌را قامه‌ت ټه‌لف نه‌ی شه‌ککه‌را شوخ و شه‌پال
ننازکا سیمین تنه‌ن و خوسره‌و و زهررین کوله‌هی
د به‌ری‌دا تو به‌ووسی ب دوسه‌د زاری ولوظف
ټاسستان و دهر و دیوار و شوباکیڼ قه‌له‌هی
نامه‌یا جه‌ور و جه‌فا و ټه‌له‌م و دهر د وغه‌مان
دی ب ده‌ستی زه‌ری‌بی ^(۱) موخته‌شه‌می (سرو سه‌ی
به‌لکوو دل‌به‌ر ژ رووی عا‌دلی و مه‌رحه‌مه‌تی
ره‌حمه‌کی کت ب فه‌قی‌ران و به‌پرست گله‌هی
ما ژ به‌ر ضه‌رب و فراقا ته‌ سوکوونه‌ک مه‌ه‌یه؟
جه‌رگ و دل هه‌ردو ب نالی‌نه‌ه‌وه‌کی چه‌نگ و ژه‌هی
ح‌ق دزانت ^(۲) د شه‌فان شو‌به‌ته‌ی ټافین د ره‌وان
مه‌ ب دل زاری و کالی‌نه‌ه‌ته‌نا صوبه‌جگه‌هی

(حجر أسود) بلدرت دهست زیسارهت بگرم
 نهذر من بت بگرم خواس طهریقما مه که هی
 دین نه گهر بیسته بهها جان ددرم لی نه ماما
 مه^(۳) هزار جانی عهزیزی دهلیتن د به هی
 پهردهیا خیالی و چاری تو ژ سهر دیمی هلین
 دا ژ شهوققا تبه ب خهف بت شهفهقا مهر ومه هی
 قهط دبت وهك ته شهپالی نه د شام ونه د شهرق
 کی نشان دا د جهان مثلسی ته خوندکار وشه هی؟
 عالیه مهك شههدیهی یا حوسن وجهمالا ته ددت
 تو زوله یخایا^(۴) زهمانی و چ حاجهت مهده هی
 حهق نگههداری تبه بت پادشهها (سرو قد) ان
 ب کنساری مه فهقییران بیکه جارهك نگه هی
 خوویی و دلبری و ناز و تهلهططوف ب ته شین
 خوسرهوا پادشههمانی وه خودانسا جهبه هی
 ژ نه زهل حهق ب مهلی دایه ژ عشقی قهدهحهك
 تا نه بهد مهست وخهرا بپین ژ مهیا وی قهده هی

---

(۱) صهنم و (پاشا) ده ب دهست وی صهنمی (کؤفلی).

(۲) کو (پاشا، کؤفلی، عه مهر).

(۳) ما (عبدالسلام).

(۴) زوله یخایی (کؤفلی تی نه بت).

(*) ل نک زفنگی (زفنگی) پیشختن و پاشختن دمالکین فی ههلبهستی دا ههیه.

نهي نه سيمي صبه هي

نهي نه سيمي صبه هي ما دمه جالا سه حهري
سه د سه لمان بگه هي ني ژ مه وي له ب شه كه ري
نير گزا نمازك و تهر نه ي شه كه را مه ست و خومار
ديم دور و له عمل له ب و مو حته شه م و مو عته به ري
ئاستمان ي و شو بياك و كوله ك و په نه جهره پيان
دا ب مسكيني وزار ي تسو ببووسي د به ري
نه ز ب وي قامه ت و به ژني ل ته سو ندي دخورم
به سكه نه ي پادشه ها من ل نه سيران غه ده ري
توزه كي بين ب خوه را تا ب كرين كوحلي به صه
ل طه ريقا قه ده ما دل به ري وي ره هگوده ري
ديمي به در و نه ني بي ^(۱) زولف ل سه ر بوونه هه له ك
نه رقه مان حه لقه و گهر دانسه ل ده ورا قه مه ري
نه بوويينه و نه دبين وهك ته شه پالي د جه مان
كي دين مثلي ته سيمين تنه و زه ررين كه مه ري
ژ بهر ^(۲) ناهين مه دني ^(۳) ناگر و دوود بت ^(۴) نه عه جب
مه د دل دا هه يه نارهك كو دسوژت سه قه ري!

دا ببیننی صه نه ما من تو (۵) بگین خوه بده خهت (۶)
 بکسه ته لخیصی جه وابی مه ژ فی موخته صه ری (۷)
 قه ده رهك شه فقهه ژ لوظفا ته ته مه نننا دکرین
 دا مه مه حرروم نه دیری تو ژ لوظف ونه ظه ری
 ما ب زه هری شه که ری دؤست بخوونت جاره کی
 عه رضحالا کو نقشیسی مه ب خوونا جه گه ری
 لهو کو پور شه فقهه ددیرت که ره م و لوظف و که مال
 ئاه ژ ده ست ره مز و سورین وی دور و گه وه هر خه به ری
 ب خودی قه ط ته د دل دا ژ خودی ترس نه هن
 دکری ظولم وجه فایبی تنول من فی قه ده ری
 بسسک و گیسو و ژ حه ریرن قه صه بن طورره و زولف
 ته (۸) ژ کافووره به ده ن، خمال ژ مسسکی ته ته ری
 پاشی وان گه زمه پیی چه هشین ته مه لا پی کوشتی
 ما خه ده نگ دی بکرن (۹) قه ط ل مه ئیدی نه ته ری!؟

---

(۱) ئایینه (یووسفی) دیمی دور ونائی زولف (دهستنقیسا دیوانا لجهیی).

(۲) مه ژ بهر (یووسفی).

(۳) مه د ده ف (دهستنقیسا دیوانا لجهیی)

(۴) پیت (یووسفی).

(۵) نه ب کین خوه ندی یه (پاشا) ته (نامیدی).

(۶) خه نده یه (خط) (کؤفلی) خوه نه ده نه خت (یووسفی) خوه بده به خت (عه مهر، لجهیی).

(۷) (التلیخیص) نافی کئیبه کا (الخطیب الدشتی) یه ل سه ر (مختصر المطول) یا (التفتزانی).

(۸) نه (زفنگی، نامیدی).

(۹) ما خه ده نگن د کرن (پاشا، عه مهر، زفنگی، نامیدی) ما خه ده نگین (یووسفی).

(*) زفنگی مالکین فی شعری پیش و پاش کرینه. [هه ژار ل وی باوه ری پیی به کو نه ف شعره نه یا جزیری یه. ئیسماعیل].

ټه‌ی شاهدی قودسی

ټه‌ی شاهدی قودسی ټه‌که به‌ندی ژ نقابې
تا چه‌ندی وه سهر گه‌شته به‌مینین د حجابې
بسکین ژ چه‌یری توو ژ نوو ماوهری لیکه
زولنفین ژ عه‌یری شه‌که باقی خه‌م و تسابې
قشتین د خوه چین چین بده بهر مسک وزه‌بادی
تسایین د عصابې بره‌شیننه ^(۱) ب گولابې
ههر یه‌ک ب هه‌زار ره‌نگ ل به‌ژنا ته سه‌ما تین
خه‌مری ولف وشه‌تری و تسایین د عصابې
من جان یه‌دی به‌بضایه ژ عیسا چ خه‌به‌ر دم؟
من ئاته‌شی مووسا دی‌یه گولناری ^(۲) شه‌رابې
مننه‌ت کو ژ به‌ختی خوه و طالع ب نه‌صیم
حوسنا ته‌یه ئیرو ژ مه‌ را چه‌وییه نصابې
عشقما مه ژ بهر مه‌وج وعه‌جاجی بوویه ده‌ریا
دی زی‌روزه‌به‌ر کت مه ب ده‌ست هندوو غورابې

نسه چهرخی سپهری ژ ههوايسا تنه ومههري
 سهه رگه شسته نه نهو تسيك ف مه را شوبهي حهبابي
 وهك بسا دلنه زيني تو كومهيدي دبهنه زيني
 عومري مه عه زيزي! ب خودي بهسكه شتابي
 يا پي ب زيارهت ب مه ده، يا سهري نه نگوشت (۳)
 دهستي خوه مه ئافيتي به بي چساره ركابي
 مهن ري ژ سهرابي (۴) ب شهرابي بر ومونكر
 حه تنسا ب نه بهد تشنه جه گهر ما د سهرابي
 سهه ري ووش وقبسا مهيه ته سبيح وموصه للا
 وه دا بديرينين ل خوه في پهرده قهبابي (۵)
 (الله) وهه سساقسي ب دوجامان مه جوان كه
 مو طرب ب دهفي را بده سسيگماه وشه ببابي
 وهر گوه بده نبابي كو شرين قهد د سهمايي
 پور حه لكر نه مه سهله في فه صلي (۶) خطابي
 جاما نه شه كه ره ب مه دت عهيني حه راه
 فه تو وا وه نوما حاشي به يا شه رحا لوبابي (۷)
 مو فستي مه نهی ونبايه ونه ی قه ولی قه ديمه
 بسا وهر ته نههن گوه بده بهر چه ننگ وره ببابي
 نه ردا مه چ بسازی بنوميتن مه ژ سازی (۸)
 به ندين د سونالسي وه گوشادين د جه وبابي
 نه ز چوومه سهرابي كو شرين قهد د سهمايي
 گو: نهف نه (۹) مه لايي مهيه؟ بي پهرده بلا بي!

---

(۱) بره شينن (كؤفلي تي نه بت).

- (۲) گهل ناری (عبدالسلام).
- (۳) شیری (وهستانی).
- (۴) سرایی (عبدالسلام).
- (۵) پهرده ونقایی (یووسفی، زفنگی، نامیدی، حلهب، وهستانی) پهرده نقایی (عبدالسلام).
- (۶) فحصل و (نامیدی، حلهب، وهستانی، عبدالسلام).
- (۷) (اللباب) کتیه به کا فقهی شافعی به ژ دانانا (أبو الحسن المحاملي) یه، و(شرح اللباب) شه رحا وعیه ژ دانانا (إمام الحرمین الجویني) یه، و دیاره موفتی یی حاشی یی جزیری ب خوهیه!
- (۸) یا ره بیی چ رازان کو بهیستن مه ژ سازی (حلهب).
- (۹) نه و نی (کؤقلی).

مه ب دل

مه ب دل نیرگزی یین خاصمه دقین
 سه‌مه‌ن ویاسه‌مینین تازه دقین
 نازک ونه‌ی شه‌که‌رین توحفه دقین
 سووسنین نازک وت‌ه‌روه‌نده دقین
 دل‌به‌رین دیم دور و دور دانه دقین
 که‌و‌که‌بین شه‌وق وشه‌فق زوهره دقین
 نازپه‌روه‌رده وشه‌ه‌زاده دقین
 سایه‌په‌روه‌رده مه بی په‌رده دقین
 (سرو قد) دیم گول وله‌ب غونچه دقین
 (آیه‌الله‌ی شه‌ریف نوسخه دقین
 لی ب ئعراب وخه‌ط وجه‌زمه دقین
 دل‌رو‌بایان نه تنی غه‌مزه دقین
 ب مه‌سیحما صغه‌تی عشوه دقین
 سامری سحر صفه‌ت شیوه دقین
 صه‌نه‌مین سور ژصه‌مه‌د هه‌ر مه دقین
 ژ مه‌ئه‌سوه‌د جه‌ران سه‌جده دقین

ب زيارهت مه ژ وان بسوسه دفين
 طورهيا شهنگ دل ئاشوفته دفين
 مهردارين خوه د پژمورده دفين
 پيشكيشا ته مه دوسه د ناهه د فین
 سه د هزار نه طلحهس وهم خاره دفين
 هر ل بو زينته وخملا ته دفين

ته خسته به نمد وصفه تين قه يصره يي
 دين به ري حووري مثالي زهري يي
 نيازكي نه ي شه كه ري سورپه ري يي

پور ژ دينا ته غه ري بيم خمانم
 ژ ته سه ر تاب قه دهم حيرانم
 هر ب جان تشنه له بي له علانم
 دل د به نندا گرها زولفانم
 يووسفي جه رعه كه شي هجرانم
 نوقطه يي دائره يي زندانم
 له و شوبي دائره يي سه رگه رانم
 بساده نووشي قه ده حي حرمانم
 ب دل ئاتشه ژ جه گهر بريرانم
 له و په ريشان و پور ئيشانم
 عاشقي نازك ومه حببو ووبانم
 تو نه بين بي سه ر وي سامانم

گولی باغی ئره می بوهستانم
 شه بچراغی شه بی کوردستانم
 چ طه بیعت به شهر وئینسانم
 (الله الحمد) چ عالی شانم
 دری یما یساری ل ریزا سمانم
 لهو د ئقلیمی سوخن خاقانم
 صبه هی عیده وئله ز پی زانم
 کوب کیرا ته ^(۱) سه هر قوربانم
 خواهش برینداره کی بی دهرمانم
 جاره کی شه فقه که رووحم و جانم

ژ خودی را فه که به ندا بهری بی
 دین بهری خووری مثالی زهری بی
 ناز کی نهی شه کهری سور پهری بی

سووسنین تازه و مشکین دالان ^(۲)
 بهس پهریشان که ل سه سه ^(۳) مالان
 فهده ^(۴) جاره ک تو ژ دؤرا خمالان
 ژ دل ئەم دایینه بهر چه ننگالان
 خه نجهر ورم وشیرین قه تمالان
 نه ظهری وهر بنده صاحب حالان
 دهمه کی ^(۵) دا بسهیرین ^(۶) سه د سالان ^(۷)
 لهو ئەلف تین مه د حهرفین فالان

كمول شه كللى ره قه مى سه رسالان^(۸)
 توى مورادا مه ژ عه رعه ر بالان
 زمزم وده ننگ وزمه نسا لالان
 جه ذبه دا مه ب هه زار ئه حوالان
 لهو دنالم^(۹) ژ نه سهق عه بدالان
 كو ب مه ستي ددرن يهك پيالان
 عه نيه رين خه مري وسووسن ئالان^(۱۰)
 سوهر وزه ر شه تری وچيچهك والان^(۱۱)
 مصري يى وان ژ مه دل كر كالان
 ته ژ قه وس وقوزه حيين خلسخالان
 كو بوويين دائره شوبهت هالان^(۱۲)
 خه مري يين خه مزده نه سبهت دالان
 كو چه فاندينه ژ ره ننگ كو پيالان
 مصري يان وه ر بلده بهر سيقالان

زوهره ره ننگى وشه فهق موشته رى يى
 دين سه رى حوورى مثالسى زه رى يى
 نازكى نهى شه كه رى سو رپه رى يى

سونبولان تازه موئه نسا نه كرى
 طور ره يا شه ننگ مو طه ررا نه كرى
 خه مري يان شيفته طوغرا نه كرى
 عه رعه رى خساره وديسبا نه كرى

دل و دین غارہت ویسہ غمما نہ کری
 سہری سہودازہدہ سہودا نہ کری
 دلہی غہمدیدہیی ما شا^(۱۳) نہ کری^(۱۴)
 کوشتی پی خہنجهری بررا نہ^(۱۵) کری
 گوہہری^(۱۶) نہرگسی شہہلانہ کری
 ل مہ بی پہردہ تہجہللا نہ کری
 مہ ژ قہیدا خوہ تہسہللا نہ کری
 ساعہتی فی سہعہتی رانہ کری
 دہعوہیی دلہہری پی تا^(۱۷) نہ کری
 مہ^(۱۸) دفی عہنجهری یان شانہ کری
 جہلوہیہک میری وشاہانہ کری
 لی خہرامی ل مہ مہستانہ کری
 ژ مہ دل کہعبہ و بو تخمانہ کری
 پیشی شہمعما خوہ مہ پہروانہ کری
 وہہہ جہارہک مہ تہوہللا نہ کری
 غہنجهہ کی قہنچ ل مہللا نہ کری
 جہگہری ریش مہوداوا نہ کری
 بکوژی عاشق و پہروا نہ کری
 ل شہہیدین خوہ تہمہاشا نہ کری

*) .....

مہاوہ دلہہر دکرن دلہہری پی!؟
 دینجهہری جووری مثالہی زہری پی
 نازکی نہی شہکہری سورپہری پی

هەردو قەوسین تە ژ قودرەت نە ژ یەنگ
 ژى ب میزان برەشین (١٩) مە خە دەنگ
 بـەدەرن سـینە ب سەر پەنجە پەلەنگ
 رۆم پششت دت عەجەمى بیستە فەرەنگ
 لى نە وەك واقعەیا گـیو وپەشەنگ
 هەلبستەن قەنج ژ نیف ئاتەشی جەنگ
 بـین سەواشی حەبەش ونووبى وزەنگ
 تـو دزانی چ نەهەنگن چ نەهەنگ!
 قەكە لەعلان تو ژ سەر شەككەرى تەنگ
 كـو چ مورادا تە بووبین پیت وپەرەنگ
 مەستى جەورا تە مە بی بادە و بەنگ
 بی تە جمانا ل مە عالەم بووبە تەنگ
 ژ جەفايا تە نەما قەط ل مە رەنگ
 تـو دزانی چ دبیزت نەى وچەنگ
 ژ چ پەيوەستە د نالن سەرى زەنگ (٢٠)
 مە دخوونن قەد و بەژنا تەیه شەنگ
 نـیرگزیـن مەستى ب ناز ونەیرەنگ
 لى تو طووبا وئەزى خەستەیی لەنگ
 چ بـكـم فەیدە كو ئیشمارە دەرەنگ
 موـطـرمان دا نەكەفن چەنگى ژ چەنگ
 دا نەدت پەردەیی ئایینەیی زەنگ
 وەك مەلایى ب هەزار رەنگ ئاهەنگ
 كو ژ چەنگا مە بنالەت خەرچەنگ
 ب فەغان بیت و ژ بەر سەد فەرسەنگ

چ خه بهر دم ژ دلی تهی وه کی سہنگ
دکوژی عاشقی مسکین ب ته فہنگ

نہ کری تہرک تو فی کسافری بی
دینبہری خووری مثالہی زہری بی
نازکی نہی شہ کہری سورپہری بی

ب قہدی نییرگزا بوہتسانی
نازکہک شہنگ شوہی ریحانی
چ خہط ئشکہستہ شرین ریحانی
کو تہ پی نہسخ کری دیوانی
(اللہ اللہ) ژ چ رہنگ نسانی
یووسفی لہب شہ کہری عبرانی
بہسہ گہر وهک تہ بدیرت ثانی
خووری بین رووح صفہت رووحانی
وهک تہ سہر تا ب قہدم نوورانی
وهک تہ حاشا ہہبتن شیرانی
(أحسن اللہ) ژ سررا سووہجانی
کو جہمالہک وه مونہزہہ نانی
د مثالہک بہشہری دا دانہی
مہ ب ئلہہامی (اللہ) ی زانی
ب نشانی قودرہت بی نیشانی
چ نشان طولمہتی نوور ئہفشانی

ل جهه مالا صه مه دی بسورهانی
 تول دهرحق مه چرائه زانی؟
 کوسه هرگهه بمه شی سهیرانی
 ته مه لایی خوه فه جاره ک نسانی
 ب سهرئه فرازی وعالی شانانی
 سه جده بت بهر قه ده ما سولطانی
 نه تنی رووحی تو رووح وجسانانی
 زینه تما حوسن وسورا خووبانی
 تاجی فه رقی سهری مه حبیبووبانی
 .....^(۸)

تسو ب شیرانی ولهب شه ککهریی
 دینبهری خووری مثالی زهریی
 نمازکی نهی شه کهری سورپهریی

-
- (۱) لهو مه سهرژیکه (وهستانی).
 (۲) والان (زفنگی، نامیدی).
 (۳) ل سهراسهر (یووسفی).
 (۴) فه که (یووسفی، عه مه ر، زفنگی، نامیدی).
 (۵) دامه کی (پاشا، عه مه ر).
 (۶) ب سه رین (پاشا، عه مه ر).
 (۷) ل شوینا فی ریزکی ل نک (زفنگی، نامیدی) نهف ریزکه هاتی به: کو چ نیسیرین د ده ست
 جه ییلان.

(۸) دياره كو نهغه ئيشارهته بۆ دەمی فهاندنا ئەفی هەلبەستی، جزیری دبیزت : دەمی ئەم ل سەد سالی د گەریبین ئەم دبیین دو ئەلیف (ا - ا) بۆ مه تین وهکی کو د حەرفین پەیفقا (فالان) دا دبیین.. ئانکول یهکی هەیفقا موحررهومی (هەیفقا یهکی) و ئەگەر ئەم حسیبا ئەبجەدییا (شکل - رقم - سرسال) دهریبخین دی بته ۱۰۴۱. و هیژای گۆتنی یه (۱/۱/۱۰۴۱ك) دکهفته بهرانهر (۲۹/۷/۶۳۱ز)، وئهو رۆژ رۆژا سی شهنبی بوو. ل فی رۆژی جزیری ئەف هەلبهسته دانایه و ژ بهر کو ئەف هەلبهسته د گەلهك دهستنهفسان دا هەلبهستا دویماهی یی یه ژدیوانی لهو دل د چیتی بیژین : ل فی دیروکی جزیری دیوانا خو دانایی یه.

(۹) دنالین (زفنگی، نامیدی).

(۱۰) كالان (پاشا، عه‌مه‌ر، یووسفی، وهستانی) خالان (عبدالسلام، حه‌له‌ب).

(۱۱) ئالان (پاشا، یووسفی، زفنگی، نامیدی، عبدالسلام، وهستانی، حه‌له‌ب).

(۱۲) بالان (پاشا، عه‌مه‌ر، یووسفی).

(۱۳) شا ئانکو : شاد، كه‌یفخۆش.

(۱۴) ل نك (زفنگی، نامیدی) پیشخستن وپاشخستن) د ریزکین فی پارچهیی دا ههیه.

(۱۵) بوررانه (پاشا، یووسفی، عه‌مه‌ر، کۆفلی).

(۱۶) گوهری یی ئانه کو گۆرعیی، قوربانی.

(۱۷) را (وهستانی).

(۱۸) ژ (یووسفی).

(*) ئەف ریزکه ل نك (زفنگی، نامیدی) نینه.

(۱۹) دره‌شینن (کۆفلی).

(۲۰) سه‌را ده‌نگ (زفنگی، نامیدی).

(*) د بنیات دا چول قیری نینه. [شوونا فالایی یا یه کی (نامیدی) د فه‌رۆزا به‌ریه‌ری (۵۱۴)

دیار دکت کو د دیوانا مصطه‌فا قه‌ره‌داغی دا ئەف نیف مالکه هاتی یه: مال خراب ته چو ئافا

نه‌کری. ئیسماعیل]

صبح الخیر

(صبح الخیر) خانسی من شہی شیرین زہسانی من
توی روح وره وانسی من بہت قوربان تہ جسانی من
(تعالی اللہ) چ ذاتی تو چ وہی شیرین صفاتی تو!
نہ وہک قہند ونہ باتی تو یہ قین روح و حہیاتی تو

حہیات وراحتہ تا جانم

(صبح الخیر یا خانم)

وہرہ بینناہی یا چہ ہفان

بہینم بہژن و بسالایی

(صبح الخیر) مہستا من لہ طیف جام ب دہستا من
خومار و مہی پہرہستا من توی مہ قصود و قہستا من
ژ مہ قصودان توی بہس من بجن بہر چہرخی نہ طلہس من
ژ غہیری تہ نہ قہیت کہس من ب رہشتوزین موقہ و وہس من

د بہندا زولفی چہ وگانم

(صبح الخیر یا خانم)

وہرہ بینناہی یا چہ ہفان

بہینم بہژن و بسالایی

ژ وی زولفسی ژ وی بـهـنـدی ره‌ها بـم لی (۱) ژ په‌یوه‌نـدی
سیه‌ه‌چه‌شمی سپی زه‌ندی ته‌ سوهم شوبه‌ته‌تی فه‌ندی
شوبی شه‌مع وشه‌مالم نه‌ز ژ به‌ر حوببـا ته‌ لالـم نه‌ز
ضه‌عیفم وه‌ک هـالـم نه‌ز صفه‌ت گویین دکالم نه‌ز

ف بولبول را ب نه‌فـغـانم

(صبح الخیر یا خانم)

وهره بیناهی یا چه‌ه‌ثمان

ببینم به‌ژن و بسالایی

ف بولبول را شه‌ف ورژی ل سهر وی ته‌رح و بشکـوژی
نه‌نی ماهی شه‌فه‌ق روژی ته‌ سوهم شوبه‌ته‌تی دوژی
کو دورم نه‌ز ژ وی حـووری تنی جاره‌ک ل سهر سووری
ژ وادی نه‌یـمه‌نا طووری ته‌جه‌لالا کر د نیف نووری

ژ وی سوهمتی دل وجانم

(صبح الخیر یا خانم)

وهره بیناهی یا چه‌ه‌ثمان

ببینم به‌ژن و بسالایی

ژ حوسنما وی ته‌جه‌لالایی یه‌دی به‌یضاء و بسالایی
چ وه‌صـفـان بیـم خه‌به‌ر نایی وه‌لی دل جه‌ذبه‌یسی دایی
نه‌هـشـیارم ژ وی بـهـرقی ژ زه‌رتـاجـی ل سهر فه‌رقی
سپیده‌ده‌تا شه‌رقی به‌لی نائیکـمـی فه‌رقی

ژ ضه‌ربی عشقی نالانم

(صبح الخیر یا خانم)

وهره بیناهی یا چه‌ه‌ثمان

ببینم به‌ژن و بسالایی

ظهريه نسا زكي شهنگي   صفتت حووري پهري رهنگي
ب رۇژى را تو هه قدهنگي   دو رهشتوزين سيهه يهنگي
كشاندن لى نه وهك جماران   خهدهنگين قهوسى نووباران
ژ رهنگي شپير ومووكاران   رهشاندن سينه وهك بماران

ژ وى ضهريه ب ئيشانم

(صباح الخير يا خانم)

وهه بينناهي يا چههقان

ببينم بهژن وبالايسى

قهكه جارهك خهط وخالان   ل سهه وان مهسنهه وپالان
بخوونه لى مه عهبدالان   ببينين عيهه وسهرسالان
ئجازهت دى مه دهستوورى   پهري رهنگي صفتت حووري
د نيقتا ظولمهت ونوورى   بنووشين مهى د فهرفوورى

ژ دل تالانى خالانم

(صباح الخير يا خانم)

وهه بينناهي يا چههقان

ببينم بهژن وبالايسى

ژ شههكاسا كو قهرفه تى   مهيا نوورين موشرهه تى
نشانهك دلپههري كهفتى   ژ^(۲) بو من ههه سهههه خهه تى
ژ وى جمامى دنووشم ئههز   سهههه لهه نهى ل هووشم ئههز
ژ عامى لى دپووشم ئههز   ب جمان ههه لى دكووشم ئههز

كو غالب مهست وسهكرانم

(صباح الخير يا خانم)

وهه بينناهي يا چههقان

ببينم بهژن وبالايسى

وهره پييشبهر مهلايى خووه شههيد وموبتهلايى خووه
ب شهه فقته كه لقايى خووه مهلا نهمرت ب دايسى خووه
مهسيحايى ل بيهاران كهسى گهزتى دوه شهماران
شههيدىن شير ومووكاران كرى نامانجى نووباران

ل ديدارا ته حهيرانم

(صباح الخيير يا خانم)

وهره بينماهى يا چههفان

ببينم بهژن وبالايسى

---

(۱) كهى (كؤفلى).

(۲) ل (پاشا، يوسفى، عهمر، كؤفلى).

صه نه ما سوږ ژ صه مه د - آ

صه نه ما سوږ ژ صه مه د شهوق ژ حهق دايه ووجوودئ
گهر عه زازيل بديتا نه دبهر غه يري سو جووودئ

غهرق سووم نه ز د غه ما عشقي د وه قتي سه حهري بوو
كو ته جه لالايي جه مالي ژ مثالي به شهري بوو
نه ژ لهوني به شهريان من دي يه لي دييم زهري بوو
نه ز دبيم رووحي قودس بوو ب خوه يا حورر ويهري بوو
لهو ب حوسن ونه ظهري په مزهك^(۱) ژ سرا قه دهري بوو
خه مري يين سه يبر ل دييم حهلقه ل دورا قه ميري بوو
سه د خه دهنگ دانه جه گهر سينه ژ ضهري بي ب كهري بوو
ل مه ئيش وئله له مان زيده ژ تيرا قه جهري بوو
دل ژ مه بوويه په لهك جان وجه سه د تيك سه قهري بوو^(۲)
لهو مه شه ب تما ب سه حه ر ناله يه وهك موغني وعوودئ

صه نه ما سوږ ژ صه مه د شهوق ژ حهق دايه ووجوودئ
گهر عه زازيل بديتا نه دبهر غه يري سو جووودئ

نه ظهرك وى به شهري له ب شه كهرى حور سرشتى
 نادره نه ز ب مهى و كه و نه و حور و رين د بهشتى
 نى دى يى نه و ب خوه جارهك د عه جيبم كو ب هس تى
 ته ژ وان قهوس و كه فانان چ خه ده ننگن د ب وهش تى
 نه وه من شافى يى دهر دان مه چ حاجه ت ب نقشتى
 گهر بكت حوسن وجهه مالا خوه ته جه لالا د كنىشتى
 دبتن بهيتى قودوس نه هلى زياره ت ژ حه بهش تى
 سينه بو تخانه يه نيرؤ مه ژ ديم و قهه د و قشستى
 ب دلى ساده چ كم نه ز كو ته جه لالا نه گهشتى!؟
 نه وه من قبله يى جه بهت د قيام و د قوعو و دى

صه نه ما سور ژ صه مه د شوق ژ حه ق دا يه و و جو و دى
 گهر عه زازيل بديتتا نه دبى غه يرى سو جو و دى

قبله يا نه هلى دلان گهر بكتن^(۳) كه شف جه مالى
 يا ته جه لالا كه ژ بهر^(۴) تاج و په ران قهوسى هلالى
 كى ب دل كافره نى سه جده نه بت جه بهت و خالى
 يا نه دت شه هده ب نايات د وى وه قست و مه جمالى
 (ليلة القدر) ه ب من نه و سه عه ت، وعيده د سالى
 شه فقه كر په رده هلالنى سه حهرى شوخ وشه پيالى
 نه ييسى ديم^(۵) ژ نه وار و سورى شو بهى شه مالى
 مه ششها مه ست وشه كه رله ب ب مه دا مهى ژ په يالى
 نه گه هام سه جده بيم پور خه جاسيم نه ز ژ و صالى
 هادرى به رقى ل دل دا ژ ته جه لالا وشو هو و دى

صه نه ما سوړ ژ صه مه د شهوق ژ حه ق دايه ووجودی
گهر عه زازیل بدیتا نه دبر غه یری سووجودی

پوهنی یا چه شم وچرایا مه نزام هیژ د بییرم
کو د زندان وچه بسخانه یی وی به ند وئه سیرم
ژ خه ده نگین قه جهری ^(۶) سینه ته ژی گه زمه و تیرم
دل د نیف حه لقه یی زولفا سیه ها بوو ژ عه بییرم
تیک په ریشانی له ف وشه تری و تاییین ژ حه ریرم
تو هه یی من د دنی له و د دنی به گلهر ومیرم
زیر و مال ئهر چ نه دیرم ته د دیرم نه فقه یرم
ژ ئه فینا ته شه پالی د شه فان شوبهی نه دیرم
ژ له بی له علی شه که رباری ته وه که کهر وشیرم
مه ژ سهر تاب قه دهم سو هتینه وه که ئاته ش وعودی

صه نه ما سوړ ژ صه مه د شهوق ژ حه ق دايه ووجودی
گهر عه زازیل بدیتا نه دبر غه یری سووجودی

بی حساب شوخ وشه پالی ل مه لی قه هر وغه دهر کر
نه ئه مه ئانینه خه یالی نه ل حالئ مه نه ظه هر کر
قه ط نه کر شه فقه، لباسی غه ضه بی زیده د بهر کر
علیه تا جه ور وجه فا وئه له می جه ل ^(۷) جه گهر کر
عه لاندین د فراقی سته می سیننه بکه هر کر
ئاه حه تتا مر نی ئه ف ژ مه را داغ وکسه سهر کر

سسه فسه را شام وعسراقسى ل مه خسوهش لازم وفسهر كر
ب مه دا ژههر وره قيبان د دهقى شههد وشه كهر كر
نسم بسويين پيت وپه رهنك لهو ژ وصالى مه هدهر كر
نساك ونهى شه كهر وخووب وشرين قه دد وحووودى

صه نه ما سوپ ژ صه مه د شه وق ژ حه ق دا يه وو جووودى
گهر عه زازيل بلديتتا نه دبسر غه يري سو جووودى

-
- (۱) ره مزى (پاشا، يوسفى، كوڤلى، عه مهر).
(۲) نه ف رپنكه ل نك (پاشا، كوڤلى، يوسفى، عه مهر) نينه ، و د ده ستفيسا سه يفى پى شوشى
دا (نه وال ساللا ۱۱۹۵ك ۱۷۸۹ز هاتى به نفيسين) ب فى رهنگى يه: خه مرىيا شيوه ت كر
عشوه ژ له على شه كه رى بوو .
(۳) نه بكرت (سه يفى).
(۴) زير (كوڤلى).
(۵) نه يسانديم (پاشا، يوسفى، عه مهر، زفنگى، ناميدى).
(۶) مه جهرى (سه يفى).
(۷) ب (عه مهر، يوسفى، زفنگى، ناميدى، عبدالسلام).

صه نه ما سوږ ژ صه مه ډ - ب

صه نه ما سوږ ژ صه مه ډ نه ی شه که را له ب ژ نه بات
(أحسن الله، تبارك) ژ سوږا وی صه نه مه ی

نه نو هرا په نگ فرشته به شه را جوور سرشت
یا ژ مسکئی خوته نی خال و خه ط و کما کول و قشت
گهر خوه نیشمان سه قهری دت دکرت جوور بهشت
که عبه یا تی نه بت نهو بوتکه ده په و دیر و کنشت
کو نه صیب دان ژ نه زهل حه ق ژ مه را عشق نوشت
فه پیده ناکن ل مه نسم و نه طلسم و نه نقششت
ظاهری دا مه عه ذابه ک وه کو باطن فه بهشت
سوهتینی دایه هنافان وجه گهر تیک برشت
قه صدی وه صلی مه ب جان کر کو فه دایین^(۱) ونه هشت
ده ست نه هیلین ژ طه له ب نه ر مه در ی چت سهر وتشت
پشت نسا دین دوه زار خه نجه ر وتیر ورم وخشت
مه سهری دانسی یه ری و ب خودی به ستی به پشت

ئەوۋە من رووح و حەيئات و ئەوۋە من قبلەيى ذات
صەنەمەما سوپ ژ صەمەد نەى شەكەرا لەب ژ نەبات
(أحسن الله، تبارك) ژ سوپا وى صەنەمەمى

زەرى بىا دىم ژ دوپ و لەب شەكەرا عەشوۋە پەرى
يا ژ سەر تاب قەدەم تىك ژ عەيبانە بەرى
ژ سەر پەردەيى لاھووت ب سەد شىوۋە كەرى
بىتە بەر عەينى شوھوودى د لىباسى بەشەرى
(حاشا لله) تو كەسان دىبەتن ئەف رەنگە زەرى
دايە بەر قەند و نەباتى ژ دو لەعەلەن شەكەرى
بى تو يا لەب شەكەرى، يا تو نەباتا ب تەرى ؟ (۲)
(الله الله) چ تەجەلەلەيە ژ سەرا قەدەدەرى!
حاجبان (۳) سەسە بەستىنە ل دۇرا قەمەرى
بى موروووت كو دو مىران ژ سوپى مەى د سەرى
دەورى بەيتى ژ صەفا تىنە سەمايا سەحەرى
نەھىلەن چىنە طەوافى وزىارەت حەجەرى (۴)

زەمزمە و غولغولە و عومرە و عىيد و عەرەفات
صەنەمەما سوپ ژ صەمەد نەى شەكەرا لەب ژ نەبات
(أحسن الله، تبارك) ژ سوپا وى صەنەمەمى

من ب دل صوورەتى جان دى ژ بوتان ئەو ب تنى
ئەو تنى (سەر روان) دى ژ ظەرىفەن چەمەنى

خه مری بیان حهلقه وچیین دانه ژ مسکا خوته نی
 سه ر ددن چه شمه یی حه یوان و ب زمزم دره نی
 لی چ شیرانی به (الله) ته ژ وی کفست وچه نی^(۵)
 نه ز دبیم به دره ب دبیم لی دکتن گوفت وکه نی^(۶)
 یسا یه قین رۆژه ل شه رقی و شه فقه دایه دنی
 غه له طم روو حی قودوس هاتی به نیف وی به دنی
 دکت ئحیایی مه واتان ب سور ورفیت وچونی
 ته نه هن باور وئیمان نه ظه ری دی، ویننی
 چ نه جه لسلایه بسوی قبله مه له ک روو دنی
 سووسن و سونبول و گول چه رخه ل دؤرا سه مه نی^(۷)

نازه ری گهر بدیا هوور دکرن لات و مه نسات
 سه نه ما سور ژ سه مه د نه ی شه که را له ب ژ نه بات
 (أحسین الله، تسبارک) ژ سورا وی سه نه مه ی

نییرگزا مه ست و شیرین و گول و نه سرینه ژ رهنگ
 شه کهر و لوئلوئی مه نثور و ب دل^(۸) ئاهه ن و سه نگ
 مه ژ بهر ضه ربی ئه قینی بسوو دل پیّت و په ره نگ
 له و مه شه ب تا ب سه حه ر ناله یه وه ک موغنی وچه نگ
 دا مه سه د رهنگی عه ذابی و نه هات دهر ژ مه دهنگ
 هه سستی بیان گرتی به ناسور و مه ژی دا هیه ژهنگ^(۹)
 له و نه هشیار و خومارین مه نه خواری مه ی و به نگ
 ل مه ئیرو دو که ماندارئ حه به ش هاتنه جه نگ

تیننه قه تلامه د دهستان دو سیهه قهوسی ژیهنگ
 دره شیننن مه وتین مه دوهه زار تیر وخه دهنگ
 جه گهری کون دکن وتی دبه یین مثلی ثقهنگ
 مثلی وی کافر وظالم قه دیین کهس د فهرهنگ؟

نساړک وخووب وشه کهرخه نده وشیرین حه ره کات
 صه نه مه سا سور ژ صه مه د نه ی شه که را له ب ژ نه بات
 (أحسن الله، تسبارک) ژ سورا وی صه نه مه سی

د ریسا دؤستی مه لایه ک جههت وساده دلین
 مه حه تا جان هه یه حاشا ژ طه له ب دهست بهلین
 یسا د ری سهر بدرین یسا ب مورادی وه صصلین
 مه چ پهروایی رمین پهروهش وشیرین قزلین

تسا نه بهد مه ست وه لاکین ژ شه را با نه زه لین
 ژ جه فا وسته ما وی ژ جه گهر پور د کولین
 په رده یا گو شه قه صه ب بی تو ژ سهر دیمه هلین
 کو د شه رقی مه ه وخورشید ژ شه وقی به ططلین
 له و ژ سور سورمه ددیرین ونه موحتاجی کلین
 مه ست د نیف توور و له فان مار ل سه لوی فتتلین
 سورمه دارین ژ سوری مه ستی ژ قودرهت که مملین
 مه ژ غه فلهت دو ژها دین^(۱۰) و ژ سه می خه ججلین

عششوه گەر شیوه نسومايا مه ژ وی پرووح وحیات
صهسه نه ما سور ژ صهسه مه د نهی شه که را لهب ژ نه بات
(أحسن الله، تبارك) ژ سورا وی صهسه نه می

-
- (۱) فدایین (پاشا، یووسفی، عه مه ر) فدایین (کۆفلی، عبدالسلام).
  - (۲) پتری (عبدالسلام).
  - (۳) حاجی یان (زفنگی، نامیدی).
  - (۴) د قی پارچهیی دا پاشخستن و پیشخستن ل نک (پاشایی) ههیه .
  - (۵) گوفت و که نی (پاشا، یووسفی، عه مه ر، کۆفلی) رهخت و چه نی (عبدالسلام).
  - (۶) د که نی کفت و چه نی (پاشا، یووسفی، عه مه ر، کۆفلی).
  - (۷) نهف ریزکه تنی ل نک (زفنگی، نامیدی) ههیه، د قی پارچهیی دا پاشخستن و پیشخستن ل نک (زفنگی، نامیدی) ههیه.
  - (۸) به ده ن (پاشا، عه مه ر) قه لب (کۆفلی).
  - (۹) دایه هه ژه نگ (پاشا، یووسفی، عه مه ر، کۆفلی) .
  - (۱۰) زه ری (کۆفلی).
- (*) هه ژار ل وی باوه رییی یه کو نهف شعره نه یا جزیری یه، چاقلینکرا شعرا وی یا بۆرییه [ئیسماعیل] .

ئىرۆم دى

ئىرۆم^(۱) دى وهقتى سەحەر ئەو دلەرا سونىدوس د بەر
 دىسسەد لىسسە سۆر وزەر نىورەك مونهززه بوو بەشەر
 بىسكىن سىياھ خالىين د قەر رەش كاكولى زولف چوونە سەر
 ئەسودە بوو دائىم سەجدە بەر مەن بەستى عەقدا نىپىتەتى
 غەفلىت ب سەر دا مەن نەظەر مىران ب قەتلى كەر غەدەر
 تىبىر دانە دل شىھى مەجەر بى مروت ئامانج كەر جەگەر
 فەرياد وئەفغان سەد كەسەر وەصفان نەشىم لى ئەو قەدەر

زانىم كورپۇژ بوو ھاتەدەر

سوبحان ژ شىھى قودرەتى

سوبحان ژ تە شىھى جەلال ھىستايى پور قودرەت ل بال
 خىصا تە دايسى ئەف جەمال دىمى ژ غەنەبەر خەط و خال
 كەش بوو د قەوسى دا ھلال قىپرا مە دى بەدرا كەمال
 لى بوون نىقاب چەوگان ودال وان يەك ب مەستى دايبە پال
 لى سەبىرى بسايى شەمال پىچانە سەر نىورا زەلال
 قەط كەس دىين ئەف رەنگ مثال موطرب وەرە وهقتە ومەجال
 زازا ب نىسايى رايىن ساقى وەرىن خەمرا جەلال

جسارهك ژ سهر ديمى قهمال
 زولفيين ل دورا جه بهه تي

زولفيين موعه نيهر كماكوليين بسكيين سياه پرهنگ سونوليين
 تاتاب داف داف فه تليين چين چين ب مهستي سلسليين
 بايي^(۲) نه سيم تيك مه يايين وي قهسته خالا فلفلين
 نه بلهق ژ قودرهت خه مملين وي بوغچه يي گول كه مملين
 تسي عه نده ليب و بولبوليين رور هاته بورجا سونوليين
 غه فلهت مه دي لهو خه ججليين مه حرووم ومه هجوور دل كوليين
 مه جرووحى تيرين قزليين^(۳) ره حمى كه پور سوتى دليين
 قى پهرده يي جسارهك هليين
 باقى نسابا ظولمه تي

پورسى ل ميهردارى خوه كه ل مه جذوب وحالدارى خوه كه
 بهس قههر وئازارى خوه كه قهستما بريندارى خوه كه
 شه فقى ب ديدارى خوه كه تيك غه رقى نه نوارى خوه كه
 لى نه مير و فسه روارى خوه كه شه هيدى نووبارى خوه كه
 كه زتى يي ره شماری خوه كه له علمى شه كه بارى خوه كه
 ب له فظ وگوفتارى خوه كه دهرمانى كولدارى خوه كه
 لى كه شفقى نه سرارى خوه كه مه خموورى خه ممرارى خوه كه
 حه ييرانى ره فستارى خوه كه
 كوشتينه تيرا موحبه تي

وه سهرده جسارهك كوشتى يان نه خته رمه يين خوه^(۴) ب يه نكي يان
 بهرده ب ملل دا خه ممرى يان بسادت سه حهر رويحان يان

داغيڻ شهههيد وسوهتي يان   دانينه لى وان تللى يان
 كو ژ موعجزا خومماري يان   روح بيته ديسا سر گيان
 هيڙ نابرم قسط هيڙي يان   ژ وان شهه فقهه و دلداري يان
 (بالله) ژ نال وزار يان   ظهريما فراق وبهري يان
 ته شبيهي توو تاڪين چيان   خه و ناڪرين شهه فتاري يان

لى هيڙ دخوازين شوڪري يان
 چه ندى كو روو دين قبله تي

چه ندى دنى بست^(۵) هر هه بي   عالهم د بهر حوڪمي ته بي
 هر چي دڦي ته هر وه بي   لبسي ته كه مخه وخاره بي
 دائيم ب رهمز وعشوه بي   شويههت گولا هر غونجه بي
 وي به غچه يي خسار تي نه بي   ناگه ژ عوش شاقين خوه بي
 چه شمهك ل نه حوالى مه بي   دهر حق مه لى بي پرده بي
 ساغر مه دام پور بساده بي   پور شهه فقهه وخوش مه عده بي
 بهتر ب رهم وشه فقهه بي   ب شيري ته دا پهروانه بي

مه خمووري چه هڦين شههله بي
 سوڙتينه ناري فورقهه تي

دهردى غه دار بيم فورقهه ته   فورقهه ژ جان پور زه حمه ته
 عاشق مرن هر ساعه ته   يا سههله جارهك^(۶) روو ده ته
 لى دل بهر نه ف رهنك عاده ته   هر چي د به ندى دا كه ته
 نه وو هل دد پي ئولفه ته   ذوق وصله فناء وصله حبه ته
 گناشهك كو نهو ڦي پرا ره ته   ئانجا ژ ناگه ه غه فله ته
 شيري جهه فايي لى ده ته   (الله) چ وي بي مروه ته!

رہ حمی ب عاشق نساہتہ تہ وئ قہستہ جان یہ غما کہتہ (۷)
 حہتتا کو دل قہنج ژئ بہتہ
 ئنصاف ژ مہر وویان مہ تی

یار قہستہ جان یہ غما کرت   دا موعجزئ پہیدا کرت
 رہ مزہک ژ رہنگ عیسا کرت   یسا سحرئ بووسینا کرت
 ژ ئہو لہ علی شہ ککہ رخا کرت   دیسا شہہیدان راکرت
 فان کوآہیبان ئازا کرت (۸)   جمارہک غہریبان شا کرت
 راستئ یہدی بہیضا کرت   مسکئ د جہرحسان داگرت
 دی خوہش بکت ئحیا (۹) کرت   شہفقئ کہ یار رہب دا کرت
 رہش کاکولان تاتتا کرت   سہد حہلقہ چین چین باکرت

ہمیان ل دیم طوغرا کرت
 ئہمرئ ہوماپوون سہر مہ تی

عاشق ژ وئ دی سادہ (۱۰) بت   خاکا ریسا یسارئ خوہ بت
 سہد داغ د دل وہک لالہ بت   خونئ بخوت رہنگ غونچہ بت
 وئ (۱۱) جانفدا شوبہت مہ بت   جانئ غہزیز نہقدانہ بت (۱۲)
 دائم ب سہعی وجہہدہ بت   طہبعئ کو یار لی ئہو وہ بت
 یسار ژئ د گہل بی پہردہ بت (۱۳)   فیپرا ب رہحم وشہفقہ بت
 وہک غونچہ عاشق دل قہبت   دل شوبہتئ ئایینہ بت
 عشق وجہمالہک (۱۴) زیدہ بت   خمال ئہسود و دیم قبلہ بت

پیش ہردو نوونان سہجدہ بت
 فیپکرا بوپرن صوحبہتی

ئىنى گۆيىنى مەيدانى تەبىت   وەك مەن د زىندانى تەبىت
 سەرپەندى چەوگانى تەبىت   مەجر ووحى پەيكمانى تەبىت
 يەغمما و تالانى تەبىت   ھەر رۇژ زى قوربانى تەبىت
 بىيمارى موژگانى تەبىت   دائىم د فەرمانى تەبىت
 حەبسى د زىندانى تەبىت   موشتاق و حەيرانى تەبىت
 سوھتى ژ ھجرانى تەبىت   دى مەستى فنجمانى تەبىت
 وى بەھر د نىشانى ^(۱۵) تەبىت   مووچە ژ بەر خوانى تەبىت
 لى لوظف وئحسانى تەبىت
 ھەر دەم بخوونى حەضرەتى

جامان ب ئەغىباران نەدى   خەمى ب خوونخواران نەدى
 وەردان ب مەورداران نەدى ^(۱۶)   وان رى د گولزاران نەدى
 رەيھان و گولناران نەدى   بو وان دژەن ^(۱۷/۱۸) خاران نەدى
 توپەمز و ئەسراران نەدى   كۆران ^(۱۹) تو ئەنواران نەدى
 ئازارى مەھرداران نەدى   لى دەستى بەدكاران نەدى
 ب نوونەكى ياران نەدى   نىش مە و خوە ئەستاران نەدى
 تيران ژ نووبەساران نەدى   وەردان ^(۲۰) ب بىيماران نەدى
 ژ غەبىرى سى جاران نەدى
 رېشەن نەدىرن طاقەتى

بەس عاشقان مەھجور بكى   شوبەھت مەلى رەنجور بكى
 قەلبى شەكەستى ھور بكى   شوونسا بىرىنجان كور بكى
 شەمە مە زى ^(۲۱) پور نور بكى   ب زەھرى خوە مەئەمور بكى
 تەنھا مە بى دەستور بكى   مەھرەم سەرايى ^(۲۲) حور بكى

ب وەسلا خوە دا فەغفور بکی   ژ وی؁ بادەیی؁ مەخمور بکی
نیف کاسەیا فەرفور بکی   دالان ژ خــــالان دور بکی
دیی؁ ژ رەنگ کافور بکی   فەیی؁ ل دل دا فور بکی
بەس عالەمی؁ مەقهور بکی
وەقتی؁ سەحەر گەه بە دەتی؁

-
- (۱) مە (یوسفی، کۆفلی، عەمەر).
(۲) دایی (زفنگی، ئامیدی).
(۳) ئەف ریزکە تنی ل نک (زفنگی، ئامیدی) هەبە.
(۴) وان (کۆفلی).
(۵) دلی بیټ (کۆفلی).
(۶) عاشق (زفنگی، ئامیدی).
(۷) وی قەستە جان کت غارەتە (پاشا، ئامیدی).
(۸) دەولەت ژ کورلان نا کرت (پاشا، یوسفی، عەمەر، کۆفلی).
(۹) حەییبا (پاشا، یوسفی، عەمەر).
(۱۰) شاد (یوسفی) عاشق دفی؁ دل سادە (زفنگی، ئامیدی).
(۱۱) دی (زفنگی، ئامیدی).
(۱۲) لی؁ ژ ئەمری؁ یار غال نە بت (زفنگی، ئامیدی) نەقدا تە بت (عبدالسلام).
(۱۳) یاری ژ کول پی؁ پەردە بت (پاشا، یوسفی، عەمەر).
(۱۴) جەمال ژیک (زفنگی، ئامیدی).
(۱۵) بەهر و نیشانی؁ (پاشا) مەر و نیشانی؁ (کۆفلی) بەهری؁ نیشانی؁ (عەمەر).
(۱۶) دورران ب مرواران نە دی (کۆفلی).

(۱۷) ژ ژهين (زښنگي، نامېدي).

(۱۸) وەر دو زهرين (کوفلي).

(۱۹) گهر وان (کوفلي).

(۲۰) دهر دان (زښنگي، نامېدي).

(۲۱) شه معين تو دئ (پاشا، يوسفي، عه مەر، کوفلي)، پي (زښنگي، نامېدي).

(۲۲) ب ديستا من ئەف نيښ مالکه هوسا بيته خواندن: " مه هره مسه رايي حورور بكي "

دورستتره؛ چونکوو (هه ره مسه را) د فارسي ده هه ره مخانه يه کو ئەم ديژني: (ملي مالي) جهي

ژن لي ژ مالي. ئەفه ژ نيکا ر امانې فه موکو متره وچيتر دکه فته نه قلا مالک ونيښ مالکين

بهري خو ه ژي [نيسماعيل].

(*) هه ژار ل وي باوهرمي يه کو ئەف شعره نه يا جزيري يه [نيسماعيل].

ئىروژ نوو پور ئاتەشم

ئىروژ نوو پور ئاتەشم   دىسا ژ رەمزا دلجىبەرى
 مەجر ووحى قەوسى پور وەشم   تىر دانە نىشا جەگەرى

تىر دان ژ قەوسى ئەسودە   شەزادەيا شىرىن قەدە
 كوشتىنە وەك من دەھ^(۱) سەدە   وى پادشاه و بەگەرى

وى بەگەرى پور كوشتنە   ئەنگوشت ب خوونى رشتنە
 ما ئەھلى دل قەط هشتنە؟!   سوتىنە مثلى مەجمەرى

لى ئەز تىنى^(۲) سەر تا قەدەم   يەكسەر دسوزم دەم ب دەم
 وەصفىن د عشقى ئەز چ دەم ؟   نايىن حساب و دەفتەرى

وەصفىن ئەقىن و عشقەھى   حوسن و جەمالا وى شەھى
 نايىنە شەرح و مەدەھى   ئەسەن ژ نەقىشى بەششەرى

نه‌حسین ژ حوسنا دیم دوری   شیرینی و (۳) گوفت و سوری
سه‌د زاهد ئیخستن ژ ری   وی نازک و له‌ب شه‌ککه‌ری

شه‌ککه‌ر د نیف لیقمانه وی   رویحان ل دۆر سیقمانه وی
مه‌شعه‌ل د نیف شیقمانه وی   ته‌یسی ژ رهنگی فه‌نه‌ری

فهنه‌ر نیه‌ نورا حه‌قه‌قه   حوسن وجه‌مالا موطله‌قه
به‌رقا سپیده وشه‌فه‌قه   زوه‌ره وشه‌مسا خاوه‌ری

زوه‌ره و مساه و موشتیه‌ری   مین دین ل دیمه‌ی نه‌نوه‌ری
زولفا موسه‌لسه‌ل عه‌نه‌ری   سه‌ر دایه‌ حه‌وضا که‌وثره‌ری

حه‌وضا ژ که‌وثره‌ر چه‌شمه‌تی   یا جه‌د ره‌وضا قودره‌تی
هه‌رده‌م ژ نووری (۴) سه‌ر ده‌تی (۵)   خه‌میری و تایین عه‌ره‌ری

خه‌میری ب ره‌ش بسکا (۶) هه‌ریر   وه‌ریون ل دۆر به‌درا مونی‌ر
بورجا کو حاکم لی دو می‌ر   مین دین ل ته‌ختی کشره‌ری

ته‌ختی دو (۷) می‌ر و به‌گله‌ران   مه‌یدانی جو‌قا گو‌ی گه‌ران (۸)
ئه‌صلان و جو‌تی مه‌ی خوهران   مه‌ی دان (۹) شه‌رابا ساغه‌ری

ساغه‌ر ب ده‌ست سه‌رخوه‌ش و مه‌ست   وه‌قی سه‌هرگه‌ ده‌ست ب ده‌ست
غه‌فله‌ت دو به‌گله‌ر مه‌ی په‌ره‌ست   کوشتم ب ده‌ربا خه‌نجه‌ری

گه زمه وخه دهنگا ئاوران ^(۱۰)	كوشتم ب دهرسا كه يبران
دان دل ژ نيشقا په نجه ري	رهمز وئشارات و ســـــوران
بهرقا ته جه لالايا صودور	دان ^(۱۱) دل ژ بهر حوسنا ب نور
حوبوب وئنه فينسا نه نهرى ^(۱۲)	لهو سوه تيم وهك كووهي طور
ههر رپوژ ژ نوو نهز كوشتمه	حوببا ته ما خواهش هشتمه
تير وخه دهنگين مه جهرى ^(۱۳)	يه كسه ر ژ خوونى رشتتمه
دهر بين د وي ر ميباز كى	گه زمين د شيرين نياز كى
من داد ژ ظولما دل بهرى	چوويينه نيشق دل گماز كى
جارهك ناكنت پورسى ل مه	دل بهر چ بى حهد ظالمه
لى پور دديرت غه دهرى	لازم ب حالسى عـــــالمه
هيپژ نهف د دل مارى شهقى	لازم ب قه تلامـــــنى
به نكدر ب شه وكما عه نهرى	په يكان د جه رگى دا چهقى
دل ما د نيشق ئشكه نجه يان	به نكدر كولا ب وپه نجه يان
كوك و كويارين دين بهرى	من ئاه ژ دهست وان غه نجه يان
تيرپيژ ^(۱۴) و بهر قين كه و كه بان	رهمز و سورين شيرين له بان
گهر دان ل دورا قه مـــــهرى	رپنزا موسه لسهل عه قهره بان

من دین ل دۆر بـهـدرا تـهـمـام
وی پـیـشـرـهـوی باطن ره قام
حهرفین د مه کتوب دال ولام
یه غمما کرم سیمین بهری

سیمین بهرا نهی شه ککه ری
بهژنا شیرین دیممی زه ری
ئهو خووری یا نسبت پهری
بسو ژ گولاب و ماوه ری

بسو و ماوه و شیرین له بی
به درا د بورجا عه قـرـه بی
وی خووب و نوورین غه بغه بی
که نگی ژ بهر پـهـردی ده ری

به درا ^(۱۵) ژ قودره لی دو نوون
پور پاکرن وی قه تل و خوون
ئهو قاتالا ئه سو د عویوون
عالمه پهریهت یه غما که ری

هه ره دم ب ظولمی وه دسوژی
لازم -- دبیم -- من دی کسوژی
قه لیبی ژ حویبا تهی تهژی
کهس نینه چیتن مه هده ری

کهس نینه رهت مه هدهر بکت
خه مایی ژ زیـــــــــــــری زه بکت
بهس گرتی یان ئه بهتهر بکت
شه فقته ل یه کتا بده ری ^(۱۶)

شه فقی ب دیداری خوه کت
شه هیدی ره شماری خوه کت
قه سستا برینداری خوه کت
ئی سه ل فه تلا پیشته ری ^(۱۷)

فه تلین سیه ه ماری شه فین
ئاخر ب سه لوی دا ره فین
ره یحان ب دۆر سه وان چه فین
خه ف بوون د تایمی چه نه به ری

خهف بوون د نیشف تورا قنزل	ئیلان مثالن سهر ل مل
کوشتین وژههر ئافهسته دل	هیژ کوشتی یین ره مزا بهری
کوشتینه ئهم شیرین له بی	ته حلیکه شین روز وشه بی
گهر ئهز بجهینم ئهو ب خوه بی	ناکم ژ دل هیژ باوهری
ئهو نازکا نسجهت گولی	جامهك ژ كهوئهر دا مهلی
مهستم ژ بهر (قالوا) بهلی	حهتتا ب رۆژا مه حشه ری

- (۱) چهند (زفنگی، ئامیدی).
- (۲) من جان ههمی (کۆفلی).
- (۳) شیرینی یا (عبدالسلام).
- (۴) نوو وی (زفنگی، ئامیدی).
- (۵) سدره تی (کۆفلی).
- (۶) زولفا (زفنگی، ئامیدی).
- (۷) د (حهلهب، ههژار).
- (۸) گۆ گهپان (عبدالسلام، حهلهب).
- (۹) دادهران (حهلهب).
- (۱۰) وان (حهلهب) دا (عبدالسلام).
- (۱۱) وی زهری (ههژار).
- (۱۲) د (پاشا، یووسفی، عهمر) خهمر و (کۆفلی).
- (۱۳) قهچجهری (کۆفلی).
- (۱۴) تیرۆژ (زفنگی، ئامیدی).
- (۱۵) بهرقا (عبدالسلام، حهلهب، پاشا).
- (۱۶) نهدری (پاشا، یووسفی، عهمر، حهلهب) نهظهری (کۆفلی).
- (۱۷) شهپهری (کۆفلی).

قى فورقه تى ئەبتەركىرىن

قى^(۱) فورقه تى ئەبتەركىرىن   فەرياد ژ دەستى فورقه تى
 ژار و ضه عىف و زەر كىرىن   فەرياد ژ دەستى فورقه تى

پور زەر كىرىن وەك زىر مام   چەھشەين ب لوطنى پىر مام
 دائىم ژ رى چافنى مام   فەرياد ژ دەستى فورقه تى

چافنى پەفتارا تە بووم   موشتاقى گولزارا تە بووم
 لەو دور ژ دىدارا تە بووم   فەرياد ژ دەستى فورقه تى

دور بووم ژ وى رەفت وچونى   وان عىشەويان گوفت و كەنى
 نايى ب چەھشەمان من دنى   فەرياد ژ دەستى فورقه تى

دونىيا ب من مژبوو غەمام   خەو ژى ل چەھشەمان من حەرام
 عومرەك ب قى حالى هە مام   فەرياد ژ دەستى فورقه تى

دائِم ل سهر دهست فسال بوون	ساعهت ل من تيك سال بوون
فهریاد ژ دهستی فورقه‌تی	حهر فیین دهساتن دال بوون
مه‌عنا دچوو به‌ژنا شه‌ریف	ئیرو تنی دهرهات ئه‌لیف
فهریاد ژ دهستی فورقه‌تی	یا خاره لی که‌مخه وقه‌دیف
جهر حیین قه‌دیم دیسا که‌واند	فی فورقه‌تی پور دل شه‌واند
فهریاد ژ دهستی فورقه‌تی	شیشیین د سور تاتا طه‌واند
یه‌ک یه‌ک ژ نوو ئاته‌ش کرن	داغیین مه‌ دیسا ره‌شکرن
فهریاد ژ دهستی فورقه‌تی	لی زی‌نده په‌نج وشه‌ش کرن
پور ههر د دل خوونر پیر کرم	سه‌وداء و سه‌وس ^(۲) و گیژ کرم
فهریاد ژ دهستی فورقه‌تی	چه‌ندان وه بووم لی هیژ کرم
گه‌زمین د وان خومماری‌یان	(بالله) ژ نـاـلـه وزارت‌یان
فهریاد ژ دهستی فورقه‌تی	خه‌و ناکرین شه‌فتتاری‌یان
حه‌تتا به‌شیر ^(۴) مزگین ددا	شه‌ف بوو د نیف ^(۳) چه‌شمین مه‌دا
فهریاد ژ دهستی فورقه‌تی	دی بی سی سه‌حهر شاه‌ی گه‌دا
رووحی شریین من هاتمه‌ سهر	مزگین کو دا من شه‌ف قه‌دهر
فهریاد ژ دهستی فورقه‌تی	خه‌یله‌ک ل من رۆن بوون به‌صهر

رڻن بـو ب ديدار تـه دل	بـو غـهـرقـي ئـهـنـوارا تـه دل
نـارـهـت ڙ فـهـرـوارا تـه دل	فـهـرـيـاد ڙ دـهـسـتي فـورقـهـتي
مـنـنـهـت مـه دـلـداري خـوه دـي	دـيـسـا ڙ نـو وـيـاري خـوه دـي
سـولـطـان وـخـونـدـڪـاري خـوه دـي	فـهـرـيـاد ڙ دـهـسـتي فـورقـهـتي
رـهـش ڪـاڪـولي سـونـبول چـهـفـين	مـنـنـهـت مـه دـيـسـا غـم رـهـفـين
نـو بـو ل دل حـويـب وئـهـفـين	فـهـرـيـاد ڙ دـهـسـتي فـورقـهـتي
دـهـرـدي غـهـدار بـيـم فـورقـهـتـه	فـورقـهـت ڙ جـان پـور زهـحـمـهـتـه
يـا سـهـهـل ڪو عـاشـق رـوح دـهـتـه	فـهـرـيـاد ڙ دـهـسـتي فـورقـهـتي
نـاري فـراق و سـوـهـتـني	ئـيـشـا خـهـدـهـنـگـا نـوـهـتـني
پـورـسـڪـن ڙ عـوشـشـاقـان تـني	فـهـرـيـاد ڙ دـهـسـتي فـورقـهـتي
عـاشـق ئـهـون هـهـر دـهـم مـرن ^(۵)	چـهـنـد يـهـڪ د رـهـمـزـين دـلبـهـرن
ڪـهـيـبـر ل دل مـن بـهـتـرن	فـهـرـيـاد ڙ دـهـسـتي فـورقـهـتي
يـا رـهـب ب دـيـدارا خـوه ڪـي	مـن وـاصـلي يـارا خـوه ڪـي
بـهـس سـوـهـتـي يـي نـارا خـوه ڪـي	فـهـرـيـاد ڙ دـهـسـتي فـورقـهـتي
مـه ڙ دـوسـتي سـانـهـڪ دـوور نـهـڪـي	پـهـر ڪـهـنـده و مـهـهـجـوور نـهـڪـي
دـيـسـا ڙ نـو وـيـاري دـل هـوور نـهـڪـي	فـهـرـيـاد ڙ دـهـسـتي فـورقـهـتي

خاكارىياسا دلببەر مەلا   بىكشىن دچەھقان وەك جەلا
دىدار قىسمەت بوو ھەلا   فەرىساد ژ دەستى فورقەتتى

---

(۱) وى (پاشا، يوسىفى، عەمەر، كۆڧلى، عبدالسلام).

(۲) وى ھۆش (خەلەب) صەوص (عبدالسلام).

(۳) دنى زڧنگى، ئامىدى).

(۴) ب سەر (پاشا، يوسىفى، كۆڧلى، عەمەر).

(۵) ھەر دمىن (عەمەر، يوسىفى، زڧنگى، ئامىدى، عبدالسلام، خەلەب، وەستانى).

(*) ھەزار ل وى باورەيى يە كو ئەف شعرە نە يا جزىرىيە [ئىسماعىل].

دەر حەق مە

دەر حەق مە ب شیری خوه مە که ته قصیری
 ناسبت (۱) د شوغلا مە بکی (۲) ته ئخیری
 طوغرایئ هومايون کو دکن طوررهیی ئەر
 زولفا تهیه ئانین (۳) ژ خه طا ته حریری
 حوسنا ته نزانم ب چ ته شبیه بکم؟
 (في أحسن تقویم) له و هاتی به ته فسیری
 سررا ته ل دیم ئایه تی کو برایه نه شیم
 لی نه قل وروایهت دکرم ته غسیری (۴)
 گەر قه لبی حه قیقهت نییه یه کجار چرا
 عشقا ته کرین زیروزه بهر ئکسیری؟
 ما قودره تی ده فعی هیه وەر شیری علی بت
 لامع کو بدت صاعقه یسا ته قدییری؟
 بی قودره تی تو قووه تی مه خلووقی چ کت؟
 مه منووعه ل نك عه قل کو بکت (۵) ته ئثیری
 نهی به سٹی طلسمی مه (۶) ب سه د خانه برت
 قسادر هیه عارف بکرت ته قیرییری!؟

بهر دل بهر وله ب بهر له ب وئنه ندام ل یــــــــه ك
 خه و نسا مه ب یــــــــاری بــــــــدنی ته عبیری
 ذاتی ژ و وجودا مه سه به ب وی تو دزانی
 نسا ئی ته حساسی فه له کی ته دویری
 نسا ته ش په ره سی وادی یی عشقین و عه جه ب
 دینناری په ره س^(۷) وی د بــــــــرن ته کفیری
 محرابی دو بره یین ته ببینت عــــــــارف
 نییه ت چ ب جه بست ده مــــــــا ته کبیری^(۸)
 زانم ته چ مزراق ف دل که فتی یه لی
 چاره ك ته گویسی د دهر بیــــــــن تییری
 ته قــــــــدییری کو حوکمی ل مه لی جاری کت
 قــــــــط کهس هه یه مومکن بدتی ته غییری؟!

-
- (۱) باییت (پاشا، حه له ب، عبدالسلام، وه ستانی) یاییت (زفنگی) باییت (عه مه ر) یا بییت (یووسفی).
 (۲) بکن (پاشا، کۆقلی، عه مه ر) نه کن (یووسفی).
 (۳) ئانی (پاشا، یووسفی، عه مه ر، کۆقلی).
 (۴) بی نه قل وروایه ت بگرم ته فسیری (کۆقلی) ته فسیری (عبدالسلام، حه له ب، وه ستانی).
 (۵) عه قلی دکت (پاشا، عه مه ر، یووسفی) عه قلی بکت (کۆقلی).
 (۶) ته (عبدالسلام).
 (۷) دنیا (عبدالسلام، حه له ب، وه ستانی).
 (۸) ته کثیری (پاشا، عه مه ر).

مزگین ژ مهرا بیت

مزگین ژ مهرا بیست ژ سور شریینی
جمانی خوویی شیرین ددرم مزگینی
سه د چین د خوه دا گرتی به زولفا ته ب چین^(۱)
شعرا مه^(۲) ئو حق له و چوو حه تا ماچینی
نه قشین فه له کمان^(۳) گوهر ددرن فی نه ظمی
ته نهها نه به شهر هر د کرن ته حسینی^(۴)
عشقی ژ خودی دا تو بخوازی ژییـــــرا
گهر دی ل نه یاره ک^(۵) خوه بکی نفرینی
یهه ک سه جده تنی فه رضه د دینی عشقی
بن بهر قه دی یاری د مه جمالی دینی
عاشق کوب دل فاتحه یما عشقی خواند
نایمات یه کایه ک دکـــــرن ئامینی
مه ژ له علی له بی یاری^(۶) فه خوار ناھی حیات
ئه غیار بسلا تیـــــک بچن داریینی
لازم ب خوه ئایینه یی (روح القدس) ی تو
له و کس نه دین حووری ب فی ئایینی

جسائز ب تہ (من حیث البشر) نسبتہ دان (۷)

بہن وشہ فق ونازکی یا نہ سرینئی
 ئسف پہنگہ فہصاحت ژ بہشہر سحرئ حلال
 ئعجازئ بہیمان ئسانی یہ بہر تہ دوینئی
 دا نالہ وئاہیین مہ ژ دل صہح (۸) بکری
 وەر گوہ بده ہنئدافی سہرئ بالینئی
 فہرہاد دزانت توژ پەرویز مہ پورس
 ئہطواری غہمئ عشق وسورا شیرینئی
 بیئ (۹) نوقطہ نہہن دائرہ ئحسان کہہ مہلا
 دہوار چ کت دائرہیسا تہ کوینئی !

---

(۱) چینایہ کی ولاتی چینییہ ، و چینا دووی خہلہ کین زولفانہ.

(۲) د (حہلب، عبدالسلام، وہستانی).

(۳) نہفستین مہلہ کان (کؤفلی).

(۴) تول یارہک (عبدالسلام، وہستانی، حہلب، کؤفلی، پاشا).

(۵) خہلکی جزیرئ دگؤتن : مہلایی جریری سہد دیوان ہہ بوون ، یہک یا مایی و نؤت و نہہ
 ملیاکہ تان یین برینہ عہسمانان !!

(۶) یاری خوہ (زفنگی، ئامیدی).

(۷) من حیث بشر دئ بتہ نزہت بدران (کؤفلی).

(۸) سہہ (عبدالسلام، حہلب، وہستانی).

(۹) لی (پاشا، یووسفی، عہمەر، کؤفلی).

چارینه

- ۱ -

قهوسئی ته ^(۱) هلالی ب دهلالی کسه شها
بهژنا ته ژ شهنگی ب دهرهنگی مه شها
ماری ژ حهریری د عه بییری خوه شها
ماور برو ژ وان زولفی د زهنگی وه شها ^(۲)

-- ۲ --

شمشاد خه رامی کو د جامی مهی دا
جاما ژ شهراپی ب گولاپی ههی دا
سه د هاتنه قوربان ومو طربان نهی دا
دور هاتنه طلسمی مه ب ئسمی حهی دا ^(۳)

-- ۳ --

سه رده فته ری وه صفین ته یه دیباجه پی دل
یهک قه طره ژ لوطفا ته یه سیراجه پی ^(۴) دل
ذکری ته دکت دور و ضیا له هجه پی دل
طهیری نه فه سا های وه ویا له هجه پی ^(۴) دل

-- ۴ --

ئامانجى خە دەنگىن تەيە من شىشەيى دل
دائىم ئەو ھەر من غەم وئەندىشەيى دل^(۵)
ئاتەش درە شىننت قەبەسى پىشەيى دل
ھىنگى ل خە يالى بىدەرم تىشەيى دل^(۶)

-- ۵ --

پەردە ھەبەبى ب ھىجابى تە قەدائىن
سەروى د چەمەن دا و د بەندا ھەو دا ئىن
ھەرچەندە تو مىرى مە فەقىر و مە گەدائىن
زانى ژ گىيانى خوە ب جانى خوە فدائىن^(۷)

-- ۶ --

خىالا تەيە مەشكىن كو بوويە نوقطەيى نوونان
و ەك ئىسىم و طلسمان بوويە تە عويىدى عويونان
چە شەيىن د سىيە ھراد كرن فتنە ئوخوونان
لەو خوون ژ دو چەھقىن مە دزىت^(۸) شوبھى عويونان

-- ۷ --

يەنگى تە ژ شەنگى ب دەرەنگى^(۹) و ە كە شاندىن
سەد تىر و خە دەنگى ب چ رەنگى تە رە شاندىن
سەريەنجە ب ئشكەنجە تە و ەك غونچە لقاندىن^(۱۰)
ھەستى و ە ب مەستى ل مە قىپرا ھەرشاندىن

-- ۸ --

پابوسه مورادا مه ژ یارا خوه د عیدان ^(۱۱)
مه حرروم نسه کی ما ژ مورادا خوه موریدان
قوربانی ته ^(۱۲) مه من بکه نامانجی جه ریدان
نه ماما ژ خودی را مه به هه مراهی په لیدان

-- ۹ --

ئاخا قه ده ما موخته ره ما سیمه به ریمه ^(۱۳)
وهك سایه په یاپه ی ل ری یا نه ی شه ککه ریمه
هه ره که فتمه ری ره ژ گری (ره گنر) یمه
دائم د سولووکا خوه رجووکاری ئه ویمه

-- ۱۰ --

مه ژ ئایه تی کوبرا کو ب طوغرا وه کشاندی
ئعراب ب زیرابی که شانندی و ره شانندی
سیمما ژ سیمما ب خوه وه سپیده ره شانندی
ئیلان قه وه شانندی ^(۱۴) ب عه پیری قه وه شانندی

-- ۱۱ --

(الله) چ ظه ریفی چ له طیفی چ شه پالی!
قه نجی و ب غونجی و ب نازی و ده لالی
زانین مه شهف ورژی تو بهس کو ژ خه یالی
دائم ژ خه یالا کول بالسه تول بالی ^(۱۵)

-- ۱۲ --

(الله) چ شیرینی چ نه باتی چ حیاتی!
مه حبوب وه کی دیته دبیزم^(۱۶) : بوت ولاتی
یا صوره تی روحی تسو و یا په رته وی ذاتی؟
دیدار مه پور دینه ل دهر دی مه تو هاتی

-- ۱۳ --

بسه ژنا ته ژ شه نگی ته چ ره نگی وخه رامی
قه د نهی شه ککه ری عشوه پیری ماهی ته مامی
جاره ک ته بهشتا بگه هشتا مه غولامی
تا قه نج مه لای بی بلایا بی ب سه لامی^(۱۷)

-- ۱۴ --

په یغام و بشاره ت مه گه هشتی
ننازک زهری بی سور په ری بی حوور سر شتی
ره مزا دو هلالان خه ط و خالان قه د و قشتی
نسادم ب شه مالین ب شه پالین د بهشتی

-- ۱۵ --

بوره یین ته ب هه فرانه سه ری ده عوائی
سونبول ژ طه ره ف هاتینه سه ر غه و غائی
دا هه ر ژ دل ریش بکنن یه غم مائی
فیه ریاد ژ ده سستی ته شیرین شه هلائی

-- ۱۶ --

رهنندی ب خوه قهنندی وشیرین وشهپالی
قهنجی و ب غهنجی و ب نازی و دهلالی
مه حیروب ل تهختی و ب رهختی ب خوه بهختی
عموری ته مه را بت سهد ودهه سالی هلالی

-- ۱۷ --

سه ریووش وقبایبا من وعشق ومهی وجام
جماما کو نه بهسکه ب تنی بهسکه ختام
شاهد نه ب مهستی بگه ریبت ب خرام
ئهو بساده حه رامه مه دوسهد جاری حه رام^(۱۸)

---

(۱) د (زفنگی، نامیدی).

(۲) عه نهر ته ژ زولفان مه ژ طهره فان وهشها (کؤفلی)، وئهف چارینه ل نک (کؤفلی، زفنگی، نامیدی) ب تنی ههیه.

(۳) ئهف چارینه ل نک (کؤفلی) تنی ههیه، به کا وه کی وئ ل نک (زفنگی، نامیدی) ههیه ای ب چهند گوهورینان فه، دهقا وئ ل نک وان ب فی رهنگی به:

شمشاد وخه رامهك كو مه دی بوو سه حهرئ

جامهك ژ شه راب ب مه دا وئ قه مسهرئ

تیرهك كو ژ قه وسین دوی دا جه گهرئ

قوربانئ خوه کر جانئ شیرین روخ فه نهرئ

(*) (سه رچه) نهز پتر به گهم دکم، وسه رچه خانی بی بجووکه، و ل بنئ گوهی به (سراجیه) بت چونکی (ضیا) پشتی هنگی هاتی به [ئیسماعیل].

- (۴) ئەف چارىنە ل نك (كۆڧلى، ئامىدى) ب تى ھەيە .
- (۵) دائم ئەو ھەر موراد وئەندىشەئى دل (ئامىدى).
- (۶) ئەف چارىنە ل نك (كۆڧلى، ئامىدى) ب تى ھەيە .
- (۷) ئەف چارىنە ل نك (كۆڧلى، ئامىدى) ھەيە .
- (۸) درت (ئامىدى) وئەف چارىنەئى ل نك (كۆڧلى، ئامىدى) ھەيە .
- (۹) يەنگى قەدى شەنگى بەدر پەنگى (ئامىدى).
- (۱۰) ل دل دان (ئامىدى) وئەف چارىنەئى ل نك (كۆڧلى، ئامىدى) ب تى ھەيە .
- (۱۱) يا بووسە مورادا مە د عيدان (ئامىدى).
- (۱۲) تەم (ئامىدى) وئەف چارىنەئى ل نك (كۆڧلى، ئامىدى) ب تى يە .
- (۱۳) ئەف چارىنەئى ل نك (زفنگى، ئامىدى) ب فى رەنگى يە:
- ئاخا قەدەمما موختەرەما پايى پەرىمە
 وەك طووطى پەيپەئى ل زەبانى شەككەرىمە
 ھەر لەحظە دىيىت كود چم رەگگەندەرىمە
 ئىدى چ بىژم كو (كرىم بن كرىم) ھەيە .
- (۱۴) وەقشاندى (ئامىدى) و ئەف چارىنەئى ل نك (كۆڧلى، ئامىدى) ھەيە .
- (۱۵) ئەف چارىنەئى ل نك (كۆڧلى، ئامىدى) ب تى ھەيە .
- (۱۶) دەپزە (ئامىدى) وئەف چارىنەئى ل نك (كۆڧلى، ئامىدى) ب تى ھەيە .
- (۱۷) ئەف چارىنەئى ل نك (كۆڧلى، ئامىدى) ب تى ھەيە .
- (۱۸) ئەف ھەر چار چارىنەئى دوماھىئى ل نك (ئامىدى) ب تى ھەنە .

هه لبه سته كا هه قيشك د نا قبه را
مه لايي جزيري
ومير عماده د ديني (1) دا

مه لا:

سه حهر گه ه گه وه هر نه فشان بت	سهه لامه من نه نا خواني
عه بيير وعه نيه ر نه فشان بت	ب خدمهت عه رض سولطاني
سه ر نه لقاباي زهر نه فشان بت	ب صورهت نه مري سوبحاني

مير:

مه لا دا پسي موعه طه ر بي	سهه لامه صمانعي قنادر
په ياپه ي لي موكه رره ر بي	موفه رره بت مه لي خاطر
مه زي نايينه نه نوهر بي	ژ جامه خاطر عاطر

مه لا:

مه باطن ره وشه ن وصافه	ژ ره نگ نايينه يا جامي
يه قين فه همي ته كه شش افه	د ره مزا كوفير وئسه لامه
دوره خشان قاف تما قسافه	ژ به رقسا نووري نله هامه

میر:

دوره خشان هات وره خشان هات ^(۲) سه نسا بهرقا ته جه لایلی
 ب جاما پرننگ به له خشان هات ^(۳) ب فیرووزی جه لا دایی
 ل من له عالا به ده خشان هات ^(۴) ژ دهستی ماه سیه پایلی

مهلا:

ژ دهستی شه ککه رئا مینان سه راسهر غهرقی مه ستممه
 سه مه ن بوو و دل ئاوی مینان ب رهیحانان فه به ستممه
 د تورا فتنه ئه ننگ مینان دو ئه ژدهر مه ست گه ستممه

میر:

دو ره شماران ف من بهر بوو ^(۵) مه دل مایه د خه یالی دا
 کو سونبول هات و کهر کهر بوو د بهر گوشین هالی دا
 ژ عه کسا ساقی نه نوهر بوو شه رابسا مه د په یالی دا

مهلا:

شه رابسا نابی رومانی شه فهق دا عقدی په روینی
 موسه لسه ل مایه رهیحانی خه طی نازک ل نه سرینی
 غهرهض شه کالی ته بوو (مانی) ژ صوورهت خانی یا چیننی ^(۶)

میر:

مثالا صوورهت یا چیننی غه له ط (مانی) خه طا کیشا
 کو من دیبوو د ئایینی ژ بهر زولفا دوتا کیشا
 مه دیبوو شه کالی شیرینی تو ئوستادان وه ناکیشا

مه‌لا:

كو كيشا كاتبي غه‌ببى
چ نايهت بـوو ژ (لاريب)ى
دياقووتا مه دى مهى بى
خه‌طى ره‌يحان ل كافرورى^(٧)
ره‌شاندى ظولمهت ونوورى
ژ دهستى وي^(٨) صفهت حوروى

مير:

ژ نه‌شئا بـاده‌يا كاسى
ژ وي جامى ژ وي تـاسى
ژ مهرا^(٩) غه‌مزه نه‌لماسى
ب ذات نه‌ز غه‌رقى عرفانم
صفهت كسرا وخاقانم
ل ته‌ختى دل سوله‌يمانم

مه‌لا:

سوله‌يمانيمه نه‌ز ديسا
جه‌واب نانى ژ به‌لقيسا
ب جان نه‌ز خواهش كرم عيسا
سه‌حەر هودهدود بشارهت دا
ب حال وسور عـبارت دا
ده‌ما وي نه‌و نه‌شـارهت دا

مير:

ده‌ما عيسا نه‌شارهت كر
دل وجمانى مه غـارهت كر
نه‌دا له‌و خواهش عبارت كر
ل من عه‌ظمين ره‌ميم حه‌ى بوون
تنى^(١٠) مه‌عدووم ولاشه‌ى بوون
مه‌هه‌مسهر موغنى ونه‌ى بوون

مه‌لا:

نه‌ى وموغنى مه‌هه‌مپازن
تنى مه‌حرم نه‌ى وسازن
دنالن بشكـو^(١١) وبازن
د ره‌مزا نايينه‌يا جامى
ددن بى پـه‌رده پـه‌يغامى
هه‌زار ره‌نگ تـينه‌ نه‌هامى

میر:

هسه زاران بشکۆوان دهنگ تی
ژ به لگیین نییر گزیین نازک
ژ تسایی عه رعه را شه ننگ تی
گهها رووحسا مه ئاوازک
مه شا سه روا ب سه رزه ننگ تی
ب په روازا خووه شه هبازک

مه لا:

زهی شاهین وشه هبازای
ب ناز و غه مزه (۱۲) و غه نجمان
چ ته یغوون بوو د په روازی
وه شیرین دامه بهر په نجمان
ب (۱۳) په مزنا سحر و ئعجازی
برم ریژنا گوهر سه نجمان

میر:

گوهر سه نجمن د حوسنی دا
دو شه هلا بوون (۱۴) د قهوسی دا
دو شه برونو و مثلی میزانی
گرانسه ب بوون د کی شانای
هالان گو شه چوون پی دا (۱۵)
دو (۱۶) سونبول راست و چه پ دانی

مه لا:

دو سونبول راست و چه پ به دری
موسه لسه ل طور ره طوغرانه
ب سه رات و (لیلة القدر) ی
مه لائیک صه ف گری پدانسه
ژ بسالاییی بدن چه تری
ل به دری ترازه سه یوانسه

میر:

ل به دری کاتبی حوسنی
شیرینه غالبی حوسنی
نقیسی عه نبه ری سارا
ب نیشانا جه مال سارا
نه ظه ک (۱۷) طالبی حوسنی
کو دل بهر دل بهری خسارا

مه‌لا:

ده‌قین دئی ده‌ست ژئی به‌ردن	دلئی بت صه‌یدی شاهینان
شیرین دئی شه‌هد وشه‌ککه‌ردن (۱۸)	ب نماز وعشوه شیری‌ننان
ژ قودره‌ت روح په‌روه‌ردن	د تئورا عه‌ن‌به‌ری‌ن چینان

میر:

کو کسوه‌ت (۱۹) بوول نیشانی	ب قودره‌ت نوقطه‌یا نووری
چ شه‌وقه‌ک دایه‌ په‌روانی	د نئورا ئات‌ه‌شی طووری
مه (۲۱) ئات‌ه‌ش هات‌ه‌ فنجانئی	ژ صه‌ه‌با باده (۲۰) فه‌رفووری

مه‌لا:

مه مووسایئی قه‌به‌س ئیسا	ژ وی نئووری ژ وی نئاری
ب طه‌یری دل قه‌فه‌س ئیسا (۲۳)	بروو ژئی راست وچه‌پ تاری (۲۲)
ژ ئیگگر من نه‌فه‌س ئیسا (۲۵)	ب موه‌را (۲۴) نه‌قشی جه‌بباری

میر:

ژ روخساری شه‌ب ئه‌فرووزی	ژ ئیگگر من نه‌فه‌س هل بوو
ب په‌مزا موعجز نام‌وووزی	ژ بوو من حه‌للی موشکل بوو
ژ به‌رقسا وی جه‌هانس‌وووزی	ژ نار ونئووری کسامل بوو

مه‌لا:

مه‌له‌ک هشتن د ئادهم دا	بنئی به‌رقسا ته‌جه‌لایئی
برووسکی راستی (۲۶) عالهم دا	ژ په‌مزا به‌ژن و به‌سالایئی
ب مه‌حرم موهر و خاتهم دا (۲۷)	به‌راتا زه‌رفه‌شان دایئی

میر:

نه دی ^(۲۸) بیّ پەردە وەك نهی بیّ	كەسى بیّ پەردە مەحرەم بىت
عبادەت مەستى بیّ مەهى بیّ	رەباب وچەنگ ھەمەمدەم بىت
ژرەنگ ئايىنەيا غەيبى بیّ	د دەست دا جامى وەك جەم بىت

مەلا:

كو حكمت تىتە تەعلیمە	د قى ئايىنەيا زانى
د لەوحى سىنە تەقویمە	كو حەرفن تازە نىورانى
نەظەر دا ساعدى سىمە	ژ بسالا طوورى ئىنسانى

میر:

ژ بسالا پەرتە وەك نىورى	شەفەق دا سىم ئەندامى
ژ دەستى مەست و مەخمورى	بىگىر ئايىنەيا جامى
ژ نى و ^(۲۹) عوود و تەنبورى	توجارەك گوھدە پەيغامى

مەلا:

بىزانى دا سىرا سىزان	ب قانون گوھدە مزگىنى ^(۳۰)
ب عىنى مەنەيا رازان	ژ حكمت تىتە تەدوینى
دەت طەيرى مە پەروازان	ب دامما عىشورە شىرىنى

میر:

مە سەردا تاجى ئقبالى	د پەروازى ھومما دەنگىن
سەرئەفرازىن د قى حالى ^(۳۱)	شەھى كەيخوسرە و زەنگىن
مە قامەت بوو شوبى دالى ^(۳۲)	ل بەر پى عەرەرا رەنگىن

مه‌لا:

د ری دا خاکی دهر گاهم	به‌لی نه‌ووه‌ل ژ وی خاکی
بلا بی پایه و جاهاهم	مه پی چوو فهرقی نه‌فلاکی
شکاره‌ک دهر ره‌هی شاهم	ژ وی به‌ندم د فتر اکی

میر:

گران به‌ندم د به‌ندی دا	د قه‌یدا شاه‌ی شه‌بازان
دو سه‌ریه‌نجه د زه‌ندی دا	گه‌هشتن یه‌ک شوی بی بازان
د ده‌ستی شه‌هله‌وه‌ندی دا	ب شاه‌ینی و پر م‌بازان

مه‌لا:

ب شی‌یران را کو پر م‌بازم	د ره‌م‌نزا قابه قه‌وسه‌ینی
ب عه‌ینی گولشه‌نی رازم	د بابی (حکمة العین) ی
مولازم حه‌ضره‌تی لازم	حجاب راکت ^(۳۳) ژ مابه‌ینی

میر:

ژ مابه‌ینی ب ذات دی چت	کو واصل بت ب مه‌حبووی
نه‌ته‌نها دی صه‌فا ژی چت	نه‌گهر دی مه‌ست و مه‌جذووب بی
ب طوغرایه‌ک به‌راتی چت	ب موهره‌را نه‌مری مه‌نصووی

مه‌لا:

د مه‌نصووی وصالی دا	بلا صاحب مه‌قام بت نه‌و
د به‌ر قه‌وسه‌ی هلالی دا	ژ وی رۆژی ^(۳۴) ب جام بت نه‌و
د نه‌س‌رارا په‌یالی دا	دقی مسکین ختام بت نه‌و

میر:

خهط وخالین د جامی دا   نشان پی ئسمی ئه لاله (۳۵)
د به حثا زولف ودامی دا   مهلا یسا قه نچ کو و تاهه
د خه تهما وی ختامی دا   غه رهض مهرا (۳۶) شه هه نشاهه

مهلا:

د خه تهما صهوت و حهرفی دا   ژ مووسیقی خه بهر نائی
د که لام ونه حو و صهرفی دا   به بیان نسابی ب ئنشائی
دورا حکمهت د نوطقی دا   ب هه یئهت گوهتئی نائی (۳۷)

میر:

د ئقلیمی سوخن خاقان   رهوان به خش وشه کهر ریزی
ژ نهی شه کهر ل ئه وراقان (۳۸)   ب جان را عه نه بهر ئامیزی
ژ سیمین ساعد و ساقان   ب سه ححاری گوهه ریزی

مهلا: (۳۹)

ب غه وواصی ب سه ححاری   تبه دور ئانین ژ به حه روینی
ژ شعرا تبه شه کهر بیاری   ژ مصری تا ب غه زنه یینی
ب دقغه تبین سه د ئه شعاری   د بییژی (طرفة العین) ی

میر:

د باغی له فظ و مه عنایی   سوخن من (سرو آزاد) ه
ژ قبی (املاء) و ئنشایی   مه له وحی دل نومما ساده
ژ حوسنی ره ونه قه ک داییی   کو شه یخ ئه حمه د مه ئوستاده

مه‌لا:

د به حرا قولزوما ميران ب غه وواصي گوهر چينم
د به حشا شهرح و ته فسيران تو دهر يايان وه نايينم
ژ مير وبه گلهر و چيران غولامي مير عمادينم

-
- (۱) مير عماده ددين ب دورستي نه هاتي يه ناسين، زفنگي دبيت: نهو ژ مير هکين جزيي يه ودبت
برايي مير شهره في هه ف چاخني مه لايي جزيي بت. (و عبد الرقيب يوسف) دبيت: نهو
کوري مير شهره في يه و ل مه دره سا سور ل نک مه لايي جزيي هاتي يه فهارتن. به لي
(کؤفلي) دبيت: نهو بي هه کاري يه عه باسي يه، نانه کوو ژ مير هکين جو له مير گي يه.
- (۲) دره خشاني دوه رخشان بوو (زفنگي، ناميدي).
- (۳) د جامي مه بله خشان بوو (زفنگي، ناميدي).
- (۴) وه کي له علي ب ده خشان بوو (زفنگي، ناميدي).
- (۵) دو ره شماری سه مه ن سور بوو (زفنگي، ناميدي).
- (۶) ژ نه قشني چين وماچيني (زفنگي، ناميدي).
- (۷) خه طه ک زيبا ژ کافووري (زفنگي، ناميدي).
- (۸) ب نيشانين (کؤفلي).
- (۹) به رقا (زفنگي، ناميدي).
- (۱۰) د ري (زفنگي، ناميدي).
- (۱۱) که و که ب (زفنگي، ناميدي).
- (۱۲) غونجه (زفنگي، ناميدي).

- (۱۳) د (زفنگی، نامیدی).
- (۱۴) چهښ شيرين (زفنگی، نامیدی).
- (۱۵) لى پهيدا (زفنگی، نامیدی).
- (۱۶) ژ (زفنگی، نامیدی).
- (۱۷) ده (زفنگی، نامیدی).
- (۱۸) مه دل ههر پور غم و دوردن (زفنگی، نامیدی).
- (۱۹) ب صووروت (زفنگی، نامیدی).
- (۲۰) ژ عه کسا جامی (زفنگی، نامیدی).
- (۲۱) کو (زفنگی، نامیدی).
- (۲۲) چ ناتهش بوو دوی داری (زفنگی، نامیدی).
- (۲۳) تيسا (زفنگی، نامیدی).
- (۲۴) عشقا (زفنگی، نامیدی).
- (۲۵) ژ ناگر من نه فسه ديسا (زفنگی، نامیدی).
- (۲۶) چ غه و غا بوو د (زفنگی، نامیدی).
- (۲۷) ژ بالا طالعهك دايی سوله يمان دی دخاته م دا (زفنگی، نامیدی).
- (۲۸) دځی (زفنگی، نامیدی).
- (۲۹) ژ دهنگی (زفنگی، نامیدی).
- (۳۰) نايینی (زفنگی، نامیدی).
- (۳۱) سها سهر وا سها شهنگين سهر نه فرازين د پامالی (کؤډلی).
- (۳۲) وهرين ساقی مهيا رهنگين مه دل مايه دځی قالی (زفنگی، نامیدی).
- (۳۳) ب ذات دى پت (زفنگی، نامیدی).
- (۳۴) ژ فهير ووزی (زفنگی، نامیدی).
- (۳۵) ژ نه شتا ئسمی نه لالهه (زفنگی، نامیدی).
- (۳۶) موهرا (کؤډلی، يوسفي، عه مه ر).
- (۳۷) ئه ف سى مالکه ل نک (کؤډلی) ب تنی هه نه.
- (۳۸) نههن وه ته دنافاقان (زفنگی، نامیدی) و ل نک وان نهغه ژ گوتنا مه لايه.
- (۳۹) مير (زفنگی، نامیدی).

ههلبهسته کا هه قیشک د ناقبه را
مه لایه جزیری
وفه قی یه تهیران^(۱) دا

فه قی:

سه لاما من حه قیری صه ده فهك د قی تیکن
نیرو کسه ل جزییری حه ققه کول مه لی کن
هه لاکه ژ ده ربا تیری ده رمان ههیه کو لیکن؟

مه لا:

سه لامیین ملیا که تمان د بی حه دد و حسی بن
شوبه هه تی ئافییین شه تمان ژ مه لال مییم و حی بن
هه لاکین ژ هه حه تمان ده رمان ژ لام و بی بن^(۲)

فه قی:

شه ربه تها لام و بی یان ئه ز نادم ب حه یاتیی
مه عده نسا دال وری یان دباریننن نه بهاتیی
ظاهر دکن مه عنی یان ژ حوسننا بوت ولاتییی

فهقی:

ساقی ژ خه م را ئه زه لی	نورون وقه له م ژ ی ئا فراند
داریت له و ح ا ئه و وه لی	رزق ونه صیب قه دراند
ئهو بیوو موراد مه سئه لی	نه قششی مه جاز سه و و راند

مه لا:

مه ظه ره ژ ره ننگ مرئاتی	نه قششی مه جاز طلسمه
مه عنا ب ته جه لاتی	سه و و ره ت ل بال مه ئسمه
کف هیا یه د ئایاتی	حه رفیسن د نورین جسمه

فهقی:

کف هیا یه ئسمی کووره	طوغراییه د ته نزیلی
ب جسم کووه یی طوره	ئجماله د ته فصیلی
جه مال ژ عه یینی نووره	که و که به د ^(۷) قه ندیلی

مه لا:

که و که به دیم ^(۸) به شه ره	نووره که مونه ززه تی
چ حوسنه ک موصه و و ره	ئسمه که ژ (الله) تی
یه قین ب خوه مه ظه ره	چه رخه که سه د خه ر گه تی

فهقی:

خه ر گه ه ب من حجابیه	ستار دکت جه مالی
عه وری ره ش ونق بابیه	ل به ره وه جه یی ه لالی
په روانه له و د عه ذابیه	مه حجو و به ژ شه مالی

مهلا:

شه مال ته عهيني نووره
په روانه بښي ده ستووره
حهيران سپرا غه فووره
شه فقه كو لي ستار تي
ل چه رخي سه ماسدار تي
سه و جانفدايي يار تي

فهقي:

يساري حه قيققي خالقه
راسه و دور سست و صادقه
قه نهج وله طيف ولائقه
چين جانفدا دا في كه فين
چ رهنگ ب شونارپي كه فين
د باغي نره دا فيك كه فين

مهلا:

بساغي ژ نوو^(۹) و هرهق لي
سپيډه يا شه فقهق لي
په رته و ژ حوسنا حهق لي
يسار دي ل وي ظوهوور به
مه ظهه ر ژ عهيني نوور به
دا عه كس بي قو صوور به

فهقي:

عه كسي ژ حهق دبيني
ل حاله كسي ناميني
گه د نالين گه ه دخوينين
ل دور وه جهي مه حبووبان
ژ سپرا وان مه طلووبان
دوورين ژ وه صلا خووبان

مهلا:

فهرياد ژ دهستي فهرق
تيره ژ لهونسي بهرق
روژه هاتي به شهرق
د دوورين ژ سولطانان
هه بيه تا وان خاقانان
د نالين ژ كوفانان

فهقی:

بئی حهدد و بئی نه ژمارن	کوفسانیین مهرداران
سهه جماران سهه دهه زاران	تیریین د وان ههسه ماران
نهیین و خهف د بمارن	خهده نگیین وان نوربماران

مهلا:

تیریین ژ سیاه گووشان	نهیین دل دره شیینن
ل قه تسلای مه بئی هووشان	دو میر ب غهضه ب دکشینن
خهده نگیین نه سوهد پووشان	ژ قاف وواو وسیینن (۱۰)

فهقی:

وان سهه ل مه دکیشان (۱۱)	دو نوون د سیه هر په نگیین
ل قه لبئی مه دورویشان	دور بیین د وان خهده نگیین
ژ داغ وزه جسر وئییشان	عاشق ژ دهست ب هه نگیین (۱۲)

مهلا:

خه بهر ژئی نیایی گوتن	داغیین مه پور د کولین
هه نسا ف ژ بهر د سوتن	یه نگیی یسان چه رب ل دلین
گه زمه ل دل ب جوتن	که مماندار رهش قاتلین

فهقی:

ب ئشارهت ره مز و سرن	گه زمیین عهین و صمادان
مه حبووب د تیژ ئساورن	کشماندن گو شسه بصادان
بساطن د دل دفیرن (۱۳)	تیریی د وان جهه لادان

مهلا:

بهرقه كه ژ سه ماواتي	ئاورپين جو ٽي به لهك
هاتني به نيٽف مرئاتي	خورشيد چرخا فه لهك
يان حوره د جه نئاتي	ئسسانه صورهت مه لهك

فهقي:

پهري هم د وي گافتي	حووري كو ٽيڪ جه مابن
نيٽيكي شه مس وطافي	همه موو ژ رهنگ چ مابن
ژ حوسنا وي گولبافي	ژ شه رما خويسا ن مابن

مهلا:

عه قه بهان دهر ب ل دل دان	وان شه رمه ژ ديمه زهري
پيرو د موقابل دان	خورشيد ماه وموشتهري
يسان حوره صفت ولدان؟	ئسسبه ب شه كلي پهري

فهقي:

د عقدا ثوره يي يايي	پيرو يه قين كو خالن
ل ديمه وي له يلايي	دو روژ ودو هلالين
د ره مزا شه كهه رخي يي	بي وه صف وي مثالين

مهلا:

نه باتي ئه و دري ٽن	ب رهمز وگوفت وسوران
لوئسو شه كهه ب هي ٽن	عشوه يين له عمل ودوران
عاشقان دبري ٽن	خه دهنگ يين د ئاوران

فهقی:

شاهباشه ژ خودی را	عاشقیین لهب و لیثان
به لچم ژ زینف و زیپرا	سه لخوا و به و سیثان
ل که سی موحبت فیپرا	حرامن خه وید شیثان

مهلا:

سوه تی یه ب نولفه تی	که سی کویه ک دفیتن
ژ تیپرا مه حبه ببه تی	شه ثان کوو وی خه و تیتن؟
ژ جهذب و ژ فورقه تی	عاشق ل په ی وی تیتن

فهقی:

به عییده ژ خه یالی	فراق تییک حرقه ته
بولبول ژ بهر جه مالی	تووتا که ب زه حمه ته
کوو دووره ژ وصالی	گژیین خه و قهط ناکه ته

مهلا:

عاشق ژ بهر جه ذبه یی	زه حمهت ب من وصاله
ژ بهر قسا شه عشه یی	له و تییت ب دورد و حاله
نه ظه ر دا پبه روانه یی	ده ما کوو تییت شه ماله

فهقی:

خوش نینه نه و ب ژینی	په روانه له و دمیرت
تیژه بهر قسا نه فیینی	ضه عیفه خوه ناگرت
په رده که مالا دینی	د په ردی ناصمه برت

مه‌لا:

ژ لسه‌مه‌یسا جه‌ذباتای	په‌روانسه‌ لسه‌و دسه‌وژی
د که‌شفسا سه‌بسه‌حاتای	فداکرن عومر وژی
بساقی بست د حه‌یاتای	کسو دا ژ نووقه‌ قسه‌ژی

فه‌قی:

دو لات گهر ببن لاتسه‌ک	حه‌یات ب من هه‌ر وه‌صله
تیکدا ببنه‌ صفاتسه‌ک	موراد ب خوه‌ هه‌ر نه‌صله
واحد ب‌مه‌ینت ذاتسه‌ک	ژ هه‌ف نیک نینه‌ فه‌صله

مه‌لا:

ته‌جه‌لسلا دا صفاتان	واحد ذاتسه‌کی فه‌رده
ل جومله‌ی ته‌عیناتان	ل عه‌ینی دل نه‌ظه‌ر ده
ب نسه‌می بوت ولاتان	ته‌وه‌هوم بوویه‌ په‌رده

فه‌قی:

ژ نه‌سمائین حه‌ققانی	لات صوره‌ته‌کی حه‌قه
د نیف که‌شفسا سویحانی	ل ببال من موحه‌ققه‌قه
د ناسووتسا نسه‌سانسی	لاهووته‌ هه‌ر موطله‌قه

مه‌لا:

گه‌وه‌هر د نیف صه‌ده‌فی	نسه‌سان ب من ناسووته
شه‌مه‌سه‌ هاتی شه‌ره‌فی	عبالله‌ما جه‌به‌رووته
مه‌حبووبه‌ جام دکه‌فی	ته‌نه‌زول ژ لاه‌وووته

فهقی:

کهفا کو کووز و طاس تی
جساما کو مهیا خاص تی
فہ خون ژ دہستی راستی
نمازک و سپی زہنیدن
بنییرن طالب چہنیدن
ب مہدحان مہحبووب خوہندن

مہلا:

وہ صفیین د مہحبووبان
قووتہ ژ بو قوولووبان
ژ نہ غمما مہدحا خووبان
ل داغیین کول حیاتین
گولاف قہنند ونہ باتین
عاشق ب جہذہبہ ہاتین

فهقی:

عاشق ب وہ صف و مہدحان
نہسیم بییت ژ وان تہرحان
خوون دی دہرست ژ جہرحان
د فراقی صہبہبری
بولبول خوہی بگری
ب داغیین کول بمری

مہلا:

بولبولی وی گولشہنی
حہتتا نہبہد ژ مہعدہنی
حہرفہک ژ وہ صفان تہ نی
ژ نہ زہل نہو دہیژن
گہوہہران دا ہرپژن
عالمہم تییک ناپہرپژن

فهقی:

جہماکن تییک عالمہمی
حہرفہک لہو حی قلدہمی
نائییتہ بہر قہلہمی
ہہمووان ب ئوستاد کن
بینن ب شہرح سہواد کن
بہحران نہر ب مداد کن

مهلا:

سه حهر ژ باغی گولان	نه سرین و گول طه به قهك
به سه مه صاحب دلان	ژ نه سه تته ران و هره قهك
چیتر ژ سه د سجانان	عور و فخر واهی سه به قهك

فهقی:

قه لیم ژ قه ند ونه باتی	نه حسه ن ژ نه وسه به قان
دریژن ئاشا حیه اتی	ل صه حیه فا و هره قان
مه لهك تیینه جه ننماتی	ده ست ب ده ست ژئ طه به قان

مهلا:

زه باد و مسك دریژن	نه فه سه ته ژ عه نه به ره
نه بات و قه ند دریژن	چ شاخی نهی شه ككه ره
سه د بار گه وه ره دریژن	نوطقا ته خوه گه وه ره

فهقی:

ب ئسمی (موحه ممه د) نا قم	گولم د ده ستی خاران
ژ عشقی له و زه رباقم	بولبولم د گولوزاران
تو پوژی نه ز هه طاقم	د په مزان مه رداران

مهلا:

له و زه ر شو به هه تی به م	دورم ژ گولین ب خوناف
د فورقه تی دبژهم	سووسنا عرق ژ گولاق
تو هه طاقی نه ز سه م	ژ مه رداران ته فاق

فهقی:

دوورم ژ سهها بههان	بیرینداری عشقیمه
دهزار ویهك وسهان	دزانشن مه دداحی کیمه
ل هه موو عهرد وجهان	نه ناخوانی (مهلی) مه

مهلا:

دکیشم صهبر وحیری	چهندی کو د گهرپرهم
هه لاکم ژ دهرسا تیری	شوبهه تسی چهنگ وژههم
ئیررؤکه د جزیری	نه ناخوانی فه ققههم

(۱) فهقی بی تیران: فهق مه حمه دئی موکسی به، هه لبه ستفانه کی چه له نگه ، چار سالان بهری جزیری نانه کول سالا (۹۷۱) ی مشهختی (۱۵۶۳) ی زایینی هاتی به سهر دنیایی وهتا سالا (۱۰۵۰) یی مشهختی (۱۶۴۰) ی زایینی هیژی یی زیندی بو .. ناسنافی وی یی شعری (میم وحی) بو ، ژبلی دیوانه کا شعری هه ژماره کا بهرهمین فه هاندی هه نه ، وه کی بهیتا (شیخی صهنعانی) نه وال سالا (۱۰۴۱) ی مشهختی دانیی .. ناشکه رایه کو ژ هه فالین مه لایی جزیری بو ، و دبیزن ده می جزیری چوو به بهر دلوفانی یا خودی وی هه لبه ستهك پی فه هاند.

(۲) لام وی نانه کو (لب) په یفه کا فارسی به ب راما نا (لیف) ه .

(۳) نانه کو .. نه گهر حهفت (حم) بیان بینین و نوقطان ل سهر بدانین ، دا کو بینه (خم) کو ب فارسی راما نا ده نین مه یی دئین .

(۴) نانه کو .. نه گهر میمی ژ طاسم فه کهین دا بمینت طاس کو تراری فه خوارنی به .

(۵) دو جیم ، نانه کو دو زولفین وه کی حهرفا جیمی دخوار .. نه فین هه ، شهراب ویدی جوان، عشق ژی پهیدا دبت .

(۶) له وحی دو نوون لی ساده (زفنگی، نامیدی).

(۷) که و کهب مه (زفنگی، نامیدی).

- (۸) كەوكەب دېيىم (زىنگى، ئامىدى).
- (۹) نوو (زىنگى، ئامىدى).
- (۱۰) ژ عەين وقاف وشين (زىنگى، ئامىدى).
- (۱۱) ب سړ ل مه كو كيشان (زىنگى، ئامىدى).
- (۱۲) نەھنگى (زىنگى، ئامىدى).
- (۱۳) ژځيرى پيدا ل نك (زىنگى) نينه .. وهىژاي گوتنى يه : دانەيا (زىنگى وئامىدى) گەلەك
خەلەتىيىن كيشى تىدا هەنە، و مە دانەيا (كۆڧلى) كرىيە بنە كۆك .
- (* هەزار (د زومرەيا) شوونا (د رەمزا) دانايە، و دبت د بنیات دە وەكى وى بت [ئيسماعيل].

ههلبهستهك ل دۆر مرنا
مهلايى جزيرى
ژ قههاندنا فهقىيى تهيران

دى هـوون وهرن لىيىزم وهرن   جىيران و خه لكى هيشه تى
هـوون رايه كى ل من بكن   ئىيرو قهوى گرىما مه تى

ئىيرو قهوى مه تىت گرىن   سووسن ل مىرگا غه پىرىن
من حهيفما لىثقىت شه ككرين   ئىيدى قه ناخون شه ربه تى

ئهو لىثقىت له عالىن وشه كهر   كىم بوون ژ وان دور و خه بهر
سه د ئاه و كووفان و كه سه ر   حهفت^(۱) عهين ولام چوون هجره تى

حهفت^(۲) عهين ولام ژيك بوون جودا   شىن^(۳) و گرى دىسا ته دا
ئهم رازىننه ب ئهم مرى خودا   ههر چ ژ دهر گاهى ته تى

ههر چ دكت ئهو مىر دكت   خه پىر وشه ران ته قدير دكت
داغسا ل قه لبان چى^(۴) دكت   سووتىم ب نارى فورقه تى

سۆتسم ب نىار وئاگىرىن   فىئى فانىسى بىئى ئەم ژىسك كرىن
حهتتا خوهشىن ئەم دى گرىن   دۆست چووب چەرخا عادهتى

ئەو عادهتسا چەرخا عەوان   جارهك مە دى مەحبووب رەوان
وى دۆست ب نىاف ئاخى نەهان   ئەهەى فەلەككى بىئى مېروەتى

ئەهەى فەلەككى بىئى ئعتىبار   مەن بىئى تەيە نىنن چو چار
نى تە گەلەك مەحبووب فەشار   پىاشى ئەفان خىال وخەتتى^(۵)

سەدە حەيفما جۇتتى سۆرگولان   مەرى موقىم كەت سەر ملان
وان بىر ب ئاخىئى وەمصىلان   دى كىنە دىن ب ئولفەتتى

وہ پىاشى وان وەردى د گەش   سەدە حەيف ل رەيخانى د پەش
كىم بوون ژ وان بەنى د خوەش   نىشسان وخالىت جەبەتتى

نىشسان وخالىت غولغولى   سەدە حەيف ل زولفا كاكولى
هاتىن كو فىئى دۆستى هلى   هېئ نىگرن ژى عبىرەتتى^(۶)

(*) ئەف هەلبەستە مە ژ دەستنىسا عەبدللا زوھىرى وەرگرتى يە كول سالا (۱۹۳۱)ى ز هاتى يە
نقىسین، و دەستنىسا مە لا مستەفا يوسفى ئەوا ل سالا (۱۹۳۷)ى ز هاتى يە نقىسین.
(۲، ۱) حەيف (زوھىرى).

(۳) حوزن (زوھىرى) .. وئاشكەرايە ئەگەر حسیبیا حەفت (عەینان) كۆم بکەين (۷۰ × ۷ =
۴۹۰) پاشى هەژمارا (لامى) ژى جودا بکەين (۴۹۰ - ۳۰ = ۴۶۰) پاشى هەژمارا شىن

- (۳۶۰) و گری (۲۳۰) دگهل یا بۆری کۆم بکهین (۴۶۰+۳۶۰+۲۳۰) دئ بته (۱۰۵۰) کو سالا وهغه رکرنا مه لایبی جزیرییه.
- (۴) د شعرا ژ زاردهقی خه لکی من بهیستی (داغا دلان نهو پیر دکت) شوونا (داغال قه لبان چی دکت) دئبته گۆتن. [ئیسماعیل]
- (۵) دۆست چوو باخالقی خه تی (یوسفی).
- (۶) دیاره نهف هه لبهسته هیژ مایه ژهر کو نه نافئ هه لبهستفانی نه ناسنافئ وی ل دویماهی بی نه هاتییه، وهیژای گۆتنی یه د هردوو ژیدهرین مه دا نه هاتییه گۆتن کا نهف شعره یا کی یه، به لی - د ناف مه لایان دا - زیده یا به لافه کو نهف هه لبهسته فه قی بی تهیران ب مرنا مه لایبی جزیری فه هاندییه، وچو راستی بو وی گۆتنی نینه نهوا دبئزت: فه قی نهف هه لبهسته ب مرنا دلبره خۆ کچا میری هی شه تی گۆتییه. چونکی ده می فه قی نهف هه لبهسته فه هاندی ژکی بی وی (۷۹) سال بوون. پاشی د ده ستنقیسا فه قی محمه دی تخۆبی دا نهف هه لبهسته مه دیت وتیدا گۆتییه یا فه قی بی تهیرانه.

وینہ یین دہ سنقیسان

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

نویا مطرب چنگی فغان آفیند خرنجی	وره سقا حناکنکی نشون دل شوقی رنگی
حیات دل میساق بنوشین دامتاق	الایا ایها العقی ابر کاسا دانا و لقا
کوکی تبی جبرول کت شکر خط مکت	زیکر و نفا مفصل کیر شکی حرکت
دزانی رود عود اول چو افقین سر و اول	کوشق آن نوا اول ورا افتاد مشکلیسا
زمرای شوق سعوی شترین لعلی شکر و شری	دنالم شربت رعوی عقیب بی شوقی جوزجی
که دل راناب هر جنبش بفقری میرد شیش	ز تابه جبرگیش چو خون اتاد در دلحا
تذات دغ خانے موش و اینجه کانه	کسی دست دزد در لاف نه کتک فکستنی
در اغوشش چو آرد که زدنش سپارد	جرس فری می فرد که بر بندیر محسن لیا
بقرانی بیایاتی اگر پر خرابا تے	ببیرت سجد لاتی هریر می دین قاتے
میرد ربا بهر نبود ز فرناش بر نبود	که ساکن بچیر نبود ز راه رسم منزل لیا
ژانگه در یایی ز موجان قط خیر نالی	شکستی کشتی بابی عجبی دوشغی دایین
مخرف مایه شے ما شہات و شکل و نال	که دانند ما سبک باران سا جان لیا

بدیه ری نیککی ژ دہ سنقیسا محمہد طہ یار پاشایی میری نامیدی بی
 ل سال ۱۲۳۱ مشہختی ۱۸۱۵ زایینی ہاتیہ نقیسن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نیران و جبین حُجَّتِ بِالسَّمَوَاتِ
 مِنْ كُلِّ جِبَالٍ
 فِي ظِلْمَتِ أَضْرَاغِكَ مِمَّا صَبَحَ مَسْكًا
 يَا ضَبِي حَرَمِي
 قَدْ اسْرَقَ فِي الطَّيْنِ قُلُوبَ الطَّيْبِيَّةِ
 نَارُ الْخُسْرَانِ
 كَمْ حَرِقَ أَحْسَابِي وَفِي فِكَرِكَ دَلَالًا
 وَالشَّارِبُ مِنْهُ
 يَكَلِي خَضِرًا مَوْرِدُهُ مَاءُ حَيَاتِي
 لَا فِي الظُّلَمَاتِ
 مِنْ أَمْرٍ فِي لَيْلَةٍ اصْدَرَ مِلَاحِجَ
 لَأَصْحَابِ كَلِمَاتِ
 مَنْ يَسْمَعُهَا فَاحْ بِسْمِكَ الدَّعْوَانِ
 جِبَابِ الْخَدْوَانِ

تمت تم شرکت ب دیوان حضرت محبوب حق و مجذوب مطلق مولینا و اولیایا شیخ احمد
 جبرئیل قدس سره قلم سرده انور زمین برکت نغمه لایسیه تاریخ روز شنبه
 مبارک روز غیله لوسین و حج المسکین جمعہ ۱۲۰۴ ۱۱ ماه و الحجه

در سنه هزار و صد و سی و یک از ہجر النبوی علیہ

افضل الصلوات و اکل التیمۃ والسلام

بر دست حقیر الفقیر محمد طہیان ابن محمد

الحجسی اصلا و النجادی وطناً

لطفائتہ بنا بہما و اولیہا

فی الجنۃ اسی کبریت

در سنه ۱۲۰۴ ۱۱ ماه و الحجه

مخدوم اولیایا شیخ احمد

بہر پیری دیو ماہی بی ژ دہ سنقیسا محمد ہد طہیار پاشایی

میری نامیدی بی

عجلت

ضمائم از حمد شوق زخف دایه وجودی
سرخ زایل بدینا نه دبیر غیر سجودی
غرق بوم از دغا عشقی و قفس سجودی
سوی تجالای جمالی ز مثالی بشری بوی
نزلون بشران من دی ای دم وزاری بوی
از بیم روح قدس بوی بخیا جور بوی بوی
لو حسن و نظری و منزه تر قدری بوی
خبرین شیر لیم حلقه لوزی قمری بوی
صد خندک دانه جگر سینه ز عشقی بگری بوی
له اشرف الی از بهار تبرا فحری بوی
خبر با شوق نگر عشق ز لعل شگری بوی
لوم نیت با به سحر ناله و کرمغنی دعوی

ای نامه از عشق با کز در تجلیان کوه نیست
نزد او ان قوس و کواکب چو خدایان بخت
نظکر وی بشری است شکر ای سر شکر
نا در هم از کجی و کجی در جور سر در بخت

ضمائم از حمد شوق زخف دایه وجودی
سرخ زایل بدینا نه دبیر غیر سجودی

اوه هم نغمی در دران موبه حاجت نبوغت
سویکت حسن و جمالا فوجت یاد گشته
دینون بیت قدس از ارباب ارت ز جنس
سینه بتجانیه ابرو مودیم و قد گشته
بدلی ده حکیم از کوه بجلا نکاشته
اوه من قبله جبهات دقبای و تقوی دی
ضمائم از حمد شوق زخف دایه وجودی
سرخ زایل بدینا نه دبیر غیر سجودی

فیما اهل الان از بکر کشف جمالی
با تجالا کوز بر تاج و بران قوس و هدای
کی بد کافره سجده نه بان جبهت خالی
یا ندت شده بایات دوی وقت و جمالی
لله القدره بمن اوسع و عبده کمال
شفقه کبر پرده اهلان سجری شوق و شبالی
ایح عم تر انوار و ستری شبنم شمالی

شعره کا جزیری وه کی دده سنقیسا سهیفی بی شوشی دا هاتی
نه وال ساللا ۱۱۹۵ مشهختی ۱۷۸۹ زایینی هاتیبه نقیسین

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	قصه
نوایا مطرب چکی فغان آفتب خرنجی حیاتیادل میا باقی بنوشین بشتقا کو کافیهیم جد و لکت شلسله در زین رود و غور دل چاقین سرور غم مکاروی شفق بسعد نرین لعل شکر که دل زاناب هر چشمتن بکفر می آورد در قی طافه در فغان خاله عیش و سرور کسب دست در زورانی نهالک در کبستان	و راه سقا حق کنی نشون در زین زنگی الایا ایها السبا ادرک اسبا و اولها که عشق و اسان نمود اول ولی افتاد در نام شبلی عری عجمی ز فجع زیناب جعد مشکینش خون افتاد در کسب دست در زورانی نهالک در کبستان
در غنچه	

به ریپوری نیکی ژ ده سنقیسا (عمر بن اسعد) ی نهوا
 ل سال ۱۳۵۷ مشه ختی ۱۹۳۷ زایینی هاتییه نقیسین

كَمَّتِ الدِّيوانِ الجَرِي المَجْدَر مَسْجِدِ البُورِ
 عَلَى يَدِ حَقَرِ العِبَادِ المَذْنِبِ
 وافقهم
 في يوم الجمعة وفي شهر ربيع
 الاول وفي يوم سبعة وعشرين من
 في وقت صلوات الضحى وفي قرية نارنجي وفي سنة الهجرية
 ١٠٥١
 صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ
 اَعْنِي بِهِ مُحَمَّدُ بْنُ
 صَلَاحُةَ زَيْدِ بْنِ حَبِيْبِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ
 بِنِ زَيْدِ بْنِ اَبِي اَسْوَدٍ وَطَنًا وَالْعَبْلِيُّ نَهْ
 وَالْمَشْهُورُ بِرَبِّي وَلَمَّا عَفَّرَ اللهُ لَوْ لَوِ الدِّيَةِ وَلَسِبَا

بهريه ري دو عاھي بي ژ ده سنقيسا مهلا مصطه فايي يوروسفي
 ل ساللا ١٣٥٧ مشهختي ١٩٣٧ زاييني هاتيه نقيسين

القدم يا معشر ائمتي على التمام والاحزاب

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين لله رب العالمين والهادي والصابغين والهادي والصابغين والهادي والصابغين
ما أريد أن أعبر بغيرها من بيان الشيخ الفاضل المشرف العالم لعمال الخير والمجاهدين الكبار المشرفين على العالمين
الصارون من بين القوميات فخره الملقان العادون بالافعال والبر والصدقة والبر والصدقة والبر والصدقة
البحر والبرون سره كوستان دختان قد ربه اسلمه واخافنا هيا انواره ونفعا اسلمه وفضلنا بره الماديات
قال قديس سر: **لولا يا مطرب حنكي مغان آقسته خوجنكي . وده ساسته حنك كنه شوي بين دل زخي زنگي .**

القدم يا معشر ائمتي فاعلموا ان الله عز وجل خلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة
المسبحين انهم من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة
والله اعلم بالصواب واليه المرجع واليوم المآب
او تارة تارة المشوي حكي له من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة
الدين او من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة
مفعل قيسه هم عليه آقسته كره من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة
والله اعلم بالصواب واليه المرجع واليوم المآب
فان خرجت اس طين طيبة وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة
وشاد يا حيا . **بسم الله الرحمن الرحيم** واليه المرجع واليوم المآب
بمنه اسلمه ان طين طيبة وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة
بأمان اسلمه ان طين طيبة وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة
وما الطين ان طين طيبة وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة
وما الطين ان طين طيبة وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة
الحج يعقود يوقد قبلا ويوقد قبلا وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة
الهمه ينوقد يوقد قبلا وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة
ده وزر يوقد يوقد قبلا وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة
حفظوا الله دينه من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة وخلقنا من طين طيبة
والله اعلم بالصواب واليه المرجع واليوم المآب

به ربه روى ئيكي ژ ده سنقيسا مهلا عه بدسسه لامي جزيري

نهوا بهري ساللا ۱۳۷۱ مشه ختي ۱۹۵۲ زاينيني هاتيه نقيسين

بهر پیری دویمای بی ژ ده سنقیسا مهلا طاهایی کوفلی نهوا

ل سال ۱۳۶۹ مشهختی ۱۹۴۹ زایینی ل بهر دانهیا شیخ طاهری شوئی نقیسی

لا في الظلمات	يحاكي خضرا مورده ماء حيا
لاحت كلمات	من أحد في ليلة اصمغ ملاء
جيب الغدوات	من يسعها فاح بمسك الدعوات

تحت الديوان المنسوب الى ملا احمد الجذبي
 على يد اصفهني الهادي ت ر اب اقدم
 العلماء عميد الرقيم بن عبد الله
 الوسطاني مولد
 الجذبي
 في سنة ١٢٤٨
 في شهر ربيع الثاني
 في يوم الاثنين
 في الساعة السادسة
 في دار السيد محمد باقر
 في مدينة اصفهان
 في سنة ١٢٤٨
 في شهر ربيع الثاني
 في يوم الاثنين
 في الساعة السادسة
 في دار السيد محمد باقر
 في مدينة اصفهان

تمام شد ديوان حضرت محبوب بحق و مجتهد مطلق طائر كنكرة اوج فوسحت ببلبل كلبن چيني
 ملاحت عند نيب مع سراسي شايه طوطي شكر شكر حقايق رعنا ولا الله بلاخلاق و قلب
 الاقرب بلا نزع صبا لوجم القدر الشيخ منلا احمد الجذبي في سن الله اسرته اليه
 واقاض علينا برب و فيضه و انواره و نور الله شريحي غوشتم نمانم زحالم خبر چه مانده
 شجرم چه آيد بس يامن ينظر لا هذا الديوان الكرام لا تحفه و نه همد فاللام
 ان شغل عن ذلك الزمان وهو عندهم وجد عيان والله مثل موج البحر والهم والهم
 والهدا على قلب كل لغة جبار لغته العظمى اعترض ولم يقبل تا لغات ملا احمد الكفر
 مرار ابن الحمار قد نرسر كرسنا سه قدس جوهر جوهر كى علقه وقا ١٢٤٩

بهريهري دو جاھي بي ژ ده سنقيسا مهلا عه بدرره جھاني ووسطاني
 ئەوال ساللا ١٣٤٩ مشهختي ١٩٣٠ زاييني هاتيه نقيسين